

HANDELSHØJSKOLEN I KØBENHAVN

Beretning 1973-74

Undervisningsåret 1. aug. 1973-31. juli 1974

INDHOLD

I. Beretningsåret i hovedtræk	5
II. De organisatoriske rammer om højskolens virksomhed	10
III. De kollektive ledelsesorganer	33
IV. Lærerstab og administration	57
V. Censorer	100
VI. Studerende og eksaminer	105
VII. Den erhvervsøkonomiske doktorgrad	121
VIII. Det erhvervsøkonomiske licentiatstudium	124
IX. Tietgenprisopgaver	142
X. Handelshøjskolens bibliotek	152
XI. Handelshøjskolens EDB-center	154
XII. Institutter	156
XIII. Højskolens økonomi	190
XIV. Højskolens lokaler	192
XV. Stipendier og studielån	193
XVI. De Studerendes Råd	194
XVII. Organisationer med tilknytning til højskolen	200

H A N D E L S H Ø J S K O L E N I K Ø B E N H A V N

Fabrikvej 7 . 2000 København F
Julius Thomsens Plads 10 . 1925 København V
Howitzvej 60 . 2000 København F
Rosenørns Allé 9 . 1970 København V

Handelshøjskolen i København blev oprettet i 1917 af Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse med det formål:

At bidrage til udforskningen af de økonomiske love og vekselvirkningsforhold, der er af afgørende betydning for erhvervslivets vilkår, og at give alle dem, der gennem en teoretisk uddannelse forud for eller sideløbende med deres praktiske uddannelse søger at dygtiggøre sig til ledende stillinger inden for erhvervslivet, et omfattende indblik i den viden og erkendelse, som den økonomiske forskning er nået til, og en grundig opøvelse i metode og selvstændig tænkning, således at de får de nødvendige forudsætninger for at kunne deltage i løsningen af de opgaver, det praktiske liv stiller dem overfor.

I medfør af lov af 26. maj 1965 blev Handelshøjskolen i København pr. 1. august 1965 omdannet til en selvejende institution, hvis driftsudgifter fuldtud dækkes af statskassen.

I. Beretningsåret i hovedtræk

Den nye styrelseslov for de højere uddannelsesinstitutioner, der blev vedtaget af folketinget den 13. juni 1973, nåede ikke at få virkning for Handelshøjskolen i beretningsåret. Der var nemlig i loven indsat den særregel for de to handelshøjskoler, at loven først skulle gælde for disse, når undervisningsministeren ved en bekendtgørelse havde truffet bestemmelse om, hvornår og i hvilket omfang loven skulle have virkning for dette område. Grunden til denne særstilling må, så vidt det har kunnet oplyses, søges i det forhold, at handelshøjskolerne ikke er egentlige statsinstitutioner, men selvejende institutioner med et styrelsesråd som øverste økonomiske myndighed. Til trods for, at der fra højskolens side meget hurtigt blev udarbejdet et udkast til en sådan bekendtgørelse, trak dens udstedelse i langdrag. Det skyldtes dels, at der fra studenterrådet ved Handelshøjskolen i Århus blev fremsat ønske om, at højskolen skulle overtages af staten – et ønske, som ikke deltes af Handelshøjskolen i København, navnlig på grund af vor højskoles nære tilknytning til Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse. Dette ønske blev da også senere trukket tilbage. Dels hang forsinkelsen også sammen med, at sagen i løbet af efteråret skulle behandles af ikke mindre end tre forskellige undervisningsministre. Men selv efter at disse hindringer var forsvundet, hengik der af uopklarede årsager mere end et halvt år, inden bekendtgørelsen – som nr. 340 af 21. juni 1974 – så dagens lys.

Ud over bekendtgørelsens udstedelse skulle imidlertid endnu en betingelse opfyldes, før loven kunne få virkning, nemlig udarbejdelse og godkendelse af en statut, der i detaljer skulle fastlægge en række regler om de styrende organer, deres størrelse og funktioner, inden for de af loven afstukne rammer. Allerede i september foreslog rektor i det økonomiske fagråd at nedsætte et udvalg til forberedelse af statuten, således at denne kunne være parat til indsendelse til ministeriet, når bekendtgørelsen forelå. Studenterrådet modsatte sig imidlertid forslaget, og først i februar 1974 blev det vedtaget at nedsætte et sådant udvalg – med repræsentanter for de tre grupper – lærere, studenter og TAP'ere – der fremtidig skal have sæde i de styrende organer. Dette udvalg tilvejebragte i løbet af forårssemesteret – under professor Carl E. Sørensens formandsskab – et udkast til statut, som blev renskrevet i sommerferien, således at det vil kunne færdigbehandles i efteråret 1974.

Handelshøjskolen har således i hele beretningsperioden været underkastet styrelsesanordningen af 2. februar 1970.

Den nye styrelseslov, der nu står umiddelbart foran sin ikrafttræden på Handelshøjskolen, adskiller sig på flere punkter væsentlig fra styrelsesanordningen af 1970. Studenternes indflydelse er øget, idet de nu skal have to syvendele af pladserne i fakultetsråd og konsistorium. I studienævnene får de – som hidtil – halvdelen af pladserne, medens lærerne besætter den anden halvdel. Nyt er ikke mindst, at det teknisk-administrative personale, omfattende kontorfolk, skolebetjente, bibliotekspersonale m.v. skal have repræsentanter i alle styrende organer, bortset fra studienævnene. Som forkortelse for denne gruppe er betegnelsen TAP for-

længst knæsat. TAP'ernes antal skal på Handelshøjskolen være det halve af studenternes. Forholdstallene bliver herefter: Lærerne 4/7, studenterne 2/7 og TAP'erne 1/7. Dette gælder i hvert fald konsistorium og fakultetsråd, medens der er lidt friere rammer, for så vidt angår institutrådene. Her skal nemlig kun det til vedkommende institut knyttede personale være repræsenteret, og da der på flere institutter kun er et par damer ansat, kan forholdstallet ikke altid holde.

En anden markant forskel i forhold til den gældende styrelsesanordning er, at studienævnenes kompetence er udvidet betydeligt. De har således en afgørende indflydelse på tilrettelæggelse og gennemførelse af undervisning og eksaminer, og de kan på disse felter stille ændringsforslag, hvortil fakultetsråd og konsistorium vel kan ytre sig inden fremsendelsen til ministeriet, men uden vetoet.

En nærmere redegørelse for styrelsesloven og statutten må imidlertid naturligt høre hjemme i næste års beretning.

Højskolen fik i beretningsåret sin anden dr. merc., idet lic. merc. Frode Slipsager forsvarede sin disputats den 27. november 1973. Afhandlingens titel er: »Studier i decentraliseringsproblemet i international afsætning«. Som officielle opponenter fungerede professor Sune Carlson og professor Torben Agersnap. Ex auditorio opponerede professor Ejler Alkjær.

Den 26. januar 1974 afholdtes årsfesten under de traditionelle former. Der uddeltes een Tietgen-guldmedalje, nemlig til cand. mag. Viggo Hjørnager Pedersen, og to accessit, nemlig til cand. mag. Preben Fink-Jensen og civilingeniør, lic. techn. Thomas Skousen. Under højtideligheden diverterede Tivolis Koncertsals orkester under Eifred Eckardt-Hansens ledelse med musik af H. C. Lumbye.

Med Aalborg Universitetscenter er der i foråret 1974 truffet aftale om, at H.A.-studiet i Aalborg skal integreres i centeret fra 1. september 1974, dog således at de to årgange studerende, der begyndte i 1972 og 1973, skal fuldføre deres studier i Handelshøjskolens regie og til sin tid have deres eksamensbeviser udstedt af Handelshøjskolen i København. Der er også truffet aftale om integration af H.D.-studierne og sprogstudierne i Aalborg, således at vor højskole repræsenteres i et udvalg, der fører tilsyn med uddannelserne.

Efter at regering og folketing havde besluttet at oprette et H.A.-studium i Sønderborg, har Handelshøjskolen i København ydet sin bistand til planens gennemførelse, dels ved at nedsætte et planlægningsudvalg, der har hjulpet skolen i Sønderborg med at tilrettelægge studiet, dels ved at nedsætte et bedømmelsesudvalg, der har vurderet ansøgerne til de tre første faste stillinger ved det nye studium, herunder en stilling som studieleder. Til denne indstillede udvalget lektor, cand. merc. Aksel Schultz Nielsen, der hidtil havde været ansat ved vort institut for teoretisk statistik.

Det ledige professorat i nationaløkonomi ved højskolen blev pr. 1. april 1974 besat med cand. oecon. Knud Lüttichau.

Institut for ledelsesforskning har fortsat sin virksomhed i beretningsperioden med fornyet støtte fra Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse, der nu har ydet i alt 2,5 mill. kr. til dette formål. I løbet af foråret og sommeren 1974 gennemførtes det første kursus, der strakte sig over 8 uger – dog fordelt over 5–6 måneder. Kurset opfattedes såvel af deltagerne som af lærerne som en succes, om end tilslutningen det første år blev noget mindre end forventet.

Fra undervisningsårets begyndelse gennemførtes en ny stillingsstruktur for amanuensisgruppen. Denne omfatter herefter to kategorier af lærere: adjunkter og lektorer. Adjunkt bliver man ved ansættelsen, og i denne stilling kan man højst forblive i fire år. Inden udløbet af denne »prøvetid« skal det ved en sagkyndig bedømmelse afgøres, om adjunkten har kvalificeret sig – videnskabeligt og pædagogisk – på en sådan måde, at han er egnet til fortsat forbliven ved en højere læreanstalt. I bekræftende fald skal han udnævnes til lektor. I modsat fald skal han afskediges. Nogle overgangsbestemmelser giver særregler for de amanuenser, der var ansat ved ordningens ikrafttræden, herunder den regel, at alle med fire års anciennitet automatisk skal udnævnes til lektorer. De nye og skærpede regler får således kun virkning for dem, der er ansat efter 1. august 1973.

Som led i den nye stillingsstruktur er der gennemført en normativ fordeling af amanuenserens arbejdsforpligtelser. Fra gammel tid har det været anerkendt, at en videnskabelig medarbejder ved en højere uddannelsesinstitution skal hellige sig både forskning og undervisning, uden at det nogen sinde er sagt, hvor stor en del af hans arbejdskraft der skal anvendes på hvert af felterne. Da forskningen ofte indgår i undervisningen, og da forberedelse af den avancerede undervisning ofte får karakter af forskning, dannede der sig efterhånden den opfattelse, at de to sider af hans virksomhed var lige vigtige, og at han derfor måtte formodes at dele sin arbejdskraft ligeligt mellem dem. For få år siden blev man klar over, at der også går en del tid til studieadministrativt arbejde, og for at kvantificere denne andel anslog man den uden nærmere dokumentation til 10 %, hvorved man nåede frem til den nu velkendte norm: 45 + 45 + 10. Under spareforhandlingerne i 1973 fandt en politiker på, at der kunne spares penge ved at udvide amanuenserens undervisningspligt fra 45 til 50 %, og derfor er man nu havnet i den ejendommelige fordeling: 40 % til forskning, 10 % til administration og 50 % til undervisning. Procenterne skal beregnes af det ugentlige timetal, som en statsansat er forpligtet til at arbejde i, hvilket i dag er 40 timer. Hvordan den ansatte herefter vil gennemføre sin forskning ved hjælp af 16 timer ugentlig, bliver hans egen sag. Men for undervisningens vedkommende kan det lade sig gøre at beregne, hvor meget der skal præsteres. Regnestykket er imidlertid ikke let, fordi der i undervisningen indgår mange andre komponenter end de såkaldte katedertimer – eller med et nyere udtryk konfrontationstimer – således navnlig forberedelse til undervisningen, vejledning af de studerende, udarbejdelse og rettelser af skriftlige opgaver o.m.a. Navnlig forberedelsestiden er svær at normalisere, fordi den afhænger af stoffets art, undervisningens niveau, lærerens evner og anciennitet og adskilligt andet. Man kan derfor kun prøve på at finde frem til gennemsnitsnormer. Forhandlingerne herom har i beretningsåret krævet megen tid for mange mennesker. De er blevet yderligere kompliceret ved to forhold: Det ene er, at der er hjemmel til at lette undervisningsbyrden for de unge adjunkter for at sikre dem tid til den forskning, der er nødvendig, for at de kan nå at kvalificere sig inden for den ovenfor nævnte 4 års periode. Det andet – som er specielt for handelshøjskolerne – er, at der er særlige overgangsregler for de amanuenser, der før den nye strukturs indførelse havde ekstrairindtægter ved undervisning. Den særlige betalingsordning for handelshøjskolerne er nemlig ophørt med den nye struktur, og det betød væsentlig indtægtsnedgang for mange. Der blev derfor indrømmet denne gruppe et person-

ligt tillæg, der kompenserede for ca. 8 timers undervisning om ugen, omregnet til 260 katedertimer årligt. På denne baggrund nåede man ved forhandling frem til, at amanuenser uden særordning skal præstere ca. 160 katedertimer på årsbasis pro persona, men dog således at normtallet skal betragtes som et gennemsnitstal for instituttet, idet et mindre timetal for en enkelt medarbejder må opvejes af et større timetal for en anden. Medarbejderne imellem skal der kunne reguleres over længere tid, således at en mand, der i en periode er blevet skånet, skal kunne yde erstatning ved større undervisningsindsats på et senere tidspunkt. De opnåede resultater må nok betragtes som foreløbige, idet senere erfaringer kan nødvendiggøre justeringer, ligesom den mulighed står åben, at selve normtallene kan blive ændret ved forhandling mellem staten og organisationerne.

Med hjemmel i styrelsesloven udstedte undervisningsministeren den 13. december 1973 en bekendtgørelse »om visse forhold i forbindelse med censorers medvirken ved bedømmelse af eksaminer på de højere uddannelsesinstitutioner«. Under denne vage titel skjuler sig indførelse af ankekommissioner, hvortil eksaminanderne kan klage over eksamenskaraktererne. Disse kommissioner kan ændre en given karakter eller beslutte, at en skriftlig præstation skal underkastes en ny bedømmelse ved andre »censorer« (med dette udtryk menes andre »bedømmere«). Den kan også bestemme, at der skal foranstalles en ny – skriftlig eller mundtlig – prøve til erstatning for den, der klages over.

På Handelshøjskolen besluttede man at udnævne to ankekommissionsformænd, en for hver afdeling. For den økonomiske afdeling udpegedes direktør, lic. merc. Poul B. Christiansen, og for den sproglige afdeling translatør Aksel Anslev. En nærmere redegørelse for kommissionens virksomhed efter sommereksamen 1974 findes pag. 118.

Gennem nogen tid har et udvalg under ledelse af afdelingsleder Lauge Stetting arbejdet med en ny studiestruktur for de erhvervsøkonomiske dagstudier. Udvalget nåede ikke frem til enighed om afgivelse af en rapport, men udsendte såkaldte arbejdsrapporter, hvori forskellige af udvalgets medlemmer gav udtryk for deres stilling. Udvalget var dog enige om at foreslå nedsat nogle arbejdsudvalg, der skulle arbejde videre med enkeltproblemer. Disse arbejdsudvalg var ved beretningsårets slutning endnu ikke nedsat.

Højskolen har også i det forløbne år lidt under en følelig mangel på faste lærerstillinge i forhold til det store antal timelærere. Også i administrationen har mangelen på nye administrative stillinger gjort sig gældende. Det voksende administrative arbejde – ikke mindst i forbindelse med den stadig voksende demokratiseringsproces – gør det stedse vanskeligere at overkomme kontorarbejdet, som for en stor del må bestrides ved hjælp af timelønnet medhjælp og overarbejde, hvilket i det lange løb er dyrere end fast mandskab.

Højskolen har i beretningsåret fået følgende nye professorer: lektor, siviløkonom Egil Fivelsdal er blevet professor i organisationssociologi, lektor, dr. merc. Otto Ottesen er blevet professor i afsætningsøkonomi, professor Hector Estrup er blevet professor i nationaløkonomi, men forlod denne stilling ved beretningsårets udgang for at gå til universitetet, hvorefter hans stilling blev besat med cand. polit. Knud Lüttichau.

Sparekassedirektør, cand. polit. O. Blinkenberg Nielsen er udtrådt af Handels-

højskolens styrelsesråd, og i hans sted er sparekassedirektør, cand. jur. Steen Madsen blevet indvalgt.

På det sidste møde før sommerferien i det sproglige og det økonomiske fagråd meddelte højskolens rektor, professor Jan Kobbernagel, at han ønskede at nedlægge sit hverv som rektor med udgangen af undervisningsåret 1974/75, for derefter at hellige sig professoratet i erhvervsret. Han meddelte samtidig, at administrator Holger Almdal ønskede at forlade sin stilling fra samme tidspunkt, idet han til den tid ville være fyldt 69 år. Der skal således i det kommende år vælges ny rektor, hvilket bør ske i overensstemmelse med reglerne i den nye styrelseslov og den kommende statut, ligesom stillingen som administrator skal opslås og besættes i løbet af foråret 1975.

II. De organisatoriske rammer om højskolens virksomhed

Nedenfor gengives de anordninger og de bekendtgørelser, der er blevet udfærdiget i løbet af beretningsperioden.

Bekendtgørelse om den almene erhvervsøkonomiske eksamen og den erhvervsøkonomiske kandidateksamen på Handelshøjskolen i København

I henhold til § 2 i lov om handelshøjskoler, jfr. lovbekendtgørelse nr. 355 af 24. juli 1971, fastsættes:

Eksamensret

§ 1. På Handelshøjskolen i København afholdes den almene erhvervsøkonomiske eksamen og den erhvervsøkonomiske kandidateksamen.

Stk. 2. Studiet til den almene erhvervsøkonomiske eksamen er normeret til tre år. Påbegyndelsen af det erhvervsøkonomiske kandidatstudium der er normeret til to år, er betinget af, at den almene erhvervsøkonomiske eksamen er bestået.

Den almene erhvervsøkonomiske eksamen

§ 2. For at kunne indstille sig til de i § 3 omhandlede indledende prøver må den studerende have deltaget i øvelser i erhvervs- og samfundsbeskrivelse, i erhvervsøkonomi og i nationaløkonomi.

Stk. 2. For deltagelse i hver af de i stk. 1 omhandlede 3 øvelsesrækker gives en karakter.

Stk. 3. Fritaget for deltagelse i de i stk. 1 omhandlede øvelser i erhvervsøkonomi og i nationaløkonomi er den, der har bestået en erhvervsøkonomisk diplomprøve (HD).

§ 3. De indledende prøver under den almene erhvervsøkonomiske eksamen, der alle skal aflægges inden for samme eksamenstermin, omfatter:

Erhvervs- og samfundsbeskrivelse	1 mundtlig prøve
Engelsk eller tysk	1 skriftlig prøve
	1 mundtlig prøve
Matematik	1 skriftlig prøve
Kulturhistorie eller psykologi	1 mundtlig prøve
Bogføring	1 skriftlig prøve

Stk. 2. Fritaget for at aflægge prøver i sprog er den, der har bestået en erhvervsøkonomisk diplomprøve (HD), nysproglig studentereksamen, højere forberedelseseksamen med engelsk eller tysk som tilvalgsfag, højere handelseksamen, handels-eksamen, sproglinjen eller linje B eller linje C eller de statskontrollerede højere fagprøver i engelsk eller tysk.

Stk. 3. Fritaget for at aflægge prøve i matematik er den, der har bestået en erhvervsøkonomisk diplomprøve (HD), matematisk studentereksamen, højere for-

beredelseksamen med matematik som tilvalgsfag eller prøver efter gymnasiale suppleringskursus mindst som ved den sidstnævnte eksamen.

Stk. 4. Fritaget for at aflægge prøve i kulturhistorie eller psykologi er den, der har bestået den almindelige filosofiske prøve ved et af universiteterne.

Stk. 5. Fritaget for at aflægge prøve i bogføring er den, der har bestået en erhvervsøkonomisk diplomprøve (HD), teoretisk del af revisoreksamen, højere handelseksamen eller den statskontrollerede højere fagprøve i regnskabslære, samt den, der har bestået handelseksamen med mindst 7 i faget.

§ 4. Adgang til at deltage i de i § 5 omhandlede øvelser i statistik og databehandling samt de i samme paragraf omhandlede seminarøvelser har den studerende, der i gennemsnit af de af ham opnåede karakterer for de i § 2 omhandlede prøver har opnået mindst 6,0.

Stk. 2. Ved beregningen af det i stk. 1 omhandlede karaktergennemsnit tillægges der de enkelte øvelser og prøver følgende vægt:

	Karakterernes vægt
Øvelser i erhvervs- og samfundsbeskrivelse	2
Mundtlig prøve i erhvervs- og samfundsbeskrivelse	2
Øvelser i erhvervsøkonomi	2
Øvelser i nationaløkonomi	2
Mundtlig prøve i sprog	1
Skriftlig prøve i sprog	1
Skriftlig matematik	2
Mundtlig prøve i kulturhistorie eller psykologi	1
Skriftlig prøve i bogføring	1
	<hr/>
	14

Stk. 3. For så vidt en studerende i medfør af bestemmelserne i §§ 2 og 3 er fritaget for deltagelse i en eller flere af de heromhandlede øvelser eller prøver, ned sættes det antal karakterer, på grundlag af hvilket gennemsnitskarakteren beregnes, tilsvarende.

Stk. 4. Den, der har bestået en erhvervsøkonomisk diplomprøve (HD), har uden at have deltaget i de i § 2 omhandlede øvelser i erhvervs- og samfundsbeskrivelse og aflagt de i § 3 omhandlede prøver i erhvervs- og samfundsbeskrivelse samt i kulturhistorie eller psykologi adgang til at deltage i de i § 5, stk. 1, omhandlede øvelser i statistik, og databehandling samt i de 4 seminarøvelsesrækker i erhvervsøkonomi. Den studerende må dog forud for påbegyndelsen af det semester, i hvilket han indstiller sig til de afsluttende prøver, have tilendebragt sin deltagelse i øvelserne i erhvervs- og samfundsbeskrivelse, ligesom han må have aflagt prøven i kulturhistorie eller psykologi og her mindst have opnået karakteren 6. Den mundtlige prøve i erhvervs- og samfundsbeskrivelse vil efter den studerendes eget valg kunne aflægges enten samtidig med de afsluttende prøver eller i en forudgående eksamenstermin.

§ 5. For at kunne indstille sig til de i § 6 omhandlede afsluttende prøver må den studerende have deltaget i øvelser i statistik og øvelser i databehandling, ligesom han må have deltaget i 4 seminarøvelsesrækker i erhvervsøkonomi. Den, der har bestået en erhvervsøkonomisk diplomprøve (HD), kan efter højskolens bestemmelse fritages for deltagelse i en seminarøvelsesrække.

Stk. 2. For deltagelse i de statistiske øvelser og øvelserne i databehandling såvel som for deltagelse i hver af de omhandlede seminarøvelsesrækker gives der en karakter.

§ 6. De afsluttende prøver under den almene erhvervsøkonomiske eksamen, der alle skal aflægges i samme eksamenstermin, omfatter:

Erhvervsøkonomi:

- 1 8-timers skriftlig prøve,
- 2 4-timers skriftlige prøver,
- 2 mundtlige prøver.

Nationaløkonomi med økonomisk historie:

- 1 4-timers skriftlig prøve,
- 1 mundtlig prøve.

Statistik:

- 1 mundtlig prøve.

Erhvervsret med speciale:

- 1 4-timers skriftlig prøve,
- 1 mundtlig prøve.

Stk. 2. Den, der har bestået en erhvervsøkonomisk diplomprøve (HD) og som led heri har opnået en karakter for en skriftlig eller mundtlig prøve i det erhvervsretlige speciale, der indgår i pensum til den almene erhvervsøkonomiske eksamen, fritages for erhvervsret til de afsluttende prøver.

Stk. 3. Den, der har bestået en erhvervsøkonomisk diplomprøve (HD), men ikke som led heri har opnået en karakter i det erhvervsretlige speciale, som indgår i pensum til den almene erhvervsøkonomiske eksamen såvel som den, der har bestået 1. del af en erhvervsøkonomisk diplomprøve (HD), 1. del af juridisk kandidateksamen, 1. del af statsvidenskabelig kandidateksamen eller 1. del af økonomisk kandidateksamen, skal alene aflægge prøve i det erhvervsretlige speciale. Højskolen afgør, hvor vidt denne prøve skal være skriftlig eller mundtlig.

§ 7. For at bestå den almene erhvervsøkonomiske eksamen må den studerende i gennemsnit af de af ham opnåede karakterer for de i stk. 2 nævnte fag have opnået mindst 6,0.

Stk. 2. Ved beregningen af det i stk. 1 omhandlede karaktergennemsnit tillægges der de enkelte prøver samt øvelses- og seminararbejder følgende vægt:

	Karakterernes vægt
Erhvervsøkonomi:	
Den 8-timers skriftlige prøve ved den afsluttende eksamen.....	2
De to 4-timers skriftlige prøver ved den afsluttende eksamen (1 enkeltvejende karakter for hver prøve)	2
De to mundtlige prøver ved den afsluttende eksamen (1 enkeltvejende karakter for hver prøve)	2
De i § 5 omhandlede seminarøvelser tilsammen, jfr. stk. 3	2
Nationaløkonomi:	
Den 4-timers skriftlige prøve ved den afsluttende eksamen	2
Den mundtlige prøve ved den afsluttende eksamen	1
Erhvervs- og samfundsbeskrivelse:	
De i § 2 omhandlede øvelser	2
Den i § 3 omhandlede mundtlige prøve	1
Statistik:	
De i § 5 omhandlede øvelser	2
Den mundtlige prøve ved den afsluttende eksamen	1
Databehandling:	
De i § 5 omhandlede øvelser	1
Erhvervsret:	
Den 4-timers skriftlige opgave ved den afsluttende eksamen	1
Den mundtlige prøve ved den afsluttende eksamen	1
	20

Stk. 3. Det i eksamensresultatet indgående pointstal for seminarøvelser i erhvervsøkonomi udregnes således: For hver af de i § 5 omhandlede 4, eventuelt 3, seminarøvelsesrækker i erhvervsøkonomi gives der en karakter. Summen af karaktererne deles med 4, henholdsvis 3, og multipliceres med 2, hvorefter det fremkomne resultat afrundes til det nærmeste hele tal.

Stk. 4. Såfremt en studerende i medfør af bestemmelserne i § 6, stk. 2, fritages for prøverne i erhvervsret, indgår et fra diplomprøven overført pointstal ved beregningen af gennemsnitskarakteren til den almene erhvervsøkonomiske eksamen. Dette pointstal udregnes som halvdelen af summen af

- 1) karakteren i skriftlig erhvervsret til 1. del af diplomprøven (med vægten 2),
- 2) karakteren i mundtlig erhvervsret til 1. del af diplomprøven og
- 3) karakteren i det erhvervsretlige speciale til 2. del af diplomprøven (hver med vægten 1),

afrundet til nærmeste tal efter de i stk. 3 angivne retningslinjer.

Stk. 5. Såfremt en studerende i medfør af bestemmelserne i § 6, stk. 3, har opnået tilladelse til alene at aflægge prøve i det erhvervsretlige speciale, indgår karakteren for denne prøve med vægten 1 ved beregningen af gennemsnitskarakteren til den almene erhvervsøkonomiske eksamen. Endvidere indgår i så fald ved bereg-

ningen af gennemsnitskarakteren til den almene erhvervsøkonomiske eksamen en enkeltvejende karakter, der udregnes som gennemsnittet af de ved vedkommende forudgående eksamen opnåede karakter i erhvervsret, henholdsvis borgerlig ret. Dersom den forudgående eksamen omfatter såvel skriftlige som mundtlige prøver, indgår skriftlige karakterer med vægten 2, mundtlige karakterer med vægten 1.

§ 8. Det påhviler højskolen under forudsætning af fornøden tilslutning at tilrettelægge en sprogundervisning udover undervisningen til de i § 3 omhandlede indledende prøver i sprog. Som afslutning på denne videregående undervisning afholdes en frivillig prøve, for hvilken der gives en karakter som efter den studerendes ønske skal angives særskilt på eksamensbeviset.

Stk. 2. Efter højskolens bestemmelse kan den i stk. 1 omhandlede prøve gøres obligatorisk for alle studerende eller for visse grupper. I så fald skal den eller de herved opnåede karakterer anføres på eksamensbeviset.

Den erhvervsøkonomiske kandidateksamen

§ 9. Den erhvervsøkonomiske kandidateksamen omfatter følgende prøver:

- 1) En større skriftlig afhandling, hvis emne er godkendt af en af højskolen udpeget lærer.
- 2) Deltagelse i almene seminarøvelser. For deltagelsen gives alene bedømmelsen bestået eller ikke bestået.
- 3) En prøve i almen økonomi.
- 4) Fem prøver i specialfag, hvoraf mindst een skal være skriftlig.

Stk. 2. Højskolen fastsætter nærmere bestemmelse om, under hvilke former disse prøver kan finde sted.

§ 10. Den studerende vælger selv tidspunktet for indlevering af den i § 9, stk. 1, nr. 1, nævnte skriftlige afhandling, ligesom han selv vælger, hvornår han vil deltage i de i § 9, stk. 1, nr. 2 nævnte almene seminarøvelser. De i § 9, stk. 1, nr. 3 og 4, nævnte prøver i almen økonomi og specialfag kan alle aflægges særskilt. Specialfagene vælges af den studerende ud af en af højskolen godkendt fortegnelse, hvor det er angivet, hvilken vægt der er tillagt det enkelte fag. Der vælges specialfag med en af højskolen angivet samlet mindstevægt. Specialfagene, hvis samlede vægt ligger inden for nærmere angivne grænser, kan af højskolen samles i grupper, og den studerende vælger inden for hver af disse grupper.

§ 11. Forud for hver eksamenstermin indleverer den studerende en oversigt over den eller de prøver, hvori han ønsker at deltage i den pågældende termin.

§ 12. For at bestå den erhvervsøkonomiske kandidateksamen må eksaminanden i gennemsnit af de af ham opnåede karakterer have opnået mindst 6,0. For at bestå må den studerende endvidere have opnået mindst karakteren 6 for den i § 9, stk. 1, nr. 1, omhandlede afhandling. Efter højskolens bestemmelse kan der i tilknytning til afhandlingen foretages mundtlig eksamination af enkelte eller samtlige eksaminander.

Stk. 2. Ved beregningen af det i stk. 1 omhandlede karaktergennemsnit tillægges der de enkelte prøver følgende vægt:

	Karakterernes vægt
Den i § 9, stk. 1, nr. 1, omhandlede afhandling med eventuel mundtlig eksamination	3
Prøven i almen økonomi	2
En skriftlig prøve i specialfag	2
De fire øvrige prøver i specialfag (1 enkeltvejende karakter for hver prøve)	4
	<hr/>
	11

Almindelige eksamensbestemmelser

§ 13. Den almene erhvervsøkonomiske eksamens enkelte afsnit såvel som erhvervsøkonomisk kandidateksamen afholdes efter højskolens bestemmelse en eller to gange årlig i april-juli måned henholdsvis december-februar måned. Tidspunkterne for de enkelte prøvers afholdelse fastsættes af højskolen. Indskrivning til eksamen sker til højskolen henholdsvis senest den 15. marts og den 15. oktober. Afmelding kan dog finde sted før en af højskolen fastsat afmeldingsfrist.

Stk. 2. Såfremt ordinær eksamen kun afholdes en gang om året, påhviler det højskolen at lade afholde sygeeksamen for studerende, der på grund af sygdom dokumenteret ved lægeerklæring udstedt og indsendt til højskolen i umiddelbar tilslutning til sygdommens indtræden ikke har kunnet deltage i den ordinære eksamen. Adgang til sygeeksamen kan dog ikke meddeles en studerende, der i gennemsnit af karaktererne i de forud for eksamens afbrydelse aflagte enkelte prøver har opnået mindre end den til beståelse af vedkommende eksamen eller eksamensafsnit krævede kvotient.

§ 14. Forslag til skriftlige eksamensopgaver udarbejdes af de af højskolen hertil udpegede lærere.

Stk. 2. Højskolens rektor har ansvaret for de godkendte opgavers mangfoldiggørelse og forsvarlige opbevaring indtil eksamens afholdelse.

§ 15. Besvarelserne af øvelsesopgaverne og de skriftlige eksamensopgaver samt præstationerne ved de mundtlige prøver til den almene erhvervsøkonomiske eksamen bedømmes af vedkommende lærer og en eller to censorer efter højskolens bestemmelse.

Stk. 2. Besvarelserne af de skriftlige opgaver og præstationerne ved de mundtlige prøver til kandidateksamen bedømmes af vedkommende lærer og en eller to censorer efter højskolens bestemmelse.

Stk. 3. Seminararbejder såvel ved den almene erhvervsøkonomiske eksamen som ved kandidateksamen bedømmes alene af lederen af vedkommende seminargruppe. For så vidt den pågældende leder ikke er hovedlærer i vedkommende fagområde, vil de givne karakterer være at godkende af den ansvarlige hovedlærer.

§ 16. Censorerne beskikkes for 3 år ad gangen af undervisningsministeriet. Ingen kan ordentligvis beskikkes som censor efter det fyldte 70. år.

§ 17. Ved karaktergivningen anvendes 13-skalaen efter de derom ved de højere uddannelsesinstitutioner gældende bestemmelser, dog kan samtlige skalaens grader indgå i eksamensresultatet.

Stk. 2. Efter afslutningen af den almene erhvervsøkonomiske eksamen udregnes for hver eksaminand et gennemsnit af samtlige de af eksaminanden opnåede karakterer.

Stk. 3. Efter afslutningen af den erhvervsøkonomiske kandidateksamen udregnes for hver eksaminand et gennemsnit af samtlige de af eksaminanden opnåede karakterer.

§ 18. Højskolens rektor påser, at eksamenskaraktererne samt det endelige eksamensresultat indføres i eksamensprotokollen.

Stk. 2. Eksamensbeviserne udstedes og underskrives af højskolens rektor.

§ 19. En studerende kan indtil 3 gange deltage i hver af de i §§ 2 og 5 omhandlede øvelsesrækker, ligesom han indtil 3 gange kan indstille sig til de i § 3 omhandlede indledende prøver i deres helhed såvel som til de i § 6 omhandlede afsluttende prøver i deres helhed.

Stk. 2. Ved opgørelsen af det endelige eksamensresultat for den almene erhvervsøkonomiske eksamen, jfr. §§ 7, 12 og 17, kan kun medregnes karakterer for øvelser, seminararbejder og prøver, aflagt i den af bestemmelserne i §§ 2, 4 og 5 betingede rækkefølge.

Stk. 3. En studerende kan indtil 3 gange deltage i hver af de i § 9 omhandlede prøver og indtil 3 gange indlevere en i overensstemmelse med bestemmelsen i § 9 forfattet afhandling. Såfremt en studerende ønsker at benytte sig af adgangen til for anden eller tredje gang at indlevere en sådan afhandling, kan højskolen bestemme, at den studerende skal vælge nyt emne for afhandlingen. Hver enkelt af de i § 9 omhandlede afsluttende prøver kan tages om for sig; dog kræves særlig tilladelse fra højskolen til på ny at indstille sig til en prøve, for hvilken der er opnået karakteren 6 eller mere.

Stk. 4. De i § 9 nævnte prøver skal aflægges inden for et tidsrum af 5 år.

Stk. 5. Højskolen kan gøre udtagelse fra bestemmelserne i stk. 1, 3 og 4.

Betegnelser for dimittender

§ 20. Den, der har bestået den almene erhvervsøkonomiske eksamen, har ret til at anvende bogstaverne »HA« efter sit navn som betegnelse for sin uddannelse.

Stk. 2. Den, der har bestået den erhvervsøkonomiske kandidateksamen, har ret til at betegne sig erhvervsøkonomisk kandidat, (candidatus(a) mercaturæ (cand. merc.).

§ 21. Højskolen kan godkende, at en af den studerende ved en dansk eller udenlandsk højere uddannelsesinstitution aflagt prøve træder i stedet for en ved denne bekendtgørelse foreskrevet prøve.

Stk. 2. Karakterer efter 13-skalaen overføres til eksaminen på højskolen. I andre tilfælde anføres blot »bestået«, og karakteren medregnes ikke i gennemsnittet.

§ 22. Undervisningsministeriet kan efter indstilling fra højskolen i særlige tilfælde dispensere fra de i bekendtgørelsen fastsatte bestemmelser.

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

§ 23. Bekendtgørelsen har virkning fra undervisningsåret 1973-74.

Stk. 2. Ved bekendtgørelsens ikrafttrædelse gælder følgende overgangsbestemmelser:

- 1) Studerende, der før den 31. august 1973 har påbegyndt studiet efter de i § 24, stk. 1, nævnte bestemmelser, kan fuldføre studiet efter disse eller overgå til eksamensordningen efter denne bekendtgørelse.
- 2) Studerende, der efter den 31. august 1973 har påbegyndt studiet, følger eksamensordningen efter denne bekendtgørelse.
- 3) Prøver og seminarrækker aflagt efter de i § 24, stk. 1, nævnte bestemmelser, kan efter højskolens nærmere bestemmelse erstatte prøver og seminarøvelser efter denne bekendtgørelse.

§ 24. Anordning nr. 156 af 15. april 1969 om den almene erhvervsøkonomiske eksamen og den erhvervsøkonomiske kandidateksamen ophæves.

Stk. 2. §§ 1, 13-17, stk. 2, og 18-22 i den i stk. 1 nævnte anordning har dog fortsat gyldighed på Handelshøjskolen i Århus ved eksamensterminen vinteren 1973-74.

Stk. 3. Handelshøjskolerne bevarer den i § 21, stk. 4, i den i stk. 1 nævnte anordning givne bemyndigelse.

Undervisningsministeriet, den 6. december 1973.

Ritt Bjerregaard. / Jørgen Ebbe Hansen.

Bekendtgørelse om ændring i bekendtgørelse om eksamen for statsautoriserede revisorer

§ 1.

§ 4, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 237 af 3. maj 1973 affattes således:

»Der gives en karakter for hver af de skriftlige og mundtlige prøver. Karaktererne for de skriftlige prøver tæller dobbelt. Ved eksamen i henhold til § 3, stk. 2, gives der kun en samlet karakter for såvel den skriftlige afløsningsprøve som den mundtlige eksamination.«

§ 2.

Bekendtgørelsen har virkning fra de eksaminer og prøver, som afholdes i efteråret 1974.

Handelsministeriet, den 14. maj 1974.

P. M. V.

O. Müller. / H. Duborg.

Bekendtgørelse om de erhvervsproglige eksaminer på Handelshøjskolen i København

I henhold til § 2 i lov om handelshøjskoler, jfr. lovbekendtgørelse nr. 355 af 24. juli 1971, fastsættes:

Kapitel 1

Eksamensret

§ 1. Handelshøjskolen i København har ret til at afholde følgende erhvervsproglige eksaminer:

- 1) Den erhvervsproglige korrespondenteksamen i ét eller flere sprog.
- 2) Den erhvervsproglige prøve i ét eller flere sprog.
- 3) Begynderprøver i italiensk, portugisisk, russisk og spansk.
- 4) Den erhvervsproglige afgangseksamen (to sprog).
- 5) Den erhvervsproglige diplomprøve (ét sprog).
- 6) Den erhvervsproglige kandidateksamen (to sprog).
- 7) Den erhvervsproglige oversætter- og tolkeeksamen (ét sprog).
- 8) Translatøreksamen efter bestemmelserne i bekendtgørelse nr. 259 af 14. maj 1973 om translatøreksamen på handelshøjskolerne (sidste gang i eksamensperioden sommeren 1982).

Stk. 2. Der kan på højskolen med undervisningsministeriets tilslutning i hvert enkelt tilfælde desuden afholdes eksaminer i andre end de i § 2, stk. 1, § 11, stk. 1, og § 22, stk. 1, nævnte sprog.

Stk. 3. De i stk. 1, nr. 1–3, nævnte eksaminer og prøver kan med undervisningsministeriets godkendelse afholdes af de handelshøjskoleafdelinger, som er oprettet i henhold til § 7 i lov om handelshøjskoler, og som følger undervisningsplaner, der er godkendt af Handelshøjskolen i København, og som benytter dennes skriftlige eksamensopgaver og de af denne anvendte censorer.

Kapitel 2

Eksaminerne på uddannelsens 1. trin

Den erhvervsproglige korrespondenteksamen

§ 2. Den erhvervsproglige korrespondenteksamen kan aflægges i ét eller flere af følgende sprog: Engelsk, fransk, italiensk, portugisisk, russisk, spansk og tysk. Udover aflæggelse af de nedenfor nævnte prøver i sprog skal der aflægges prøver i fagene erhvervsret, erhvervslære og samfundsøkonomi, maskinskrivning, niveau II, dansk stenografi samt stenografi på mindst ét af de fremmede sprog, i hvilke eksamen ønskes aflagt.

Stk. 2. Ved den erhvervsproglige korrespondenteksamen aflægges følgende prøver i hvert af de valgte sprog og i de øvrige fag, og karakterernes vægt er som anført:

Sprogfag	Karakterernes vægt
Almindeligt sprog:	
1) En skriftlig prøve i oversættelse fra dansk til det fremmede sprog	1
2) En skriftlig prøve i oversættelse fra det fremmede sprog til dansk	1
3) En mundtlig prøve	1
4) På basis af den ovenfor nævnte mundtlige prøve gives tillige	
én karakter for udtryksfærdighed	1/2
én karakter for udtale	1/2
	1
Fagligt sprog:	
5) En skriftlig prøve i oversættelse fra dansk til det fremmede sprog af et eller flere handelsbreve	
6) En skriftlig prøve bestående af udarbejdelse af et eller flere handelsbreve efter disposition eller en oversættelse fra dansk til det fremmede sprog af en erhvervsøkonomisk tekst	1
7) En mundtlig prøve	1
	<hr/> 7
Obligatoriske erhvervspraktiske fag	
Erhvervsret:	
8) En mundtlig prøve	1
Erhvervslære:	
9) En skriftlig prøve	1
Samfundsøkonomi I:	
10) En skriftlig prøve	1
	<hr/> 3
Korrespondentfag	
Maskinskrivning, niveau II:	
11) En skriftlig prøve	1
Dansk stenografi:	
12) En skriftlig prøve	1
Fremmedsproglig stenografi:	
13) En skriftlig prøve	1
	<hr/> 3

Stk. 3. Ved den erhvervsproglige korrespondenteksamen kan der desuden aflægges prøve i et antal valgfri fag efter højskolens nærmere bestemmelse.

Stk. 4. Varigheden af hver enkelt af de skriftlige prøver kan maksimalt være 4 timer. Højskolen træffer inden for denne tidsramme afgørelse om de enkelte prøvers varighed. Indtil to skriftlige prøver kan afvikles under ét, såfremt dette bestemmes af højskolen, og den samlede varighed af prøven ikke derved kommer til at overstige 4 timer.

§ 3. Studiet til den erhvervsproglige korrespondenteksamen og til den erhvervsproglige prøve tilrettelægges enten som et 2-årigt dagstudium eller som et 3-årigt aftenstudium, jfr. dog stk. 3.

Stk. 2. For studerende, som på dagstudiet følger undervisningen i to fremmede

sprog, er studiet et heltidsstudium. For studerende, som på dagstudiet følger undervisningen i ét sprog, og for studerende på aftenstudiet er studiet et deltidsstudium.

Stk. 3. I sprogene italiensk, portugisisk, russisk og spansk tilrettelægges 4-årige aftenstudier for studerende, som ikke har forkundskaber i det valgte sprog. Ved udgangen af studiets 4. semester kan den studerende indstille sig til begynderprøven i sproget, jfr. § 10.

§ 4. Prøven i erhvervsret afholdes ved udgangen af 2. semester på dagstudierne og ved udgangen af 4. semester på aftenstudierne. Prøverne i erhvervslære og samfundsøkonomi I afholdes ved udgangen af 3. semester på dagstudierne og ved udgangen af 2. semester på aftenstudierne. Prøverne i korrespondentfagene afholdes ved udgangen af 4. semester på dagstudierne og ved udgangen af 5. semester på aftenstudierne. De nævnte prøver kan dog efter højskolens bestemmelse aflægges i andre eksamensterminer end de anførte.

§ 5. Studerende, der på handelshøjskolerne eller andre uddannelsesinstitutioner har aflagt prøver, der efter højskolens afgørelse svarer til kravene ved den erhvervsproglige korrespondenteksamen i et eller flere af fagene erhvervsret, erhvervslære, samfundsøkonomi I, maskinskrivning, dansk eller fremmedsproglig stenografi, kan fritages for prøve i faget/fagene, såfremt karakteren 6 eller derover er opnået.

§ 6. Højskolen kan bestemme, at den studerende, for at kunne indstille sig til den erhvervsproglige korrespondenteksamen, skal have deltaget i et af højskolen nærmere fastsat antal interne prøver eller øvelser.

Stk. 2. Oprykning fra 2. til 3. semester er betinget af, at den studerende efter højskolens eller afdelingens skøn har opnået et tilfredsstillende standpunkt. Der kan efter højskolens nærmere bestemmelse for hold af studerende eller for enkelte studerende afholdes oprykningsprøver til konstatering heraf.

§ 7. For at bestå den erhvervsproglige korrespondenteksamen må den studerende have bestået prøverne i sproget/hvert af sprogene med mindst 6,0 i gennemsnit, prøverne i erhvervsret, erhvervslære og samfundsøkonomi I, med mindst 6,0 i gennemsnit samt prøverne i maskinskrivning, niveau II, dansk stenografi og fremmedsproglig stenografi med mindst 6,0 i gennemsnit. Studerende, der ikke består prøverne i en eller flere af de nævnte faggrupper i den eksamenstermin, som er anført i bekendtgørelsen, har ret til at indstille sig til prøverne i denne eller disse faggrupper i en senere eksamenstermin.

Stk. 2. Studerende, der har bestået den erhvervsproglige korrespondenteksamen, har ret til at underkaste sig prøve i fremmedsproglig stenografi i andre sprog, og karakteren for denne prøve kan efter eksaminandens valg medregnes i gennemsnittet af karaktererne for korrespondentfagene, der således beregnes på grundlag af 4 karakterer.

Stk. 3. Det antal karakterer, på grundlag af hvilket den gennemsnitlige eksamenskarakter udregnes, nedsættes i overensstemmelse med de i henhold til § 5 meddelte fritagelser.

Stk. 4. Undervisningen i valgfri fag, jfr. § 2, stk. 3, afsluttes efter højskolens nærmere bestemmelse med en prøve. Ved bedømmelsen af prøverne anvendes enten vurderingen »bestået« – »ikke bestået« eller karaktergivning efter 13-skalaen. Vurderingen eller karakteren kan efter eksaminandens valg anføres på eksamensbeviset, men indgår ikke i den gennemsnitlige eksamenskarakter.

§ 8. Den, der har bestået den erhvervsproglige korrespondenteksamen har ret til at anvende benævnelsen »erhvervsproglig korrespondent« som betegnelse for sin uddannelse.

Den erhvervsproglige prøve

§ 9. Den erhvervsproglige prøve omfatter prøver i fagene til den erhvervsproglige korrespondenteksamen med undtagelse af prøverne i dansk stenografi, fremmedsproglig stenografi og maskinskrivning.

Stk. 2. For den erhvervsproglige prøve gælder tilsvarende bestemmelse som fastsat i §§ 2–7 under hensyntagen til, at den erhvervsproglige prøve ikke omfatter prøver i dansk stenografi, fremmedsproglig stenografi og maskinskrivning.

Begynderprøverne i italiensk, portugisisk, russisk og spansk

§ 10. I italiensk, portugisisk, russisk og spansk kan der for studerende, som ikke har forkundskaber i det valgte sprog, tilrettelægges et 2-årigt aftenstudium som en integreret del af det erhvervsproglige korrespondentstudium i sproget, jfr. § 3, stk. 3.

Stk. 2. Ved udgangen af studiets 4. semester afholdes begynderprøven, ved hvilken der aflægges følgende prøver. Karakterernes vægt er som anført:

	Karakterernes vægt
1) En skriftlig prøve i oversættelse fra dansk til det fremmede sprog af et eller flere handelsbreve	1
2) En skriftlig prøve i oversættelse fra dansk til det fremmede sprog af en tekst i almindeligt sprog	1
3) En mundtlig prøve i sprogfærdighed	1
	<hr/>
	3

Stk. 3. Oprykning fra 4. til 5. semester – til det fortsatte korrespondentstudium – er betinget af, at begynderprøven består med mindst 6,0 i gennemsnit.

Stk. 4. Den almindelige regel om, at oprykning fra 2. til 3. semester er betinget af, at den studerende efter højskolens eller afdelingens skøn har opnået et tilfredsstillende standpunkt, jfr. § 6, stk. 2, gælder tilsvarende ved begynderprøverne.

Kapitel 3

Eksaminerne på uddannelsens 2. trin

Den erhvervsproglige afgangseksamen (to sprog)

§ 11. Den erhvervsproglige afgangseksamen omfatter to af følgende sprog: Engelsk, fransk, italiensk, spansk og tysk.

Stk. 2. Ved den erhvervsproglige afgangseksamen aflægges følgende prøver i hvert af de valgte sprog, og karakterernes vægt er som anført:

Almindeligt sprog:	Karakterernes vægt
1) En skriftlig prøve i oversættelse fra dansk til det fremmede sprog	1
2) En skriftlig prøve i oversættelse fra det fremmede sprog til dansk	1
3) En skriftlig prøve i grammatik	1
4) To semesteropgaver i litteratur, jfr. § 14, stk. 1	1
5) To semesteropgaver i samfundsforhold i det eller de lande, hvor det fremmede sprog er hjemmehørende, jfr. § 14, stk. 1	1
6) På basis af de to seneste besvarede semesteropgaver, jfr. nr. 4 og 5, gives for hver semesteropgave en karakter for skriftlig udtryksfærdighed	1
7) En mundtlig prøve i tekstforståelse med sproglig kommentar og eventuelt realkommentar på basis af en tekst på det fremmede sprog inden for gennemgået stofområde	1
8) En mundtlig prøve i selvlæsning, bestående af samtale på det fremmede sprog med udgangspunkt i en selvlæst tekst	1
9) På basis af de mundtlige prøver i almindeligt sprog, jfr. nr. 7 og 8, gives tillige	
én karakter for udtryksfærdighed	1/2
én karakter for udtale	1/2
	1
Fagligt sprog:	
10) En skriftlig prøve i merkantilt sprog, bestående af oversættelse fra dansk til det fremmede sprog	1
11) En skriftlig prøve i merkantilt sprog, bestående af oversættelse fra det fremmede sprog til dansk	1
12) En skriftlig prøve i merkantilt sprog enten bestående af udarbejdelse af brev(e) efter disposition eller af resumerende referat af tekst eller mundtligt foredrag	1
13) En skriftlig prøve i juridisk sprog, bestående af oversættelse fra dansk til det fremmede sprog og/eller eventuelt fra det fremmede sprog til dansk	1
14) En skriftlig prøve i teknisk sprog, bestående af oversættelse fra dansk til det fremmede sprog og/eller eventuelt fra det fremmede sprog til dansk	1
15) En mundtlig prøve i tekstforståelse på basis af tekst på det fremmede sprog inden for gennemgået stofområde	1
16) En mundtlig prøve i selvlæsning, bestående af samtale på det fremmede sprog med udgangspunkt i en selvlæst tekst	1
	16

Stk. 3. Prøven i grammatik, jfr. stk 2, nr. 3, prøven i juridisk sprog, jfr. stk. 2, nr. 13, og prøven i teknisk sprog, jfr. stk. 2, nr. 14, aflægges i løbet af studiet efter højskolens nærmere bestemmelse. To af de tre prøver skal dog være aflagt inden udgangen af 3. semester.

Stk. 4. Varigheden af hver enkelt af de skriftlige prøver kan maksimalt være 4 timer. Højskolen træffer inden for denne tidsramme afgørelse om de enkelte prøvers varighed. Indtil to skriftlige prøver kan afvikles i fortsættelse af hinanden, dog som separate prøver, såfremt den samlede varighed af prøven ikke derved kommer til at overstige 4 timer.

Stk. 5. I et af sprogene – efter den studerendes eget valg – udarbejdes en specialeafhandling, jfr. § 14, stk. 3–5. Der gives for denne afhandling én karakter, der tillægges de øvrige karakterer i det valgte sprog, således at gennemsnitskarakteren i dette sprog udregnes på basis af i alt 17 karakterer.

§ 12. Studiet til den erhvervsproglige afgangseksamen og den erhvervsproglige diplomprøve tilrettelægges af højskolen som et 2-årigt dagstudium.

Stk. 2. For studerende, som følger undervisningen til den erhvervsproglige afgangseksamen, er studiet et heltidsstudium, mens det for studerende, der følger undervisningen til den erhvervsproglige diplomprøve, er et deltidsstudium.

§ 13. Højskolen kan bestemme, at den studerende for at kunne indstille sig til den erhvervsproglige afgangseksamen skal have deltaget i et af højskolen nærmere fastsat antal interne prøver eller øvelser. Der afholdes dog altid intern prøve i faget fonetik. Prøven skal være bestået med et tilfredsstillende resultat, før den studerende kan indstille sig til endelig eksamen. Resultatet anføres på eksamensbeviset men medregnes ikke i den gennemsnitlige eksamenskarakter.

Stk. 2. Oprykning fra 2. til 3. semester er betinget af, at den studerende efter højskolens skøn har opnået et tilfredsstillende standpunkt. Der kan efter højskolens nærmere bestemmelse for hold af studerende eller for enkelte studerende afholdes oprykningsprøver til konstatering heraf.

§ 14. For at kunne indstille sig til den erhvervsproglige afgangseksamen må den studerende have besvaret de i § 11, stk. 2, nr. 4 og 5, nævnte semesteropgaver. Disse semesteropgaver stilles i tilknytning til de anførte fagområder.

Stk. 2. Når særlige grunde taler herfor, kan højskolen fritage en studerende for at besvare en af de to semesteropgaver; karakteren i faget gives da på grundlag af denne ene semesteropgave.

Stk. 3. For at kunne indstille sig til den erhvervsproglige afgangseksamen må den studerende endvidere i et af sprogene have udarbejdet en mindre afhandling, specialeafhandling, over et selvvalgt emne inden for et specielt studeret område af faget, jfr. § 11, stk. 5.

Stk. 4. Specialeafhandlingen, hvis emne skal være godkendt af en af højskolen udpeget lærer, indleveres inden for en frist, der fastsættes af højskolen, dog senest inden den 30. september i det undervisningsår, hvor den studerende agter at indstille sig til eksamen.

Stk. 5. Specialeafhandlingen skal normalt affattes på dansk. Hvor særlige forhold taler derfor, kan højskolen dog tillade, at specialeafhandlingen affattes på det fremmede sprog.

§ 15. Højskolen kan bestemme, at beståelse af prøver i et eller flere valgfri fag på uddannelsens 1. trin, jfr. § 2, stk. 3, kan gøres til en betingelse for fortsat studium på uddannelsens 2. trins 3. semester.

§ 16. For at bestå den erhvervsproglige afgangseksamen må den studerende have bestået prøverne i hvert af sprogene med mindst 6,0 i gennemsnit.

Stk. 2. Det i eksamensresultatet indgående pointstal for de i § 11, stk. 2, nr. 4 og 5, nævnte semesteropgaver beregnes således: For hver af de to opgaver gives en karakter, og middeltallet af disse afrundes til den nærmeste karakter. På samme måde beregnes karakteren for den i § 11, stk. 2, nr. 6, nævnte karakter.

§ 17. Studerende, der har bestået bifagseksamen (exam.art.-er) eller hovedfagseksamen (cand.phil.-er) eller under disse hørende deleksaminer i et af de valgte sprog, kan efter højskolens afgørelse i hvert enkelt tilfælde fritages for en eller flere af de i § 11, stk. 2, nævnte prøver i sproget.

Stk. 2. Det antal karakterer, på grundlag af hvilket den gennemsnitlige eksamenskarakter udregnes, nedsættes i overensstemmelse med de i henhold til stk. 1 meddelte fritagelser.

§ 18. Studerende, der har bestået handelsfaglærereksamen i henhold til bestemmelserne i bekendtgørelse nr. 59 af 22. februar 1949 om handelsfaglærereksamen med mindst mg÷ i de valgte sprog eller har bestået handelsfaglærereksamen i henhold til bestemmelserne i bekendtgørelse nr. 428 af 12. juli 1973 om handelsfaglærereksamen i de valgte sprog, skal kun aflægge prøverne i juridisk sprog, jfr. § 11, stk. 2, nr. 13, og i teknisk sprog, jfr. § 11, stk. 2, nr. 14, samt udarbejde specialeafhandling, jfr. § 11, stk. 5, for at bestå den erhvervsproglige afgangseksamen.

Stk. 2. For eksaminander, der består erhvervsproglig afgangseksamen i henhold til stk. 1, udstedes et eksamensbevis, der indeholder oplysning om den grundliggende handelsfaglærereksamen samt attestation for de ved de i stk. 1 nævnte prøver og specialeafhandlingen opnåede karakterer.

§ 19. Den, der har bestået den erhvervsproglige afgangseksamen, har ret til at anvende bogstaverne E.A. efter sit navn som betegnelse for sin uddannelse, jfr. dog § 21.

Den erhvervsproglige diplomprøve (ét sprog)

§ 20. Den erhvervsproglige diplomprøve kan aflægges i et af følgende sprog: engelsk, fransk, italiensk, spansk og tysk.

Stk. 2. For den erhvervsproglige diplomprøve gælder tilsvarende bestemmelser som fastsat i § 11, stk. 2 – § 18 under hensyntagen til, at en diplomprøve kun omfatter ét sprog med tilhørende specialeafhandling. Ved senere aflæggelse af den erhvervsproglige diplomprøve i andre sprog bortfalder dog kravet om udarbejdelse af specialeafhandling i disse sprog.

Stk. 3. Den, der har indstillet sig til den erhvervsproglige afgangseksamen, men kun i et af sprogene har bestået de mundtlige og skriftlige prøver med tilhørende specialeafhandling med mindst 6,0 i gennemsnit, anses at have bestået den erhvervsproglige diplomprøve i dette sprog.

§ 21. Den, der har bestået den erhvervsproglige diplomprøve, har ret til at anvende bogstaverne E.D. efter sit navn som betegnelse for sin uddannelse. Den, der har bestået den erhvervsproglige diplomprøve i mindst to sprog, har ret til at anvende bogstaverne E.A. efter sit navn som betegnelse for sin uddannelse, jfr. § 19.

Kapitel 4

Eksaminerne på uddannelsens 3. trin

Den erhvervsproglige kandidateksamen (to sprog)

§ 22. Den erhvervsproglige kandidateksamen omfatter et hovedsprog og et bisprog. Følgende sprog kan være enten hovedsprog eller bisprog: Engelsk, fransk, spansk og tysk. Endvidere kan italiensk være bisprog.

Stk. 2. Ved den erhvervsproglige kandidateksamen aflægges følgende prøver i hovedsproget, og karakterernes vægt er som anført:

	Karakterernes vægt
1) Specialeafhandling, jfr. § 25, stk. 2–3, med eventuel mundtlig eksamination	2
Almindeligt sprog:	
2) En 5-timers prøve i fri skriftlig fremstilling på det fremmede sprog over et socialt, politisk eller kulturelt emne	1
3) En 4-timers skriftlig prøve i oversættelse fra dansk til det fremmede sprog	1
4) En 4-timers skriftlig prøve i oversættelse fra det fremmede sprog til dansk	1
5) En 4-timers skriftlig prøve i det fremmede sprogs grammatik	1
6) 4-timers semesteropgaver, jfr. § 25, stk. 1	1
7) En mundtlig prøve i tekstforståelse med sproglig kommentar og eventuelt realkommentar på basis af en ikke-gennemgået tekst på det fremmede sprog inden for gennemgået stofområde	1
8) En mundtlig prøve i selv læsning, bestående af samtale på det fremmede sprog med udgangspunkt i en selv læst tekst	1
9) På basis af de mundtlige prøver i almindeligt sprog, jfr. nr. 7 og 8, gives	
én karakter for udtryksfærdighed 1/2 }	1
én karakter for udtale 1/2 }	
Fagligt sprog:	
10) En 4-timers skriftlig prøve i merkantilt sprog, bestående af en oversættelse fra dansk til det fremmede sprog og/eller eventuelt fra det fremmede sprog til dansk	1

	Karakterernes vægt
11) En 4-timers skriftlig prøve i juridisk sprog, bestående af en oversættelse fra dansk til det fremmede sprog og/eller eventuelt fra det fremmede sprog til dansk	1
12) En 4-timers skriftlig prøve i teknisk sprog, bestående af en oversættelse fra dansk til det fremmede sprog og/eller eventuelt fra det fremmede sprog til dansk	1
13) En mundtlig prøve i merkantilt og juridisk sprog, bestående af samtale på det fremmede sprog på basis af gennemgået stofområde	1
14) En mundtlig prøve bestående af ekstemporaloversættelse af en faglig tekst af generel karakter fra det fremmede sprog til dansk eller fra dansk til det fremmede sprog	1
15) En mundtlig prøve i selvlæsning, bestående af samtale på det fremmede sprog med udgangspunkt i en selvlæst tekst	1
16) En prøve i konsekutivtolkning fra og til det fremmede sprog	1
	18

Stk. 3. Mindst to af de tre i stk. 2, nr. 10, 11 og 12, nævnte skriftlige prøver i fagligt sprog skal omfatte oversættelse fra det fremmede sprog til dansk, og mindst to af de tre nævnte prøver skal omfatte oversættelse fra dansk til det fremmede sprog.

Stk. 4. Eksamen i bisproget anses for aflagt, enten ved at eksaminanden har bestået den erhvervsproglige afgangseksamen, således at bisproget er det andet i afgangseksamen indgående sprog end det, hvori prøverne i hovedsproget er aflagt, eller har bestået den erhvervsproglige diplomprøve i et andet sprog end hovedsproget.

Stk. 5. Prøverne i fri skriftlig fremstilling, jfr. stk. 2, nr. 2, i grammatik, jfr. stk. 2, nr. 5, og i teknisk sprog, jfr. stk. 2, nr. 12, aflægges i løbet af studiet efter højskolens nærmere bestemmelse. To af de tre prøver skal dog være aflagt inden udgangen af 3. semester.

§ 23. Studiet til den erhvervsproglige kandidateksamen tilrettelægges af højskolen som et 2-årigt dagstudium og er et heltidsstudium.

§ 24. Oprykning fra 2. til 3. semester er betinget af, at den studerende efter højskolens skøn har opnået et tilfredsstillende standpunkt. Der kan efter højskolens nærmere bestemmelse for hold af studerende eller for enkelte studerende afholdes oprykningsprøver til konstatering heraf.

§ 25. For at kunne indstille sig til den erhvervsproglige kandidateksamen må den studerende have besvaret et af højskolen nærmere fastsat antal opgaver i hovedsproget, semesteropgaver, jfr. § 22, stk. 2, nr. 6, der stilles i tilknytning til undervisningen i realia. Opgaverne stilles og besvares på det fremmede sprog.

Stk. 2. For at kunne indstille sig til den erhvervsproglige kandidateksamen må den studerende endvidere have udarbejdet og fået godkendt en større afhandling,

specialeafhandling, jfr. § 22, stk. 2, nr. 1, over et selvvalgt emne inden for et specielt studeret område af faget. Studerende, der tidligere har bestået den erhvervsproglige kandidateksamen i et andet sprog, kan af højskolen fritages for at indlevere en ny specialeafhandling, forudsat, at den studerende i forbindelse med den erhvervsproglige afgangseksamen i sin tid har fået godkendt en specialeafhandling i det sprog, hvori den studerende nu agter at indstille sig til kandidateksamen.

Stk. 3. For specialeafhandlingens udarbejdelse gælder de regler, der er anført i § 14, stk. 3 og 4.

§ 26. For at bestå den erhvervsproglige kandidateksamen må den studerende have bestået prøverne i hovedsproget med mindst 6,0 i gennemsnit. Endvidere skal summen af karaktererne ved den skriftlige prøve i merkantilt sprog, jfr. § 22, stk. 2, nr. 10, og ved den mundtlige prøve i fagligt sprog, jfr. § 22, stk. 2, nr. 13, være mindst 11.

Stk. 2. Det i eksamensresultatet indgående pointstal for de i § 22, stk. 2, nr. 6, nævnte semesteropgaver beregnes således: For hver af opgaverne gives en karakter, og middeltallet af disse afrundes til den nærmeste karakter.

§ 27. I forbindelse med den erhvervsproglige kandidateksamen kan der afholdes en prøve i simultantolkning til og fra det fremmede sprog. Der gives for denne prøve en karakter, som efter den studerendes valg kan anføres særskilt på eksamensbeviset, men som ikke indgår i den gennemsnitlige eksamenskarakter.

§ 28. Studerende, der har bestået translatørexamen, hovedfagseksamen (cand. phil.-er) eller magisterkonferens (mag. art.-er) i det valgte sprog, kan efter højskolens afgørelse i hvert enkelt tilfælde fritages for en eller flere af de i § 22, stk. 2, anførte prøver i sproget.

Stk. 2. Det antal karakterer, på grundlag af hvilket den gennemsnitlige eksamenskarakter udregnes, nedsættes i overensstemmelse med de i henhold til stk. 1 meddelte fritagelser.

§ 29. Den, der har bestået den erhvervsproglige kandidateksamen, har ret til at betegne sig *candidatus(a) linguae mercantilis* (cand. ling. merc.).

Den erhvervsproglige oversætter- og tolkeeksamen (ét sprog)

§ 30. Den erhvervsproglige oversætter- og tolkeeksamen kan aflægges i et af følgende sprog: Engelsk, fransk, spansk og tysk.

Stk. 2. For den erhvervsproglige oversætter- og tolkeeksamen gælder tilsvarende bestemmelser som fastsat i § 22, stk. 2–§ 28 under hensyntagen til, at den erhvervsproglige oversætter- og tolkeeksamen kun omfatter ét af de i stk. 1 nævnte sprog som hovedsprog med tilhørende specialeafhandling og intet bisprog.

Stk. 3. Studiet til den erhvervsproglige oversætter- og tolkeeksamen tilrettelægges af højskolen som et 2-årigt dagstudium og er et heltidsstudium.

§ 31. Den, der har bestået den erhvervsproglige oversætter- og tolkeeksamen, har ret til at betegne sig candidatus(a) interpretationis (cand. interpret.).

Kapitel 5

Almindelige bestemmelser

§ 32. Prøverne på den erhvervsproglige uddannelses 1. og 2. trin afholdes i sommereksamensterminen, medmindre andet er bestemt for de enkelte prøver. Prøverne på uddannelsens 3. trin afholdes såvel i sommereksamensterminen som i vintereksamensterminen. Tidspunkterne for de mundtlige prøvers afholdelse fastsættes af højskolen eller afdelingen. Tidspunkterne for de skriftlige prøvers afholdelse fastsættes af højskolen. Indskrivning til eksamen skal ske til højskolen eller afdelingen inden udgangen af det semester, der går forud for den eksamenstermin, i hvilken den studerende agter at indstille sig til eksamen.

Stk. 2. Højskolen afholder sygeeksamen for studerende, der på grund af sygdom, dokumenteret ved lægeerklæring udstedt og indsendt til højskolen i umiddelbar tilslutning til sygdommens indtræden, ikke har kunnet deltage i den ordinære eksamen. Sygeeksamen afholdes dog ikke i forbindelse med prøverne på uddannelsens 3. trin. Adgang til sygeeksamen kan ikke meddeles en studerende, der i gennemsnit af karaktererne i de forud for eksamens afbrydelse aflagte enkelte prøver har opnået mindre end det til beståelse af eksamen krævede resultat.

Stk. 3. Studerende, der ved lægeerklæring godtgør, at de på grund af legemlige svagheder er ude af stand til at underkaste sig bestemte prøver i et eller flere fag, kan efter ansøgning til højskolen af denne fritages for aflæggelse af den eller disse prøver. Eksamensbeviset skal i sådanne tilfælde påføres oplysning om, hvorvidt kandidaten opfylder eksamenskravene for beskikkelse som translatør og tolk.

§ 33. Ved indskrivning til hver af de erhvervsproglige eksaminer, hvor krav om selvlæsning skal være opfyldt, skal den studerende indlevere en liste over et antal selvlæste tekster, i hvilke den studerende ønsker at underkaste sig mundtlig prøve.

Stk. 2. De selvlæste tekster skal i det enkelte sprog have et omfang og indhold, som fastsættes af højskolen.

Stk. 3. Værkerne i den af den studerende indleverede liste over selvlæste tekster skal på forhånd være godkendt af en af højskolen eller afdelingen udpeget lærer.

Stk. 4. Højskolen fastsætter nærmere bestemmelser om, i hvilket omfang der skal prøves i selvlæsning ved eksamen, og i hvilket omfang sådanne prøver kan afløses af prøver med intern evaluering. Det er dog altid den studerendes ret at kræve prøven aflagt i forbindelse med eksamen.

§ 34. De skriftlige eksamensopgaver til de erhvervsproglige eksaminer udarbejdes af de af højskolen hertil udpegede lærere på højskolen eller afdelingen.

Stk. 2. Højskolens rektor har ansvaret for opgavernes mangfoldiggørelse og forsvarlige opbevaring indtil eksamens afholdelse.

§ 35. Undervisningsministeriet beskikker for 3 år ad gangen et censorkorps for

Handelshøjskolen i København. Ingen kan ordentligvis beskikkes som censor efter det fyldte 70. år.

§ 36. Besvarelsenerne af opgaverne ved de skriftlige prøver, præstationerne ved de mundtlige prøver og specialeafhandlingerne bedømmes af læreren og en eller to censorer efter højskolens nærmere bestemmelse.

§ 37. Ved karaktergivningen anvendes 13-skalaen efter de derom ved de højere uddannelsesinstitutioner gældende regler. I eksaminerne på uddannelsens 1. trin kan dog samtlige skalaens grader indgå i eksamensresultatet.

Stk. 2. Efter endt eksamen inklusive eventuelle omprøver, jfr. § 38, udregnes for hver eksaminand et gennemsnit af samtlige opnåede karakterer.

§ 38. Eksaminander, der ved prøverne på uddannelsens 2. og 3. trin har opnået karaktererne 0 eller 3, kan inden for en tidsfrist på to år indstille sig til omprøve i den eller de discipliner, hvori de nævnte karakterer er opnået. Den samme ret til omprøve har eksaminander, der i nogen prøve på uddannelsens 2. trin har opnået karakteren 5, og som af den grund ikke opnår det gennemsnit, som kræves for at fortsætte studierne på det 3. trin.

Stk. 2. Ved omprøve under mundtlig eksamen skal der aflægges prøve i samtlige mundtlige discipliner i henholdsvis almindeligt eller fagligt sprog. Prøverne i § 11, stk. 2, nr. 7, 8 og 9, tages om under ét, mens prøverne i § 11, stk. 2, nr. 15 og 16, tages om under ét. Prøverne i § 22, stk. 2, nr. 7, 8 og 9, tages om under ét, mens prøverne i § 22, stk. 2, nr. 13, 14 og 15, tages om under ét. – Prøven i tolkning, jfr. § 22, stk. 2, nr. 16, anses i denne forbindelse som en selvstændig prøve.

Stk. 3. Omprøve kan kun finde sted i eksamensterminer, i hvilke der afholdes ordinær prøve i den eller de discipliner, hvori der skal aflægges omprøve.

Stk. 4. Højskolen kan gøre undtagelse fra den i stk. 1 nævnte tidsfrist på to år.

§ 39. Eksaminander, der ved den erhvervsproglige afgangseksamen eller den erhvervsproglige diplomprøve har opnået det for fortsættelse af studierne på det 3. trin fornødne gennemsnit af karaktererne, men som ikke har bestået eksamen, fordi der i det opnåede gennemsnit indgår karakterer på 0 eller 3, har ret til at påbegynde studiet på uddannelsens 3. trin. Afgangseksamen eller diplomprøve må dog være endeligt bestået, før den studerende kan indstille sig til den afsluttende eksamen. De fornødne omprøver aflægges efter reglerne i § 38.

§ 40. Højskolens rektor eller afdelingens leder påser, at eksamenskaraktererne samt det endelige eksamensresultat indføres i eksamensprotokollen.

Stk. 2. Eksamensprotokollen skal, så snart karakteren for en præstation er indført, underskrives af censor(er) og lærer(e).

Stk. 3. Eksamensbeviserne udstedes og underskrives af højskolens rektor eller afdelingens leder.

§ 41. En studerende kan indtil 3 gange indlevere en i overensstemmelse med § 14, stk. 3–5, eller § 25, stk. 2–3, udarbejdet specialeafhandling. Såfremt en studerende

ønsker at benytte sig af adgangen til for 2. eller 3. gang at indlevere en specialeafhandling, kan højskolen bestemme, at den studerende skal vælge et nyt emne for afhandlingen.

Stk. 2. Højskolen kan gøre undtagelse fra bestemmelserne i stk. 1.

§ 42. Ingen kan indstille sig til den samme erhvervsproglige eksamen eller en del heraf mere end 3 gange. Indstilling til omprøver i henhold til § 38 anses som fornyet indstilling til hele eksamen.

Stk. 2. Højskolen kan gøre undtagelse fra bestemmelsen i stk. 1.

§ 43. Eksaminer, dele af eksaminer eller prøver i enkelte discipliner, bestået på en anden dansk eller på en udenlandsk uddannelsesinstitution, kan af højskolen anerkendes som helt eller delvis ækvivalente med de i denne bekendtgørelse fastsatte prøver og eksaminer. For studerende på en handelshøjskoleafdeling meddeles en sådan anerkendelse af højskolen efter indstilling fra afdelingen.

Stk. 2. Det antal karakterer, på grundlag af hvilket den gennemsnitlige eksamenskarakter udregnes, nedsættes i overensstemmelse med antallet af de i henhold til stk. 1 anerkendte prøver.

§ 44. Højskolen kan i fornødent omfang tilrettelægge og afholde supplerende prøver for studerende, der opnår fritagelser i henhold til §§ 17, 28 og 43.

§ 45. Undervisningsministeriet kan efter indstilling fra højskolen i særlige tilfælde dispensere fra de i bekendtgørelsen fastsatte bestemmelser.

Kapitel 6

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

§ 46. Bekendtgørelsen har virkning for uddannelsens 1. trin fra eksamensterminen sommeren 1974, for uddannelsens 2. trin fra eksamensterminen sommeren 1975 og for uddannelsens 3. trin fra eksamensterminen vinteren 1974-75.

Stk. 2. Bestemmelsen i § 18 har dog ved særlig godkendelse haft virkning fra eksamensterminen sommeren 1973.

§ 47. Bestemmelsen i § 37, stk. 1, der medfører, at eksaminander, der på uddannelsens 2. og 3. trin ved nogen prøve opnår karaktererne 0 eller 3, ikke har bestået eksamen, har dog først virkning fra eksamensterminen vinteren 1974-75. Studerende, der senest i eksamensterminen sommeren 1974 har indstillet sig første gang til afsluttende eksamen på uddannelsens 2. og 3. trin, og som ikke har bestået eksamen, har dog ret til at indstille sig anden og tredje gang til eksamen efter de hidtil gældende regler.

Stk. 2. Eksaminander, der tidligere end eksamensterminen vinteren 1974-75 har bestået den erhvervsproglige kandidateksamen eller den erhvervsproglige oversætter- og tolkeeksamen, men som ikke opfylder eksamenskravene for beskikelse som translatør og tolk, har uanset bestemmelserne i § 38, ret til at indstille sig til omprøve i de translatørrelevante discipliner prøverne i § 22, stk. 2, nr. 3, 4,

7, 10, 11, 12, 13 og 16, hvori de har opnået karaktererne 0 eller 3. Samme ret har studerende, der ikke opfylder betingelsen i § 26 om, at summen af karaktererne i prøverne i § 22, stk. 2, nr. 10 og 13 skal være 11.

§ 48. Bekendtgørelse nr. 350 af 18. juli 1972 om handelshøjskolernes erhvervsproglige eksaminer ophæves.

Stk. 2. Eksamen efter de i stk. 1 nævnte bestemmelser om den tresproglige korrespondenteksamen, den ensproglige korrespondenteksamen samt sprogprøverne afholdes sidste gang i eksamensterminen sommeren 1976, for sprogene spansk, italiensk og russisk dog 1977, idet dog kun studerende, som pr. 1. januar 1973 var optaget på de erhvervsproglige studier, har ret til at indstille sig til eksamen efter disse bestemmelser.

Stk. 3. Eksamen efter de i stk. 1 nævnte bestemmelser om den erhvervsproglige afgangseksamen og den erhvervsproglige diplomprøve afholdes sidste gang i eksamensterminen sommeren 1974, jfr. dog §§ 46 og 47, og i en overgangsperiode kan højskolen se bort fra bestemmelserne i § 11, stk. 3, for studerende, der pr. 1. januar 1973 var optaget på studierne.

Stk. 4. Eksamen efter de i stk. 1 nævnte bestemmelser om den erhvervsproglige kandidateksamen og den erhvervsproglige oversætter- og tolkeeksamen afholdes sidste gang i eksamensterminen sommeren 1974, jfr. dog § 46. I en overgangsperiode kan højskolen se bort fra bestemmelserne i § 22, stk. 5, for studerende, der pr. 1. januar 1973 var optaget på studiet.

Undervisningsministeriet, den 27. maj 1974.

Tove Nielsen. / Jørgen Ebbe Hansen.

Bekendtgørelse om styrelse af Handelshøjskolen i København

I henhold til § 40, stk. 4, i lov nr. 362 af 13. juni 1974 om styrelse af højere uddannelsesinstitutioner fastsætter undervisningsministeren følgende:

§ 1. De regler, der er fastsat i loven om styrelse af højere uddannelsesinstitutioner gælder for Handelshøjskolen i København med nedennævnte ændringer.

§ 2. Handelshøjskolen ledes af en rektor i forbindelse med et styrelsesråd og de kollegiale organer, der er omtalt i styrelsesloven. Til rådighed for rektor og styrelsesrådet står en administration, der ledes af en administrator.

§ 3. Handelshøjskolens styrelsesråd består af 11 medlemmer, af hvilke Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse vælger 6 medlemmer som en alsidig repræsentation for erhvervslivet. Valgperioden er tre år, idet der hvert år afgår to medlemmer. Genvalg kan finde sted. De tekniske og administrative medarbejdere vælger for 3 år ad gangen 1 medlem. De studerende ved højskolen vælger for 1 år ad gangen 2 medlemmer. Rektor og prorektor er fødte medlemmer af styrelsesrådet.

Stk. 2. Styrelsesrådet vælger en formand af sin midte. Rådet fastsætter selv sin forretningsorden. Højskolens administrator er rådets sekretær.

§ 4. Styrelsesrådet har til opgave at følge Handelshøjskolens virksomhed og udvikling. Rådet har ansvaret for højskolens økonomi og regnskaber.

Stk. 2. Styrelsesrådet udnævner efter indstilling fra rektor en administrator til at bistå rektor og lede Handelshøjskolens kontor.

Stk. 3. Styrelsesrådet behandler i øvrigt enhver sag, der af formanden, rådets flertal, konsistorium eller rektor skønnes at være af en sådan betydning for højskolen, at den bør drøftes i rådet.

Stk. 4. Styrelsesrådet tegnes af formanden og et andet medlem i forening. De nærmere regler fastsættes i rådets forretningsorden.

§ 5. Rektor vælges i henhold til reglerne i styrelsesloven § 15 for en periode af 3 år. Genvalg kan finde sted. Valget indberettes til Dronningen.

§ 6. Bekendtgørelsen får virkning samtidig med, at statuten for Handelshøjskolen i København godkendes.

§ 7. Bekendtgørelsen træder i kraft ved offentliggørelse i Lovtidende.

Undervisningsministeriet, den 21. juni 1974.

Tove Nielsen. / Lars-Erik Allin.

III. De kollektive ledelsesorganer

Ifølge anordning af 2. februar 1970, § 3, ledes højskolen af rektor i forbindelse med styrelsesråd, konsistorium, fagråd, institutråd og studienævn. I det følgende skal der gives en oversigt over disse organers sammensætning og opgaver:

A. STYRELSESRADET

Som det fremgår af anordningens § 8, har styrelsesrådet til opgave at følge højskolens virksomhed og udvikling. Rådet varetager højskolens økonomiske administration og forvalter de til højskolen henlagte og bevilgede midler. Det har ansvaret for højskolens budget og regnskaber. Derudover har rådet adgang til at udtale sig om en række principielle spørgsmål, såsom adgangsbetingelser, oprettelse af nye studier og lignende. Rådet skal endvidere godkende fagrådets valg af rektor. Det er også styrelsesrådet, der ansætter og afskediger det overordnede personale.

Styrelsesrådet består af otte medlemmer, hvoraf de seks vælges af Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse. Disse medlemmer var i beretningsåret: Direktør Eric A. F. Beyer, kreditforeningsdirektør Erik Haunstrup Clemmensen, grosserer Frands Fridberg, direktør Knud Green-Andersen, bankdirektør H. Mægaard Nielsen (formand) og sparekassedirektør O. Blinkenberg Nielsen (til 1/1-1974), sparekassedirektør, cand. jur. Steen Madsen (fra 1/1-74). Desuden er rektor og prorektor fødte medlemmer af styrelsesrådet – i beretningsperioden professor Jan Kobbernagel og professor Jens Rasmussen. Højskolens administrator er sekretær for styrelsesrådet.

Styrelsesrådet har i beretningsperioden afholdt to møder.

B. KONSISTORIUM

Ifølge anordningens §10 afgør konsistorium alle sager, der vedrører højskolen som helhed. Konsistorium skal endvidere godkende indstillinger fra fagrådene af principiel betydning, såsom spørgsmål om adgangsbetingelser, oprettelse af nye studier og visse andre spørgsmål. Endelig fungerer konsistorium som højskolens budgetudvalg.

Konsistorium består af 15 medlemmer, hvoraf hvert fagråd vælger fire medlemmer blandt sine lærerrepræsentanter, De Studerendes Råd tre medlemmer, medens rektor og administrator samt de to repræsentanter i samarbejdsudvalget er fødte medlemmer.

I beretningsperioden har følgende været medlemmer af konsistorium: Fødte medlemmer: Rektor, professor Jan Kobbernagel, administrator Holger Almdal, professor Ole Lando, professor Jens Rasmussen. Valgt af det økonomiske fagråd: Lektor Niels Bjørn-Andersen, professor Poul Milhøj, afdelingsleder Lauge Stetting (indtil 1/1-74), professor Carl E. Sørensen (fra 1/1-74), lektor Zakken Worre. Valgt af det sproglige fagråd: Afdelingsleder Gert Engel, afdelingsleder Jørgen Jensen,

afdelingsleder Jacques J. Qvistgaard, lektor Sven Sorgenfrey. Valgt af De Studerendes Råd: Jesper Elis Hansen (indtil 1/12-73), Jørgen Hædt (fra 1/12-73), Jan Janssen (indtil 1/12-73), Jørgen Madsen og Rolf Tvedt.

Som sekretær for konsistorium har rektor beskikket kontorchef Poul Flindhardt. Ifølge anordningens § 9 er rektor født formand for konsistorium.

Konsistorium har i beretningsperioden afholdt 4 møder, hvor konsistorium har behandlet sager vedrørende højskolens styrelsesordning og budgetterne for 1973/74 m.m.

C. FAGRÅDENE

Ifølge anordningens § 11 er der to fagråd, et for de økonomiske studier og et for sprogstudierne. Rektor og administrator er fødte medlemmer af begge råd, men i øvrigt er valgreglerne forskellige, jfr. nedenfor.

Fagrådene behandle alle principielle spørgsmål vedrørende undervisning og eksaminer samt forskning, jfr. den nærmere specifikation af opgaver i anordningens § 12.

1. Det økonomiske fagråd

sammensættes på den måde, at institutbestyrerne er fødte medlemmer, idet de større institutter vælger et yderligere medlem. De Studerendes Råd vælger tre medlemmer.

Fagrådet har ved udgangen af beretningsperioden følgende sammensætning:

Professor Torben Agersnap
Professor Ejler Alkjær
Administrator Holger Almdal
Lektor Niels Bjørn-Andersen
Overbibliotekar Per Boesen
Professor Bjarke Fog
Afdelingsleder Knud Hansen
Lektor Kjeld Hømmingsen
Afdelingsleder Orla Brandt Jensen
Professor Erik Johnsen
Lektor Peter Kierkegaard-Hansen
Rektor Jan Kobbernagel (formand)
Lektor A. Schultz Nielsen
Stud. merc. Birgit Nielsen
Professor Ole Lando
Professor Poul Milhøj
Lektor Orla Nielsen
Lektor Jørgen Kai Olsen
Professor Otto Ottesen
Stud. merc. Jens E. Parsby
Lektor Flemming Rasmussen
Lektor Frode Slipsager

Professor Hakon Stangerup
Afdelingsleder Lauge Stetting
Professor Carl E. Sørensen
Stud. merc. Rolf Tvedt
Lektor Zakken Worre

Fagrådet har valgt rektor som formand, og kontorchef Poul Flindhardt har fungeret som sekretær.

Det økonomiske fagråd har i beretningsperioden afholdt 10 møder. På disse møder er blandt andre emner følgende behandlet:

Nedsættelse af bedømmelsesudvalg vedrørende professorater, disputater, lic. merc. afhandlinger samt Tietgenprisopgaver. Indstillinger om stillingsbesættelse. H.A.-studiet i Sønderborg. Efteruddannelse af dimittender. Højskolens forhold til Aalborg universitetscenter. Studieændringer. Valg af medlemmer til kollegiale organer og ad-hoc-udvalg. Kontraktforskning. Ankekommission vedrørende eksamensforløb. Den ny stillingsstruktur. Budgetbesparelser. Oprettelse og nedlæggelse af lærerstillinger. Forslag til ny studiestruktur.

2. Det sproglige fagråd

består af 5 institutbestyrere som fødte medlemmer samt yderligere et antal medlemmer, der vælges af institutrådene efter reglerne i anordningens § 11, stk. 5.

Fagrådet havde i beretningsperioden følgende sammensætning:

Administrator Holger Almdal

Adjunkt Jørgen Alsø (til 30/4 1974)

Amanuensis Søren Kaas Andersen

Adjunkt Liselotte Brøndlund

Adjunkt Anne Dueholm (til 1/3 1974)

Afdelingsleder Gert Engel

Kontorchef Poul Flindhardt

Professor Max Gorosch

Amanuensis Inge Gorm Hansen (fra 1/3–30/4 1974)

Adjunkt Hélène Holm

Stud.ling.merc. Jørgen Høedt (fra 14/11 1973)

Afdelingsleder Jørgen Jensen

Professor Bengt Jürgensen (fra 30/4 1974)

Rektor Jan Kobbernagel (formand)

Stud.ling.merc. Hanne Langkjær (til 14/11 1973)

Handelsfaglærer Erna Larsen (fra 1/3 1974)

Stud.ling.merc. Karen Larsen

Stud.ling.merc. Annemette Lyng

Handelsfaglærer Jytte Halfdan Madsen (til 1/3 1974)

Adjunkt Finn Messell (fra 30/4 1974)

Adjunkt Paul Monrad (til 1/3 1974 og fra 30/4 1974)

Lektor Erik Otto

Amanuensis Meta Pedersen

Afdelingsleder Jacques J. Qvistgaard

Professor Jens Rasmussen

Lektor Poul Rosbach (fra 1/3 1974)
Amanuensis Helge Schwarz
Fagleder Sven Sorgenfrey (til 1/3 1974)
Lektor Halvor Søbørg
Lektor Walter Thornfield (til 1/3 1974)
Adjunkt Dorte Westrup (fra 1/3 1974)

Rektor er formand for fagrådet, medens professor Jens Rasmussen er næstformand. Fuldmægtig Per Boje Jensen er fagrådets sekretær.

Fagrådet har i beretningsperioden afholdt 10 møder, og på disse møder er følgende emner behandlet:

Ikrafttræden af bestemmelsen om prøve i almen grammatik for E.A./E.D.-studerende; besættelse af adjunktur i engelsk; indstilling vedrørende kandidatstipendium; indstilling vedrørende amanuensisvikar i fransk; mundtlige prøver på det erhvervsproglige grundstudium; forslag om maskinskrivning, niveau I, som valgfrit fag på det erhvervsproglige grundstudium; forslag om oprettelse af undervisning i italiensk på E.A./E.D.-studiet i 1974; udkast til samarbejdsaftale vedrørende erhvervsproglige studier i Aalborg; valg af prorektor; principper for afholdelse af fremtidige EF-kurser; indstilling om oprettelse af E.A./E.D.-studier ved handelshøjskoleafdelingen i Odense; afsluttende behandling af udkast til bekendtgørelse om E.A./E.D.-studiet og de erhvervsproglige kandidatstudier; pædagogikum for Handelshøjskolens dimittender og nyansatte lærere; gennemførelse af introduktionskursus for nye studerende i efterårssemestret 1974; censorinstitutionen og etablering af ankekommission; valg af 4 medlemmer til statutudvalg; mundtlig eksamen på det erhvervsproglige grundstudium; fremtidig ordning for studierejser; Tietgenprisopgave 1974; rapport fra biblioteksudvalget; valg af formand og næstformand; valg af medlemmer til studienævn; valg af medlemmer til konsistorium; forslag om ændring af frist for aflevering af E.A./E.D.- og E.K.-speciale; forslag til kommissorium for interimudvalg; valg af 2 medlemmer til interimudvalget; undervisningsplan for 1974/75; specialkursus i tolkning til og fra dansk; spareplaner; nyindmeldelser; oprettelse af eksterne lektorater; placering af den tildelte amanuensisstilling ved sprogafdelingen; omprøve i forbindelse med sygeeksamen for EG-studerende, som ikke har bestået oprykningssprøven i maskinskrivning og stenografi; internt kursus i simultantolkning i efteråret 1974; EF-kursus i tolkning og oversættelse; betænkning fra terminologiudvalget; forslag til oprettelse af terminologiafdeling; eventuelt valg af bestyrelse for terminologiafdeling; forslag til afholdelse af terminologikonference; rapport fra spareudvalget og drøftelse af udvalgets kommissorium; adgangsregulering på grundstudiet; optagelse af studerende på grundstudiet samt ansættelse af amanuensis under institut for fransk.

D. INSTITUTRÅDENE

Ifølge anordningens § 13 administreres højskolens pædagogiske og videnskabelige aktivitet gennem institutter. Der etableres for hvert institut et institutråd, der består af samtlige heltidsbeskæftigede lærere som fødte medlemmer samt mindst to medlemmer valgt blandt de deltidsbeskæftigede lærere. De Studerendes Råd kan for

et år ad gangen vælge indtil to repræsentanter blandt de under instituttets fagområder hørende studerende.

Der blev ved anordningens ikrafttræden oprettet 18 institutråd, deraf 13 under den økonomiske afdeling og 5 under den sproglige afdeling.

DEN ØKONOMISKE AFDELING

1. **Institut for afsætningsøkonomi** med et institutråd på 12 medlemmer:

Heltidsbeskæftigede lærere:

Amanuensis Cai F. Christensen; amanuensis Hans Engstrøm; amanuensis Søren Heede; amanuensis Hanne Hartvig Larsen; amanuensis Orla Nielsen; amanuensis J. Aarsø Nielsen; professor Arne Rasmussen; professor Otto Ottesen (institutbestyrer)

Deltidsbeskæftigede lærere:

Cand. jur. Hanne Koktvedgaard; cand. merc. Katrine Steen

Valgt af De Studerendes Råd:

Benedikte Marquard; Henrik von Bülow

2. **Erhvervsretligt Institut** med et institutråd på følgende medlemmer:

Heltidsbeskæftigede lærere:

Lektor Kjeld Hemmingsen; adjunkt Jørgen Henriksen; adjunkt, statsaut. revisor Claus Jensen; professor Jan Kobbernagel (institutbestyrer); lektor Mogens Eggert Møller; lektor, statsaut. revisor Andreas P. Nicolaisen (orlov); lektor Poul Olsen; lektor, statsaut. revisor R. Sloth Pedersen; lektor Orla G. Petersen; lektor Bernh. J. Posner (har inden udløbet af den ham bevilgede orlov opsagt sin stilling)

Deltidsbeskæftigede lærere:

Cand. jur. Hanne Koktvedgaard; cand. jur. Mogens Philip

Valgt af De Studerendes Råd:

Ea Christensen; Rud Christiansen

3. **Institut for erhvervsøkonomi** med et institutråd på følgende 8 medlemmer:

Heltidsbeskæftigede lærere:

Lektor, cand. merc. Per Ellervik; professor, dr. polit. Bjarke Fog; seniorstipendiat, cand. merc. Ove Hedegaard; professor, ekon. dr. Erik Johnsen (institutbestyrer); adjunkt, cand. merc. Kjeld Arnth Jørgensen; lektor, cand. merc. Leif Kristensen; forskningsstipendiat, cand. merc. Flemming Poulfelt; forskningsstipendiat, cand. polit. lic. merc. Stig Evan Ree

Deltidsbeskæftiget lærer:
Afdelingschef Oskar Houmann

Valgt af De Studerendes Råd:
Peter Nielsen; Alf Demant

4. Institut for europæisk markedsret med et institutråd på følgende 7 medlemmer:

Heltidsbeskæftigede lærere:

Seniorstipendiat Jens Føjø; professor Jan Kobbernagel; professor Ole Lando (instituttbestyrer); adjunkt Hjalte Rasmussen; forskningsadjunkt Jytte Thorbek; lektor Elisabeth Thuesen

Valgt af De Studerendes Råd:
Klm Hovland

5. Institut for finansiering med et institutråd på følgende 8 medlemmer:

Heltidsbeskæftigede lærere:

Amanuensis Cato Baldvinsson; amanuensis Henning Holten; amanuensis Niels Chr. Nielsen; amanuensis Kaj Svarrer; konst. professor Carl E. Sørensen (instituttbestyrer)

Deltidsbeskæftigede lærere:

Forstander Carl Otto Gade; direktør, cand. jur. Peder Schlegel

Valgt af De Studerendes Råd:
Lars Ive; Henrik Pade (observatør)

6. Forsikringsinstituttet med et institutråd på følgende 4 medlemmer:

Heltidsbeskæftigede lærere:

Afdelingsleder Knud Hansen (instituttbestyrer); amanuensis John Kjær

Deltidsbeskæftigede lærere:

Underdirektør Erik Damm

Valgt af De Studerendes Råd:
Anders Ussing

7. Institut for nationaløkonomi med et institutråd på følgende 14 medlemmer:

Heltidsbeskæftigede lærere:

Professor Hector Estrup; amanuensis E. Damsgård Hansen; afdelingsleder, cand. polit. Orla Brandt Jensen; forskningsstipendiat Bjarne Sloth Jensen; amanuensis, Lars Lund; professor Knud Lüttichau; cand. polit. Svend Marker-Larsen; professor Poul Milhøj (instituttbestyrer); amanuensis, cand. oecon. Helmer Duelund Nielsen; amanuensis Peder Jørgen Pedersen

Deltidsbeskæftigede lærere:

Cand. polit. Henning Brogaard; cand. polit. Palle Mikkelsen; cand. polit. Bjørn Einersen

Valgt af De Studerendes Råd:

Niels Dabelstein; Peter Mathiasen

8. Institut for organisation og arbejdssociologi med et institutråd på følgende 25 medlemmer:

Heltidsbeskæftigede lærere:

Lektor Flemming Agersnap; professor Torben Agersnap; forskningsstipendiat Ib Andersen; forskningsstipendiat Jørgen Frode Bakka (udlånt til Institut for ledelsesforskning); lektor Niels Bjørn-Andersen (institutbestyrer); lektor Britt-Mari Persson Blegvad; forskningsstipendiat Finn Borum; lektor Søren Christensen; forskningsstipendiat Peter Duus; lektor Harald Enderud; professor Egil Fivelsdal; lektor Hans Gullestrup; lektor Tore Jacob Hegland; forskningsstipendiat Bjarne Herskin; Poul-Erik Daugaard Jensen (vikar for J. C. Ry Nielsen); forskningsstipendiat Finn Junge-Jensen; lektor Jens Carl Ry Nielsen (udlånt til institut for ledelsesforskning); forskningsstipendiat Jesper Bruus Pedersen; forskningsstipendiat Poul H. Pedersen; Olaf Rieper (vikar for J. C. Ry Nielsen); lektor Oluf Aagaard

Deltidsbeskæftigede lærere:

Fuldmægtig Per Christensen; kontorchef Ernst Goldschmidt

Valgt af de Studerendes Råd:

Michael Fransø; Lars Ive

9. Institut for presseforskning med et institutråd på følgende 3 medlemmer:

Heltidsbeskæftigede lærere:

Professor Ejler Alkjær; amanuensis Ulf Kjær-Hansen; professor Hakon Stangerup (institutbestyrer)

10. Institut for regnskabsvæsen med et institutråd på følgende 16 medlemmer:

Heltidsbeskæftigede lærere:

Forskningsstipendiat Henning Lervad Andersen; adjunkt Jens Schou-Christensen (vikar); lektor Dennis Clausen; forskningsstipendiat Jens O. Elling; lektor Erik Hansen; professor Palle Hansen; lektor Vagn Thorsgaard Jacobsen; adjunkt Preben Melander; adjunkt Ulrik Gorm Møller (vikar); forskningsstipendiat Peter Neergaard; lektor Flemming Rasmussen; lektor Zakken Worre (institutbestyrer)

Deltidsbeskæftigede lærere:

Kontorchef Lars Helweg-Larsen; direktør Knud Rasmussen

Valgt af De Studerendes Råd:

Hanne Carlsen; Nina Liebst-Olsen

11. Institut for teoretisk statistik med et institutråd på følgende 12 medlemmer:

Heltidsbeskæftigede lærere:

Cand. stat. Ruth Emerek; adjunktvikar Lars Grønholdt; professor Ernst Lykke Jensen, lektor Steffen Jørgensen; lektor Axel Schultz Nielsen; adjunktvikar Ole Nilsson; lektor Jørgen Kai Olsen (institutbestyrer); adjunkt Jens Overø

Deltidsbeskæftigede lærere:

Ass. forskningsleder Anders From; fuldmægtig Sven Erik Aaen

Valgt af De Studerendes Råd:

Gitte Bach-Sørensen (til nov. 1973); Hans Munck (til nov. 1973); Ulrik Kaad Jørgensen (fra nov. 1973); Søren Chr. Sørensen (fra nov. 1973)

12. Institut for trafik-, turist- og beliggenhedsforskning med et institutråd på følgende 8 medlemmer:

Heltidsbeskæftigede lærere:

Professor Ejler Alkjær (institutbestyrer); kandidatstipendiat Peter Aderhold; amanuensis Peter Morell Hansen; afdelingsleder Henning Kjølby; amanuensis Tage Skjøtt-Larsen

Deltidsbeskæftigede lærere:

Cand. merc. Jørgen Bertelsen; cand. polit. Bo Simonsen

Valgt af De Studerendes Råd:

Jens Henrik Pagh

13. Institut for udenrigshandel med et institutråd på følgende 10 medlemmer:

Heltidsbeskæftigede lærere:

Amanuensis Ole Mølgaard Andersen; forskningsstipendiat Gustav Kristensen; amanuensis Poul Schultz; amanuensis Frode Slipsager; afdelingsleder Lauge Stetting (institutbestyrer); amanuensis Harald Vestergaard; amanuensis Ole Wi-berg; docent Aage Aagesen

Deltidsbeskæftiget lærer:

Marketingdirektør Hugo Rønsdal

Valgt af De Studerendes Råd:

Hans Peter Madsen

DEN SPROGLIGE AFDELING

14. Institut for engelsk med et institutråd på følgende 24 medlemmer:

Heltidsbeskæftigede lærere:

Lektor Jørgen Alsø; lektor Paul Bay; lektor Edna Seear Christensen, adjunkt

Helle Pals Frandsen; lektor Inge Gorm Hansen; professor Bengt Jürgensen; lektor H. Svane Knudsen; lektor Børge Larsen; lektor Inge Livbjerg; lektor Knud Løwert; lektor Finn Messell; lektor Paul Monrad; lektor Vagn K. Sandberg; lektor Helge Schwarz (institutbestyrer); lektor Norman M. Shine; lektor Sven Sorgenfrey (fagleder); lektor Tyge Stavnstrup; lektor Karen Stetting

Deltidsbeskæftigede lærere:

Translatør Svend Hansen; lektor Viggo Hjørnager Pedersen; translatør Svend Vesterli; cand. mag. Lillian Werdelin

Valgt af De Studerendes Råd:

Jørgen Høedt; Poul Svendsen

15. Institut for fransk med et institutråd på følgende 17 medlemmer:

Heltidsbeskæftigede lærere:

Adjunkt Aase Baillais; adjunkt Anne Dueholm; amanuensis Preben Fink-Jensen; amanuensis Birgitte Friis; adjunkt Héléne Holm; adjunkt Villy Knudsen; adjunkt Birthe Langballe; adjunkt Aase Lenstrup; lektor Erik Juul Lund; amanuensis Niels Ebbe Lænkholm (fratrådt 1. jan. 1974); afdelingsleder Jacques J. Qvistgaard (institutbestyrer); professor Jens Rasmussen; adjunkt Dorte Westrup

Deltidsbeskæftigede lærere:

Francis Grand-Clément; lektor Oleg Koefoed

Valgt af De Studerendes Råd:

Karen Larsen; Kirsten Carsten Nielsen

16. Institut for spansk med et institutråd på følgende 11 medlemmer:

Heltidsbeskæftigede lærere:

Lektor Søren Kaas Andersen; professor Max Gorosch; afdelingsleder Jørgen Jensen (institutbestyrer); lektor Niels Henning Pedersen; forskningsstipendiat Heribert Picht; lektor Ellen Sundbo; lektor Halvor Søbørg

Deltidsbeskæftigede lærere:

Translatør Vibeke Pentz-Møller; Erna Sølling

Valgt af De Studerendes Råd:

Jesper Elis Hansen; Hanne Puggaard

17. Institut for tysk med et institutråd på følgende 15 medlemmer:

Heltidsbeskæftigede lærere:

Adjunkt Frede Boje; adjunkt Liselotte Brøndlund; afdelingsleder Gert Engel (institutbestyrer); amanuensis Ebbe Falck; lektor Erling Bjørn Hansen; adjunkt Flemming Koue, lektor Kristian Kristiansen; adjunkt Pauli Gunderskov; amanuensis Meta Pedersen, lektor Poul Rosbach; lektor Walter Thornfield

Deltidsbeskæftigede lærere:

Translatør Bente Kristensen; cand. mag. Lise Jaspersen

Valgt af De Studerendes Råd:

Herdis Eriksen; Lone Marquardsen

18. Institut for erhvervspraksis med et institutråd på følgende 10 medlemmer:

Heltidsbeskæftigede lærere:

Lektor Finn Hagen Jaspersen; handelsfaglærer Erna Larsen; handelsfaglærer Jytte Halfdan Madsen; lektor Erik Otto (instituttbestyrer); handelsfaglærer Lise Saxov E.A.; handelsfaglærer Inger Vikelsøe

Deltidsbeskæftigede lærere:

Cand. jur. Hanne Koktvedgaard; handelsfaglærer Marie-Louise Westergaard

Valgt af De Studerendes Råd:

Kirsten Jensen; Berit Jørgensen

E. STUDIENÆVN

I henhold til Handelshøjskolens anordning er oprettet en række studienævne for højskolens forskellige studieområder. Hvert studienævn består af indtil 10 medlemmer, hvoraf halvdelen skal være lærere, halvdelen studerende. Tallet fastsættes for hvert nævn af vedkommende fagråd. Lærerrepræsentanterne vælges af fagrådet for to år ad gangen. De Studerendes Råd vælger for ét år ad gangen studenterrepræsentanterne inden for kredsen af studerende ved det pågældende studium. Dog kan indtil halvdelen af studenterrepræsentanterne vælges blandt studerende på et højere trin af vedkommende studium. Hvert studienævn vælger en formand blandt sine lærerrepræsentanter, og rektor beskikker en sekretær for nævnet. Konsistorium fastsætter studienævnenes forretningsorden. Med hensyn til studienævnenes opgaver henvises til anordningens §§ 15 og 16.

Til at sikre forbindelsen mellem studienævnet og de til studiet knyttede lærere og studerende oprettes der ved hvert studium en fagrepræsentantgruppe, omfattende repræsentanter for lærerne ved samtlige under studiet hørende fag og en repræsentativ talsmandsgruppe for de studerende under vedkommende studium. Regler om valg af fagrepræsentanter og talsmænd fastsættes af konsistorium.

DEN ØKONOMISKE AFDELING

1. Studienævnet for det almene erhvervsøkonomiske studium (H.A.)

Valgt af det økonomiske fagråd:

Amanuensis H. Duelund-Nielsen; forskningsstipendiat Harald Enderud; amanuensis Søren Heede; amanuensis Lars Lund; amanuensis V. Thorsgaard Jacobsen (formand); amanuensis Jørgen Kai Olsen

Valgt af De Studerendes Råd:

Niels Bechsgaard; Niels Dabelstein; Carsten Jelund; Birgit Nielsen; Søren Sørensen.

Fuldmægtig, cand. merc. M. Nørager-Nielsen (sekretær)

Studienævnet har i beretningsperioden afholdt 8 møder, hvor bl. a. følgende emner er behandlet: Undervisningen i matematik på H.A.-studiet, ny lærebog i statistik, undervisningen i databehandling, omlægning af undervisningen i afsætningsøkonomi, ændring af seminarrækken i regnskabsvæsen, ændret struktur på H.A.-studiet.

2. Studienævnet for det erhvervsøkonomiske kandidatstudium (cand. merc.)

Valgt af det økonomiske fagråd:

Lektor Søren Christensen; professor Hector Estrup (formand); lektor Orla Nielsen; lektor Frode Slipsager; professor Carl E. Sørensen

Valgt af De Studerendes Råd:

Karl Johan Rude Andersen; Henrik von Bülow; Jens C. Vingaard Larsen; Anne Bøgelund-Jensen; Anders Ussing

Kontorchef Poul Flindhardt (sekretær)

Studienævnet har i beretningsperioden afholdt 9 møder, hvor blandt andre følgende emner er behandlet:

Undervisning og seminarer i almen økonomi, vejledning i forbindelse med stor afhandling, pensumspørgsmål, valg af fagkombinationer, fortolkningsproblemer i forbindelse med ny anordning, dispensationsansøgninger, drøftelse af nye fagudbud, ændringer i eksamensprocedure, analyse af studieforløb, regler for afløsningsopgaver, ankekommission m.v.

3. Studienævnet for det erhvervsøkonomiske licentiatstudium (lic. merc.)

Valgt af det økonomiske fagråd:

Professor Torben Agersnap (formand); professor Bjarke Fog; professor Poul Milhøj; professor Arne Rasmussen

Valgt af De Studerendes Råd:

Per Ellervik; Finn Junge-Jensen; Steffen Jørgensen; Jens Oluf Elling

Kontorchef Poul Flindhardt (sekretær)

Studienævnet har i beretningsperioden afholdt 5 møder, hvor blandt andre følgende emner er behandlet:

Optagelsessager, lic. seminarer 1973/74, nedsættelse af bedømmelsesudvalg, forsvar af afhandling, seminarrække vedrørende økonomisk metodelære m.v.

4. Studienævn for 1. del af den erhvervsøkonomiske diplomprøve

Valgt af det økonomiske fagråd:

Afdelingsleder Orla Brandt Jensen; afdelingsleder Henning Kjølby; professor Jan Kobbarnagel; amanuensis Leif Kristensen; amanuensis A. Schultz Nielsen (formand)

Valgt af De Studerendes Råd:

Jørgen Christensen; Alan Gersner; Finn Kistrup; Hans-Henrik Liberøth; Svend Møller-Nielsen

Fuldmægtig, cand. merc. M. Nørager-Nielsen (sekretær)

Studienævnet har i beretningsperioden afholdt 7 møder, hvor blandt andre følgende emner er behandlet:

Introduktionskursus for nye studerende, undervisningen i erhvervsret for C1-hold, ændret undervisningsplan for nationaløkonomi, erhvervs- og samfundsbeskrivelse samt statistik, hjælpemidler ved skriftlig eksamen, EDB-undervisning på H.D.-studiet.

5. Studienævnet for 2. del af diplomprøven i afsætningsøkonomi (H.D.)

Valgt af det økonomiske fagråd:

Amanuensis Cai F. Christensen; amanuensis Hans Engstrøm (formand); produktchef Kjeld Lucas; amanuensis Jan Aarsø Nielsen; professor Otto Ottesen

Valgt af De Studerendes Råd:

Gunnar Binse; Børge Dalsberg; Steen Haustrup; Chr. Munthe Kauffmann; Jens Erik Rosengaard

Fuldmægtig, cand. merc. M. Nørager-Nielsen (sekretær)

Studienævnet har i beretningsperioden afholdt 2 møder, hvor blandt andre følgende emner er behandlet:

EDB-udvalgets arbejde, medbringelse af bøger til eksamen, orientering om Handelshøjskolens nye stillingsstruktur.

6. Studienævnet for 2. del af diplomprøven i finansiering og kreditvæsen (H.D.)

Valgt af det økonomiske fagråd:

Kontorchef, cand. merc. Flemming Hansen; amanuensis Cato Baldvinsson; amanuensis Henning Holten (formand)

Valgt af De Studerendes Råd:

Jørgen Mejlholm; Henrik Pade

Fuldmægtig, cand. merc. M. Nørager-Nielsen (sekretær)

Studienævnet har i beretningsperioden afholdt 3 møder, hvor blandt andre følgende emner er behandlet:

Studietilrettelæggelse og pensumlistes, anvendt litteratur, spørgeskemaundersøgelse blandt de studerende.

7. Studienævnet for 2. del af diplomprøven i forsikring (H.D.)

Valgt af det økonomiske fagråd:

Underdirektør Erik Damm; afdelingsleder Knud Hansen (formand); amanuensis John Kjær

Valgt af De Studerendes Råd:

Merete Fich; Søren Frandsen; Bent Pausgård

Fuldmægtig, cand. merc. M. Nørager-Nielsen (sekretær).

8. Studienævnet for 2. del af diplomprøven i organisation (H.D.)

Valgt af det økonomiske fagråd:

Amanuensis Flemming Agersnap; forskningsstipendiat Finn Borum; professor Egil Fivelsdal; forskningsstipendiat Finn Junge-Jensen (formand); amanuensis Oluf Aagaard

Valgt af De Studerendes Råd:

Søren Clemmensen; Jørgen Fjelstrup; Jens E. Parsby; Ove C. Pedersen; Jørgen M. Steffensen

Fuldmægtig, cand. merc. M. Nørager-Nielsen (sekretær)

Studienævnet har i beretningsperioden afholdt 8 møder, hvor der specielt er foretaget en løbende evaluering af de enkelte fag i forbindelse med den gennemførte opdeling i 4 linier.

9. Studienævnet for 2. del af diplomprøven i regnskabsvæsen (H.D.)

Valgt af det økonomiske fagråd:

Amanuensis Dennis Clausen; forskningsstipendiat J. O. Elling, amanuensis Erik Hansen (formand); forskningsstipendiat Peter Neergaard, amanuensis Flemming Rasmussen

Valgt af De Studerendes Råd:

K. Edelmann; Nina Esmark; P. Qvist-Jensen; Astrid Johnson; Jan Schøyen

Fuldmægtig, cand. merc. M. Nørager-Nielsen (sekretær)

Studienævnet har i beretningsperioden afholdt 11 møder, hvor blandt andre følgende emner er behandlet:

Undervisningsplanerne 1973/74, belastningsplaner for instituttet, eksamensform, undersøgelse af dimittenders indstilling til studiet, strukturering af studienævnets arbejdsopgaver.

10. Studienævnet for revision og skatteret

Valgt af det økonomiske fagråd:

Amanuensis Andreas P. Nicolaisen; amanuensis Poul Olsen (formand); amanuensis Robert Sloth Pedersen; amanuensis Orla G. Petersen

Valgt af De Studerendes Råd:

Poul Andersen; Ebbe Drehn; H. J. M. Jacobsen; Jette Hvilssom

Fuldmægtig, cand. merc. M. Nørager-Nielsen (sekretær)

11. Studienævnet for 2. del af diplomprøven i udenrigshandel (H.D.)

Valgt af det økonomiske fagråd:

Amanuensis Poul Schultz; amanuensis Frode Slipsager; afdelingsleder Lauge Stetting (formand); amanuensis Harald Vestergaard; amanuensis Ole Wiberg

Valgt af De Studerendes Råd:

Martin Angelo; Palle Bundgaard; Ulrik Nielsen; Bent Rosleff; Peter Selsø

Fuldmægtig, cand. merc. M. Nørager-Nielsen (sekretær)

Studienævnet har i beretningsperioden afholdt 2 møder, hvor blandt andre følgende emner er behandlet:

Studieplanerne for året 1973/74, instituttets studierejse, seminararbejdet.

DEN SPROGLIGE AFDELING

1. Studienævnet for korrespondentstudierne

Lærerrepræsentanter udpeget af det sproglige fagråd:

Adjunkt Liselotte Brøndlund (formand); adjunkt Birgitte Friis; adjunkt Villy Knudsen (vikar under Birgitte Friis' orlov); adjunkt Inge Livbjerg; adjunkt Niels Henning Pedersen; handelsfaglærer Lise Saxov

De Studerendes Råds repræsentanter var i beretningsperioden:

Stud. ling. merc. Birgitte Axelsen (til 27/11 1973); stud. ling. merc. Ellen Marie Benzen; stud. ling. merc. Christine Moltke; stud. ling. merc. Hanne Puggaard (fra 23/4 1974; stud. ling. merc. Merete Udengaard; stud. ling. merc. Annette Vinther fra 27/11 1973); stud. ling. merc. Pia Wilms (til 23/4 1974).

Fuldmægtig Per Boje Jensen var i hele beretningsperioden beskikket som sekretær for studienævnet.

Studienævnet har behandlet følgende sager:

Behandling af forslag fra læseplansudvalgene om varigheden af de skriftlige eksaminer på det erhvervsproglige grundstudium; tilrettelæggelse af undervisningen i samfundsøkonomi på aftenholdene på det erhvervsproglige grundstudium; behandling af indstilling fra institut for erhvervspraksis om at gøre maskinskrivning, niveau I, til et valgfrit fag på det erhvervsproglige grundstudium; drøftelse af målbeskrivelser for sprogstudierne; nedsættelse af arbejdsgruppe til drøftelse af introduktionskursus for sprogafdelingens studerende i studieåret 1974/75; indretning af

de mundtlige eksaminer på grundstudiet; behandling af forslag fra institut for fransk om, at der afholdes en diagnostisk obligatorisk prøve i fonetik 1974/75; behandling af ny vejledning om selvlæsning; drøftelse af forslag fra institut for tysk om oprettelse af forsøgshold for aftenstudiet, hvor undervisningen tilrettelægges med 2 x 3 timer ugentlig over 2 år; drøftelse af regler for afløsningsopgaver for selvlæsning.

Arbejdsgruppe til udarbejdelse af oplæg til introduktionskursus 1974:

Adjunkt Liselotte Brøndlund; adjunkt Anne Dueholm; stud. ling.merc. Annemette Lyng; cand. ling. merc. Heribert Picht; stud. ling. merc. Merete Udengaard; stud. ling. merc. Annette Vinther.

2. Studienævnet for E.A./E.D.-studierne

Lærerrepræsentanter udpeget af det sproglige fagråd:

Adjunkt Jørgen Alsø; adjunkt Pauli Gunderskov; afdelingsleder Jørgen Jensen (formand); afdelingsleder Jacques J. Qvistgaard

De Studerendes Råds repræsentanter:

Stud. ling. merc. Ulla Hansen; stud. ling. merc. Helle Graun Hermann; stud. ling. merc. Inge Müller; stud. ling. merc. Sven Aaskilde

Sekretær for studienævnet var i hele beretningsperioden fuldmægtig Per Boje Jensen.

Studienævnet har i beretningsperioden behandlet følgende sager:

Tilrettelægning af oprykningsprøven på E.A./E.D.-studiet; tilrettelægning af mundtlig og skriftlig eksamen, eksamensterminen april/juni 1974; afleveringsfrist for specialeopgaver; drøftelse af studievejledning for E.A./E.D.-studiet; fastsættelse af varighed for de skriftlige prøver; forslag fra institut for tysk om at sygeeksamen i fonetik endvidere anvendes som omprøve for de studerende, der har opnået karakteren 5 eller derunder ved den ordinære prøve i fonetik.

3. Studienævnet for det erhvervsproglige kandidatstudium

Lærerrepræsentanter udpeget af det sproglige fagråd:

Adjunkt Flemming Koue; lektor Erik Juul Lund; adjunkt Helge Schwarz (formand); lektor Halvor Søeborg

De Studerendes Råd var i beretningsperioden repræsenteret af:

Stud. ling. merc. Jesper Elis Hansen; stud. ling. merc. Ingrid Dyhr Jensen; stud. ling. merc. Randi Jørgensen; stud. ling. merc. Hanne Matthiesen

Sekretær for studienævnet var i hele beretningsperioden fuldmægtig Per Boje Jensen.

Studienævnet har i beretningsperioden behandlet følgende sager:

Tidsmæssig placering af eksamen i tolkning 1974; diskussion af afleveringsfristen for specialeopgaver; drøftelse af studievejledning for det erhvervsproglige kandidatstudium.

F. ANDRE UDVALG

I beretningsperioden har følgende udvalg været nedsat af det økonomiske og det sproglige fagråd:

Udvalg nedsat af det økonomiske fagråd:

1. Kantineudvalget

har til opgave at følge driften af højskolens kantiner. Udvalget er nedsat den 6. april 1970.

Udvalget har følgende medlemmer:

Administrator Holger Almdal; lektor Zakken Worre; professor Jan Kobbernagel (formand); afdelingsleder Jørgen Jensen; assistent I. Gotthardt Petersen.

De Studerendes Råd:

Stud. merc. Uffe Damsbo-Madsen (indtil 1/12-73); stud. merc. Chr. Balle Hansen (indtil 1/12-73); Berit Strøm Jørgensen (fra 1/12-73); Peter Weinberger (fra 1/12-1973)

2. Stipendieudvalget

har til opgave at træffe afgørelse om fordelingen af de legat- og lånemidler, som stilles til rådighed for højskolens studerende, herunder administrationen af Statens Uddannelsesstøtte.

Udvalget har følgende medlemmer:

Adjunkt Jørgen Alsø; rektor Jan Kobbernagel; amanuensis J. C. Ry Nielsen

De Studerendes Råd:

Stud. merc. Steen Grøsfjeld; stud. merc. Peter Jeppesen (til 31/12 1973); stud. merc. Hans Munck (fra 31/12 1973); stud. merc. Rolf Tvedt (til 31/12 1973); stud. merc. Peter Weinberger (fra 31/12 1973)

Kontorchef Poul Flindhardt (sekretær)

Fuldmægtig Per Boje Jensen (sekretær)

3. Handelshøjskolens studiefond

råder over 50.500 kr., der er stillet til rådighed af Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse, og som kan anvendes til ydelse af rentefri lån til studerende, der ikke ad anden vej har kunnet få fornøden økonomisk støtte til studierne gennemførelse. Udvalget er nedsat den 6. april 1970.

Bestyrelsen har følgende medlemmer:

Som repræsentant for Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse:

Direktør Knud Green-Andersen (formand)

Handelshøjskolens repræsentanter:

Professor Jan Kobbernagel; lektor, cand. polit. Jens Carl Ry Nielsen

4. Udvalget vedrørende EDB

har til opgave at være rådgivende for ledelsen af Handelshøjskolens EDB-center og tage initiativ til, at de af undervisningsrådet den 3. november 1969 truffe beslutninger angående den fremtidige udbygning af forskning og undervisning på data-behandlingens og systemanalysens område realiseres.

Herunder påhviler det udvalget at overveje den fremtidige organisatoriske opbygning af denne undervisning og forskning. Udvalget er nedsat den 1. april 1971.

Udvalget har i beretningsperioden haft følgende sammensætning:

Valgt af det økonomiske fagråd:

Amanuensis Niels Bjørn-Andersen; afdelingsleder Gert Engel; amanuensis Søren Høede; professor Erik Johnsen (formand); lektor Peter Kierkegaard-Hansen; amanuensis John Kjær; amanuensis Flemming Rasmussen; amanuensis A. Schultz Nielsen

Valgt af De Studerendes Råd:

Gunnar Birk Hansen, H.A.; Bjørn Stadil

Fuldmægtig, cand. merc. M. Nørager-Nielsen (sekretær)

5. Udvalget til fremme af forskningen

Det er udvalgets opgave at overveje og stille forslag om:

- 1) Inden for hvilke fagområder Handelshøjskolens økonomiske afdeling bør gennemføre forskning, herunder også emner, der forudsætter etablering af et samarbejde mellem institutterne.
- 2) Hvorledes Handelshøjskolens økonomiske afdeling kan inspirere og stimulere forskningsindsatsen. Herunder hører spørgsmålet om forskningsplaner for den enkelte videnskabelige medarbejder, for institutter og for hele højskolens økonomiske afdeling.
- 3) Hvorvidt der er behov for flere institutseminarer og mere undervisningsfrihed for den enkelte forsker samt øget økonomisk støtte til publicering, gæsteprofessorer, rejser, sekretærbistand samt til opgaver, der kræver særlig statistisk og datamæssig behandling.
- 4) Hvorledes der kan etableres en bedre kontakt mellem Handelshøjskolens institutter samt mellem Handelshøjskolen og andre højere læreanstalter med henblik på en koordination af forskningen. Herunder hører spørgsmålet om kontakten til Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd og nordiske forskningscentre.

Udvalget er nedsat den 4. maj 1970.

Udvalget har følgende medlemmer:

Lektor Hans Gullestrup; professor Ole Lando (formand); lektor Lars Lund; lektor Poul Schultz

6. Udvalget vedrørende nordisk uddannelse i management

(efteruddannelse af virksomhedsledere)

har til opgave at overveje mulighederne for etablering af en efteruddannelse på virksomhedslederniveau.

Udvalget har følgende medlemmer:

Professor Torben Agersnap; professor Jan Kobbernagel (formand); professor Arne Rasmussen; afdelingsleder Lauge Stetting

De Studerendes Råd:

Cand. merc. Sverre Riis Christensen

Kontorchef Poul Flindhardt (sekretær)

7. Udvalget vedrørende ledelse af det nye revisorstudium

har til opgave at lede det nye revisorstudium i en overgangsperiode. Udvalget er nedsat den 4. maj 1970.

Udvalget har følgende medlemmer:

Statsautoriseret revisor Tage Andersen; statsautoriseret revisor K. G. Jensen; statsautoriseret revisor Erling Jørgensen; professor Jan Kobbernagel (formand); professor Carl E. Sørensen

8. Udvalget vedrørende stillingsstrukturen på Handelshøjskolen

Udvalget er nedsat den 4. maj 1970.

Udvalget har følgende medlemmer:

Administrator Holger Almdal; kontorchef, cand. jur. Peer Bentzen-Møller; afdelingsleder Orla Brandt Jensen (formand); lektor Henning Kirkegaard; professor Ole Lando; lektor Lars Lund; lektor Poul Schultz; stud. merc. Rolf Tvedt.

9. Udvalget til forberedelse af H.A.-studiet i Aalborg

Udvalgets opgave er at bistå den fremtidige studieleder ved H.A.-studiet i Aalborg. Udvalget er nedsat den 21. juni 1971.

Medlemmer:

Administrator Holger Almdal; afdelingsleder Orla Brandt Jensen; professor Jan Kobbernagel; lektor Frode Slipsager; lektor Zakken Worre; lektor Søren Heede (fra 4/3-1974); professor Bjarke Fog (fra 4/3-1974)

De Studerendes Råd:

3 repræsentanter

10. Studiestrukturudvalget

Udvalget er nedsat den 1. maj 1972.

Udvalget har følgende medlemmer:

Lektor Flemming Agersnap; professor Egil Fivelsdal; professor Bjarke Fog; professor Poul Milhøj; afdelingsleder Lauge Stetting

De Studerendes Råd:

Jan Jannsen; Carsten Kaspersen; Gunnar Kriegel; Jens Erik Parsby; Karsten Skander-Madsen

Kontorchef Poul Flindhardt (sekretær)

Udvalget har den 6. maj 1974 aflagt rapport til det økonomiske fagråd og hermed afsluttet sit arbejde.

11. Didaktikudvalget for den økonomiske afdeling

Højskolens fælles didaktikudvalg, der var nedsat den 11. januar 1971, blev i løbet af beretningsperioden delt med et udvalg for hver afdeling.

Det økonomiske fagråd besluttede den 29. januar 1973 at nedsætte sit udvalg med følgende arbejdsopgaver:

- at fremme og koordinere den pædagogiske udvikling ved den økonomiske afdeling med baggrund i den almene udvikling inden for det pædagogiske område, herunder tilrettelægge og gennemføre almenpædagogiske og fagdidaktiske kurser, introduktionskurser og kurser i studieteknik,
- at iværksætte en pædagogisk forskning, som tager sigte på højskolens undervisningsaktiviteter,
- at vurdere nye undervisningsmodeller og i givet fald at fremme deres indførelse i undervisningen,
- at behandle sager vedrørende ansættelse af fagligpædagogiske konsulenter og tekniske assistenter, og
- at behandle de i forbindelse med løsningen af ovenstående opgaver nødvendige budgetforslag.

Udvalget har følgende medlemmer:

Afdelingsleder O. Brandt Jensen; konsulent Kai Lund; lektor Oluf Aagaard (formand)

De Studerendes Råd:

Stud. merc. Birgit Nielsen, H.A.; stud. merc. Karsten Skander-Madsen, H.A.; stud. merc. Jens Parsby

12. Didaktikudvalget for den sproglige afdeling

Det sproglige didaktikudvalg har i beretningsåret koncentreret sig om målbeskrivelsesproblemer, og har bl.a. afholdt kursus i målbeskrivelse, primært på EA/ED og EK niveau. Kurset afholdtes på kursusejendommen Bakkerne i dagene 29.-31. marts med velvillig assistance i form af ekspertise og penge fra SEL. Kurset havde 24 deltagere og fulgtes op af en indholdsrig rapport. Der har endvidere været arbejdet på disciplinrækkebasis, hvor lærere i de enkelte fag sammen med de studerende har arbejdet med udformning af målbeskrivelser for hver enkelt disciplin. Didaktikudvalget anskuer ikke dette som et ad hoc projekt, men som et kontinuer-

ligt arbejde med bestandig at forbedre og præcisere de allerede udarbejdede beskrivelser. Det er hensigten at færdiggøre det første sæt målbeskrivelser i efterårssemestret 1974.

Der er endvidere blevet arbejdet med pædagogiske problemer og didaktikudvalget har taget skridt til at udarbejde forslag til pædagogikum for nyansatte adjunkter ved HHK's sprogafdeling.

Kommissorium:

- at tilrettelægge og gennemføre almen-didaktiske kurser med henblik på lærernes grund- og efteruddannelse samt stemmeprøver og stemmetræning;
- at tilrettelægge og gennemføre introduktionskurser og kurser i studieteknik for de studerende;
- at medvirke ved fagdidaktiske kurser;
- at fremme arbejdet i studie- og projektgrupper, der søger at udvikle og afprøve nye metoder og midler med henblik på højskolens undervisningsaktiviteter;
- at behandle de i forbindelse med løsningen af ovenstående opgaver nødvendige budgetforslag.

Udvalget har følgende medlemmer:

Lektor, cand. mag. Helge Schwarz (formand); afdelingsleder, translatør Jørgen Jensen, lektor, cand. mag. Frede Boje

De Studerendes Råd:

Jørgen Høedt; Anders Hermansen; Nina Hamerik

13. AV-gruppen

Det økonomiske og sproglige fagråd besluttede h.h.v. den 13. nov. og 29. nov. 1972 at nedsætte en speciel AV-gruppe med arbejdsopgaverne:

- at føre tilsyn med og administrere undervisningslokalernes tekniske udstyr;
- at føre tilsyn med hel- og deltidsbeskæftigede tekniske medhjælpere for fællesfaciliteterne;
- at udarbejde budgetforslag til vedligeholdelse og nyanskaffelse af teknisk udstyr;
- at administrere bevillinger til AV-udstyr og tekniske hjælpemidler.

Arbejdet udføres i snævert samarbejde med højskolens institutter, studienævne og didaktikudvalget.

Gruppen er organiseret på følgende måde:

Kontorchef Poul Flindhardt: leder af gruppen; afdelingsleder Gert Engel: tilsynsførende for den sproglige afdeling; konsulent Kai Lund: tilsynsførende for den økonomiske afdeling; lektor Frede Boje og konsulent Kai Lund: konsulenter for undervisningslokaler, lyd- og TV-produktion samt grafisk værksted; lektor Frede Boje: konsulent for sproglaboratorier og lydbandsudlån/-arkiv; skolebetjent Kai Aistrup: lydproduktioner; grafonom Jørgen Christiansen: grafisk værksted; Ane-lise Frederiksen: lydbandsarkiv/-udlån; skolebetjent Tage Jørgensen: TV-produktion; assistent Käthe Petersen: sekretær

14. Biblioteksudvalget

Udvalget er nedsat april/maj 1973.

Udvalget har følgende medlemmer:

Professor Carl E. Sørensen; afdelingsleder Lauge Stetting; lektor Erik Juul Lund;
lektor Erling Bjørn Hansen; lektor Per Boesen.

Udvalget aflagde rapport til det økonomiske fagråd den 4. marts 1974.

15. Udvalget til forberedelse af H.A.-studiet i Sønderborg

Udvalgets opgave er at bistå den fremtidige studieleder ved H.A.-studiet i Sønderborg. Udvalget blev nedsat den 10. september 1973.

Medlemmer:

Lektor Søren Heede; lektor Eivind Damsgård Hansen; adjunkt Per Ellervik;
lektor Niels Bjørn-Andersen

De Studerendes Råd har 1 repræsentant i udvalget.

16. Udvalg vedrørende efteruddannelse

Udvalget har til opgave at drøfte efteruddannelsesproblemer med foreningen af danske civiløkonomer. Udvalget blev nedsat den 10. september 1973.

Medlemmer:

Professor Arne Rasmussen, afdelingsleder Lauge Stetting; institutbestyrer Kåre B. Dullum samt 1 repræsentant for De Studerendes Råd.

17. Stillingsprioriteringsudvalg

Udvalget blev nedsat den 1. oktober 1973.

Medlemmer:

Administrator Holger Almdal; professor Torben Agersnap; professor Erik Johnsen, professor Ole Lando; professor Otto Ottesen; afdelingsleder Lauge Stetting;
lektor Zakken Worre.

De Studerendes Råd repræsenteres af 2 medlemmer.

18. Spareudvalg for den økonomiske afdeling

Med henblik på udarbejdelse af spareforslag udpegede det økonomiske fagråd følgende medlemmer:

Lektor Orla Nielsen; lektor V. Thorsgaard Jacobsen; lektor Niels Bjørn-Andersen; lektor Peter Kierkegaard-Hansen.

De Studerendes Råd udpegede 4 repræsentanter til udvalget.

Administrator Holger Almdal blev tilknyttet udvalget som tilforordnet.

19. Interimsudvalg for biblioteket

Det økonomiske fagråd udpegede følgende repræsentanter:

Professor Torben Agersnap; professor Erik Johnsen.

Det sproglige fagråd udpegede følgende medlemmer:

Lektor Inge Gorm Hansen; lektor E. Bjørn Hansen.

De Studerendes Råd udpegede følgende medlemmer:

H. Billington; Lars Ive, Jan Janssen; Lise Damsgaard.

Som repræsentanter for biblioteket udpegedes følgende medlemmer:

Inge Gotthardt Petersen; Per Boesen; J. Mølbæk; Annette Winkel

20. Udvalget vedrørende undervisningen i erhvervs- og samfundsbeskrivelse på H.A.-studiet

I henhold til fagrådets beslutning af 19/3 1973 består udvalget som en fortsættelse af det i 1971 af Institut for nationaløkonomi og Institut for trafik-, turist- og beliggenhedsforskning nedsatte integrationsudvalg.

I beretningsåret har udvalget især beskæftiget sig med problemer vedr. øvelsesrækken i erhvervs- og samfundsbeskrivelse.

Lektor, cand. oecon. H. Duelund Nielsen (formand); lektor, lic. merc. T. Skjøtt-Larsen (sekretær)

Udvalg nedsat af det sproglige fagråd:

21. Udvalget til afholdelse af erhvervsproglige konferencer

Udvalget har følgende medlemmer:

Lektor Knud Løwert; amanuensis Meta Pedersen; afdelingsleder Jacques J. Qvistgaard; professor Jens Rasmussen (formand); lektor Halvor Søeborg

22. Opgaveudvalg

Tilvejebringelse af eksamensopgaver påhviler, jfr. anordningens § 16, stk. 1, lærerrepræsentanter i studienævnene. Da denne ordning på den sproglige afdeling ikke er praktisk, traf fagrådet en principbeslutning om, at der nedsættes et opgaveudvalg for hvert sprog til støtte for studienævnenes lærerrepræsentanter. Medlemmerne er udpeget af de enkelte institutråd, og opgaveudvalgene har følgende sammensætning:

Engelsk

Adjunkt Paul Monrad; lektor Vagn K. Sandberg; fagleder Sven Sorgenfrey

Fransk

Adjunkt Aase Baillais; adjunkt Birthe Langballe; afdelingsleder Jacques J. Qvistgaard

Spansk

Afdelingsleder Jørgen Jensen; lektor Ellen Sundbo; lektor Halvor Søeborg

Tysk

Adjunkt Pauli Gunderskov; lektor Poul Rosbach; lektor Erling Bjørn Hansen

Erhvervslære og samfundsøkonomi

Lektor Finn Hagen Jespersen; lektor Erik Otto

Stenografi

Handelsfaglærer Marie-Louise Westergaard; handelsfaglærer Inger Vikelsøe

Maskinskrivning

Handelsfaglærer Anne Harries; handelsfaglærer Erna Larsen

23. Bogudvalg

På den sproglige afdeling er der nedsat et bogudvalg, som skal rådgive biblioteket i faglige anliggender, idet biblioteket for tiden ikke råder over den nødvendige ekspertise med hensyn til den sproglige faglitteratur.

De respektive institutter har udpeget følgende medlemmer til bogudvalget:

Institut for engelsk

Adjunkt Finn Messell; adjunkt Paul Monrad; professor Bengt Jürgensen

Institut for fransk

Amanuensis Birgitte Friis; lektor Erik Juul Lund; afdelingsleder Jacques J. Qvistgaard

Institut for spansk

Afdelingsleder Jørgen Jensen; adjunkt Niels Henning Pedersen; lektor Halvor Søeborg

Institut for tysk

Adjunkt Frede Boje; adjunkt Pauli Gunderskov; lektor Poul Rosbach

Institut for erhvervspraksis

Lektor Erik Otto

Som sagkyndige for fagene russisk og italiensk har institut for fransk udpeget følgende:

Adjunkt Anne Dueholm (russisk); adjunkt Dorte Westrup (italiensk)

24. Udvalg til drøftelse af det betimelige i oprettelse af erhvervsproglige studier i nederlandsk

Udvalget blev nedsat på det sproglige fagråds møde den 11. april 1973 og har som medlemmer:

Lektor Poul Rosbach; adjunkt Frede Boje; amanuensis Ebbe Falck

25. Udvalg til tilrettelægning af undervisning i valgfri fag på sprogstudierne

Udvalget blev nedsat på det sproglige fagråds møde den 17. januar 1973.

Udvalgets medlemmer:

Professor Jens Rasmussen; afdelingsleder Gert Engel; lektor Karen Stetting (kommitteret for sproglige og kulturelle fag); kontorchef Poul Flindhardt (kommitteret for økonomiske fag)

Udvalg nedsat af begge fagråd:

26. Udvalg til forhandling om samarbejdsaftale med SEL

Udvalget består af:

Afdelingsleder Gert Engel; cand. merc. Kai Lund; afdelingsleder Orla Brandt Jensen; lektor Oluf Aagaard

27. Handelshøjskolens samarbejdsudvalg

Udvalget, som er oprettet i medfør af økonomi- og budgetministeriets cirkulære af 16. februar 1972 om samarbejde og samarbejdsudvalg i statens virksomheder og institutioner, havde ved beretningsperiodens udgang følgende sammensætning:

Lise Abildgaard; Holger Almdal; Søren Kaas Andersen; Marly Arnoldus; Niels Bjørn-Andersen; Per Boesen; Hanne Damgaard; Hans Engstrøm; Hanne Flensholt; Poul Flindhardt; P. Gamholdt; Else Hjort; Finn Knudsen; Jan Kobbernagel; Erik Otto; Inge Gotthardt Petersen, Annette Winkel

Som sekretær for udvalget:

Fuldmægtig, cand. merc. M. Nørager-Nielsen

28. Handelshøjskolens statutudvalg

De 2 fagråd nedsatte i foråret 1974 et udvalg, som fik til opgave at udarbejde en statut for Handelshøjskolen i henhold til styrelsesloven for de højere uddannelsesinstitutioner af 13. juni 1973.

Udvalget havde følgende sammensætning:

Valgt af det økonomiske fagråd:

Professor Ole Lando; professor Carl E. Sørensen (formand); amanuensis Axel Schultz Nielsen; amanuensis V. Thorsgaard Jacobsen

Valgt af det sproglige fagråd:

Afdelingsleder Gert Engel; adjunkt Anne Dueholm; adjunkt Paul Monrad; universitetslektor Viggo Hjørnager Pedersen

Valgt af De Studerendes Råd:

Jan Jannsen; Jørgen Høedt; Karen Larsen; Rolf Tvødt

Valgt af samarbejdsudvalget:

Assistent Lise Abildgaard; sekretær Solveig Streyffert

Kontorchef, cand. merc. Poul Flindhardt (tilforordnet); fuldmægtig, cand. merc. M. Nørager-Nielsen (sekretær)

IV. Lærerstab og administration

1. Lærerstabens sammensætning

Ved udgangen af undervisningsåret 1973/74 var der, jfr. nedennævnte oversigt – ved højskolen ansat 19 professorer, hvoraf en som rektor, 10 docenter, afdelingsledere og fagledere, 14 fastansatte lektorer i sprog, erhvervslære og samfundsøkonomi, 19 fastansatte adjunkter i sprog, 4 fastansatte lærere i erhvervslære og samfundsøkonomi, 41 lektorer, 47 adjunkter, 17 forskningsstipendiater, 4 honorarlønnede lektorer samt 318 honorarlønnede lærere.

2. Fortegnelse over højskolens lærere og forskningsmedarbejdere ved udgangen af undervisningsåret 1973/74

Professorer:

Torben Agersnap, organisation og arbejds sociologi, udnævnt 1/3 1969,
Ejler Alkjær, erhvervsøkonomi, udnævnt 1/12 1957,
Hector Estrup, nationaløkonomi, udnævnt 1/10 1973,
Egil Fivelsdal, organisations sociologi, udnævnt 1/10 1973,
dr. polit. Bjarke Fog, erhvervsøkonomi, udnævnt 1/10 1958,
fil. dr. Max Gorosch, spansk, udnævnt 1/1 1969,
Palle Hansen, regnskabsvæsen, udnævnt 1/8 1953,
dr. polit. Ernst Lykke Jensen, teoretisk statistik, udnævnt 1/6 1963,
ekon. dr. Erik Johnsen, erhvervsøkonomi, udnævnt 1/9 1969,
Bengt Jürgensen, engelsk, udnævnt 1/4 1973,
Jan Kobbernagel, erhvervsret, udnævnt 1/4 1949,
dr. jur. Ole Lando, erhvervsret, udnævnt 1/2 1963,
Knud Lüttichau, nationaløkonomi, udnævnt 1/4 1974,
Poul Milhøj, nationaløkonomi, udnævnt 1/1 1963,
Otto Ottesen, afsætningsøkonomi, udnævnt 1/5 1974,
ekon. dr. Arne Rasmussen, erhvervsøkonomi, udnævnt 1/6 1961,
dr. phil. Jens Rasmussen, fransk, udnævnt 1/2 1965,
dr. phil. Hakon Stangerup, kulturhistorie, udnævnt 1/1 1961,
Carl E. Sørensen (konstitueret), finansiering, udnævnt 1/9 1963.

Docenter, afdelingsledere og fagledere:

Afdelingsleder, lektor, cand. mag. Gert Engel, tysk, udnævnt 1/3 1969,
afdelingsleder, lektor, cand. polit. Knud Hansen, forsikring, udnævnt 1/4 1968,
afdelingsleder, lektor, translator Jørgen Jensen, spansk, udnævnt 1/8 1969,
afdelingsleder, lektor, cand. polit. Orla Brandt Jensen, nationaløkonomi, udnævnt
1/1 1969,
lektor, cand. stat., civilingeniør Peter Kierkegaard-Hansen, EDB, udnævnt
15/11 1970,

afdelingsleder, lektor, cand. oecon. Henning Kjølby, erhvervs- og samfundsbeskrivelse, udnævnt 1/8 1970,
afdelingsleder, lektor, cand. mag. Jacques J. Qvistgaard, fransk, udnævnt 1/1 1969,
fagleder, lektor, cand. mag. Sven Sorgenfrey, engelsk, udnævnt 1/8 1970,
afdelingsleder, lektor, cand. polit. Lauge Stetting, udenrigshandel, udnævnt 1/4 1968,
docent, dr. phil. Aage Aagesen, erhvervsgeografi, udnævnt 1/8 1948.

Fastansatte lektorer i sprog, erhvervslære og samfundsøkonomi:

Cand. mag. Paul Bay, engelsk, udnævnt 1/8 1946,
lektor, cand. mag. Erling Bjørn Hansen, tysk, udnævnt 1/8 1961,
Finn H. Jespersen, H.A., bogføring, erhvervslære og samfundsøkonomi, udnævnt 1/4 1970,
translatør Kr. Kristiansen, tysk, udnævnt 1/8 1955,
cand. mag. Børge Larsen, engelsk, udnævnt 1/3 1969,
translatør Aase Lenstrup, fransk, udnævnt 1/1 1973,
cand. jur. et mag. Erik Juul Lund, fransk, udnævnt 1/4 1968,
translatør Knud Løwert, engelsk, udnævnt 1/8 1956,
Erik Otto, H.A., bogføring, erhvervslære og samfundsøkonomi, udnævnt 1/8 1955,
cand. mag. Poul Rosbach, tysk, udnævnt 1/8 1959,
translatør Vagn Sandberg, engelsk, udnævnt 1/8 1971,
translatør Ellen Sundbo, spansk, udnævnt 1/8 1972,
translatør Halvor Søeborg, spansk, udnævnt 1/9 1959,
translatør Walter Thornfield, tysk, udnævnt 1/8, 1959.

Fastansatte adjunkter i sprog:

Translatør Jørgen Alsø, engelsk, udnævnt 1/6 1965,
cand. mag. Aase Baillais, fransk, udnævnt 1/8 1965,
cand. mag. Frede Boje, tysk, udnævnt 1/8 1966,
cand. mag. Liselotte Brøndlund, tysk, udnævnt 1/8 1966,
translatør Edna Seear Christensen, engelsk, udnævnt 1/8 1969,
cand. mag. Anne Dueholm, fransk og russisk, udnævnt 1/8 1967,
translatør, cand. ling. merc. Helle Pals Frandsen, engelsk, udnævnt 1/9 1973,
translatør Pauli Gunderskov, tysk, udnævnt 1/8 1962,
translatør Héléne Holm, fransk, udnævnt 1/8 1967,
translatør H. Svane Knudsen, engelsk, udnævnt 1/8 1966,
translatør Villy Knudsen, fransk, udnævnt 1/8 1967,
translatør Flemming Koue, tysk, udnævnt 1/8 1967,
translatør Birthe Langballe, fransk, udnævnt 1/8 1966,
cand. mag. Inge Livbjerg, engelsk, udnævnt 1/8 1969,
cand. mag. Finn Messell, engelsk, udnævnt 1/8 1968,
translatør Paul Monrad, engelsk, udnævnt 1/10 1965,
translatør Niels Henning Pedersen, H.D., spansk, udnævnt 1/8 1968,
cand. mag. Tyge J. Stavnstrup, engelsk, udnævnt 1/8 1966,
cand. art. Dorte Westrup, fransk og italiensk, udnævnt 1/8 1968,

Fastansatte lærere i erhvervslære og samfundsøkonomi:

Handelsfaglærer Erna Larsen, udnævnt 1/1 1963,
handelsfaglærer Jytte Halfdan Madsen, udnævnt 1/8 1967,
handelsfaglærer Lise Saxov E.A., udnævnt 1/8 1970.
handelsfaglærer Inger Vikelsøe, udnævnt 1/10 1966,

Amanuensisgruppen:

Lektorer.

Cand. oecon. Flemming Agersnap, organisation og arbejdssociologi, udnævnt
1/8 1973,
lic. merc. Niels Bjørn-Andersen, organisation og arbejdssociologi, udnævnt
1/8 1973,
jur. lic. Britt-Mari Persson Blegvad, organisation og arbejdssociologi, udnævnt
1/8 1973,
cand. polit. Cai F. Christensen, afsætningsøkonomi, udnævnt 1/8 1973,
cand. merc. Søren Christensen, organisation og arbejdssociologi, udnævnt
1/8 1973,
cand. merc. Dennis Clausen, regnskabsvæsen, udnævnt 1/8 1973,
cand. merc. Harald Gjessing Enderud, organisation og arbejdssociologi, udnævnt
1/7 1974,
cand. polit. Hans Engstrøm H.A., afsætningsøkonomi, udnævnt 1/8 1973,
lic. merc. Hans Gullestrup, organisation og arbejdssociologi, udnævnt 1/8 1973,
cand. polit. E. Damsgård Hansen, nationaløkonomi, udnævnt 1/8 1973,
cand. polit. Erik Hansen, regnskabsvæsen, udnævnt 1/8 1973,
lic. merc. Søren Heede, afsætningsøkonomi, udnævnt 1/8 1973,
sivilingeniør Tore Jacob Hegland, organisation og arbejdssociologi, udnævnt
1/7 1974,
cand. jur. Kjeld Hemmingsen, erhvervsret, udnævnt 1/8 1973,
cand. polit. V. Thorsgaard Jacobsen, regnskabsvæsen, udnævnt 1/8 1973,
cand. merc. Steffen Jørgensen, teoretisk statistik, udnævnt 1/8 1973,
cand. merc. Henning Kirkegaard, regnskabsvæsen, udnævnt 1/8 1973,
lic. merc. John Hejn Kjær, forsikring, udnævnt 1/8 1973,
mag. art. Ulf Kjær-Hansen, presseforskning, udnævnt 1/8 1973,
cand. merc. Leif Kristensen, erhvervsøkonomi, udnævnt 1/8 1973,
cand. polit. Lars Lund, nationaløkonomi, udnævnt 1/8 1973,
fil. kand. Bengt-Åke Lundvall, nationaløkonomi (H.A.-Aalborg), udnævnt 1/8 1973,
cand. jur. Mogens Eggert Møller, skatteret, udnævnt 1/8 1973,
statsaut. revisor Andreas Peter Nicolaisen, erhvervsret, udnævnt 1/8 1973 (orlov),
cand. merc. Axel Schultz Nielsen, teoretisk statistik, udnævnt 1/8 1973,
cand. oecon. Helmer Duelund Nielsen, nationaløkonomi, udnævnt 1/8 1973,
cand. polit. Jens Carl Ry Nielsen, organisation og arbejdssociologi, udnævnt
1/8 1973,
lic. merc. Orla Nielsen, afsætningsøkonomi, udnævnt 1/8 1973,
cand. merc. Jørgen Kai Olsen, teoretisk statistik, udnævnt 1/8 1973,
cand. jur. Poul Olsen, skatteret, udnævnt 1/8 1973,

statsaut. revisor, cand. merc. Robert Sloth Pedersen, erhvervsret, udnævnt 1/8 1973,
cand. polit. Orla G. Petersen, skatteret, udnævnt 1/8 1973,
cand. merc. Poul Schultz, udenrigshandel, udnævnt 1/8 1973,
lic. merc. Tage Skjøtt-Larsen, trafik-, turist- og beliggenhedsforskning, udnævnt 1/8 1973,
dr. merc. Frode Slipsager, udenrigshandel, udnævnt 1/8 1973,
cand. merc. Olav Jull Sørensen, erhvervsøkonomi (H.A.-Aalborg), udnævnt 1/8 1973,
cand. jur. Elisabeth Thuesen, europæisk markedsret, udnævnt 1/8 1973,
cand. polit. Harald Vestergaard H.D., udenrigshandel, udnævnt 1/8 1973,
cand. merc. Ole Wiberg M.S., udenrigshandel, udnævnt 1/8 1973,
lic. merc. Zakken Worre, regnskabsvæsen, udnævnt 1/8 1973,
cand. psych. Oluf Aagaard, organisation og arbejdssociologi, udnævnt 1/8 1973.

Adjunkter.

Cand. polit. Ole Mølgaard Andersen, udenrigshandel, udnævnt 1/10 1973,
cand. mag. Søren Kaas Andersen, spansk, udnævnt 1/6 1970,
cand. merc. Jørgen Frode Bakka, ledelsesforskning, udnævnt 1/9 1971,
cand. merc. Cato Anthoni Baldvinsson, finansiering, udnævnt 1/9 1973,
cand. ling. merc. Inge Baaring, tysk, udnævnt 15/9 1970,
cand. merc. Per Ellervik, erhvervsøkonomi, udnævnt 1/3 1972,
cand. stat. Ruth Emerek, teoretisk statistik (H.A.-Aalborg), udnævnt 1/7 1973,
translatør, cand. jur. Ebbe Falck, tysk, udnævnt 1/8 1968,
cand. mag. Preben Fink-Jensen, fransk, udnævnt 1/8 1969,
cand. scient. Lars Frank, EDB-centret, udnævnt 1/7 1971,
cand. art. Birgitte Friis, fransk, udnævnt 1/8 1969,
cand. merc. Lars Peter Grønholdt, teoretisk statistik, udnævnt 1/7 1974,
cand. ling. merc. Inge Gorm Hansen, engelsk, udnævnt 1/8 1970,
cand. merc. Peter Morell Hansen, trafikforskning, udnævnt 15/2 1974,
cand. jur. Jørgen Henriksen, erhvervsret, udnævnt 15/5 1974,
civilingeniør Tage Henriksen, EDB-centeret, udnævnt 1/7 1971,
cand. polit. Henning Holten, finansiering og kreditvæsen, udnævnt 1/3 1973,
cand. merc. Stig Ingebrigtsen, ledelsesforskning, udnævnt 1/8 1973,
cand. oecon. Poul Israelsen, regnskabsvæsen (H.A.-Aalborg), udnævnt 1/3 1973,
statsaut. revisor Claus Jensen, erhvervsret/revision, udnævnt 1/7 1974,
cand. merc. Poul-Erik Daugaard Jensen, organisation og arbejdssociologi, udnævnt 1/9 1973,
cand. merc. Peter Kragh Jespersen, organisation og arbejdssociologi (H.A.-Aalborg), udnævnt 1/6 1973,
cand. merc. Kjeld Arnth Jørgensen, erhvervsøkonomi, udnævnt 1/9 1971,
translatør Bente Kristensen, tysk, udnævnt 1/9 1973,
cand. merc. Preben Sander Kristensen, nationaløkonomi (H.A.-Aalborg), udnævnt 1/6 1972,
cand. jur. Flemming Larsen, erhvervsret (H.A.-Aalborg), udnævnt 1/4 1973,
cand. merc. Hanne Hartvig Larsen, afsætningsøkonomi, udnævnt 1/12 1973,

cand. polit. Svend Marker-Larsen, nationaløkonomi, udnævnt 15/2 1974,
Preben Melander H.A. og H.D., regnskabsvæsen, udnævnt 1/3 1974,
planlægger, cand. merc. Ulrik Gorm Møller, regnskabsvæsen, udnævnt 1/3 1974,
civilingeniør Gert Bechlund Nielsen, EDB-centeret, udnævnt 1/1 1972,
lic. merc. Jan Aarsø Nielsen, afsætningsøkonomi, udnævnt 1/2 1969,
cand. oecon. Niels Chr. Nielsen, finansiering, udnævnt 1/4 1974,
cand. merc. Ole Stenvinkel Nilsson, teoretisk statistik, udnævnt 1/9 1973,
mag. art. Lennart Nørreklit, organisation og arbejdssociologi (H.A.-Aalborg),
udnævnt 1/4 1973,
cand. merc. Jens Overø, teoretisk statistik, udnævnt 1/4 1972,
translatør Meta Pedersen, tysk, udnævnt 1/8 1969,
mag. scient. soc. Svend Petersen, organisation og arbejdssociologi (H.A.-Aalborg),
udnævnt 1/6 1972,
civilingeniør Flemming Rasmussen, regnskabsvæsen, udnævnt 1/10 1972,
cand. jur. Hjalte Rasmussen, europæisk markedsret, udnævnt 1/4 1971,
stud. mag. scient. soc. Hans Olaf Rieper, organisation og arbejdssociologi,
udnævnt 1/9 1973,
akademiingeniør Jens Schou-Christensen, regnskabsvæsen, udnævnt 1/3 1974,
cand. mag. Helle Lykke Schwarz, engelsk, udnævnt 1/11 1969,
Norman M. Shine B.A., engelsk, udnævnt 1/8 1968,
cand. mag. Karen Stetting, engelsk, udnævnt 1/8 1967,
cand. oecon. Rudolf Straarup, erhvervsøkonomi (H.A.-Aalborg), udnævnt 1/6 1974,
cand. merc. Kaj Clausen Svarrer, finansiering og kreditvæsen, udnævnt 1/10 1973,
cand. merc. Jens Aaris Thisted, ledelsesforskning, udnævnt 1/9 1973.

Forskningsstipendiater:

Diplomkaufmann Peter Aderhold, trafikforskning, udnævnt 1/2 1973,
mag. scient. soc. Ib Andersen, organisation og arbejdssociologi, udnævnt 1/5 1972,
cand. merc. Finn Borum, organisation og arbejdssociologi, udnævnt 1/9 1971,
cand. Merc. Jens Elling M.B.A., regnskabsvæsen, udnævnt 1/8 1973,
cand. jur. Jens Fejø, europæisk markedsret, udnævnt 1/2 1971 (forskningsadjunkt),
socialrådgiver, stud. mag. soc. Peter Duus Hansen, organisation og arbejds-
sociologi, udnævnt 1/10 1973,
civilingeniør Ove Hedegaard, erhvervsøkonomi, udnævnt 1/8 1971 (seniorstipen-
diat),
cand. psych. Bjarne K. Herskin, organisation og arbejdssociologi, udnævnt
1/2 1971 (forskningsadjunkt),
cand. oecon. Bjarne Sloth Jensen, nationaløkonomi, udnævnt 15/10 1973,
Finn Junge-Jensen M.B.A., organisation og arbejdssociologi, udnævnt 1/6 1972,
cand. merc. Peter Neergaard M.S., regnskabsvæsen, udnævnt 1/1 1973,
mag. scient. soc. Jesper Bruus Pedersen, organisation og arbejdssociologi,
udnævnt 1/11 1971,
civilingeniør Poul Henning Pedersen H.D., organisation og arbejdssociologi,
udnævnt 1/11 1971,
cand. ling. merc. Heribert Picht, spansk, udnævnt 1/11 1973,
cand. merc. Flemming Poulfelt, erhvervsøkonomi, udnævnt 1/4 1973,

lic. merc., cand. polit. Stig Ree, erhvervsøkonomi, udnævnt 1/6 1972,
cand. jur. Jytte Thorbek, europæisk markedsret, udnævnt 1/8 1969 (forsknings-
adjunkt).

Honorarlønnede lektorer:

Overbibliotekar, cand. polit. Per Boesen, erhvervsøkonomi, udnævnt 1/11 1949,
amanuensis ved Københavns Universitet, cand. mag. Oleg Koefoed, fransk,
udnævnt 1/8 1966,
kontorchef, cand. scient. pol. Jørgen Nue Møller, organisation og arbejdssociologi,
udnævnt 1/8 1973,
redaktør Peter Olufsen H.D., reklamens teknik, udnævnt 1/8 1957.

Honorarlønnede lærere:

ØKONOMISKE STUDIER:

Cand. merc. Lone Abel, organisation og arbejdssociologi, ansat 1/10 1971,
sekretær, mag. scient. soc. Erik Albrechtsen, organisation og arbejdssociologi,
ansat 1/9 1972,
vicedirektør, cand. jur. Viggo K. Albrechtsen, erhvervsret, ansat 1/9 1965,
chefkonsulent, cand. oecon. Bent Andersen, organisation og arbejdssociologi,
ansat 1/9 1966,
akademiingeniør Flemming Andersen H.A., teoretisk statistik, ansat 1/9 1969,
adjunkt, cand. merc. Jørgen Smedegaard Andersen, erhvervslære og samfunds-
økonomi, ansat 1/1 1974,
statsaut. revisor Knud Andersen, revision,
underdirektør, cand. jur. Kurt Andersen, erhvervsret, ansat 1/10 1969,
ekspeditionssekretær, cand. polit. Lars Kristen Andersen, nationaløkonomi, ansat
1/9 1969,
ekspeditionssekretær, cand. polit. Otto Andersen, nationaløkonomi, ansat 1/9 1971,
cand. merc. Peer Andersen, teoretisk statistik, ansat 1/9 1969,
systemudviklingschef, lic. techn. Per Klitgaard Andersen, regnskabsvæsen, ansat
1/12 1970,
kontorchef, cand. oecon. Jesper Andreasen, finansiering og kreditvæsen, ansat
1/2 1973,
statsaut. revisor Leif Andreasen, revision, ansat efteråret 1972,
statsaut. revisor Steen Bache, revision,
advokat Per Banke, erhvervsret (Slagelse), ansat 1/9 1971,
sekretær, cand. polit. Lise Bartholdy, nationaløkonomi, ansat 1/9 1973,
kontorchef, cand. jur. Peer Bentzen-Møller, erhvervsret, ansat 1/2 1970,
protokolsekretær, dr. jur. Agnete Weis Bentzon, organisation og arbejdssociologi,
ansat 1/9 1962,
akademiingeniør Leo Bidstrup, databehandling/EDB, ansat 1/9 1971,
konsulent, cand. merc. Terje Bisgaard, regnskabsvæsen, ansat 1/11 1969,
civilingeniør Christian Bistrup, teoretisk statistik, ansat 1/9 1973,
sekretær, cand. polit. Hans Henrik Bjering, finansiering og kreditvæsen, national-
økonomi, ansat 1/9 1970,
advokat Niels Bjerre M.C.J., erhvervsret, ansat 1/9 1972,

kontorchef, cand. merc. Torkil Bo, erhvervsøkonomi, ansat 1/9 1965,
sekretær, cand. polit. Erik Bom, nationaløkonomi, ansat 1/9 1972,
cand. merc. Benny Breinholst, teoretisk statistik, ansat 1/9 1970,
mag. scient. soc. Jens Brinch, organisation og arbejdssociologi, ansat 1/12 1972,
sekretær, cand. polit. Henning Kristiansen Brogaard, nationaløkonomi, ansat
1/9 1965,
kommunaldirektør Flemming Christensen H.D., organisation og arbejdssociologi,
ansat 15/2 1973,
afdelingsleder, cand. merc. Flemming F. E. Christensen, regnskabsvæsen, ansat
1/9 1970,
ekspeditionssekretær, cand. jur. Frede Christensen, revision
forskningsassistent, cand. polit. Jens Bjerregaard Christensen, erhvervs- og sam-
fundsbeskrivelse, ansat 1/9 1969,
afdelingsleder, cand. merc. Kjeld Lykke Christensen, erhvervsøkonomi, ansat
1/3 1973,
fuldmægtig, cand. merc. Per Christensen, organisation og arbejdssociologi, regn-
skabsvæsen, ansat 1/9 1967,
kontorchef, cand. polit. H. H. Egeblad Christoffersen, erhvervs- og samfunds-
beskrivelse, ansat 1/9 1969,
cand. merc. Svend Åge Ørnfeldt Clausen, regnskabsvæsen, ansat 1/1 1973,
regnskabschef, statsaut. revisor Jørgen Dahl, H.D., regnskabsvæsen og revision,
underdirektør, cand. jur. Erik Damm H.D., forsikring, ansat 1/9 1972,
økonomidirektør, cand. oecon. Niels Jørgen Ebbensgaard, organisation og arbejds-
sociologi, ansat 1/1 1962,
referent, cand. polit. Bjørn Einersen, nationaløkonomi, ansat 1/9 1969,
sekretær, cand. polit. Tom Elkær-Hansen, nationaløkonomi, ansat 1/9 1971,
advokat Jørgen Elmer, erhvervsret, ansat 1/9 1972,
produktchef, ingeniør Erik Rask Eriksen, organisation og arbejdssociologi, ansat
15/5 1974,
cand. merc. Kirsten Fahrenholtz, turistøkonomi, ansat 1/11 1973,
sekretær, cand. polit. Erling Faurbye, erhvervs- og samfundsbeskrivelse, ansat
1/9 1971,
kontorchef, cand. merc. Poul Flindhardt, erhvervsøkonomi, ansat 1/9 1965,
EDB-chef, cand. polyt. Bent Frederiksen, forsikring (databehandling), ansat
1/9 1969,
afdelingsleder Poul-Henning Friberg H.D., regnskabsvæsen, ansat 1/9 1972,
adjunkt, cand. merc. Hans Friis, organisation og arbejdssociologi, ansat 1/9 1967,
direktør Peter Friis H.D., organisation og arbejdssociologi, ansat 1/8 1972,
forskningsassistent, cand. polit. Anders From, teoretisk statistik, ansat 1/9 1964,
cand. jur. Kirsten Gamst-Nielsen, organisation og arbejdssociologi, ansat 1/9 1969,
statsaut. revisor John Gath, revision,
kontorchef, cand. jur. Ernst Goldschmidt, organisation og arbejdssociologi, ansat
1/9 1966,
driftsøkonom, cand. oecon. Jens Goul, erhvervsøkonomi, ansat 1/1 1970,
cand. polit. Karen Gredal, afsætningsøkonomi, ansat 1/9 1954,
kontorchef, cand. jur. B. Græsvænge, revision,

statsaut. revisor Carl E. Gudbergsen, revision,
direktør, Steffen Gulmann H.D., afsætningsøkonomi, ansat 1/9 1971,
cand. polit. Jens Gunst, nationaløkonomi, ansat 1/9 1972,
underdirektør Kurt Hagemann, revision,
sekretær, cand. polit. Niels Hjorth Hald, erhvervsøkonomi, ansat 1/9 1972,
studieleder, cand. merc. Helge Hammerich, afsætningsøkonomi, erhvervsøkonomi
(H.A.-Aalborg), ansat 1/6 1965,
advokat Birgitte Thorning Hansen, erhvervsret (H.A.-Aalborg), ansat 15/10 1973,
fuldmægtig, cand. polit. Bjarne Franklin Hansen, erhvervsøkonomi, ansat 1/9 1973,
cand. merc. Claus Hellmann Hansen M.S., organisation og arbejdssociologi, ansat
1/9 1973,
statsaut. revisor Erik Teis Hansen H.D., revision,
kontorchef, cand. polit. H. O. Thustrup Hansen, nationaløkonomi, ansat 1/3 1970,
advokatfuldmægtig Hans Peter Drisdal Hansen, erhvervsret, ansat 1/9 1972,
konsulent, cand. merc. Jens Allin Hansen, erhvervsøkonomi, ansat 1/1 1973,
advokatfuldmægtig Mogens Vilstrup Hansen, erhvervsret, ansat 1/12 1971,
cand. merc. Per Villum Hansen, erhvervsøkonomi, teoretisk statistik, ansat 1/9 1972,
sekretær, cand. polit. P. Gorm Hansen, erhvervs- og samfundsbeskrivelse, ansat
1/9 1969,
statsaut. revisor Willy Bent Hansen, revision,
fuldmægtig, cand. polit. Henrik Hassenkam, organisation og arbejdssociologi,
ansat 1/12 1973,
advokat Hans Henrik Haume, erhvervsret, ansat 1/9 1970,
sekretær, cand. scient. pol. Ib Haurum, organisation og arbejdssociologi, ansat
1/2 1974,
direktør, cand. jur. Erik Haxvig, revision,
uddannelsesleder, cand. merc. Ole Heger, erhvervsøkonomi, ansat 1/9 1967,
kontorchef, cand. merc. Lars C. Helweg-Larsen, regnskabsvæsen, ansat 1/9 1966,
lic. merc. Steen Hemmingsen H.D., erhvervsøkonomi, organisation og arbejds-
sociologi, ansat 1/9 1971,
markedsanalysekonsulent, cand. merc. Bent Friborg Henningsen, erhvervsøkonomi,
ansat 1/1 1973,
fuldmægtig, cand. polit. Ove Per Henningsen, organisation og arbejdssociologi,
ansat 1/2 1971,
cand. merc. Peter Stærmosse Henningsen, databehandling, ansat 1/8 1969,
ekspeditionssekretær, cand. jur. Jan Hinze, skatteret,
underdirektør, cand. polit. Frede Hollensen, revision,
grosserer, cand. merc. Erik Hollesen, organisation og arbejdssociologi, ansat
1/9 1965,
adjunkt, cand. merc. Flemming R. Holm, erhvervsøkonomi (Slagelse), ansat 1/9 1969,
landsretssagfører Henrik Holm, erhvervsret, ansat 1/9 1957,
planlægningskonsulent, cand. merc. Erik Holm-Petersen, erhvervs- og samfunds-
beskrivelse, ansat 1/9 1971,
afdelingschef, cand. merc. Oskar Houmann, erhvervsøkonomi, ansat 1/9 1959,
kontorchef, cand. oecon. Henry Høgh, organisation og arbejdssociologi, ansat
1/9 1966,

statsaut. revisor Kjeld Højfeldt, revision/skatteret, ansat 1972,
cand. stat., lic. merc. Agnar Höskuldsson, teoretisk statistik, ansat 1/4 1973,
cand. polit. H. Høst-Madsen, teoretisk statistik, ansat 1/9 1966,
cand. merc. Claus Vang Ipsen, trafik-, turist- og beliggenhedsforskning, ansat
1/9 1972,
sekretær, cand. jur. C. Boye Jacobsen, revision,
konsulent, cand. polit. Gudrun Svestrup Jacobsen, erhvervs- og samfunds-
beskrivelse, matematik, nationaløkonomi, ansat 1/9 1969,
økonomichef Aage Jacobsen H.D., regnskabsvæsen, ansat 1/3 1972,
Arne Engskov Jensen H.A., teoretisk statistik, ansat 1/9 1973,
cand. merc. Geert Neugebauer Jensen, erhvervs- og samfundsbeskrivelse, ansat
27/9 1971,
cand. merc. Henning Lindhardt Jensen, erhvervsøkonomi, ansat 1/1 1972,
generalsekretær, cand. merc. Holger Jensen, organisation og arbejds sociologi,
ansat 1/9 1966,
statsaut. revisor Ib Meinert Jensen H.D., revision,
konsulent, cand. merc. Jens Karl Jensen, erhvervsøkonomi, ansat 1/9 1973,
fuldmægtig, cand. merc. Jørgen Dan Jensen, erhvervs- og samfundsbeskrivelse,
ansat 1/9 1970,
statsaut. revisor Knud Jensen, revision,
statsaut. revisor Poul Jensen, revision,
kontorchef, cand. merc. Sven Chr. Jensen, regnskabsvæsen, ansat 1/9 1972,
konsulent Tage Dalsgaard Jensen H.D., organisation og arbejds sociologi, ansat
1/9 1971,
statsaut. revisor Aksel Runge Johansen, revision,
forskningssekretær, cand. merc. Uffe B. Johansen, erhvervsøkonomi, ansat 1/3 1972,
konsulent, civilingeniør Svend Johnsen H.D., organisation og arbejds sociologi,
ansat 1/9 1971,
uddannelseskonsulent, cand. jur. Carl Jørgensen, organisation og arbejds sociologi,
ansat 1/1 1963,
civilingeniør Erik Jørgensen, matematik, ansat 1/9 1962,
prokurist, cand. oecon. Jørn Jørgensen, finansiering og kreditvæsen, ansat
1/9 1971,
sekretær, cand. oecon. Knud Jørgensen, organisation og arbejds sociologi, ansat
1/2 1974,
adjunkt, cand. merc. Kurt Jørgensen, erhvervsøkonomi, ansat 1/1 1966,
cand. merc. Torben Beck Jørgensen, organisation og arbejds sociologi, ansat
1/3 1972,
professor Søren Kjeldsen-Kragh, udenrigshandel, ansat 1/2 1973,
konsulent, civilingeniør Georg Johannes Kjær, organisation og arbejds sociologi,
ansat 1/9 1960,
landsretssagfører Niels Th. Kjølbye, revision, udenrigshandel, ansat 1/9 1959,
cand. polit. Finn Knudsen, nationaløkonomi, ansat 1/1 1966,
direktør Hans Knudsen H.D., regnskabsvæsen, ansat 1/9 1971,
sekretær, cand. oecon. Jørn Føns Knudsen, erhvervsøkonomi, organisation og
arbejds sociologi, ansat 1/9 1968,

cand. jur. Hanne Kockvedgaard, erhvervsret, afsætningsøkonomi, ansat 1/9 1967,
direktør, cand. merc. Knud Kongstad, erhvervsøkonomi, ansat 1/9 1965,
administrator, cand. merc. Helge R. T. Krausing, erhvervsøkonomi, ansat 1/9 1966,
EDB-konsulent, civilingeniør Verner Kristensen, regnskabsvæsen, ansat 1/5 1972,
vicedirektør, cand. polit. Bent Kristiansen, nationaløkonomi, ansat 1/9 1967,
civilingeniør Bjørn Krusenstjerna-Hafstrøm, finansiering og kreditvæsen, ansat
1/4 1974,
fuldmægtig, cand. jur. Margrethe Kähler, organisation og arbejdssociologi, ansat
15/1 1974,
studieleder, cand. merc. Asger Larsen, regnskabsvæsen, ansat 1/11 1973,
cand. merc. Erik Bøje Larsen, organisation og arbejdssociologi, ansat 1/9 1969,
fuldmægtig, cand. polit. Henrik Holt Larsen M.S., organisation og arbejdssociologi,
ansat 1/9 1972,
fuldmægtig, cand. polit. Lars-Bjørn Larsen, erhvervs- og samfundsbeskrivelse,
ansat 1/9 1972,
sekretær, cand. polit. Niels M. Larsen, erhvervs- og samfundsbeskrivelse, national-
økonomi, ansat 1/9 1969,
civilingeniør Erik Lassen H.D., erhvervsøkonomi, ansat 1/1 1973,
marketingchef, cand. merc. Martin Lauth Lauridsen M.B.A., afsætningsøkonomi,
erhvervs- og samfundsbeskrivelse, ansat 1/9 1970,
statsaut. revisor Niels Lauritsen, revision,
ekspeditionssekretær, cand. jur. Vagn L. Laustsen, skatteret,
statsaut. revisor Arne Lenstrup, revision,
advokat Jesper Lett, erhvervsret, ansat 1/9 1972,
advokat Ulrik Lett, erhvervsret, ansat 1/12 1969,
systemprogrammør, civilingeniør Paul Lindgreen, erhvervsøkonomi, ansat 1/2 1973,
afdelingschef, cand. polit. Ebbe Merrild Loiborg, nationaløkonomi, ansat 1/9 1970,
statsaut. revisor Allan Lucas, revision/skatteret, ansat 1/1 1974,
cand. merc. Kjeld Lucas, afsætningsøkonomi, ansat 1/9 1973,
Erik Lund H.A., teoretisk statistik, ansat 1/9 1973,
underdirektør Kaj Ulrik Lund H.D., organisation og arbejdssociologi, regnskabs-
væsen, ansat 1/4 1969,
advokat Knud Lundblad, erhvervsret, ansat 20/1 1967,
cand. polit. Svend Erik Lundgren, erhvervsøkonomi, ansat 1/11 1973,
cand. polit. Sven Lundtorp, organisation og arbejdssociologi, ansat 1/9 1970,
cand. merc. Carsten Lønfeldt, teoretisk statistik, ansat 1/9 1972,
organisationschef, cand. merc. John Madsen, erhvervsøkonomi, ansat 1/9 1968,
fuldmægtig, cand. polit. Kai Stanley Madsen, erhvervs- og samfundsbeskrivelse,
ansat 1/9 1971,
kontorchef, cand. jur. Karl Kristian Madsen, organisation og arbejdssociologi,
ansat 1/9 1971,
underdirektør, cand. oecon. Lars Skov Madsen, erhvervsøkonomi, organisation og
arbejdssociologi, ansat 1/9 1959,
sekretær, cand. merc. Peter Mehlbye, organisation og arbejdssociologi, ansat
1/1 1974,
akademiingeniør Jørgen Meyer, organisation og arbejdssociologi, ansat 1/9 1971,

sekretær, cand. polit. Palle Mikkelsen, erhvervs- og samfundsbeskrivelse, ansat 1/9 1967,
mag. scient. soc. Nils Mortensen, organisation og arbejdssociologi, ansat 1/9 1973,
statsaut. revisor E. Mousten, revision,
planlægningschef Peter Müller H.D., regnskabsvæsen, ansat 1/1 1972,
finansbogholder Benny Møller H.D., regnskabsvæsen, ansat 1/1 1972,
ekspeditionssekretær, cand. merc. Hans Neergaard, erhvervsøkonomi, ansat 1/9 1966,
landsretssagfører Feodor Nielsen L.L.M., erhvervsret, ansat 1/9 1958,
sekretær, cond. oecon. Hans Munk Nielsen, regnskabsvæsen, ansat 1/10 1973,
kontorchef J. Kjælde Mors Nielsen H.D., finansiering og kreditvæsen, ansat 12/3 1973,
seminarielærer Kurt Alling Nielsen, organisation og arbejdssociologi (H.A.-Aalborg), ansat 1/9 1973,
regnskabschef Leif Nielsen H.D. & H.D., regnskabsvæsen, organisation og arbejdssociologi, ansat 1/9 1969,
konsulent, cand. merc. Merete Grønlund Nielsen, teoretisk statistik, ansat 1/9 1970,
chefkonsulent, cand. merc. Niels Strange Nielsen, organisation og arbejdssociologi, regnskabsvæsen, ansat 1/9 1968,
undervisningskonsulent, cand. merc. Preben Nielsen, organisation og arbejdssociologi, ansat 1/9 1965,
cand. merc. Lasse Nilsson, erhvervsøkonomi, organisation og arbejdssociologi, ansat 1/11 1970,
økonomichef, cand. merc. Ernst Nortvig, erhvervsøkonomi, ansat 1/9 1965,
salgsdirektør, cand. merc. Torben Nybo, erhvervs- og samfundsbeskrivelse, erhvervsøkonomi, ansat 1/9 1968,
fuldmægtig, cand. merc. M. Nørager-Nielsen, erhvervs- og samfundsbeskrivelse, nationaløkonomi, ansat 1/9 1970,
sekretær, cand. polit. Arni Olafsson, nationaløkonomi, ansat 1/9 1969,
sekretær, cand. polit. Hans Olsen, organisation og arbejdssociologi, ansat 15/11 1972,
kontorchef Ole M. Olsen H.D., revision,
systemplanlægger Jens E. Parsby H.D., organisation og arbejdssociologi, ansat 1/12 1973,
revisor, cand. merc. Anders Fredslund Pedersen, regnskabsvæsen, ansat 1/10 1972,
konsulent Jens-Peder Pedersen H.A., H.D., regnskabsvæsen, ansat 1/9 1973,
kontorchef, cand. oecon. Leif Pank Pedersen, teoretisk statistik, ansat 1/9 1963,
sekretær, cand. polit. Poul Erik Pedersen, nationaløkonomi, ansat 1/9 1970,
lektor, civilingeniør, lic. techn. Poul Ove Pedersen, regionaløkonomi, ansat 1/9 1973,
akademiingeniør Claus Germann Petersen, databehandling/EDB-centeret, ansat 1/9 1971,
uddannelseschef, cand. merc. Flemming Torp Petersen, erhvervsøkonomi, ansat 1/10 1973,
sekretær, cand. polit. Gert Thorslund Petersen, erhvervs- og samfundsbeskrivelse, nationaløkonomi (Slagelse), ansat 1/9 1973,

konsulent, cand. merc. Ove Bjørn Petersen, organisation og arbejdssociologi,
ansat 1/9 1968,
advokat Mogens Philip, erhvervsret, ansat 1/9 1968,
mag. scient. soc. Merete Platz, organisation og arbejdssociologi, ansat 1/9 1972,
direktør, cand. merc. Cai Qvesehl, erhvervsøkonomi, ansat 1/9 1965,
siviløkonom Bjørn Ragle, organisation og arbejdssociologi, ansat 1/9 1971,
direktør, cand. merc. Børge Rasmussen, afsætningsøkonomi, erhvervsøkonomi,
ansat 1/1 1965,
økonomichef, cand. oecon. E. Vagn Rasmussen, organisation og arbejdssociologi,
ansat 1/9 1966,
lektor, cand. polit. Frode Rasmussen, organisation og arbejdssociologi, ansat
1/9 1960,
cand. polit. Ib Lunde Rasmussen, erhvervs- og samfundsbeskrivelse, ansat
25/10 1971,
underdirektør, cand. merc. Knud Rasmussen, regnskabsvæsen, ansat 1/1 1964,
statsaut. revisor Kurt Rasmussen H.D., revision,
advokat Kjeld Regnarsen, erhvervsret, ansat 1/9 1971,
amanuensis, cand. polyt. Jørgen Richter-Nielsen, forsikring, ansat 1/9 1972,
civilingeniør Ole Sejer Riis, erhvervsøkonomi, ansat 1/9 1972,
kontorchef, cand. oecon. Niels Chr. Roelsen, erhvervs- og samfundsbeskrivelse,
ansat 1/9 1971,
ekspeditionssekretær, cand. polit. Aksel Rossen, erhvervs- og samfundsbeskrivelse,
ansat 1/9 1969,
civilingeniør Jørn Ryberg H.D., organisation og arbejdssociologi, ansat 1/8 1972,
kaptajn, reklamechef, cand. merc. Erik Ryge, erhvervsøkonomi, ansat 1/9 1968,
marketingdirektør, cand. merc. Hugo Rønsdal, afsætningsøkonomi, erhvervs-
økonomi, udenrigshandel, ansat 1/9 1960,
ekspeditionssekretær Ole Salting H.D., organisation og arbejdssociologi, ansat
15/5 1974,
direktør, cand. jur. Peder Schlegel, finansiering og kreditvæsen, ansat 1/1 1961,
cand. oecon. Kjeld Scherfig, revision,
Finn Schaad H.A., teoretisk statistik, ansat 1/9 1973,
cand. polit. Jørgen D. Siemonsen, nationaløkonomi, ansat 1/9 1970,
direktør, cand. merc. P. U. Skifter, regnskabsvæsen, ansat 1/9 1971,
civilingeniør, lic. techn. Thomas Skousen, regnskabsvæsen, ansat 1/9 1972,
advokat Leif Skov, erhvervsret, ansat 1/9 1965,
direktør Axel Skylv H.D., regnskabsvæsen, ansat 1/1 1972,
civilingeniør Claus Smith-Nielsen, organisation og arbejdssociologi, ansat
15/11 1973,
cand. merc. Katrine Steen, afsætningsøkonomi, erhvervsøkonomi, ansat 1/2 1973,
cand. merc. Elsebeth Stryhn, teoretisk statistik, ansat 1/8 1971,
statsaut. revisor Ejner Søndberg, regnskabsvæsen, ansat 1/1 1972,
bibliotekar, cand. jur. Jens K. Søndergaard, erhvervsret, ansat 1/9 1948,
statsaut. revisor Niels Søndergaard, revision,
ekspeditionssekretær, cand. polit. Alfred Dalsgård Sørensen, skatteret, ansat
1/1 1972,

stud. polit. Anita Sørensen, nationaløkonomi (H.A.-Aalborg), ansat 1/10 1973,
statsaut. revisor Ebbe Hübertz Sørensen, revision,
kursuschef, lektor, cand. jur. Jørgen Regnar Saabye, organisation og arbejds-
sociologi, ansat 1/9 1961,
konsulent, cand. stat. Ole Tamborg, teoretisk statistik, ansat 1/9 1972,
konsulent, civilingeniør Flemming Tamstorf H.D., finansiering og kreditvæsen,
ansat 1/1 1972,
sekretær, cand. merc. Palle Thomsen, erhvervsøkonomi, teoretisk statistik, ansat
1/10 1973,
fuldmægtig Hans Erik Thomsen H.D., organisation og arbejdsociologi, ansat
15/1 1973,
statsaut. revisor John Thomsen, revision,
civilingeniør Kaj Thomsen, organisation og arbejdsociologi, ansat 1/1 1969,
cand. psych. Per Brix Thomsen, organisation og arbejdsociologi, ansat 1/9 1972,
universitetsadjunkt, cand. oecon. Jørgen Thrane, organisation og arbejdsociologi,
ansat 1/9 1972,
sektionschef, cand. merc. Ole Tillge, erhvervs- og samfundsbeskrivelse, ansat
1/9 1966,
cand. merc. Bent Tjørnemark, teoretisk statistik, ansat 1/9 1969,
forskningsassistent, cand. psych. Henning Transgård, organisation og arbejds-
sociologi, ansat 1/9 1966,
direktør Hans Trap-Nielsen H.A., M.B.A., finansiering (H.A.-Aalborg), ansat
15/10 1973,
civilingeniør Francis Trnka H.A., matematik, ansat 1/9 1962,
sekretær, cand. polit. Svend Trollegaard, nationaløkonomi, ansat 1/9 1971,
planlægger, cand. merc. Vagn Aage Voigt, erhvervs- og samfundsbeskrivelse,
ansat 1/9 1971,
mag. scient. soc. Ann Westenholz, organisation og arbejdsociologi, ansat
1/9 1973,
advokatfuldmægtig Peter Wiboltt, erhvervsret, ansat 1/9 1972,
sekretær, cand. polit. Andreas Wildt, nationaløkonomi, ansat 1/9 1971,
inspektør Jørgen Waarst H.D., bogføring (H.A.-Aalborg), ansat 1/9 1973,
cand. merc. C. A. Øberg-Pedersen, organisation og arbejdsociologi, ansat
1/3 1972,
sekretær, cand. polit. Sv. Erik Aaen, teoretisk statistik, ansat 1/9 1962,
dispachør, cand. jur. Erik Aagaard-Hansen, forsikring, ansat 1/1 1971,
assisterende fagleder, cand. act. Poul Aarøe, teoretisk statistik, ansat 1/9 1970.

Honorarlønnede lærere:

SPROGSTUDIERNE:

amanuensis, dr. phil., cand. jur. Jose Alegre, spansk, ansat 1/8 1971,
translatør, ingeniør Rasmus Andersen, engelsk, ansat 1/10 1972,
undervisningsassistent, exam. art. Torben Andersen, valgfri fag, ansat 1/1 1974,
cand. phil. Gudrun Bjørnø, tysk, ansat 1/9 1973,
universitetslektor, dr. phil. Klaus Bohnen, tysk, ansat 1/9 1973,

cand. merc. Jørgen Buch-Hansen, erhvervslære og samfundsøkonomi, ansat 1/9 1973,
adjunkt, cand. mag. Ole Bus, engelsk, ansat 1/1 1954,
mag. art. Vera Böiken, engelsk, ansat 1/8 1966,
translatør, cand. interpret., exam. art. Palle Christensen, spansk, ansat 1/9 1973,
exam. art. Mirella Christofoli, italiensk, ansat 1/8 1969,
cand. ling. merc. Jytte Diekmann E.A., engelsk, ansat 1/9 1973,
universitetsadjunkt, cand. mag. Mogens Dyhr, tysk, ansat 1/9 1973,
undervisningsassistent, diplom. talelærer Inger Eken, valgfri fag, ansat 1/1 1974,
translatør John Ellefsen, engelsk, ansat 1/8 1967,
cand. ling. merc. Lena Flugger, engelsk, ansat 1/9 1973,
cand. interpret., translatør Helen Fogh M.A., engelsk, ansat 1/9 1973,
amanuensis, dr. Maria Berta Pallares Garzon, spansk, ansat 1/8 1968,
Francis Grand-Clément, lic. ès. lettres et en droit, fransk, ansat 1/1 1970,
studielektor, cand. mag. Jørgen Hagel, fransk, ansat 1/1 1973,
forstander, cand. merc. Flemming Hansen, erhvervslære og samfundsøkonomi,
ansat 1/8 1967,
Maria Fabricius Hansen, Bachilleraio, spansk, ansat 1/9 1973,
translatør Svend Hansen, engelsk, ansat 1/8 1967,
handelsfaglærer Anne Harries E.D., maskinskrivning og stenografi, ansat 1/8 1964,
Marcel Henaff, agrégé de philosophie, fransk, ansat 1/9 1972,
lektor, cand. mag. Eyolf Hesselund, tysk, ansat 1/8 1971,
translatør Birthe Husemoen, engelsk, ansat 1/8 1971,
translatør Jesper Hven, engelsk, ansat 17/1 1972,
undervisningsassistent, cand. phil. Pierre Vrasse Hyllested, fransk, ansat 1/1 1973,
cand.phil. Lars Haarløv, fransk, ansat 1/2 1973,
universitetslektor, cand. mag. Lisbeth Falster Jakobsen, tysk, ansat 1/9 1973,
undervisningsassistent, cand. mag. Lise Neersø Jaspersen, tysk, ansat 1/9 1973,
fuldmægtig Per Boje Jensen, H.D., erhvervslære og samfundsøkonomi, ansat 1/9 1966,
translatør Kirsten Jessen, spansk, ansat 1/8 1971,
cand. jur. Hanne Kockvedgaard, erhvervsret, ansat 1/9 1967,
folkeuniversitetslærer, cand. phil. Birgitte Krag, fransk, ansat 1/2 1973,
advokat Jørgen Langhoff, erhvervsret, ansat 1/9 1973,
lektor, translatør Verner Lindberg, engelsk, ansat 1/10 1972,
handelsfaglærer Else Lindinger, maskinskrivning, ansat 1/9 1973,
translatør Johanne Mengel, italiensk, ansat 1/8 1967,
translatør Aase Milfeldt, spansk, ansat 1/8 1952,
Jean Pierre Milovanoff, lic. ès. lettres, fransk, ansat 1/8 1972,
landsretssagfører Feodor Nielsen L.L.M., engelsk, ansat 1/10 1958,
adjunkt, cand. merc. Jørgen Bagenkop Nielsen, erhvervslære og samfundsøkonomi,
ansat 1/9 1973,
cand. ling. merc. Hanne Nørhald, spansk, ansat 1/8 1971,
undervisningsassistent, cand. phil. Birte Pass, engelsk, ansat 1/8 1969,
inspektør, cand. mag. Chr. Pedersen, tysk, ansat 1/9 1949,
universitetslektor, cand. mag. Viggo Hjørnager Pedersen, engelsk, ansat 1/8 1969,

handelsfaglærer Else Pellessen, maskinskrivning og stenografi, ansat 1/8 1957,
translatør Vibeke Pentz-Møller, spansk, ansat 1/8 1968,
cand. phil. Tom Rundquist, tysk, ansat 31/1 1974,
translatør Ebba Regitze Schlüter, engelsk, ansat 1/8 1963,
Erna Sølling, spansk, ansat 1/8 1954,
cand. ling. merc. Jytte Telling, fransk, ansat 1/8 1970,
direktør, translatør Svend Vesterli, engelsk, ansat 1/8 1972,
cand. mag. Lillian Werdelin, engelsk, ansat 15/9 1970,
handelsfaglærer Marie-Louise Westergaard, maskinskrivning og stenografi, ansat
1/8 1960,
forskningsbibliotekar, cand. phil. Annette Bohn Winkel, valgfri fag, ansat
1/1 1974,
fuldmægtig John Monrad Aagaard, erhvervslære og samfundsøkonomi, ansat
1/9 1973.

Antal lærere ved højskolen pr. ult. Juli 1974

	1925	1940	1945	1950	1955	1960	1965	1970	1973	1974
Professorer i økonomi m.v.	—	2	2	3	4	7	11	11	10	13
Professorer i jura	—	—	—	1	1	1	2	2	2	2
Professorer i sprog	—	—	—	—	1	1	1	3	3	3
Professorer i kulturhistorie	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1
Docenter, afdelingsledere og fagledere:										
i økonomi m.v.	3	2	5	4	4	3	1	7	6	6
i sprog og kulturhistorie	—	—	1	1	—	1	—	3	4	4
Fastansatte lektorer og adjunkter:										
i erhvervslære og samfundsøkonomi .	—	—	—	—	1	1	1	2	2	2
i sprog	—	3	6	9	9	12	22	33	31	31
Fastansatte lærere:										
i erhvervslære og samfundsøkonomi .	—	—	—	—	—	—	1	3	4	4
Honorarlønnede lektorer:										
i økonomi m.v.	—	13	13	15	10	7	8	8	5	3
i sprog	—	2	1	2	2	—	—	3	3	1
Amanuensisgruppen:										
i økonomi m.v.	—	4	3	4	6	11	26	53	70	78
i sprog	—	—	—	—	1	1	1	9	11	10
Stipendiater	—	—	—	—	—	—	4	14	17	17
Honorarlønnede lærere (bortset fra lektorer):										
økonomiske studier	18	36	48	51	44	59	123	237	284	260
sprogstudierne	10	21	36	38	44	43	28	36	48	58
Antal lærere m.v. i alt¹⁾	31	86	115	128	127	147	230	425	501	491
(heraf heltidsansatte)	3	11	19	24	29	39	74	154	169	172

¹⁾ En sammentælling af antal lærere inden for de enkelte kategorier svarer ikke nødvendigvis til totaltallet, idet nogle lærere kan være medregnet under begge grupper. Samlet oversigt over højskolens ansatte, se side 99.

3. Gæsteforelæsninger m.m.

- Hans Carl Nielsen, Farum, holdt den 2. oktober 1973 en forelæsning over emnet »Konsumentorganisationers mål og virkemåde«.
- Benedikte Federspiel, Gentofte, holdt den 9. oktober 1973 en forelæsning over emnet »Perspektiver i forbrugerlovgivningen«.
- Marketingkonsulent Ole Tandrup H.A., Lisberg Marketing A/S, Kolding, holdt den 5. november 1973 en forelæsning over emnet »Industriel markedsanalyse på eksportmarkeder«.
- Vicedirektør Leif Boe Hansen, Bella-Centret, Erhvervenes Udstillingsselskab A/S, holdt den 12. november 1973 en forelæsning over emnet »Hvilken betydning vil det nye Bella-Center på Vestamager få for eksporten«.
- Dr. Ulrich Drobnig, Hamburg, holdt den 19. november 1973 en forelæsning over emnet »Harmonization of Commercial Law in the EEC«.
- Ingeniør Gerner Møller, Burmeister & Wains Motor- og Maskinfabrik af 1971 A/S, København, holdt den 19. november 1973 en forelæsning over emnet »Licensalternativet i international markedsføring«.
- Direktør Egill V. Mouritzen, Aktieselskabet Asmo, Randers, formand for Erhvervenes Eksportråd, holdt den 26. november 1973 en forelæsning over emnet »Fremtidsperspektiver for Danmarks eksportpromotion«.
- Direktør Bent Simonsen, Oticon A/S, København, holdt den 10. december 1973 en forelæsning over emnet »International markedsføring af højt udviklede tekniske produkter«.
- Dr. G. M. Folie, Senior Lecturer ved School of Business Administration, University of New South Wales, Sydney, holdt i december 1973 3 gæsteseminarer à 2 timer.
- Mr. M. Tamari, Senior Economist i Bank of Israel, holdt den 11. marts 1974 en forelæsning over emnet »Financial Ratios as a Means of Foretelling Bankruptcy«.
- Direktør Liisa Perisalo, Hotel Eremitage, Lyngby, har den 13. og 14. marts 1974 deltaget som seminarleder og rådgiver på 4 H.D.-8. semester over emnet »Implementering af informationssystemer i hotelvirksomheder i overensstemmelse med instituttets intentioner om kvalificerede erhvervslederes medvirken med sigte på at gøre behandling så virkelighedsnær som muligt.«
- Ekon. dr. Sven-Erik Sjöstrand fra Institut för Företagsledning ved Handelshøjskolen i Stockholm, afholdt i maj måned 1974 dels et forskningsseminar, baseret på sin disputats omkring klassifikationsproblemer for organisationer, og dels et kolokvium om et projekt i forlængelse af afhandlingen, betitlet »Rolleadfærd«.
- Professor Gunnar Westlund fra Handelshøjskolen i Stockholm afholdt i maj måned 1974 et gæsteseminar med henblik på at få en kvalificeret diskussion af en række specielle adfærdsvidenskabelige problemer i forbindelse med observationer og analyser af sociale processer efter Argyris' model.
- Professor K. Boskma, specialist i produktionsplanlægning, afholdt i juni 1974 et seminar over de forsknings- og undervisningsresultater, som hans gruppe har nået på produktionsplanlægningsområdet i de senere år, bl.a. en på lokal forskningsbyggende pædagogisering af en række forholdsvis udviklede produktionsplanlægningsprocesser/-modeller.

4. Bedømmelsesudvalg

a. Den 1. september 1971 opslug højskolen et professorat i nationaløkonomi. Ved ansøgningsfristens udløb den 17. september 1971 havde der meldt sig én ansøger, kst. professor i nationaløkonomi ved Handelshøjskolen i København, cand. oecon. Hector Estrup. Til bedømmelse af ansøgerens kvalifikationer nedsatte undervisningsministeriet efter højskolens indstilling et udvalg med følgende sammensætning: Professor Jan Kobbenaagel (formand); professor, dr. polit. Jørgen Gelting; professor, dr. philos. Leif Johansen; professor Poul Milhøj og professor, dr. polit. P. Nørregaard Rasmussen, der om ansøgeren kvalifikationer skal anføre:

Hector Estrup er født den 16. januar 1934 og cand. oecon. fra januar 1960. I studietiden tilbragte han et halvt år ved »Institut d'Etudes Europeennes« i Turin. I 1961 var han assistent ved Århus Universitet, i 1962 ved Københavns Universitet, hvor han i 1963 blev lektor. Siden 1968 har han været konstitueret som professor i nationaløkonomi ved Handelshøjskolen i København.

Følgende arbejder, hvori indgår de inden udgangen af 1972 indleverede arbejder, er vedlagt ansøgningen:

A. Publicerede artikler

1. Nogle kommentarer til en vækstmodel, Nationaløkonomisk Tidsskrift, 1.-2. hæfte – 1960.
2. Produktion og Reproduktion, Nationaløkonomisk Tidsskrift, 3.-4. hæfte – 1963.
3. Reproduktive Systemer, Nationaløkonomisk Tidsskrift, 5.-6. hæfte – 1963.
4. Økonomisk Metode i historisk Lys, Nationaløkonomisk Tidsskrift, 3.-4. hæfte – 1964.
5. Nogle Bemærkninger om Maximering og Valg, Nationaløkonomisk Tidsskrift, 5.-6. hæfte – 1965.
6. Oresme and Monetary Theory, The Scandinavian Economic History Review, Vol. XIV, no. 2 – 1966.
7. Et økonomisk Programskrift fra 1735, Nationaløkonomisk Tidsskrift, 3.-4. hæfte – 1966.
8. Om Arbejdsværdilæren, Nationaløkonomisk Tidsskrift, 1.-2. hæfte – 1968.
9. Moderne Makroteori i Teorihistorisk Belysning, i N. Thygesen og P. Nørregaard Rasmussen: Udviklingslinier i Makroøkonomisk Teori, p. 378 ff, København 1969.
10. David Ricardo, Civiløkonomen. Nr. 4, maj 1969.

B. Anmeldelser

1. H. A. John Green: Aggregation in Economic Analysis, Nationaløkonomisk Tidsskrift, 3.-4. hæfte – 1965.
2. Inflationens Aarsager. Betænkning nr. 412, Nordisk Administrativ Tidsskrift, 4. hæfte – 1966.
3. K. G. Jungenfelt: Lönandelen och den ekonomiske udvecklingen, Nationaløkonomisk Tidsskrift, 3.-4. hæfte – 1969.
4. K. Bjerke: Indkomst og lønfordelinger, Journal of American Statistical Association, p. 1241, 1966.

C. Upublicerede manuskripter

1. »Beslutning og adfærd i økonomiske modeller« (1970, 19 sider).
2. »To Prisdannelsesmodeller« (1970, 15 sider).
3. »A Note on Index Number Theory« (1970, 5 sider).
4. »The Measurement of Production« (1970, 20 sider).
5. »Aspects of the Capital Concept in a Production Function« (1970, 24 sider).
6. »Essays in the Theory of Income Creation and Growth«, med Dansk Resumé og Indledning (1970, 287 sider + 11 sider).
7. »Stocks and Flows« (1970, 25 sider).
8. »The Process of Production« (1970, 22 sider).
9. »Production and Stocks« (1970, 27 sider).
10. »Om videnskabelig metode« (oktober 1972).
11. »Viden og virkelighed« (oktober 1970).
12. »Overskud og merværdi« (1972).
13. »Transformationsproblemet« (maj 1972).

Artiklen A1 (18 sider) behandler Harrod's vækstmodel med udgangspunkt i en sondring mellem vækst- og udviklingsteori, set som et decisionsproblem respektive som et forklaringsproblem. Herunder påvises kritisk bl.a. den afgørende betydning for Harrod-modellens vækstautomatik af antagelsen, at foretagerne fra periode til periode ønsker at forøge produktionen med en bestemt procentsats.

I artiklerne A2 og A3 (12 og 23 sider) søges belyst, hvor langt man kan nå i forklaringen af vækst og indkomstfordeling alene ud fra kendskab til teknologien på produktionssiden. Fremstillingen er nært knyttet til teoretiske arbejder af navnlig von Neumann og Sraffa.

Nr. A4 (8 sider) er en kommenterende anmeldelse af William Letmin: *The Origins of Scientific Economics*, der omhandler udviklingen i økonomisk tankegang i England i årene 1660 til 1776, og R. C. Smyth (ed.): *Essays in Economic Methods*, der rummer en række indlæg fra økonomisk hold fra årene 1870 til 1913. Sammenstillingen af de to bøger udnyttes til at påpege, hvorledes økonomien som videnskab i den første periode skiller sig ud fra anden samfundsvidenskab, men samtidig i offentlighedens bevidsthed antager en normativ karakter.

Artiklen A5 (14 sider) er inspireret af diskussionen mellem Frederik Zeuthen og Alf Ross om beslutningers rationalitet eller irrationalitet og yder et bidrag til afklaring af et i økonomien fundamentalt begreb.

I artiklen A6 (20 sider), hvor forfatteren noget forbløffende karakteriserer Gresham's lov som nu glemt, er det væsentlige bidrag ikke den overvejende refererende teorihistoriske del, men artiklens sidste del, hvor der foretages en penge-teoretisk analyse af en økonomi med metallisk omløb.

Nr. A7 (4 sider) er en anmeldelse af og kommentar til Glamann's præsentation i Københavns Universitets Festskrift 1966 af Otto Thott's »Uforgribelige Tanker om Commerciens Tilstand« fra 1735.

Artiklen A8 (20 sider) viser, at ikke alene klassikernes produktionsteori, men også deres værditeori, specielt arbejdsværdilæren, er nært beslægtet med og i »let generaliseret form kan kobles ind på moderne vækstteoretiske betragtninger«. Generaliseringen består i udviklingen af et generaliseret arbejdsværdibegreb, hvor

arbejdsværdien ved uniform vækst er en funktion af vækstraten. Inden for en model med ensartet konstant vækst vil de relative priser svare til varernes relative arbejdsværdier. Arbejdsværdilæren fremstår da som en konsistent, positiv pris-teori. Artiklen er et af forfatterens bedste arbejder. Det er meget klargørende og viser betydelig originalitet. En del af analysen synes at foregribe ideer, som findes i arbejder specielt af Paul A. Samuelson og C. C. von Weizsäcker fra de aller-sidste år.

Afhandlingen A9 (36 sider) giver, begyndende med fysiokraterne, en instruktiv redegørelse for den teoriehistoriske baggrund for moderne makroteori.

Artiklen A10 er en velskrevet og letforståelig populærvidenskabelig redegørelse.

De under C anførte skrifter er – foruden det nedenfor omtalte større arbejde C6 – en række manuskripter på forskellige stadier af færdiggørelse. I indhold er der flere overlapninger dels mellem manuskripterne indbyrdes, dels mellem disse og de publicerede artikler. Fremstillingen er ofte tung og ordrig – specielt gælder dette et par forsøg inden for filosofiske emner – og nogle steder skæmmet af svigtende omhu, således i C3 om indekstalteori, hvor den opstillede sætning formuleres fejlagtigt, såvel i det indledende afsnit som i det unødigt omstændelige bevisafsnit. Fremhæves bør C12 og C13, hvoraf C12 er offentliggjort i Jørgen Birk Mortensen (Red.) »Aspekter af økonomisk vækstteori«. Begge disse arbejder er af høj karat og indeholder originale analyser, særlig original er – som i A8 – behandlingen af værditeori i sammenhæng med vækst.

Afhandling C6 med titlen »Essays in the Theory of Income Creation and Growth« (282 sider) er ansøgerens største arbejde. Afhandlingens gennemgående tema præsenteres i kap. I som »some major themes in the confrontation of demand-orientation vis à vis supply-orientation in the macro-economic theory of income creation and growth«. Denne fundamentale problemstilling i den økonomiske teori kan næppe siges at være ganske præcist formuleret i afhandlingen. Ligeledes er det svært at følge temaet igennem afhandlingens tolv kapitler, der i mange henseender fremtræder som relativt fritstående essays omkring emnet.

I kap. I diskuteres uden nogen afgørende klarlægning opfattelsen af forbrugs- og investeringsbeslutninger som et valg mellem alternativer contra den opfattelse, at det er uafhængige beslutninger. Behandlingen føres videre i en diskussion af den Walra'ske model, som dynamiseres ved at lade udbud og efterspørgsel afvige fra hinanden.

Det følgende kapitel II er afhandlingens længste og tillige et af de mere interessante. Der begyndes med den Keynes'ske model, som derefter suppleres med elementer fra Wicksell'sk og moderne vækstteori. Der gøres et originalt, men ikke dybtgående forfulgt forsøg på at diskutere stabilitetsegenskaber uden introduktion af en investeringsfunktion og den sædvanlige multiplikatormekanisme. Af interesse er diskussionen af flere mulige ligevægtsværdier for indkomst og rente. Lige-som andre dele af afhandlingen gør kapitlet et meget ufærdigt indtryk.

I kap. III betragtes det lange løb for den i kap. II præsenterede model særlig med henblik på pengenes rolle. I det løb og priser forudsættes at vokse parallelt, fås en »steady state«, som analyseres. Endvidere drøftes konsekvenserne af at lade inflationsraten være bestemt af en art Phillip-relation. Som forfatteren

selv er opmærksom på, begrænses fremstillingens værdi af en række kunstige forudsætninger.

Kap. IV behandler ligevægtsskabende mekanismer i nogle enkle Keynes-modeller, og kap. V behandler et neoklassisk indkomstbegreb contra begrebet hos Föhl, Jørgen Pedersen m.fl. Der er mange skarpsindige kommentarer i kapitlet, selv om forfatterens forkærlighed for paradokser nok dyrkes lidt rigeligt (således i diskussionen af profitskattens virkninger), og en del af spekulationerne er vel lidet frugtbare. Fremstillingen fortsætter med en diskussion i dette og det følgende kapitel af en række makromodeller.

Kapitlerne VII og VIII omhandler Kaldor-Pasinetti-modellerne, i hvilken forbindelse forfatteren diskuterer, hvad han betegner som modellernes klassestruktur.

Afhandlingens sidste fire kapitler behandler ud fra generelle synspunkter problemer om udbud og efterspørgsel i dynamiske makromodeller med særligt henblik på det lange løb. I kap. IX behandles en Harrod-lignende model, hvor forfatteren føres langt ud i diskussion af modellens manglende stabilitet.

I kap. X fremstilles – efter en indledende diskussion af marginalismen i produktionsteorien – en model baseret på en makroproduktionsfunktion, hvor faktorerne kapital og arbejde er limitationale. Modellen dynamiseres ved introduktion af reaktionshastigheder for foretagernes faktorefterspørgsel, og på dette grundlag udvikles en efterspørgselsafhængig langt-løbs fordelingsteori. Hele konstruktionen er uplausibel og har karakter af et teoretisk kuriosum.

Kap. XI behandler til gengæld et centralt emne, investeringens rolle i vækstmodeller, og det afsluttende kap. XII bringer flere skarpsindige og originale betragtninger vedrørende alternative produktionsmodeller.

Sammenfattende kan man om afhandlingen positivt fastslå, at den har indslag af originalitet og idérigdom, som bekræfter det indtryk, ansøgerens øvrige produktion giver. På den anden side svækkes afhandlingen ikke alene af formelle mangler, men også af hyppig uklarhed i problemformulering og -behandling. Hertil kommer, at afhandlingen trænger til en grundig bearbejdning og forkortelse, med udskillelse af de for problemstillingen mindre relevante dele.

Hovedparten af de fremsendte arbejder – også de, der har specielt teoriehistorisk udgangspunkt – vedrører væsentlige områder inden for makroteori. Det er beklageligt, at forfatteren i sin produktion viser så ringe interesse for empirisk forskning. Det kan også beklages, at forfatteren i vidt omfang afstår fra at sammenligne sine synspunkter og teorier med andre samtidige forfattere. Nogle af hans arbejder får derfor en karakter af isoleret spekulation.

Sammenfattende konkluderer udvalget dog, at ansøgeren har fremlagt en betydelig produktion, der sammen med hans virke som underviser og deltager i kollegiale seminarer m.v. viser ham som en original og skarpsindig forsker. Udvalget anser derfor Hector Estrup for kvalificeret til det ledige professorat.

København, den 30. august 1973.

b. Handelshøjskolen i København opslog den 6. januar 1973 et professorat i afsætningsøkonomi med særligt henblik på driftsøkonomisk markedskommunikationsteori.

Ved ansøgningsfristens udløb var der indkommet ansøgninger fra direktør, ekon. dr. Flemming Hansen og amanuensis, lic. merc. (senere dr. merc.) Otto Ottesen.

Det Økonomiske Fagråd har nedsat et bedømmelsesudvalg bestående af professor Olof Henell, Lunds Universitet; rektor, professor Jan Kobbarnagel (formand), Handelshøjskolen i København; professor Lars-Gunnar Mattsson, Linköping Högskola; professor Arne Rasmussen, Handelshøjskolen i København; professor Bent Rørsted, Århus Universitet; professor Karl-Erik Wärneryd, Handelshögskolan i Stockholm.

Udvalget er ved sin bedømmelse gået ud fra, at følgende krav må stilles til indehaveren af det opslåede professorat: Den pågældende bør have det grundfæstede kundskab i generel afsætningsøkonomisk teori, der er nødvendig for kommunikationsteoriens udvikling. Vægten må lægges på kompetencen inden for kommunikationsteorien, såvel den deduktive som den empiriske. Den fremtidige professor bør udbygge forskningen på baggrund af udviklingen i afsætningsøkonomisk teori, i adfærdsvidenskabelig teori og ved at inddrage nye udviklinger i økonomiens hjælpevidenskaber.

Flemming Hansen er født i 1938, er cand. merc. fra Handelshøjskolen i København (1962), erhvervede licentiatgraden i 1967 fra samme lærested og blev i 1972 ekon. dr. fra Lunds Universitet.

Han har i årene 1960–64 arbejdet som marketingskonsulent og fra 1964–67 som amanuensis ved Handelshøjskolens markedsøkonomiske studier i København. I 1967 blev han associate professor ved University of New Hampshire (The Whittemore School of Administration and Economics). Fra 1970 har han været marketingdirektør i firmaet T. Bak-Jensen A/S, København.

Til støtte for sin ansøgning har Flemming Hansen henvist til følgende produktion:

1. »Kontrol med afsætningsorganisationens omkostninger« i Det danske Marked, 1961, pp. 144–156.
2. »Springvis varierende omkostninger og deres indsættelse« i Det danske Marked, 1961, pp. 216–230.
3. »Reklamebureauets kundekontrol« i Det danske Marked, 1966, pp. 11–23.
4. »Om optimal udsnitsstørrelse ved markedsanalyser« i Det danske Marked, 1963, pp. 101–111.
5. »Kontrol med reklamen« i Det danske Marked, 1963, pp. 13–15.
6. »Indtrængningsforløbet for specielle samleobjekter« i Det danske Marked, 1964, pp. 159–165.
7. »Efterkontrol med reklamen« i Erhvervsøkonomiske Artikler, Kbh. 1964, pp. 97–111.

8. »Guldsmedefagets fremtid« i Guldsmedefagets Fællesråd, Kbh. 1965, 24 s.
9. »Salget af guldsmedevarer før, nu og i fremtiden« i Guldsmedefagets Fællesråd, Kbh. 1965, 15 s.
10. »Anvendelse af elektronisk databehandlinger i forbindelse med afsætningsarbejdet« i Det danske Marked, 1965, pp. 30–37.
11. »Afsætningsomkostninger i Danmark 1963« i De danske Afsætnings- og Reklameomkostninger 1963 (Max Kjær-Hansen, Kbh. 1965), pp. 7–42.
12. »Developments in Penetration of Special Collector Products« i Readings in Danish Theory of Marketing (Max Kjær-Hansen, Kbh. 1966), pp. 309–316.
13. Prognose for detailhandelen med isenkræmmervarer, Kbh. 1966, 92 s.
14. »Konsumentadfærdens placering i økonomiske modeller« i Det danske Marked, 1966, pp. 207–220.
15. »Behovenes afsætningsøkonomiske placering og betydning« i Det danske Marked, 1966, pp. 138–152.
16. »How we promote our services«. A study in the communication activities in which management consulting firms in Europe engage, Paris 1966, 57 s.
17. Attituder og konsumentadfærd: »Nogle betragtninger vedrørende attitudebegrebets relevans ved planlægning af og kontrol med virksomhedens reklameindsats« i Markedskommunikasjon 2, 1966, pp. 1–16.
18. »Konsumentadfærd analyseret som balance-model« i Markedskommunikasjon 2, 1967, pp. 22–45.
19. »Problemer ved studier af strukturer i økonomiske og psykologisk-sociologiske konsumentadfærdsmodeller« i Afhandling fra Handelshøjskolen i København 1967, 66. 19–29.
20. »En analyse af efterspørgselsvilkår på det københavnske dagbladsmarked«, København 1966–67. Lic. afhandling.
21. Finanspolitikens muligheder for at påvirke sammensætningen af det private forbrug, dels på varer og tjenester af forskellig art, dels over flere perioder. Lic. merc. forelæsning, København 1967, 20 s.
22. »Omkostninger i forbindelse med kontrol og budgettering« i Erhvervsøkonomisk Tidsskrift, 1967, pp. 106–119.
23. »Varebillede og købsbeslutninger« i Markedsøkonomi, 1967, pp. 97–110.
24. Kemigraflaugets afsætningsvilkår, Kbh. 1967, 48 s.
25. Håndværksvirksomheders afsætningsvilkår, et notat til Håndværkskommissionen, 1967, 40 s.
26. »Textilvarer i Danmark«. Forbrug og detailomsætning, Kbh. 1967, 110 s.
27. »Forbrugsattituder« i Dansk Salgs- og Reklameforbund, 1967, 19 s.
28. »An attitude model for analyzing consumer behavior« in Attitude Research on the Rocks, Chicago 1968, pp. 139–159.
29. »Consumer Values, Choice and Search« i Markedskommunikasjon 2, 1968, pp. 24–42.
30. »An experimental test of consumer choice model« in Marketing and the new Science of Planning, Chicago 1968, pp. 393–400.
31. »Primary Group Influence and Consumer Conformity« in Marketing Involvement in Society and the Economy, Chicago 1969, pp. 300–305.
32. Consumer Choice Behavior: »An experimental Approach« in Journal of

Marketing Research, 1969. Also in Perspectives in Consumer Behavior, H. Kassarian and Tom Robertson (eds.) New York, 1973.

33. »Individual and Situational Caused Conflict as a Determinant of Consumer Behavior« in Broadening the Concept of Marketing, Chicago 1970, 16 s.
34. »The Role of Beliefs and Values in Prediction of Consumer Choices« in The Practical Application of Market Research, ESOMAR, Amsterdam, 1970, pp. 13–33 (revid. udgave af nr. 32).
35. »Maximizing and Satisficing as Choice Principles in Consumer Behavior« i Markedskommunikasjon 2, 1970, pp. 1–12.
36. »Marketing-informationssystemer og markedsinformationsanalysemuligheder og problemer« i Civiløkonomen, 1970.
37. Laboratorieeksperimentet – »En kritisk vurdering af dets muligheder og begrænsninger inden for markedsanalysen« i Erhvervsøkonomisk Tidsskrift, 1971, pp. 89–104.
38. »En konsumentadfærdsmodel til styring af virksomhedens markedsføringspolitik og informationsindsamling« i Marknadsvetande 2, 1971.
39. »Datareduktion i analyser af konsumentdata« i Markedskommunikasjon 2, 1971, pp. 9–36.
40. »The Relationship between Cognitive Models of Choice and Non-Metric Multidimensional Scaling« i Markedskommunikasjon 2, 1972, pp. 11–26.
41. »Consumer Choice Behavior – A Cognitive Theory«. The Free Press/Macmillan, New York & London, 1972, 548 s. (dissertation).
42. »Backwards Segmentation Using Hierarchical Clustering and Q-Factor Analysis«, in Proceedings from the IIIrd. Consumer Behavior Conference, Chicago 1972.
43. »Segmentation og Identifikation af Forbrugernes Valgkriterier ved hjælp af ikke-metrisk multidimensional scatering«, 1972 i Marknadsvetande.
44. »Lego Consumer Behavior Model«. En skitse til en model. Upubliceret 1972, 32 s.
45. Afsætningsøkonomi – »Filosofi eller Håndværk«, indlæg ved modtagelsen af »Afsætningsøkonomisk Pris«, 1972. 6 s.
46. »Application of Q-Factor Analysis in the Study of Seasonal Patterns« i Markedskommunikasjon 1973.
47. »Information og beslutning i den offentlige sektor« upubliceret 1973, 6 s.
48. »Det moderne menneskes dilemma«, upubliceret manus 1973, 7 s.

Ekon. dr. Flemming Hansen har i løbet af 1973 ansøgt om professorater ved Roskilde Universitetscenter i tværgående økonomi, ved Handelshøjskolen i Århus i økonomisk psykologi (bedømmelsesudvalg: Berit Ås, Herborg Nielsen, Niels Nielsen, Arne Rasmussen og Karl-Erik Wärneryd) og ved Interimsstyret i Ålborg i økonomi (bedømmelsesudvalg: Vagn Madsen, Erling Olsen og Arne Rasmussen). Han er ved de to af ansøgningerne blevet erklæret kompetent, medens bedømmelsesudvalget i Roskilde delte sig med een bedømmer (Erling Olsen) med kompetenceerklæring og to bedømmere (Jóachim Israel og Gunnar Myrdal) med inkompetenceerklæring på grund af professoratets formulering.

Udvalget kan tilslutte sig kompetenceerklæringerne. Uden at referere de tid-

ligere udtalelser eller gå i detaljer skal det her fremhæves, at Flemming Hansen i begyndelsen af sin akademiske karriere udførte en del empiriske studier, bl.a. branchestudier baseret på eksisterende økonomisk teori. Senere drejedes hans forskning mod inddragning af adfærdsvidenskaberne i afsætningsøkonomien, hvilket sammenfattende kommer til udtryk i hans doktorafhandling: »Consumer Choice Behavior«.

Otto Ottesen er født i 1936, er cand. merc. fra Handelshøjskolen i København (1959), blev lic. merc. (1968) og dr. merc. (1973) fra samme læreanstalt. Han har i årene 1959–64 arbejdet som reklamekonsulent og reklamebureauudirektør, fra 1964–66 som stipendiat og fra 1966–71 som amanuensis ved Handelshøjskolen i København (Institut for Afsætningsøkonomi). 1971–73 udlånt til Institut for Ledelsesforskning. Fra 1. september 1973 atter amanuensis ved Institut for Afsætningsøkonomi.

Til støtte for sin ansøgning har Otto Ottesen samtidig med fremsendelse af arbejder, han selv karakteriserer som »undervisnings- og administrationsmateriale« og som lærebøger – henvist til følgende arbejder:

1. Oslo 1964 i Markedskommunikasjon: »Noen bemerkninger om bedriftens kontaktparametre«.
2. Kbh. 1965, Det danske Marked: »Dissonansteoriens grunnlag og berøringspunkter med avsetningsøkonomien«.
3. Oslo 1966: Markedskommunikasjon: »Fundamentale svakheter ved kontaktpriis-målgruppe-modellen som beslutningsinstrument«.
4. Kbh. 1967, Afhandling fra HHK. »Modtagerkendetegn og dynamik i media-teorien«.
5. Kbh. 1967, Markedskommunikasjon: »Systematisering av variabler og hypoteser i mediaforskningen«.
6. Kbh. 1967: Licentiatafhandling: »Virksomhedens mediaparameter«.
7. Kbh. 1969: »Mod en afsætningsøkonomisk kommunikationsteori«.
8. Engl. 1969 adMap 1969: »The optimum number of ads in an advertising campaign«.
9. Oslo 1969, IFM: (Lærebog): Problem, midler og beslutninger i foretakets markedskommunikasjon. Vedhæftet: Udkast til de første 4 kapitler i samlet og revideret udgave af lærebogen, der ventes at udkomme sidst i 1973.
10. Oslo 1963, IFM: »Mediavurdering og mediavalg«.
11. Kbh. 1970 (fra »Det segmenterede salg«): »Nogle betragtninger omkring produktsegmentering«.
12. Oslo 1971 (for Samarbejdsutvalget for Mediaundersøgelser): »Kommunikationseffekten av lesernes forestillinger om og attityde til annonser i aviser og ukeblad. Teori og undersøkelsesopplegg«.
13. Kbh. 1973: Doktorafhandling: »Studier i virksomhedens mediabeslutninger«.
14. Kbh. 1973: O. O. (red.) »Det kommunikationsbevidste salg«. »Udformning af kommunikation«.

Efter sine år i praksis anlægger Otto Ottesen en forskningslinie, som indledes i 1964. I sin artikel (arbejde nr. 1) lægger han grunden for en opdeling af handlings-

parametrene, som dels er en videreførelse af tidligere dansk tradition, og som dels er kommet til at danne basis for senere teoribygninger. Herefter har han målrettet arbejdet på at finde frem til svagheder ved og uløste problemer inden for parameter-teorien – særlig kommunikationsteorien. Der går også en klar linie fra lic.-afhandlingen (arbejde nr. 6) til doktorafhandlingen (arbejde nr. 13).

Ved løsningen af sine problemer har Ottesen inddraget resultater fra adfærdsvidenskaberne og udnyttet moderne teknik (EDB) i sit arbejde.

På denne baggrund finder udvalget Otto Ottesen kompetent til det opslåede professorat – i hvilken forbindelse henvises til bedømmelsen af Ottesens doktorafhandling (Handelshøjskolen i København's beretning 1972–73, side 147 ff).

Da udvalget har erklæret begge ansøgere kompetente til det opslåede professorat, har udvalget overvejet, hvilken af ansøgerne der bør indstilles til professoratet. Udvalget ville helst indstille, at der blev oprettet et yderligere professorat, således at begge kunne ansættes, men har af nærliggende grunde ikke kunnet vælge denne udvej.

Med udgangspunkt i de almene krav til bestridelse af et professorat og til den definition, som ovenfor er givet, kan det siges, at begge ansøgere viser den fornødne brede beherskelse af afsætningsøkonomiske efterspørgsels-, handlingsparameter- og konkurrenceteorier, som er nødvendig som grundlag for bestridelse af et sådant professorat. Ganske vist er der i Flemming Hansens fremlagte skrifter tilsyneladende en større bredde. Årsagen hertil er nok, at Otto Ottesen har foretaget en strengere sortering af sin fremlagte produktion.

For en fremtidig professor i »Afsætningsøkonomi med driftsøkonomisk kommunikationsteori som speciale« har udvalget også overvejet den betydning, der må lægges på, at indehaveren af professoratet har brede berøringsflader til andre videnskaber, at indehaveren kan tilpasse sig nye udviklingstendenser – og måske i samme sammenhæng har bevist lyst og evne til at arbejde i andre miljøer og med studerende. På dette felt må de to ansøgere siges at stå lige. Flemming Hansen har en bred orientering over for adfærdsvidenskaberne, ligesom han ved sine gennemførte laboratorieeksperimenter har bevist sin interesse og sine evner inden for markedsanalyse. Otto Ottesen har med sit kendskab til adfærdsteorien og sin inddragelse af nye teknikker (modelmæssige løsninger ved EDB-teknik) vist en vågenhed over for såvel nye facetter af driftsøkonomien, som villighed til at inddrage dette i søgeprocessen.

Udvalget mener også, at begge har vist evne til tilpasning til ændrede vilkår og til at skabe nye arbejdsmiljøer: Flemming Hansen ved sin indsats på University of New Hampshire (The Whittemore School of Administration and Economics), og Otto Ottesen ved sit arbejde på IFL og ved hans oprettelse (1964) og redigering af tidsskriftet »Markedskommunikasjon«.

Ved sin endelige vurdering har udvalget ment at måtte træffe sin beslutning ud fra det synspunkt, at de to ansøgere hører til forskellige forskningstyper. Flemming Hansens produktion er klart eklektisk, hvilket særlig demonstreres i hans doktorafhandling. Selv om en linie kan følges i Hansens forskning, er en målrettethed tydeligere i Otto Ottesens produktion. Fra et bredt ståsted i sine tidligere arbejder (se nr. 1), i hvilke han kritisk studerer arbejdsopdelinger af handlings-

parametermassen, bevæger han sig via sin licentiaafhandling over i kommunikationsteorien for i sin doktorafhandling nyskabende at studere mediaparametrene – og stiller i udsigt senere at udforske signalparameteren, som allerede skitseret i arbejde nr. 12 og 14.

Begge søger at indarbejde adfærdsvidenskaberne i deres modeller, således at Hansens metodologiske angrebepunkt giver dybe og fyldige litteraturcitater og -henvisninger, medens Ottesen holder sig til at referere grupper af forfattere inden for den adfærdsvidenskabelige litteratur.

Medens udvalgets medlemmer således er enige om, at de to ansøgere begge er kompetente til det ledige professorat, er der blandt medlemmerne nogen usikkerhed med hensyn til, hvem af ansøgerne der bør anses for bedst kvalificeret. På baggrund heraf har udvalget taget yderligere faktorer i betragtning. Man har herved navnlig lagt vægt på, at Otto Ottesen gennem 10 år har været ansat ved Handelshøjskolen i København, og at han derigennem har erhvervet indgående kendskab til højskolens og instituttets forskellige arbejdsopgaver. Den kontinuitet i højskolens og i instituttets arbejde, der kan sikres ved, at Ottesen ansættes i den ledige stilling, mener udvalget også bør tillægges værdi.

På denne baggrund indstiller udvalget enstemmigt, at amanuensis, dr. merc. Otto Ottesen ansættes i det ledige professorat.

c. Handelshøjskolen i København opslog i januar 1973 et professorat i organisationssociologi. Det understreges i opslaget, at professoren udover forskning og undervisning i dette område skal kunne bestride undervisning vedrørende interesseorganisationer. Ansøgningen ønskes bilagt de arbejder, som ansøgeren ønsker inddraget under bedømmelse af sine videnskabelige kvalifikationer, samt en redegørelse for ansøgerens erfaring i undervisning, studieplanlægning, vejledning af yngre forskere samt institutadministration.

Ved ansøgningsfristens udløb den 31. jan. var der indkommet tre ansøgninger og højskolens fagråd nedsatte derefter et bedømmelsesudvalg, der efter højskolens regler skal bestå af fem personer. Bedømmelsesudvalget fik følgende sammensætning:

Professor Torben Agersnap, Handelshøjskolen i København
Professor Vilhelm Aubert, Oslo Universitet
Professor Verner Goldschmidt, Københavns Universitet
Professor Ole Karup Pedersen, Københavns Universitet
Professor Jan Kobbervad, rektor for Handelshøjskolen i København.

Bedømmelsesudvalget har i foråret 1973 gennemgået de indkomne ansøgninger samt ansøgernes faglige produktion og er herefter nået til det resultat, at de tre ansøgere alle er kompetente til at kunne bestride det opslåede professorat, jfr. vedlagte enkeltbedømmelser.

De tre ansøgere Britt-Mari Persson Blegvad, Egil Fivelsdal og Tore Jacob Hegland har alle en omfattende erfaring i undervisning og studieadministration såvel ved elementær og avanceret undervisning på universitetsniveau som ved kursusvirksomhed. De har ligeledes i en årrække deltaget i institutadministration og

har vejledet yngre forskere, der har arbejdet med egne projekter eller har deltaget i forskningsopgaver, som er gennemført under ansøgerens ledelse. For så vidt står ansøgerne lige.

Ingen af ansøgerne har skrevet en disputats, men alle har en omfattende videnskabeligt kvalificerende produktion bag sig. Tore Jacob Heglands produktion viser måske den mest nyskabende indsats, men da hans sidste arbejder endnu har en meget ufærdig karakter, har udvalget ment, at valget må stå mellem de to andre ansøgere. Man har her lagt vægt på, at Egil Fivelsdals produktion ligger mest centralt inden for professoratets område, og man skal derfor indstille, at han ansættes i det opslåede professorat.

Egil Fivelsdal. Født 18. april 1929, student 1947, handelsfagkursus for stud. 1951, Civiløkonom (Bergen) 1954, bifagseksamen i psykologi 1958 (Oslo). Har i perioden 1949 til 1968 haft en række norske og amerikanske forskerstipendier til uddannelse og forskning i Norge, USA og Danmark. Forskningsadjunkt ved Handelshøjskolen i København, Institut for Organisation og Arbejdssociologi 1968–69 og 70–71 derefter ved Institut for Ledelsesforskning 1971–. Visiting professor i organisations-sociologi og politisk sociologi ved Univ. of Texas, Austin 1969–70.

Ansøgeren har en omfattende undervisningserfaring ved en række højere læreanstalter, herunder undervisning i faget: Virksomheden, organisationerne og samfundet (interesseorganisationer) ved HD studiet i Organisation ved Handelshøjskolen i København. Han har desuden erfaring i studie- og institutadministration og er medarbejder ved oplægget til Handelshøjskolens lederuddannelseskurser. Ved Institut for Samfunnsforskning, Oslo, Univ. of Texas og ved Handelshøjskolen har han vejledet en række yngre forskere på forskellige stadier i deres projekter.

Ansøgerens faglige produktion omfatter en bog, ti trykte artikler, ti stencilrapporter og et memorandum.

Ansøgerens hovedværk er hans bog om funktionærerne. Den repræsenterer første del af en undersøgelse tilrettelagt i samarbejde med Sverre Lysgaard, der parallelt gennemførte en undersøgelse af arbejderne. Funktionærundersøgelsen bygger på en landsomfattende interviewing med 1500 repræsentativt udvalgte funktionærer, de højeststående undtaget. Den første del fremtræder umiddelbart som en krydstabulering af en række holdningsspørgsmål og baggrundsfaktorer, men indimellem de deskriptive afsnit har forfatteren trukket interessante teoretiske synspunkter frem. Han dokumenterer her et omfattende kendskab til den relevante litteratur, godt kendskab til de faktiske forhold og evne til fine sociologiske ræsonnementer. Det lykkes således forfatteren at belyse centrale problemer i organisations-sociologien, arbejdssociologien og den politiske sociologi ud fra funktionærmaterialet og omvendt at sætte dette i en interessant ramme. Det har været ansøgerens tanke at fortsætte arbejdet med en anden del af undersøgelsen, og man må stærkt beklage, det endnu ikke er sket.

Flere af artiklerne uddyber undersøgelsen af funktionærproblemerne og af de sider af udviklingen i nutidens samfund, som undertiden betegnes funktionæriseringen. Sammen med oversigtsartiklerne (11–14) dokumenterer de ansøgerens evne til at samle trådene fra forskellige samfundsvidenskabelige traditioner til en nuanceret analyse af komplicerede samfundsproblemer.

For et forlag har ansøgeren redigeret udsendelsen af en række sociologiske monografier, og i tre tilfælde har han skrevet en introduktion til det pågældende arbejde. Alle introduktionerne er grundigt gennemarbejdede og vidner om en usædvanlig orientering inden for faglitteraturen. Særligt kan man fremhæve den omfattende indledning til udvalget af Max Webers arbejder om magt og bureaukrati, der uden sammenligning er noget af det bedste, der er skrevet om disse organisationssociologiske emner.

Interesseorganisationernes problemer har ansøgeren taget op i en undersøgelse, der er gennemført sammen med John Higley: *The Labor Union Elite in Norway* (1970). På grundlag af et spørgeskemamateriale til ca. 600 topledere, fagforeningsfunktionærer og -delegater analyseres »fagforeningselitens« sammensætning, dens placering inden for organisationen og dens relationer til arbejderpartiet og til råd og nævn nedsat af det offentlige. Undersøgelsen kan ses som en indledning til en større undersøgelse af elitestrukturen i Norge og Danmark, hvor man søger at kortlægge de forskellige eliters sammensætning, organisation og indflydelse i samfundet. Eliten er her afgrænset til toppen af de forskellige interesseorganisationer samt enkelte andre grupper med indflydelse i samfundet og undersøgelsen belyser et helt centralt problem i det moderne samfund i samspillet mellem den enkelte person og virksomhed, organisationerne og det offentlige. For Danmarks vedkommende har ansøgeren sammen med Torben Beck Jørgensen indsamlet et materiale om interesseorganisationerne og statsadministrationen gennem en omfattende interviewing af repræsentanterne i de forskellige råd og nævn. Materialet er ikke færdiganalyseret, men begge undersøgelser dokumenterer ansøgerens skarpsindighed ved valg af problemstilling og af forskningsmetodik ved organisationssociologiske undersøgelser. I den forbindelse kan også henvises til artiklen om interviewing af personer i ledende stillinger.

Ansøgeren har ikke skrevet en disputats, men hans faglige produktion har en sådan kvalitet og et sådant omfang, at den klart kvalificerer ham til et professorat. Hans hovedarbejder ligger inden for organisationssociologien og den politiske sociologi med særlig vægt på studiet af interesseorganisationer, man må således konstatere, at han er mest centralt placeret blandt de tre ansøgere i forhold til det opslåede professorat, og udvalget indstiller, at han ansættes i stillingen.

Britt-Mari Persson Blegvad. Født den 3. okt. 1926. Jur. kand. 1958 og jur. lic. 1965 (Uppsala Universitet). Doktorandstipendium (jur. fak. Uppsala) 1958–62, Kandidatstipendium (jur. fak. København) 1963–65. Amanuensis ved Institut for Organisation og Arbejdssociologi, Handelshøjskolen i København siden 1965. Lektor i retsvidenskab (retssociologi) Århus Universitet 1966–70. Visiting professor Univ. of California, Santa Barbara 1970.

Ansøgeren har en omfattende undervisnings erfaring inden for såvel begynderundervisning som undervisning på mere avanceret niveau ved flere højere læreanstalter og kursus. Hun har deltaget i studieadministration og været leder af flere forskningsprojekter.

Ansøgerens faglige produktion falder inden for områderne Retssociologi, kriminologi, sociologi og organisationsteori. Produktionen er omfattende og består af et antal publikationer med videnskabeligt sigte og arbejder i forbindelse med

udvalgsarbejde samt kompendier, undervisningsmaterialer og populærvidenskabelige artikler.

Blandt hendes teoretiske artikler kan nævnes »The systematic position of the sociology of law in current Scandinavian research« (1966) og »The consumer and the Scandinavian sociology of law« (1971). De har karakter af oversigtlige og kritiske analyser af udviklingen inden for nordisk retssociologi. Hun viser her en evne til at diskutere retssociologiske problemer på en interessevækkende måde. Hun kommer ikke med nye opsigtsvækkende teoretiske synspunkter, men præciserer på en god måde tankegange og problemstillinger, som andre forskere har taget op, men måske ikke formuleret så klart og entydigt.

Det er et gennemgående træk i hendes forfatterskab, at hun forener teoretisk analyse med empirisk forskning, og i den sidstnævnte anvender hun ofte en komparativ metode. Det gælder således undersøgelsen af samspil mellem børneforsorgsnævn og anklagermyndighed ved beslutning om tiltalefrafald. Det retssociologiske problem analyseres i en organisationsteoretisk ramme. Konflikterne mellem de to organisationer belyses ud fra den forskellige organisatoriske opbygning, personalets forskellige uddannelse og forskellige typer af beslutningsprocesser.

Ansøgerens hovedarbejde er undersøgelsen af de to forsorgs- eller behandlingsinstitutioner drengehjemmet Herregården og pigeheimmet Byen, publiceret først stencileret i to bind og senere i en mere definitiv og trykfærdig form: »Brikker i et spil« (1972). Denne undersøgelse er gennemført i samarbejde med flere forskere, men det er ansøgeren som har hovedansvaret for undersøgelsen, og som har forfattet de vigtigste og fra videnskabeligt synspunkt mere værdifulde afsnit. Hun tager udgangspunkt i en systemteoretisk model, hvori følgende elementer indgår: Kontakten indenfor og imellem elev og personalegrupper – de forskellige grupperes opfattelser af hverandre – oplevelsen af regelsystemet – vurderingen af opholdet. Alt dette sættes i relation til, hvad man kan kalde resocialiseringen af individerne til samfundets normsystem, uden at det dog eksplicit beskrives, til hvilket samfund den unge skal tilpasses. I »Byen« er man mere åben og mindre autoritær i sine sociale relationer end på »Herregården«, og det får ifølge undersøgelsen til resultat, at »Byen« måske er mere personlighedsændrende end »Herregården«. Særskilt interesse har opdelingen af personalet i kategorier efter deres opfattelse af institutionens målsætninger, hvorved forfatteren når frem til, at hovedskillelinien ikke går mellem de to institutioner, men mellem personalegrupperne i institutionerne.

Ansøgeren har desuden gennemført flere empiriske undersøgelser af mere beskrivende karakter. Disse er alle gennemført på en kompetent måde, der dokumenterer ansøgerens erfaring inden for undersøgelsesmetodikken. I den forbindelse kan man også nævne ansøgerens igangværende arbejde vedrørende anvendelse af voldgift som konfliktløsning. Fra denne undersøgelse foreligger to artikler og en første del udarbejdet i samarbejde med professorerne P. O. Bolding og O. Lando og kandidatstipendiat K. Gamst-Nielsen. Blegvads afsnit i den engelsk sprogede første del behandler i kort form en række væsentlige metodeproblemer samt en redegørelse for det indsamlede materiale, der lægger op til en interessant analyse i det kommende bind af undersøgelsesrapporterne.

Inden for områderne organisationsteori og arbejdssociologi har ansøgeren skre-

vet eller medvirket ved tre artikelsamlinger eller kompendier: »Organisation og Samfund«, »Organisation samspill og effekt«, »Arbejdsgruppens Sociologi«. Hendes bidrag til dem er alle velkrevne og viser hendes evne for en klar og systematisk fremstilling af teoretisk komplicerede emner.

Ansøgeren har ikke skrevet en disputats, men det anførte arbejde om konfliktløsning ved voldgift er tænkt afsluttet med en doktorafhandling. Dertil kommer ansøgerens større arbejde: Brikker i et spil og den lange række videnskabeligt kvalificerende mindre arbejder, der samlet kan give grundlag for en faglig kompetenceerklæring til et professorat. Blegvads hovedindsats falder inden for rets-sociologien og smågruppesociologien, men der er i flere arbejder anvendt en organisationsteoretisk ramme, som også kunne kvalificere hende til et professorat indenfor dette område.

Tore Jacob Hegland. Født den 14. jan. 1933. Sivilingeniør (kemi) NTH, Trondheim 1958, derefter amanuensis, lektor og sidste år kst. institutbestyrer ved Institutt for industriell økonomi og organisasjon, NTH til 1967. Instituttetsjef ved Institutt for industriell miljøforskning, Trondheim 1967–1968. Kandidatstipendiat senere forskningsadjunkt ved Institut for organisation og arbejdssociologi ved Handelshøjskolen i København fra 1968.

Ansøgeren har en omfattende erfaring i undervisning og studieadministration ved flere højere læreanstalter, han har desuden flere års erfaring i institutadministration og vejledning af yngre forskere.

Ansøgerens faglige produktion ligger inden for organisationsteoriens områder, den viser en udvikling fra naturvidenskabeligt beskrivende undersøgelser til fænomenologisk orienterede analyser i forbindelse med aktionsforskningsprojekter.

I en række artikler har ansøgeren beskæftiget sig med centrale problemstillinger inden for organisationsteoriens område. Disse artikler trækker resultater frem fra et stort antal angelsaksiske forskeres arbejder og sætter dem ind i en ny ramme. De vidner om en betydelig indsigt inden for fagets område og evne til at trænge dybt ind i problemerne. Hans fremstillingsform er klar og pædagogisk forbilledlig.

I flere empiriske undersøgelser har ansøgeren kombineret sin teoretiske indsigt med studier af konkrete forhold fortrinsvis i industrivirksomheder. Her skal særligt fremhæves: En arbejdsorganisasjons miljøtilpasning, undersøkelse av samarbeids- og organisasjonsforhold ved et norsk kalkverk og: Lønssystemer ved STK fra henholdsvis 1966 og 1967. I den førstnævnte undersøgelse efterprøves teorierne om selvstyrende arbejdsgruppers betydning for effektivitet og trivsel inden for organisationen og i den anden undersøgelse analyseres lønssystemernes betydning for arbeidsindsatsen og samspilforholdene i virksomheden Standard Telefon og Kabelfabrikk A/S. I to andre undersøgelser belyses samspill mellem organisationen og omgivelserne: Kontakten mellem en teknisk høyskole og dens miljø – sett i en lokaliseringmessig sammenheng (1968) og En forskningsinstitusjon under forandring. Undersøkelse av organisasjonsforhold ved Skipsteknisk Forskningsinstitutt (1969). Disse undersøgelser er gjennomført som konsulentoppgaver og dokumenterer evne til att analysere konkrete problemer med utgangspunkt fra relevante teoretiske synsvinkler.

Ansøgerens første empiriske undersøgelser er alle gjennomført på en kompetent

måde og undersøgelsesrapporterne er af høj kvalitet og fremtræder i en klar form. Der er i disse kun i beskeden grad tale om egen teoridannelse, men det nyskabende ligger i kombinationen af teori og empiri.

I perioden, hvor ansøgeren har været ansat ved Handelshøjskolen i København, har han arbejdet på et større projekt vedrørende samarbejds- og miljøforhold i døgninstitutioner inden for den sociale sektor. Dette arbejde er endnu ikke afsluttet, men ansøgeren har fremsendt en række arbejdsdokumenter og delrapporter, samt en foreløbig redegørelse for den teoretiske baggrund for projektet: Institutionsprojektet. Fragmenter af en teori (1972). Ansøgeren befinder sig her i frontlinien for den samfundsvidenskabelige forsknings udvikling. Undersøgelsen er lagt op som et aktionsforskningsprogram, hvor forskerne samtidigt med at de studerer organisationen deltager i gennemførelse af ændringer indenfor denne. Undersøgelsesmetoderne må følgelig tilpasses udviklingen i organisationen og kan kun i begrænset omfang fastlægges på forhånd, og det er nødvendigt i højere grad at basere sine resultater på indlevne end på en ydre beskrivelse.

De fremlagte teoretiske notater og redegørelser for indsamlede oplysninger og opnåede resultater tyder på, at vi her står overfor et projekt, der på væsentlige punkter vil kunne betyde en nyskabelse inden for samfundsvidenskabelig teori og metodik og vil kunne blive et afgørende supplement til foreliggende viden. Projektet ventes afsluttet i 1974 og en endelig vurdering må henskydes til dette tidspunkt, men de fremlagte arbejder vidner om ansøgerens forskningsmæssige modenhed og evne til at bane nye veje.

Ansøgeren har ikke skrevet en disputats, men hans faglige produktion rummer et stort antal afsluttede fagligt kvalificerende arbejder samt en række foreløbige notater og rapporter fra et nyt projekt, der dokumenterer ansøgerens evne til at bane nye veje inden for organisationsforskningen. Hans hovedområde er organisationsteoriens og udvalget finder ham kompetent til et professorat inden for organisationssociologi.

d. Til det den 7. januar 1973 opslåede professorat i nationaløkonomi var der ved ansøgningsfristens udløb indkommet ansøgninger fra professor i teoretisk statistik, dr. polit. Ernst Lykke Jensen, amanuensis, cand. polit. Lars Lund samt lektor, amanuensis, cand. oecon. Knud Lüttichau.

Til bedømmelse af ansøgerne nedsatte Det Økonomiske Fagråd den 5. marts 1973 følgende sagkyndige udvalg:

Professor, fil. dr. Ragnar Bentzel, Uppsala Universitet; fhv. afdelingschef, cand. polit. Kjeld Bjerke, Danmarks Statistik; professor, dr. polit. Jørgen H. Gelting, Århus Universitet; rektor, professor Jan Kobbarnagel (formand), Handelshøjskolen i København; professor Poul Milhøj, Handelshøjskolen i København.

Om ansøgerne skal udvalget udtale følgende:

Professor, dr. polit. Ernst Lykke Jensen er født den 22. november 1927 og blev cand. polit. i 1952. I årene 1954–1962 var han tilknyttet Københavns Universitets

statistiske institut, først som videnskabelig assistent fra 1954 til 1956 og derefter som amanuensis. I årene 1957–1962 underviste han først som undervisningsassistent og fra 1959 som lektor statsvidenskabelige studerende i teoretisk statistik. Den 1/6-1963 udnævntes han til professor i teoretisk statistik ved Handelshøjskolen i København efter forud at have været konstitueret i stillingen siden 1/11-1962.

I 1963 erhvervede ansøgeren den statsvidenskabelige doktorgrad på den nedenfor under nr. 4 anførte afhandling: »Lager, produktion og prisfastsættelse fra et stokastisk synspunkt«.

Ansøgeren har i sin ansøgning henvist til i alt 17 arbejder, af hvilke han med henblik på en vurdering af sine evner til at bestride et professorat i nationaløkonomi kun ønsker følgende inddraget under bedømmelsen:

1. Transfereringsproblemet i multipliebelysning. Stimulator, 1953, 6, nr. 1, s. 6–17.
2. Production and Inventory Planning in a Fluctuating Market. Metrika, 1958, 1, s. 28–40 (sammen med Sven Danø).
3. Markovkæder og samfundsforskning. Erhvervsøkonomisk tidsskrift, 1958, 22, s. 267–79.
4. Lager, produktion og prisfastsættelse fra et stokastisk synspunkt. Harcks Forlag, København, 1963, 227 s. Disputats.
5. Extensions of Amoroso-Robinson's Formula. Management Science, 1967, 13, s. 712–722.
6. Estimation og identifikation i et lineært ligningssystem. Stencileret, 1971, 27 s.

Arbejde nr. 1 behandler spørgsmålet om, hvordan en autonom kapitaleksport fra et land til et andet påvirker nationalindkomstens størrelse i begge de berørte lande under forskellige forudsætninger om denne kapitaleksports virkning på investeringernes omfang. Analysen, der bygger på en simpel statisk Keynes-model, giver visse ikke helt trivielle resultater, hvis relevans og originalitet imidlertid er diskutabel.

Nr. 2, der er skrevet sammen med Sven Danø, ligger inden for samme problemområde, som ansøgeren behandler mere udførligt i sin disputats.

Nr. 3 giver en elementær redegørelse for Markovkædernes teori og denne teoris anvendelsesmuligheder inden for samfundsvidenskabelig forskning. Artiklen indeholder ikke nye videnskabelige bidrag.

Nr. 4, disputatsen, er Lykke Jensens helt dominerende kvalifikationsskrift. Den behandler problemet om, hvordan den enkelte virksomhed optimalt bør tilrettelægge sin lager-, produktions- og prispolitik over for usikre forventninger om efterspørgslen efter virksomhedens produkter. Sigtet med analysen er at undersøge, hvordan det stokastiske element påvirker optimalitetskriteriet.

I forordet siger forfatteren, at hensigten er at give en »nogenlunde afrundet og sammenhængende« fremstilling af teorien om lager- og produktionsplanlægning. Denne hensigt har ført til, at bogen har fået karakter af en mellemting mellem en lærebog og en redegørelse for egne forskningsresultater. En stor del af bogen er således nærmest at betragte som en med visse egne omformuleringer forsynet oversigt over resultater, som andre – i første række Arrow, Bellmann, Karlin og Scarf har nået. Dette gælder kapitlerne 1–7, medens forfatterens egne originale bidrag hovedsagelig findes i de to sidste kapitler.

Efter en kort indledning behandler forfatteren i to kapitler optimalitetskriterier for lagerhold i en virksomhed uden egen produktion. I det derpå følgende kapitel går han over til at betragte en producerende virksomhed og angiver kriterier for produktionens tidsmæssige fordeling ved givne produktions- og lageromkostninger. I kapitel 5 diskuteres nogle situationer, der kan opstå, hvis efterspørgslens sandsynlighedsfordeling ændres over tiden, eller hvis den er helt ukendt. Derefter beskrives i kapitel 6 lagerudviklingens stokastiske egenskaber under forudsætning af, at virksomheden følger en såkaldt (s. S) lagerpolitik. I kapitel 7 betragtes lagerudviklingen som en markovproces, og det vises, at teorien om sådanne processer kan udnyttes ved udformningen af en optimal lagerstrategi.

I de hidtil omtalte kapitler har virksomhedens salgspris været forudsat givet, og det stokastiske element har vedrørt efterspurgt mængde ved given pris. I kapitel 8, der kan siges at udgøre afhandlingens tyngdepunkt, betragtes situationer, hvor virksomheden er monopolist eller arbejder under monopolistisk konkurrence og selv fastsætter sin salgspris. Problemet er da at bestemme den optimale pris-mængde-kombination over for usikkerheden vedrørende efterspurgt mængde til alternative priser. Forfatteren løser dette problem på elegant måde og yder en indsats af værdi ved at give begrebet udbudsfunktion et sådant indhold, at det får mening også i monopoltilfældet, (hvor man inden for rammerne af deterministisk teori ikke kan tale om en udbudsfunktion). I et følgende afsnit gives en interessant generalisering af den velkendte Amoroso-Robinson formel.

Bogens sidste kapitel behandler sammenhængen mellem virksomhedens salgsforventninger og modsvarende forandringer i det optimale lager. Det vises her, at antagelsen om gevinstmaksimering implicerer visse accelerationseffekter, og ved at vælge forskellige sandsynlighedsfordelinger for efterspørgslen viser forfatteren eksempler på forskellige typer af accelerationsmodeller.

Lykke Jensens disputats har store fortjenester. Den viser stor fortrolighed med den omfattende litteratur på området og betydelig skarpsindighed i behandlingen af problemerne. Forfatteren har på vellykket måde nået sit mål, at give en afrundet og sammenhængende fremstilling af teorien om lager- og produktionsplanlægning under usikkerhed. Bogen rummer også adskillige originale bidrag, af hvilke nogle – men på ingen måde alle – er nævnt ovenfor.

De i afhandlingen behandlede problemer ligger på et område, som rækker ind over såvel sandsynlighedsteori som erhvervs- og nationaløkonomi. Når Lykke Jensen betræder dette område, gør han det mere som statistiker end som økonom. Hans interesse er stærkt koncentreret om at løse bestemte afgrænsede problemer. Han viser derimod ingen større interesse for at diskutere, hvilken relevans de behandlede problemer og de grundlæggende forudsætninger har for den virkelighed, vi lever i. Han undlader at udvide synsfeltet ved forsøg på at se, hvorledes de fundne resultater kan passes ind i almen økonomisk teori, og hvorledes de kan anvendes på andre typer af økonomiske problemer, endskønt hans resultater indbyder til forsøg i den retning.

Nr. 5 videreudvikler det afsnit i afhandlingen, som behandler Amoroso-Robinson's formel. Problemet er også her, hvordan den enkelte virksomhed skal fastsætte sin salgspris, når der råder usikkerhed om efterspørgslens størrelse. Forfatteren viser, at problemet indeholder efterspørgslens standardafvigelse som en

bestemmende faktor, hvilket ikke er synderligt overraskende. Det vises videre, at optimumsprisen – inden for rammerne af de betragtede modeller – er lavere end den modsvarende deterministiske pris, hvis standardafvigelsen er konstant, men højere hvis variationskoefficienten er konstant. Medens der som nævnt i disputatsen er givet en interessant formulering af Amoroso-Robinson formlen, kan man spørge, om ikke forfatteren om end på linje med andre har anvendt sine kræfter på en noget steril eksercits med formler i dette arbejde.

Nr. 6 behandler estimationsproblematikken for lineære ligningssystemer. Denne meget diskuterede problematik behandles her på utraditionel måde, uden at der af den grund kommer noget nyt frem.

Lykke Jensen har betydelige videnskabelige kvalifikationer, der er godtgjort gennem hans disputats og anerkendt ved hans udnævnelse til professor i teoretisk statistik. Udvalget erkender, at han – foruden oprindeligt at være uddannet som økonom – i de arbejder, han ønsker inddraget i bedømmelsen, beskæftiger sig med emner inden for erhvervs- og nationaløkonomien, og at han således – om end i begrænset omfang – har dokumenteret videnskabelige evner for behandling af økonomiske problemer. For en vurdering af hans kvalifikationer til at bestride et professorat i nationaløkonomi må det dog især være afgørende, at sigtet i samtlige 6 arbejder i første række er teoretisk statistik. Hans bidrag til løsning af økonomiske problemer får derfor snarest karakter af biprodukter. Han har således ikke i fornødent omfang dokumenteret sine evner til at formulere nationaløkonomisk relevante problemer. Han har heller ikke fremlagt noget empirisk arbejde.

Amanuensis, cand. polit. Lars Lund er født den 2. maj 1937. Han bestod den statsvidenskabelige eksamen ved Københavns Universitet i 1963. Efter kort tids ansættelse i Det Økonomiske Råds sekretariat og aftjening af værnepligt blev han fra juli 1964 ansat på Handelshøjskolen i København, i to år som kandidatstipendiat, derefter som amanuensis, en stilling han fremdeles beklæder. Lars Lund har givet en omfattende undervisning i nationaløkonomi og har desuden administreret undervisningen på dele af HA-studiet samt ledet et lærerseminar afholdt i anledning af omlægning af pensum.

Ansøgeren har påberåbt sig følgende arbejder:

1. Ellen Andersen, Poul Buch Hansen og Lars Lund: Nyt bidrag til investerings-teorien, Nationaløkonomisk Tidsskrift 1962, side 224–242.
2. Anmeldelse af Frøystein Wedervang: Development of a population of industrial firms, Oslo 1965. Nationaløkonomisk Tidsskrift 1965, side 310–312.
3. Den danske økonomiske situation, Økonomi og Politik, Kvartalsoversigt i årgangene 1966 og 1967.
4. Lars Lund og Poul Milhøj: Nogle indkomst- og forbrugsmodeller, der inddrager økonomisk vækst, Afhandlinger fra Handelshøjskolen i København, 1967, side 293–311.
5. Opsparing og økonomisk livsløb, Foretagsresumé fra Marstrand-mødet 1967, stencileret, 6 s.
6. ITP og fondsdannelse, Politikens kronik, 11.9.1967.
7. Økonomiske virkninger af en ITP, Nationaløkonomisk Tidsskrift 1967, side 292–308.

8. Produktionsforholdene i nogle mindre danske virksomheder, Nationaløkonomisk Tidsskrift 1968, side 60–77.
9. Lars Lund og Erik Jørgen Hansen: Håndværk og mindre industri. Undersøgelser over produktion, økonomi, vækst og målsætning samt social oprindelse. København 1968.
10. Investering, november 1968, stencileret, 18 s.
11. E. Damsgård Hansen og Lars Lund: Den Økonomiske Årsoversigt, Nationaløkonomisk Tidsskrift 1969, side 183–188.
12. Den nye dagpengesikring og den lovpligtige ulykkesforsikring, Socialt Tidsskrift 1970, side 40–50.
13. Realløn og beskæftigelse, september 1970, stencileret, 23 s.
14. Efterspørgsel efter penge, 1973, stencileret, 178 s.
15. Usikkerhed og penge, to essays, 1973, stencileret, 116 s.

Nr. (1) forfattet i samarbejde med Ellen Andersen og Poul Buch Hansen er en udførlig, klar og indsigtfuld gennemgang af Trygve Haavelmo's A Study in the Theory of Investment.

Anmeldelsen (2) og oversigterne (3) er af god kvalitet, men giver i øvrigt ikke anledning til særlige bemærkninger.

Nr. (4) skrevet i samarbejde med Poul Milhøj og nr. (5) behandler sammenhænge mellem forbrug (og opsparing) og livsindkomster og disses tidsprofil under økonomisk vækst. De grundlæggende modeller i (4) er udarbejdet af ansøgeren. Afhandlingen belyser på udmærket måde, hvorledes fordelingen af indkomsten over livsløbet i forbindelse med økonomisk vækst kan påvirke forbrug og opsparing samt følgerne af indkomstudjævning. Nr. (5) indeholder dels et referat af dele af (4), dels en kortfattet gengivelse af den af Modigliani m.fl. formulerede Life Cycle Hypothesis of Saving.

Nr. (7) og i tilknytning hertil kronikken nr. (6) analyserer de økonomiske og særlig finanspolitiske aspekter af en indkomstafhængig tillægspension og dertil knyttet fondsdannelse.

Nr. (9) redegør for en undersøgelse af danske håndværks- og mindre industrivirksomheders forhold. Redegørelsen er baseret på en enquete og en interviewundersøgelse; sidstnævnte er i det væsentlige foretaget af ansøgeren, der også har udarbejdet fremstillingen side 3–95 herom. Dette arbejde vidner om ansøgerens evne til omsorgsfuld og kompetent gennemførelse af empirisk forskning.

I nr. (8) analyseres – under anvendelse af en Cobb-Douglas produktionsfunktion – en del af materialet nærmere. Herved fremstilles på udmærket måde problemerne vedrørende estimering af en produktionsfunktion ud fra et materiale som det foreliggende.

Nr. (10) er undervisningsmateriale til brug ved undervisningen i nationaløkonomi på Handelshøjskolen. Såvel pædagogisk som fagligt er fremstillingen af udmærket kvalitet, omend der savnes en fyldestgørende begrundelse for en tendens til faldende afkastrate ved udvidelse af kapitalapparatet, idet henvisningen til proportionsloven som hovedbegrundelse ikke kan anses for tilfredsstillende.

Nr. (11), der er skrevet i samarbejde med E. Damsgård Hansen, fremfører en

kritisk vurdering af Det Økonomiske Sekretariats oversigter over den økonomiske udvikling.

Nr. (12) gennemgår den del af Socialreformkommissionens betænkning, der vedrører dagpenge under sygdom, ulykke og barsel.

Nr. (13) er en ikke offentliggjort teoretisk analyse af sammenhænge mellem beskæftigelse og realløn. Analysen er i hovedsagen partiel med hovedvægt på forhold, der kan medføre et brat skift i relationen mellem realløn og beskæftigelse. Arbejdet bygger bl.a. på den i almindelighed for lidt kendte, skelsættende afhandling fra 1962 af Walter Oi, og selvom arbejdet har en noget ufærdig karakter, indeholder det flere værdifulde elementer, som kunne danne grundlag for videre analyse.

Den ikke offentliggjorte afhandling nr. (14) om efterspørgsel efter penge er ansøgerens mest omfattende arbejde. I forordet skriver forfatteren, at det stort set ikke har været muligt for ham »at finde fejl eller huller ved Keynes' teori, sådan som den findes i General Theory.« Forfatterens hovedformål synes at være en kasuistisk belysning af teorien med enkelte forsøg på originale bidrag. Det bliver ikke klart, for hvilken læserkreds afhandlingen er udarbejdet. Bortset fra formelle mangler som følge af at afhandlingen – som det fremgår af forordet – er hastigt udarbejdet, gør fremstillingsformen afhandlingen lidet egnet for undervisningsformål, medens afhandlingen på den anden side – jfr. citatet fra forordet ovenfor – ikke gennem væsentlige bidrag til den videnskabelige debat kan påkalde stor interesse hos ansøgerens fagfæller. Afhandlingen er delt i ni kapitler: 1) Kritisk omtale af Keynes præsentation af likviditetspræferenceteorien; 2) Usikkerhed, penge og rente; 3) Afgrænsning af rente- og pengebegrebet; 4) og 5) Rentestrukturen; 6) Likviditetsfælden; 7) Lags på pengemarkedet; 8) Nogle empiriske forsøg omkring pengeefterspørgslen; samt 9) Kommentarer til nogle bidrag om pengeefterspørgslen i litteraturen.

Nærmest til en væsentlig, original indsats kommer forfatteren ved behandlingen af likviditetsfælden (liquidity trap), hvorom der i kap. 6 udvikles en dynamisk teori. Det dynamiske element består deri, at likviditetsfælden »gælder om en situation, hvor der af de pengepolitiske myndigheder udøves eller tillades udøvet et pres nedad på renten Det pres, der udøves af de pengepolitiske myndigheder, må komme til udtryk gennem en stadig forøgelse af pengemængden« (side 99). Forfatteren tager derfor afstand fra den sædvanlige fremstilling, hvor liquidity trap markeres derved, at i et rente-pengemængde-diagram for likviditetspræferencenfunktionen bliver kurven fra et vist trin parallel til pengemængdeaksen (side 102). Forfatteren gør gældende, at han med sin fremstilling har ændret likviditetspræferenceteorien til en strømteori, idet pengemængdens ændring er afgørende (side 106). Herved nærmer forfatteren sig ikke til neoklassisk opfattelse, thi i likviditetsfælden er det »monetære strømme, der betinger situationens beståen, og sammenhængen til det reale er suspenderet, netop fordi renten ikke ændrer sig« (side 106). Imidlertid må det siges, at fremstillingen snarere end at bringe ny teoretisk indsigt præsenterer en fra andre forfattere afvigende definition. Dette fremgår bl.a. deraf, at (i kap. 8) udviklingen i Danmark 1968–69 behandles som et hoved-

eksempel på likviditetsfælden. Netop dette forløb havde det været mere nærliggende at betragte ikke som et tilfælde af liquidity trap, men ud fra de sammenhænge, som Milton Friedman påpegede i afhandlingen »The Role of Monetary Policy« – hvad forfatteren måske kunne være nået frem til, hvis han i højere grad havde inddraget udviklingens realøkonomiske aspekter i analysen. En lignende svaghed præger det korte afsnit (også i kap. 8) om den mislykkede danske konverteringspolitik i 1930'erne.

Trods en række lovende tilløb er afhandlingen i dens nuværende form lidet tilfredsstillende, med en meget inegal og i nogle tilfælde uklar behandling af de til drøftelse valgte emner.

Ligesom det netop omtalte er nr. (15) et ikke offentliggjort og i hast udført arbejde. Det første essay »Penge i en totalmodel« (68 sider) behandler med udgangspunkt i problemerne vedrørende indførelsen af penge i abstrakte, økonomiske modeller navnlig pengenes rolle som værdiopbevaringsmiddel. Også her er fremstillingen meget ujævn. Relativt tilfredsstillende er afsnit IV om transaktionsomkostningernes betydning samt afsnit III om risikoaversion og -præference, der for en stor del gengiver kendt teori, men hvorpå der bygges videre med teoretiske udviklinger, delvis dog af tvivlsom relevans. Essay'ets to første afsnit om »Matematisk økonomi og penge« samt »Spotmarkeder, likviditet og penge« er på mange punkter uklare, med i nogle tilfælde upræcise modelforudsætninger og i andre tilfælde arbitrære forudsætninger, der forringer analysens interesse. Begyndelsen af et underafsnit (13) (side 11) virker direkte absurd.

Det andet essay »Fordelinger af varepriser« (46 sider) har nogen tilknytning til det første ved temaets usikkerhed. Efter en introduktion behandles forskellige stokastiske prisændringsfordelinger og – meget summarisk – prisændringernes elementer, navnlig ændringer i produktivitet og monopolgrad. Essay'ets hovedindhold er de derefter følgende beregninger og betragtninger på grundlag af Paul Paulsen og Arne Mikkelsen: Prisbevægelighed og prisbevægelser (1960). Materialet udnyttes til en ikke meget dybtgående analyse af prisbevægelsernes fordeling og en kort sammenligning af udviklingen af såkaldte administrerede priser og af de øvrige. I fortsættelse heraf drøftes med udgangspunkt i den af G. J. Stigler og J. K. Kindahl foretagne undersøgelse af industrielle priser prisoplysningernes pålidelighed, idet de faktisk betalte priser som følge af rabatter m. v. ofte vil afvige fra de offentligt kendte og i prisundersøgelser indgående priser. Et følgende afsnit bringer informationsteoretiske betragtninger over prisdannelsen. Afsnittet er af interesse; men man savner henvisninger til den nyere litteratur – ofte betegnet som the new microeconomics – om emnet. Et afsluttende afsnit om kvalitetsændringer har karakter af en anmeldelse af den af Z. Griliches redigerede bog »Price Indexes and Quality Change« (1971).

Om Lars Lund udtalte et sagkyndigt udvalg til besættelse af et professorat i nationaløkonomi ved Den kongelige Veterinær- og Landbohøjskole i december 1972 på grundlag af de da foreliggende arbejder, »at hans kompetence endnu må være underkastet tvivl«. Han har siden da suppleret og omarbejdet sit mest omfattende arbejde, der nu fremtræder som nr. 14 og 15, hvorved det for så vidt angår nr. 14 har vundet i overskuelighed, samtidig med at begge arbejder har en række lovende oplæg. Udvalget finder dog, at begge arbejder endnu har så meget præg

af hastværksarbejde, at den nævnte tvivl efter udvalgets opfattelse ikke har kunnet bortvejres.

Lektor, amanuensis, cand. oecon. Knud Lüttichau er født den 2/5 1934 og blev cand. oecon i 1960. Fra 1960 til 1962 aftjente han sin værnepligt. Siden 1962 har ansøgeren været ansat ved Århus Universitet, først i et halvt år som kandidatstipendiat, siden som amanuensis. Fra 1/9 1964 har han desuden været lektor. I 1965 erhvervede ansøgeren Århus Universitets guldmedalje for den nedenfor under 3 anførte afhandling: »Inflationsteoriens udvikling i det sidste ti-år«. Ansøgeren har varetaget 1. dels undervisning i nationaløkonomi for både økonomi- og statskundskabsstuderende. På 2. del af studiet har han undervist i nationaløkonomi samt specialerne: international økonomi og arbejdsøkonomi. Han har derudover deltaget i tilrettelægning af undervisningen for statskundskabs- og samfundsfagsstuderende.

Til bedømmelse har ansøgeren indleveret følgende arbejder:

1. Lønglidning og lønstruktur 1946–1960. Nationaløkonomisk Tidsskrift, 1964, hæfte 1–2, s. 35–54.
2. Et lavtlønstillægget illusorisk? *Finanstidende*, 12. februar 1965, s. 535–536.
3. Inflationsteoriens udvikling i det sidste ti-år. *Prisopgave* 1965, stencileret, 113 s.
4. Diskussionen om Phillips-kurven. *Nationaløkonomisk Tidsskrift*, 1965, hæfte 5–6, s. 226–242.
5. Nogle nyere undersøgelser af pengelønsændringens determinanter. *Nationaløkonomisk Tidsskrift*, 1966, hæfte 1–2, s. 25–40.
6. Lønstruktur og lønstigning. Bilag 11 i *Betænkning nr. 421 om inflationens årsager*, 1966, s. 155–168.
7. R. G. Bodkin: *The Wage-Price-Productivity Nexus*. Philadelphia 1966. Anmeldelse i *Nationaløkonomisk Tidsskrift*, 1967, hæfte 3–4, s. 211–213.
8. Er en stabilisering af lønudviklingen umulig af institutionelle grunde? I *Stabiliseringspolitik under fuld beskæftigelse*, 1967, s. 85–89.
9. Lønglidning og lønstruktur, 1968, stencileret, 26 s.
10. Arbejdsløshed og beskæftigelse. I *Egnsudvikling under økonomisk vækst*, bind I, pp. 138–182 og bind II, pp. 50–79. *Skrifter fra Århus Universitets Økonomiske Institut*, nr. 19, Århus 1968.
11. Phillips-kurve problematikken. I *Udviklingslinier i makro-økonomisk teori*, red. af Niels Thygesen og P. Nørregaard Rasmussen, pp. 84–106. *Københavns Universitets Økonomiske Institut, Studier nr. 13*, København 1969.
12. *The Determinants of the Relative Changes in Money Wage Rates in Denmark during the Inter-War and Post-War Periods*, 1972, stencileret. 215 s. + bilag.
13. Nogle resultater vedrørende pengelønsændringens determinanter for Danmark i efterkrigstiden. *Nationaløkonomisk Tidsskrift*, 1972, hæfte 1–2, s. 64–88.
14. Nogle resultater vedrørende pengelønsændringens determinanter for Danmark i mellemkrigstiden samt i mellemkrigstiden og efterkrigstiden under ét. *Nationaløkonomisk Tidsskrift*, 1972, hæfte 3–4, s. 197–225.
15. Diskussionen om Heckscher-Ohlin teoremets afprøvning, 1972, stencileret.

16. Nogle kvartalsresultater vedrørende pengelønsændringens determinanter for Danmark i mellemkrigstiden samt i efterkrigstiden. Nationaløkonomisk Tidsskrift 1973, hæfte 1, s. 92–111.
17. Nogle resultater vedrørende den afvigende pengelønsudviklings determinanter for fire udvalgte fag for Danmark i efterkrigstiden. Nationaløkonomisk Tidsskrift 1973, hæfte 2, s. 242–265.

Nr. 1 påviser, at lønstrukturen på det danske arbejdsmarked har holdt sig temmelig stabil i årene 1946–1960, og at denne stabilitet i vidt omfang trodser et fagforeningspolitisk mål om solidarisk lønpolitik. Årsagen hertil findes i lønglidningens tendens til at udmanøvrere lønpolitiken, idet høj beskæftigelse blandt ufaglærte ledsages af overefterspørgsel efter faglærte. Der opstilles et kvantitativt mål for denne udligningstendens, og lønglidningens vigtigste determinanter søges bedømt ved en regressionsanalyse. Forfatteren tager forbehold over for det synspunkt, at den solidariske lønpolitik har været ganske uden virkning, idet det er tænkeligt, at der uden den kunne være sket en større lønspredning. Samtidig peger han på, at ønsket om større lønudligning formentlig bedre nås ved en mobilitetsfremmende arbejdsmarkedspolitik.

Nr. 2 gengiver i summarisk form de i 1 fundne resultater.

Samme emne behandles med inddragning af undersøgelserne fra enkelte andre lande i nr. 6, der er udarbejdet som bilag til en betænkning om inflationens årsager.

Også 9 diskuterer samme problemkreds i lys af udviklingen i andre lande.

Alle disse arbejder udmærker sig ved på fortræffelig måde at sætte de fundne empiriske resultater om lønudvikling, lønstruktur og lønpolitik ind i en bredere økonomisk/teoretisk og økonomisk/politisk ramme.

Arbejde nr. 3 er ansøgerens guldmedaljeafhandling fra 1965. Den giver en klar, koncis og i hovedsagen dækkende redegørelse for inflationsteoriens udvikling. Afgrænsningen af problemstillingen kan dog forekomme noget snæver, hvorved nogle vigtige sammenhænge ikke nærmere behandles. Det gælder bl.a. inflationen set i sammenhæng med økonomisk vækst og indkomstfordeling samt de pengepolitiske aspekter af en inflatorisk udvikling. Inden for de valgte rammer er afhandlingen imidlertid værdifuld og velskrevet, ligesom den indeholder visse selvstændige bidrag. Endvidere demonstrerer forfatteren også her sin evne til at indpasse sin hovedinteresse for lønudvikling i en bredere teoretisk sammenhæng og viser i denne forbindelse sin fortrolighed med og evne til at udnytte en omfattende litteratur.

Nr. 4 og 5 knytter sig nøje til guldmedaljeafhandlingen, hvis hovedindhold gives i klar og overskuelig form.

Nr. 7 er en anmeldelse inden for ansøgerens interessefelt.

I guldmedaljeafhandlingen og de to derpå byggende artikler indtager diskussionen af Phillipskurven en dominerende plads. Det foredrag, der gengives i 8, bygger summarisk på samme diskussion. Nr. 11 handler ligeledes om Phillipskurven og giver uanset gentagelserne fra 3, 4 og 5 vel nok forfatterens bredeste og mest velskrevne diskussion af denne problematik.

Arbejde nr. 12 er forfatterskabets største og rummer en omfattende og uhyre

detailleret empirisk undersøgelse af løndannelsens determinanter i Danmark. Undersøgelsen omfatter afprøvninger af mange forskellige hypoteser, funktionsformer, variable, timelags m.v. for derved at finde den eller de bedste forklaringer af lønudviklingen i Danmark i mellemkrigstiden og efterkrigsårene. Om end man nu og da under læsningen kan tvivle på, om de fundne resultater helt står mål med det meget betydelige arbejde, må man erkende, at der her er udført et arbejde af blivende værdi både for forståelsen af de kræfter, der påvirker den danske løndannelse, og som inspiration for tilsvarende dybtgående analyser på andre af økonomiens områder.

Set fra et statistisk synspunkt må arbejdet karakteriseres som særdeles grundigt. De multiple regressionsanalyser er gennemført med god sans for deres anvendelsesmuligheder, og forfatteren vurderer resultaterne af de statistiske analyser med indsigt og omhu.

Det skal i øvrigt fremhæves, at der er en god balance mellem den økonomiske problemstilling og de valgte empiriske og statistiske metoder.

Arbejderne nr. 13 og 14 bygger delvist på nr. 12 og redegør i sammentrængt form for dele af undersøgelserne uden i øvrigt at videreføre dem.

Et hovedproblem vedrørende disse tre arbejder er, at der må antages at bestå så komplicerede indbyrdes sammenhænge mellem de forskellige variable, at der opstår særdeles vanskelige identifikationsproblemer. Bidrag til løsning af disse gives i arbejderne 16 og 17. I nr. 16 går forfatteren ned på at benytte ændringer fra kvartal til kvartal i stedet for årlige ændringer som i de tidligere arbejder. Det viser sig, at overensstemmelsen med de tidligere fundne resultater er god både for de forklarende variables relative betydning og for regressionskoefficienternes fortegn og signifikans og for de timelags, hvormed de variable indgår.

I nr. 17 søger forfatteren at indkredse nogle af de faktorer, der er bestemmende for differenserne mellem pengelønsændringerne for fire udvalgte fag og for ændringerne for det øvrige arbejdsmarked. Hovedresultatet er, at de forsøgte variable gennemgående synes at forklare differensernes variation temmelig dårlig.

Tilsammen repræsenterer arbejderne 12-14 og 16-17 en betydningsfuld landvinding med henblik på afdækning af virkende kræfter bag løndannelsen på det danske arbejdsmarked. Arbejdets store grundighed viser sig blandt andet i, at usikre resultater bestandig fører forfatteren videre til nye afprøvninger. Fremhæves bør også, at forfatteren sjældent bliver stående alene ved at kassere respektive acceptere fundne forklarende variable, men tillige inddrager ikke-kvantificerbare faktorer fra den økonomiske udvikling og politik. Herved demonstrerer han tillige et indgående kendskab til dansk økonomisk historie i mellem- og efterkrigstid, som igen kommer hans valg af de forklarende variable, han vil efterprøve, til gode.

Arbejde nr. 10 er en ren deskriptiv gennemgang af den regionale udvikling i Danmark med henblik på forholdene i Sønderjylland med benyttelse af officiel statistik over antal arbejdsløshedsforsikrede og antal ledige, fordelt geografisk, på erhverv, efter køn m.v. Det forekommer skuffende, at materialesammenstillingen på intet punkt giver forfatteren anledning til at drage konklusioner.

I nr. 15 begiver ansøgeren sig ind på et nyt felt (formentlig affødt af hans undervisning) med en oversigtsartikel om Hekscher-Ohlin-teoremet og den tvivl om dette teorems empiriske holdbarhed og relevans, som er rejst af Leontief på grundlag

af undersøgelser af amerikanske data. Artiklen giver en omhyggelig gennemgang af debatten og de mange undersøgelser, der er foretaget af dette problem. Sammen med de i det foregående nævnte vellykkede bestræbelser på at placere lønstruktur- og Phillipskurvediskussionerne i en bredere teoretisk og politisk sammenhæng tjener arbejdet til at vise, at ansøgeren, hvis produktion er stærkt koncentreret om en enkelt emnekreds, tillige er en alsidigt orienteret økonom.

Sammenfattende finder udvalget, at Lüttichau har fremlagt en meget omfattende produktion. Den samler sig stærkt om et centralt nationaløkonomisk emne, som belyses alsidigt. Behandlingen af det statistiske materiale er gennemført omsorgsfuldt og kompetent, og arbejderne yder et væsentligt bidrag til nationaløkonomien.

På grundlag af foranstående finder udvalget, at Knud Lüttichau blandt de tre ansøgere besidder de bedste kvalifikationer, og at han er fuldt kompetent til at bestride et professorat i nationaløkonomi. Udvalget indstiller derfor enstemmigt, at den ledige stilling besættes med lektor, cand. oecon. Knud Lüttichau.
København, den 29. november 1973.

5. Administration

Rektor: Professor Jan Kobbervagel, udnævnt for perioden 1/8-63-31/7-68, genudnævnt for perioden 1/8-68-31/7-73 og for perioden 1/8-73-31/7-76.

Administrator: Holger Almdal, ansat 1/8 1936.

Kontorchef: Cand. merc. Poul Flindhardt, ansat 1/8 1968.

Fuldmægtige: Jørgen Andersen, ansat 1/5 1963,

Per Boje Jensen H.D., ansat 1/9 1966,

Thorkild Kristoffersen, ansat 15/1 1966,

Cand. merc. Jørgen Mikkelsen, ansat 1/10 1970.

Cand. merc. Mogens Nørager-Nielsen, ansat 1/1 1973.

Overassistenter:

Alice Falkner, ansat 1/9 1966 (fratrådt 31/3 1974), Asta Ruick, ansat 1/3 1967, Lilli Thornggaard, ansat 1/8 1947, Helle Tindbæk, ansat 1/9 1956 (fratrådt 31/10 1973).

Assistenter:

Lise Abildgaard, ansat 1/6 1968; Erik Albrechtsen, ansat 1/11 1969 (fratrådt 31/8 1974); Bente Andersen, ansat 1/4 1974; Kirsten Barslev, ansat 1/5 1972, Connie Christensen, ansat 1/8 1971; A. Herbert Christy, ansat 15/9 1969; Kirsten David- sen, ansat 1/8 1969; Else Duelund, ansat 1/1 1972; Inger Overgaard Hansen, an- sat 1/8 1967; Bente Hardenfelt, ansat 15/12 1973; Hanne Hendriksen, ansat 1/2 1974; Else Marie Hjort, ansat 1/11 1966; Kirsten Jacobsen, ansat 1/9 1971 (fra- trådt 31/8 1974); Else Bjørno Jensen, ansat 1/4 1970; Grethe Toft Jensen, ansat 1/11 1971; Birthe Johnsson, ansat 1/2 1972; Lilli Jørgensen, ansat 1/9 1972; Inge Knudsen, ansat 1/3 1973; Lis Langen, ansat 1/9 1968; Bodil Larsen, ansat 1/8 1972 (fratrådt 30/4 1974); Ida Larsen, ansat 8/3 1965; Tove Larsen, ansat 16/8

1962; Kate Kjær Lauritsen, ansat 1/9 1969; Lone Bredahl Laursen, ansat 1/8 1970 (fratrådt 31/1 1974); Gunna Lund, ansat 1/2 1961; Lise Malmsjø, ansat 1/7 1973; Jytte Willumsgaard Nielsen, ansat 1/1 1973; Jette Nilsson, ansat 1/11 1972; Randi Norup, ansat 1/4 1971 (fratrådt 15/9 1973); Anne Lise Olsen, ansat 1/1 1973; Kathe Petersen, ansat 1/4 1970 (fratrådt 15/7 1974); Ketty Petersen, ansat 1/10 1973; Britta Poulsen, ansat 1/8 1972; Brita Sloth, ansat 1/3 1973; Lis Spetting, ansat 1/3 1971; Merete Nedersee J. Strange, ansat 1/9 1973; Aase Thiim, ansat 1/4 1973; Rita Voss, ansat 1/7 1964.

Skolebetjente:

Kaj Aistrup, ansat 1/4 1972; Knud A. Brade, ansat 15/8 1971; Preben Gamholdt, ansat 1/3 1961; Ejgil Jensen, ansat 15/12 1964; Tage Jørgensen, ansat 1/8 1968; John Kirchhoff-Jørgensen, ansat 1/6 1970; Povl Meyer Larsen, ansat 1/2 1970 (fratrådt 31/5 1974); Albert Nielsen, ansat 4/1 1971; Holger Eigil Nielsen, ansat 1/1 1967; Frode Paulsen, ansat 1/11 1966; Poul Georg Svendsen, ansat 15/5 1971; Frank Sørensen, ansat 1/10 1973.

Administrative medarbejdere ved biblioteket, EDB-Centeret og institutterne, se under biblioteket, EDB-Centeret og de enkelte institutter.

Antal ansatte ved højskolen pr. ultimo juli 1974:

1. Professorer	19
2. Docenter, afdelingsledere og fagledere	10
3. Fastansatte lektorer i sprog, erhvervslære og samfundsøkonomi	14
4. Fastansatte adjunkter i sprog	19
5. Fastansatte lærere i erhvervslære og samfundsøkonomi	4
6. Amanuensisgruppen	88
7. Forskningsstipendiater	17
8. Honorarlønnede lektorer	4
9. Honorarlønnede lærere	318
10. Administrative medarbejdere i administrationen	62
11. Administrative medarbejdere ved biblioteket	26
12. Administrative medarbejdere ved EDB-Centeret	4
13. Administrative medarbejdere ved institutterne	37

I alt 622

V. Censorer

Ved de i undervisningsåret 1973/74 afholdte prøver og eksaminer har følgende medvirket som censorer:

Erhvervsøkonomi på det almene erhvervsøkonomiske studium og på 1. del af de erhvervsøkonomiske specialstudier:

Oberstløjtnant, cand. psych. Fin Agersted; underdirektør, cand. oecon. Søren Aggebo; kontorchef, cand. polit. Ole Andresen; direktør, cand. merc. Holger Brinch-Pedersen; direktør, lic. merc. Torben Carlsson; direktør, cand. merc. Verner Damm; direktør Werner Drenck H.D.; kontorchef, cand. oecon. Mogens Ebling; redaktør, lektor B. V. Elberling; direktør, cand. oecon. Jens Fisker; studieleder, cand. merc. Bent Gram; fuldmægtig, cand. polit. Thomas Henriksen; ekspeditionssekretær, cand. oecon. Ove Høeg; direktør, cand. merc. Svend Åge Birch Jacobsen; cand. polit. Jens Kampmann; konsulent, cand. merc. Ole Kerndal-Hansen; direktør, cand. polit. Henning Kirkeby; direktør Jørgen Kjær H.A.; direktør, cand. merc. Peter H. Krag; direktør, cand. merc. Jens Laustsen; direktør, lic. merc. Børge O. Madsen H.D.; civiløkonom Vilhelm Nørring H.D.; adjunkt, cand. merc. J. Olfert; personalechef, cand. merc. Ejvind Oxe; forstander, cand. merc. Per Rendtorff; direktør, cand. merc. P. Rohde; afdelingschef, cand. merc. Willy Tiedemann.

Nationaløkonomi på det almene erhvervsøkonomiske studium og på 1. del af de erhvervsøkonomiske specialstudier:

Kontorchef, cand. polit. E. Bastrup-Birch H.D.; kontorchef, cand. polit. William Boserup; direktør, cand. polit. Preben Bov; lektor, cand. polit. Poul Buch-Hansen; lektor, cand. polit. J. P. Christensen; direktør, cand. polit. C. J. Clemmensen; afdelingschef, cand. polit. Aage la Cour; konsulent, cand. polit. Henning Gottlieb; studieleder, cand. merc. Bent Gram; direktør, cand. polit. Olav Grue; sekretariatschef, cand. polit. Folmer Hammerum; adjunkt, cand. polit. Jørgen Drud Hansen; afdelingschef, cand. polit. N. P. Jacobsen; kontorchef, cand. polit. Leo Meyer; lektor, cand. polit. Gunnar Viby Mogensen; bankdirektør, cand. polit. Kristian Møller; afdelingschef, dr. polit. Knud Rasmussen; professor, dr. polit. P. Nørregaard Rasmussen.

Erhvervs- og samfundsbeskrivelse på det almene erhvervsøkonomiske studium og på 1. del af de erhvervsøkonomiske specialstudier:

Underdirektør, cand. oecon. Søren Aggebo; kontorchef, cand. polit. Ole Andresen; kontorchef, cand. polit. E. Bastrup-Birk H.D.; ekspeditionssekretær, cand. polit. V. E. Carstensen; underdirektør Anders H. Dahl; fuldmægtig, cand. polit. Thomas Henriksen; afdelingschef, cand. polit. N. P. Jacobsen; arbejdsformidlingschef, cand. polit. Lauge Kallestrup; bankdirektør, cand. polit. Poul Tage Madsen; kontorchef, cand. polit. Leo Meyer; lektor, cand. polit. Axel Mossin; kontorchef, cand. polit. Erik Nielsen; sekretariatschef, cand. polit. Laurids Pedersen; økonomidirektør, cand.

oecon. E. Schrøder-Christensen; amanuensis, lic. merc. Preben Søbstrup; direktør, cand. merc. K. V. Slot; direktør, cand. polit. Erik Stockmann, statistikchef, cand. polit. Jørgen Wedeby; konsulent, cand. polit. Kaj Westergaard; økonomichef, cand. oecon. Allan Winther.

Statistik på det almene erhvervsøkonomiske studium og på 1. del af de erhvervsøkonomiske specialstudier:

Lektor, cand. polit. Bodil Nyboe Andersen; professor Erling B. Andersen; gård-ejer, cand. polit. Helge Andersen; afdelingsforstander, cand. act. M. Weis Bentzon; cand. merc. Niels J. Blunch; direktør, cand. polit. Sten Buhl; direktør, cand. act. H. Colding -Jørgensen; amanuensis, cand. merc. Jens Jørn Dahlgaard; underdirektør, cand. act. Jørgen Garbers; lektor, cand. polit. Viggo Høst; direktør, cand. oecon. Knud Kappel Jensen; lektor, cand. polit. Niels Erik Jensen; direktør, cand. polit. Kjeld Johansen; lektor, cand. stat. Søren Johansen; redaktør, cand. polit. Henning Lindegaard; afdelingsleder, cand. polit. Finn Madsen; professor, dr. polit. P. C. Matthiessen; professor Ole Nielsen; amanuensis, cand. merc. Johannes Poulsen; civilingeniør Karsten Schmidt.

Erhvervsret på det almene erhvervsøkonomiske studium, på 1. del af de erhvervsøkonomiske specialstudier, på det tresproglige korrespondentstudium og prøven i erhvervsret på det ensproglige korrespondentstudium:

Direktør Knud Agbo; højesteretssagfører Niels Alkil; fhv. ligningsdirektør, cand. polit. A. Begtrup; statsaut. revisor F. Dühring; amanuensis, cand. jur. Niels Elmelund; advokat Jan Erlund; advokat Torben Ertbøll; advokat Andreas Fischer; direktør, cand. jur. Kjeld Gleerup; kontorchef, cand. jur. Alf Jensen, skibsregisterchef, cand. jur. Georg Jensen; afdelingschef Hans Kjems; byretsdommer Aksel T. Køfoed; landsretssagfører Eyvind Lenstrup; advokat Arne Madsen; undervisningsdirektør, cand. jur. O. I. Mikkelsen; højesteretssagfører Bent Nebelong; landsretssagfører Rasmus Reeh; afdelingschef, cand. jur. J. Selmer; kontorchef K. Stage; kontorchef, cand. polit. Mogens O. Østergaard.

Databehandling:

Underdirektør, cand. polyt. P. V. Andersen H.D.; direktør, mag. scient. H. J. Helms.

Bogføring på det almene erhvervsøkonomiske studium:

Konsulent, lic. merc. Egon Andersen; prokurist E. H. Christensen; kontorchef Per Lolk Reng H.D.; fabrikant, civiløkonom B. Steen-Johansen H.D.

Matematik på det almene erhvervsøkonomiske studium:

Ingeniørdocent, mag. scient. J. Ditlev Monrad; adjunkt, cand. scient. Aage Nielsen.

Psykologi på det almene erhvervsøkonomiske studium:

Byrådsmedlem Poul Ewald Jensen; adjunkt, mag. scient. soc. Tyge Kjær.

Kulturhistorie på det almene erhvervsøkonomiske studium:

Professor, dr. phil. Gustav Albeck; dramatisk konsulent, dr. phil. Alf Henriques; professor, dr. phil. Poul Høybye; redaktør, cand. mag. Svend Kragh-Jacobsen.

Det erhvervsøkonomiske kandidatstudium:

Adm. direktør Sven Acker; direktør Knud Agbo; oberstløjtnant, cand. psych. Fin Agersted; underdirektør, cand. oecon. Søren Aggebo; højesteretssagfører Niels Alkil; lektor, cand. polit. Ellen Andersen; vicedirektør, cand. polyt. P. V. Andersen H.D.; professor, dr. techn. Paul Bendtsen; afdelingsforstander, cand. act. M. Weis Bentzon; fhv. ligningsdirektør, cand. polit. A. Begtrup; afdelingschef, cand. polit. Aage la Cour; direktør, lic. merc. Poul B. Christensen; afdelingschef, cand. polit. H. O. Christiansen; redaktør, lektor B. V. Elberling; statsaut, revisor Ejnar Fryd; direktør Ole Heise; direktør, cand. merc. Mogens Bøgvad Høst; kommunaldirektør, cand. oecon. Aage Jensen; overingeniør Jens Ehlert Knudsen; advokat R. Kock-Nielsen; direktør, cand. merc. Poul Lauritsen; civiløkonom Mogens Lindhardt; direktør, lic. merc. Børge O. Madsen; direktør, statsaut. revisor Erik Møllerup; direktør, civiløkonom, civilingeniør Leif Monies; departementschef, cand. polit. Otto Müller; universitetslektor, cand. scient. pol. Hans Jørgen Nielsen; personalechef Jan Petersen; underdirektør Poul Erik Petersen; ekspeditionssekretær, cand. jur. Jens Rosman; chefkonsulent, cand. polyt. B. Hesse Rasmussen; statsaut. revisor Stig-Erik Schaumburg-Müller; professor, dr. jur. T. Svénné Schmidt; amanuensis, lic. merc. Preben Sepstrup; personalechef, cand. psych. Hans Suhr-Jessen; direktør, cand. oecon. Hans Øhrstrøm; kontorchef, cand. polit. Mogens Østergaard.

Afsætningsøkonomi på 2. del af de erhvervsøkonomiske specialstudier:

Gårdejer, cand. polit. Helge Andersen; direktør, cand. polyt. Henry Brennum H.D.; direktør, cand. polit. Sten Buhl; direktør, civilingeniør Kjeld Bundgaard H.D.; direktør, lic. merc. Børge G. Christensen; direktør, lic. merc. Poul B. Christensen; direktør, cand. polit. E. Haunstrup Clemmensen; direktør, konsul Paul Fabricius; direktør, cand. merc. Peter H. Krag; direktør, cand. pharm. Knud Overø H.D.; direktør Jørgen M. Thygesen.

Finansiering og kreditvæsen på 2. del af de erhvervsøkonomiske specialstudier:

Bankdirektør, cand. merc. Svend Aage Frederiksen; direktør, cand. polit. Olav Grue; sekretariatschef Tyge Korsgaard; direktør, cand. oecon. Erik Krogstrup; vicedirektør, cand. polit. Rich. Mikkelsen; direktør, statsaut. revisor Erik Møllerup; bankdirektør, cand. polit. Kristian Møller; direktør, cand. polit. Hans Paaschburg; direktør, cand. jur. Arne Skjoldager; direktør, cand. oecon. Hans Øhrstrøm.

Organisation på 2. del af de erhvervsøkonomiske specialstudier:

Oberstløjtnant, cand. psych. Fin Agersted; oberstløjtnant, civilingeniør H. A. S. Arnoldus; professor, dr. phil. Mogens Blegvad; civilingeniør, lic. tech. Leif Brøndum; forlagsboghandler, cand. merc. Ole Busck; civildommer C. Ove Christensen; direktør Otto Cordsen; direktør Erik Damborg H.D.; redaktør, lektor B. V. Elberling; ingeniør Ole Engberg; professor C. H. Gudnason; direktør Ole Heise H.A.; Gerda Helms; professor N. K. Hermansen; direktør, cand. act. Finn Hertz; højesteretssagfører A. Jacobi; direktør, cand. merc. Svend Åge Birck Jakobsen; kommunaldirektør, cand. oecon. Aage Jensen; underdirektør, civilingeniør Svend Kahr; universitetslektor, cand. jur. Ejler Koch; afdelingsleder, mag. scient. Per Kongstad; forskningsleder, cand. psych. P. H. Kühl; direktør, cand. merc. Poul

Lauritsen; direktør, cand. polit. Arne Lund; direktør, civilingeniør og civiløkonom Leif Monies; universitetslektor, cand. scient. pol. Hans Jørgen Nielsen; fabrikkationschef, cand. polyt. Per W. Nielsen H.D.; direktør, cand. polyt. Erik Orth; personalechef, cand. merc. Ejvind Oxø; direktør, dr. phil. Eggert Petersen; personalechef Jan Petersen; chefkonsulent, cand. polyt. Bent Hesse Rasmussen H.D.; professor, cand. psych. Svend Skyum-Nielsen; personalechef, cand. psych. Hans Suhr-Jessen; oberstløjtnant, cand. psych. Jan Termøhlen; konsulent, cand. psych. Poul Vidriksen; direktør, cand. jur. Victor Vilner; civilingeniør Aage Vølund.

Regnskabsvæsen på 2. del af de erhvervsøkonomiske specialstudier:

Konsulent, lic. merc. Egon Andersen; direktør, cand. polyt. Niels Schreiner Andersen; fhv. ligningsdirektør, cand. polit. Axel Begtrup; adm. direktør Torben Bonnesen; direktør, lic. merc. Torben Carlsson; direktør, lic. merc. Børge G. Christensen; statsaut. revisor F. Dühning; statsaut. revisor N. B. Fabricius; statsaut. revisor Erik Gilsaa; direktør Ole Heise H.A.; direktør, cand. merc. Mogens Bøgvad Høst; statsaut. revisor K. G. Jensen; vicedirektør, statsaut. revisor Leif Juul Jørgensen; underdirektør, cand. oecon. Eigil Lund; statsaut. revisor Leo Olsen; direktør, cand. merc. Ditlev Saugmann; statsaut. revisor Jacob Schiøler; civilingeniør Johan Schrøder; økonomidirektør, cand. merc. Jens Stampe; statsaut. revisor Per Værndal; direktør, cand. oecon. H. Øhrstrøm.

Udenrigshandel på 2. del af de erhvervsøkonomiske specialstudier:

Ambassadør Jens Christensen; direktør Jørgen Hooge H.D.; direktør, civilingeniør H. J. Koktvedgaard H.D.; skibsreder, generalkonsul Asger Juul Lindinger H.D.; departementschef, cand. polit. Otto Müller; direktør Allan Petersen H.D.; professor, dr. jur. Allan Philip; professor, dr. jur. Torben Svønné Schmidt.

Revision:

Statsaut. revisor K. G. Jensen; statsaut. revisor, lic. merc. H. Hjernø Jeppesen.

Skatteret:

Fhv. ligningsdirektør, cand. polit. Axel Begtrup; statsaut. revisor K. G. Jensen; advokat Robert Koch-Nielsen; kontorchef, cand. polit. Mogens Østergaard.

De erhvervsproglige eksaminer og sprogdisciplinerne på det aimene erhvervsøkonomiske studium

Engelsk:

Translatør Birthe Marie Andersen; translatør Aksel A. Anslev; studielektor, cand. mag. Ulf Böiken; vicedirektør, translatør Mogens Dyhr; lektor, cand. pæd. Gerd Gabrielsen; kontorchef, translatør E. Geertz-Hansen; kontorchef, cand. polit., translatør Jørgen Klinth Jensen; kontorchef, translatør Leo Jerstoft; lektor, mag. art. H. Kossmann; lektor, cand. mag. F. T. Mouridsen; landsretssagfører Erik Münter; translatør Knud Nielsen; translatør Kjeld Præstegaard; professor, dr. phil. Knud Schibsbye; professor Poul Steller; professor, dr. phil. Knud Sørensen; forstander, translatør Egil Toke; translatør Hannelore Åberg.

Fransk:

Cécile Elisabeth Anne Fredholm; kontorchef, translator Andreas Harboesgaard; professor, dr. phil. Poul Høybye; lektor, cand. mag. Knud Aage Larsen; professor, dr. phil. Morten Nøjgaard; translator A. Holger Pedersen; ambassadør, kontorchef, dr. phil. Asger Rosenstand-Hansen; professor, dr. phil. Hans Sørensen.

Italiensk:

Professor, dr. phil Poul Høybye; kontorchef, kgl. translator Aage Norsker.

Portugisisk:

Translator Børge Hansen; professor, dr. phil. Jørn Moestrup; adjunkt Luis Walther de Vasconcelos.

Russisk:

Translator Axel Mortensen; lektor, cand. mag. Helge Poulsen; professor, dr. phil. Hans Christian Sørensen; translator Anja Veibel.

Serbo-kroatisk:

Lektor, mag. art. Henning Mørk Pedersen; professor, dr. phil. G. Svane; inspektør, mag. art. et cand. jur. W. Thorndal.

Spansk:

Professor Svend Atke; Teresa Brøndum; direktør, translator Vagn Ganderup; professor, dr. phil. Poul Høybye; translator Ellen Hylleborg Jensen, fuldmægtig, translator Poul Madsen; professor, dr. phil. Morten Nøjgaard; lektor, mag. art, translator Kirsten Schottländer.

Svensk:

Civilingeniør Kaj Balsborg; professor, fil. dr. Max Gorosch; lektor, fil. dr. Sven Christer Swahn.

Tysk:

Advokat Johan Asmussen; lektor, cand. mag. H. Bergstrøm-Nielsen; translator Edith Christiansen; translator Inger Jelstrup Christophersen; professor Ove K. Clausen, professor, fil. dr. Karl Hyldgaard-Jensen; adjunkt, cand. mag. Gerhard Jaspersen; afdelingsleder, cand. mag. Elli Jørgensen; lektor, cand. art. Hans Peter Jørgensen; afdelingsleder, cand. mag. Mogens Wied Jørgensen; lektor Per El Jørgensen; lektor, cand. mag. Fritz Kamp; translator Helmuth Norsker; kontorchef, translator O. C. Sørensen; kontorchef, translator Robert Wünsch; translator Hanne-lore Åberg.

Erhvervslære og samfundskøkonomi:

Konsulent, lic. merc. Egon Andersen.

Maskinskrivning og stenografi:

Lektor, cand. mag. J. Borch-Madsen; translator Ester Brinch; Gerda Helms.

VI. Studerende og eksaminer

1. I undervisningsårene 1972/73 og 1973/74 var der på højskolen indmeldt følgende antal studerende og deltagere, der fordeler sig således:

	1972—73	1973—74
H.A.-studiet	868	937
Kandidatstudiet	350	397
Licentlatstudiet	35	40
H.D.-studiet:		
1. del	1715	1993
2. del: afsætningsøkonomi	213	193
finansiering og kreditvæsen	121	140
forsikring	0	6
organisation	319	302
regnskabsvæsen	709	704
udenrigshandel	77	73
Revision	308	285
Det tresproglige korrespondentstudium	404	141
Det erhvervsproglige grundstudium	46	373
Den erhvervsproglige afgangseksamen	91	89
Den erhvervsproglige diplomprøve	150	182
Den erhvervsproglige kandidateksamen	64	94
Det ensproglige korrespondentstudium:		
engelsk	353	362
fransk	118	156
italiensk	21	29
russisk	10	16
spansk	53	47
tysk	160	143
Prøven i italiensk	27	28
Prøven i russisk	5	0
Prøven i spansk	101	76
	<hr/>	<hr/>
	6318	6786

2. Tilgang og afgang.

DET ALMENE ERHVERVSØKONOMISKE STUDIUM

I efterårssemestret 1973 blev der optaget 397 (378 danske og 19 norske, islandske og svenske) nye studerende.

Til 1. del af den almene erhvervsøkonomiske eksamen i april/juni 1974 indstillede sig 313 studerende, hvoraf 247 bestod eksamen.

Til den almene erhvervsøkonomiske eksamen i april/juni 1974 indstillede sig 247 studerende, hvoraf 224 bestod eksamen. 1 studerende er indstillet til sygeeksamen.

DET ERHVERVSØKONOMISKE KANDIDATSTUDIUM

I 1973/74 var der en tilgang af 184 studerende, og til den afsluttende eksamen i december 1973/januar 1974 indstillede sig 32 studerende, hvoraf 30 bestod eksamen, og i april/juni 1974 indstillede sig 44 studerende, hvoraf 43 bestod eksamen.

DE ERHVERVSØKONOMISKE SPECIALSTUDIER

Til de erhvervsøkonomiske specialstudiers 1. del var der i 1973/74 en tilgang af 949 nye studerende.

Til 1. del af diplomprøven, som er fælles for alle studerende, indstillede sig i april/juni 1974 643 studerende, hvoraf 445 bestod eksamen.

Til 2. del af diplomprøven, hvor de studerende er fordelt på specialer, indstillede sig i april/juni 1974 512 studerende, hvoraf 336 bestod eksamen.

	1974	
	indstillet	bestået
Afsætningsøkonomi	96	49
Finansiering og kreditvæsen	42	24
Forsikring	0	0
Organisation og offentlig forvaltning	116	82
Regnskabsvæsen	232	161
Udenrigshandel	26	20

DET TRESPROGLIGE KORRESPONDENTSTUDIUM

Til den tresproglige korrespondenteksamen i april/juni 1974 indstillede sig 130 studerende, hvoraf 103 bestod eksamen.

DET ERHVERVSSPROGLIGE GRUNDSTUDIUM

I efterårssemestret 1973 blev der optaget 365 nye studerende.

På det erhvervsproglige grundstudium (forsøgsholdene) indstillede i april/juni 1974 36 studerende sig til eksamen, hvoraf 24 bestod den erhvervsproglige korrespondenteksamen og 10 bestod den erhvervsproglige prøve.

Fordelingen på de forskellige sprog var:

Den erhvervsproglige korrespondenteksamen

	1974	
	indstillet	bestået
Engelsk/fransk	9	9
Engelsk/spansk	7	7
Engelsk/tysk	7	6
Engelsk	1	0
Fransk	1	1
Spansk	1	1

Den erhvervsproglige prøve

	1974		bestået
	indstillet	bestået	engelsk
Engelsk/fransk	2	2	
Engelsk/spansk	2	2	
Engelsk/tysk	4	3	1
Engelsk	2	2	

DET ENSPROGLIGE KORRESPONDENTSTUDIUM

I 1973/74 var der en tilgang af 348 nye studerende.

Fordelingen på de forskellige sprog var:

Engelsk	160
Fransk	78
Italiensk	16
Russisk	9
Spansk	22
Tysk	63

Til den ensproglige korrespondenteksamen april/juni 1974 indstillede sig 283 studerende, hvoraf 222 bestod eksamen.

Fordelingen på de forskellige sprog var:

	1974	
	indstillet	bestået
Engelsk	145	114
Fransk	51	32
Italiensk	12	11
Russisk	2	1
Spansk	14	13
Tysk	59	51

FORBEREDELSEN TIL DEN ERHVERVSSPROGLIGE AFGANGSEKSAMEN

I 1973/74 blev der optaget 39 nye studerende.

Til den erhvervsproglige afgangseksamen (E.A.) i april/juni 1974 indstillede sig 10 studerende, som alle bestod eksamen.

FORBEREDELSEN TIL DEN ERHVERVSSPROGLIGE DIPLOMPRØVE

I 1973/74 blev der optaget 118 nye studerende.

Til den erhvervsproglige diplomprøve (E.D.) i april/juni 1974 indstillede sig 84 studerende, hvoraf 77 bestod eksamen.

Fordelingen på de forskellige sprog var:

	1974	
	indstillet	bestået
Engelsk	36	33
Fransk	18	15
Spansk	13	13
Tysk	17	16

17 dimittender fra den erhvervsproglige diplomprøve, der tidligere har bestået denne prøve i et andet sprog, har opnået ret til at anvende titlen E.A.

DE ERHVERVSSPROGLIGE KANDIDATSTUDIER

I 1973/74 blev der optaget 44 nye studerende.

Til den erhvervsproglige kandidateksamen i december 1973/januar 1974 indstillede sig 2 studerende, hvoraf 1 bestod eksamen.

Fordelingen på sprog var således:

	1973/74	
	indstillet	bestået
Engelsk	2	1

Til den erhvervsproglige kandidateksamen i april/juni 1974 indstillede sig 15 studerende, hvoraf 14 bestod eksamen.

Fordelingen på de forskellige sprog var:

	1974	
	indstillet	bestået
Engelsk	5	5
Fransk	3	2
Spansk	4	4
Tysk	3	3

Til den erhvervsproglige oversætter- og tolkeeksamen i april/juni 1974 indstillede sig 2 studerende, som bestod eksamen.

Fordelingen på sprog var således:

	1974	
	indstillet	bestået
Engelsk	2	2

Translatøreksamen blev ved undervisningsministeriets bekendtgørelse af 14. maj 1973 henlagt til handelshøjskolerne. Eksamen blev første gang afholdt i maj/juni 1973. Til eksamen i 1973/74 indstillede sig 30 studerende, hvoraf 10 bestod eksamen.

Fordelingen på de forskellige sprog var:

	1974	
	indstillet	bestået
Engelsk	15	5
Fransk	3	3
Spansk	1	0
Tysk	6	0
Portugisisk	1	0
Russisk	1	0
Serbo-kroatisk	2	1
Svensk	1	1

FORBEREDELSEN TIL SPROGPRØVERNE

Prøven i italiensk

I 1973/74 blev der optaget 16 nye studerende.

Til prøven i italiensk i april/juni 1974 indstillede sig 10 studerende, hvoraf 7 bestod prøven.

Prøven i spansk

I 1973/74 blev der optaget 38 nye studerende.

Til prøven i spansk april/juni 1974 indstillede sig 22 studerende, hvoraf 15 bestod prøven.

DIMITTENDER 1974

Følgende bestod den almene erhvervsøkonomiske eksamen:

Agersted, Henrik	Brethvad, Jan Georg	Christoffersen, Erik Arly
Aimiund, Poul Rlse Groth	Brun, Gert	Clausen, Grethe Melgård
Andersen, Henning Aasbjerg	Bruun, Frederik Peder	Damsbo-Madsen, Uffe
Andersen, Jesper	Bruun, Mogens Danlel	Dersch, Johan Aulis
Andersen, Johnny Werner	Burup, Tom	Diness, Poul Erik
Andersen, Mogens Dan	Buttrup, Karsten	Drejet, Jesper
Andersen, Svend	Bygbjerg, Bo Boye	Drostgaard, Hans
Arnstedt, Peter Michael Christian	Bæk, Hans Kirchheiner	Eggers-Krag, Svend
Asernikow, Frank	Bøgh, Jesper Seidelin	Eiby, Henriette Bruun
Ballegaard, Lars	Bøttiger, Steen	Elkjær, Jørgen Ravn
Bamberger, Peter Grandjean	Christensen, Henning	Eng, Jørgen Anton
Bergmann, Arne Frederik	Christensen, Mogens Holm	Eriksen, Jan
Billington, Helge	Christensen, Ole Munch	Falsing, Klaus
Blakstad, Egil	Christensen, Ole Soltau	Fich, Peter
Bodholdt, Martin	Christensen, Svend Erik	Floor, Jan
Boeck, Keld	Christiansen, Ejler Andreas	Forthoft, Knud
Boserup, Inga Therese Roeszler	Christoffersen, Anne-Marie	Foss, Knut Asmund
Brabrand, Michael	Dybdahl	Franck, Jan
Branth, Torsten William	Christoffersen, Arne Ole	Frederiksen, Martin Klindt

Frederiksson, Birger
From, Lars Bøegh
Fuglsang, Henrik Vilhelm
Fyrst, Preben
Gallt, Preben
Ganz, Howard Ben
Geertsen, Tom Sparre
Glud, Henrik
Glyrup, Ebbe Stig
Gottfredsen, Per
Graubæk, Jette Inselmann
Gudmundsson, Engilbert
Hansen, Bodil Aagaard
Hansen, Frank Bergmann
Hansen, Ivan Erling Gudmund
Hansen, Jørgen Carsten Becker
Hansen, Jørn
Hansen, Klaus Jul
Hansen, Klavs Baadsgaard
Hansen, Max Bjerre
Hansen, Svend Aage Holm
Hansen, Tom Mørch
Hansson, Tim Folke
Hertz, Peter
Hilmarsson, Tordur Hafsteinn
Hoick, Karl Mogens Howden-
Rønnekamp
Hoidø, Lauritz Kristian
Holtén, Gulla Marianne Elisabeth
Howitz, Jens Michael
Hultengren, Irving Allan
Ingstrup, Steen
Jacobsen, Christer Bent
Jacobsen, Peter Elgård
Jacobsen, Stig
Jansen, Bernt Ulrik Hermann
Jeliund, Carsten
Jensen, Finn
Jensen, Finn Mogens
Jensen, Flemming Asbjørn
Jensen, Henning Alf
Jensen, Jan Møller
Jensen, Karl Erling Rytter
Jensen, Knud Erik Møller
Jensen, Kurt
Jensen, Marianne Sussie Møller
Jensen, Sten Wissing
Joensen, Jens Pauli
Johansen, Lars Henrik
Johansen, Tommy
Jonsson, Kristinn Snævar
Jørgensen, Børge Otto
Jørgensen, Steffen Lindegaard
Jørner, Nils
Karlsen, Per
Kayser, Rolf Kenneth

Kerr, Henning Christian
Klausen, Bjørn Kehlert
Knudsen, Steen
Kolby, Ted James
Kreiner, Jesper Blehe
Krogh, Carl Johan
Krogh, Erik
Kryger, Johan Oscar
Kunø, Gorm
Lamhauge, Peter Alberg
Larsen, Bent
Larsen, Flemming
Larsen, Jan Søren Bøge
Larsen, Karljohan
Larsen, Leif
Larsen, Lisbeth
Larsen, Mogens Alleslev
Larsen, Nils-Ove
Laursen, Erik Munk
Leisner, Kim Otto
Lilleør, Torsten
Lorenzen, Steen
Lyngsø, Erik Buus
Løbner, Torben Kryger
Løwe, Erik Otto Broe
Løw, Sven
Madsen, Erik Skjoldalev
Madsen, Ulrik Ender
Madsen, Iver Borgen
Pligaard
Mikkelsen, Gerd
Milling, Jens Andreas
Mommer, Ole
Monsen, Jørgen Steen
Mortensen, Michael Preben
Mortensen, Peter
Muus, Niels Thorbjørn
Møller, Niels Peter
Møller, Per Pontoppidan
Mørch, Kjeld Anders Mads
Nielsen, Annelise
Nielsen, Carsten Bjørn
Nielsen, Ebbe Dan
Nielsen, Henrik
Nielsen, Ib Bobjerg
Nielsen, Leif Vanting
Nielsen, Ulf Høyen
Nilsson, Erik Lennart
Nordam, Henrik
Norking, Mogens
Offenberg, Stein Haakon
Olfert, Elsebeth
Olsen, Erik
Olsen, Nicolai
Olsen, Poul Erik Gram
Pagh, Jens Henrik

Pedersen, Clement Marott
Pedersen, Frank Slegfried
Pedersen, Hans Ole
Pedersen, Karen Eilse
Petersen, Helge Møldrup
Petersen, Jens Bek
Petersen, Kurt Bøndix
Platau, Søren Wessei
Rasborg, Søren
Rasmussen, Jan
Rasmussen, Per Jung
Rehling, Gerhard
Rosenørn-Lehn, Frederik
Andreas
Rothgart, Leif
Russei, Jan Bjørn
Rønberg, Finn
Schack, Torben Hans
von Brockdorff
Schmidt, Jørn Erik
Schneider, Morten
Schumann, John Ernst
Selmar, Søren
Sigurdsson, Jon
Simonsen, Stig Ankjær
Skinbjerg, Esther
Skjernov, Ulf Viggo Esben
de Mesa
Skjolding, Hans Christian
Skovgaard, Steen Ole
Skaanderup, Torben
Sparre, Anne Regitze
Steensen, Henrik Steen
Steffensen, Finn
Steffensen, Nina
Stene, Arild
Stenqvist, Lars Bo
Storm, Eigil Niels
Storm, Søren
Strøbech, Hans
Stær, John
Svendsen, Hans Henrik
Sylvest, Erik
Søe, Jannie
Sørensen, Erik
Sørensen, Kaj Daugaard
Sørensen, Knud Erik
Sørensen, Søren Christian
Sørensen, Søren Henrik
Terkelsen, Bo
Theill, Peter
Tholle, Henrik Plum
Thousig, Lars Bo
Tranum, Niels
Tvedt, Rolf Christian
Varsted, Mogens

Vester, Johannes
Walther, Johnny Erik

Worm-Leonard, Uffe
Wærmer, Jes

Aagaard, Birgit Agnete

Følgende bestod den erhvervsøkonomiske kandidatskamen:

Vintereksamen 1973/74

Abel, Lars Knud
Andersen, Dan O.
Bjergvinsson, Sigurdur Gils
Bohn, Kim Rene
Brønsholm, Poul Erik
Clausen, Pål Frimann
Duschek, Hans
Ejlersen, Stine Holm
Fiala, Bo
Fog, Niels
Frederiksen, Flemming
Glick, Gert
Hansen, Svend-Erik
Hansen-Møller, Søren
Hedemann, Per
Hemmingsen, Ernst Torben
Hermansen, Lars
Hingel, Anders Joest
Jørgensen, Bent
Kretzschmar, Palle G.
Michelsen, Mads Christian
Møldrup, Palle
Nielsen, Eyvind Skjold
Pedersen, Arne Brødstrup
Petersen, Claus Germann

Poulsen, Gorm E. O.
Scheiler, Peter
Sø, Heige
Vedde, Svend
Wolff, Preben

Sommereksamen 1974

Andersen, Peter Sparre
Beck, Niels John
Byskov, Bertil
Bødtscher-Hansen, Ole
Carlsen, Steen
Christensen, Sverre Riis
Christoffersen, Jens
Drost-Nissen, Søren
Eriksen, Flemming Stener
Grønhoit, Lars Peter
Hansen, Bent Rene Vilium
Hansen, Flemming Jørgen
Hansen, Niels Baadsgaard
Hansen, Per Albert Hovendal
Hansen, Trols Peter Sneftrup
Hanssen, Stein P. Storm
Jakobsen, Flemming Mogens
Jensen, Erna Johanne

Jensen, Steen Ancger
Jensen, Aage Lytt
Jespersen, Niels Erik Tejg
Jørgensen, Henrik Jesper
Kjær, Poul Vellef
Koch, Inge-Merete
Lehmann, Haakon
Mikkelsen, Gunnar Chr.
Nielsen, Ege Topholm
Nielsen, Jens Tage
Nielsen, Michael Øxenbjerg
Nielsen, Torben Fossing
Nilsson, Ole Stenvinkei
Nyfløt, Ivar
Rasmussen, Casper Andrea
Stoltze
Rasmussen, Erik
Ravn, Christian
Rye, Jens
Sørensen, Jan Høgh
Sørensen, Per Nørgaard
Tessin, Gunnar
Villumsen, Peter
Winther, Erik
Wæverstrøm, Steen
Østergaard, Otto Lund

Følgende bestod diplomprøven:

H.D. afsætningsøkonomi

Andersen, Jørgen Skovgaard
Arnskjold, Jette Marianne
Blandford, Lars Ole
Brodersen, Aage Hartmann
Due, Mogens
Fink-Jensen, Henning Olaf
Fournaise, Peter Jan
Frahm-Jensen, Flemming Steen
Hansen, Johnny Dansgaard
Hansen, Lene
Haustrup, Steen
Hjermind, Carl Strøjer
Infeld, Gregers
Irgens-Berg, Steen von
Jensen, Stig Backén
Jønsson, Steffen Holm
Jørgensen, Grethe Budde
Jørgensen, Ole Folmer
Karup, Jørgen
Kristiansen, Erik Blytgen

Larsen, Flemming Christian
Larsen, Ole Christian Mahler
Lassen, Finn Thomas Bircow
List, Jan Laurberg
Lund, Tage
Madsen, Axel Niels
Madsen, Finn
Mahler, Henrik Sigurd
Møller-Christensen, Johan
Nielsen, Bent
Nielsen, Bent Paul Bekker
Nygaard, Niels
Ottosen, Gunnar
Plambech, Peter
Petersen, Nis
Rasmussen, Steen Nørby
Rosengaard, Jens Erik
Rylov, Finn
Røstbjærg, Mogens
Schmidt, Carsten Reinwaldt
Stenderup, Hans Arndal

Stein, Torben
Stockmann, Ulrik Michael
Stridsland, Kurt Viggo Høy
Svendsen, Bendt
Sørensen, Per Engel
Terkelsen, Finn Verner
Trolle, Claus
Wassmann, Mogens

H.D. finansiering

Brinck, Jørgen
Bruhn-Petersen, Frederik
Djurnø, Flemming
Flinck, Hans
Glistrup, Lars
Hansen, Anders Rud
Hansen, Finn
Holmgaard, Knud-Erik
Islef, Peter Falk
Jørgensen, Torben Rex

Klausen, Frode Østergaard
Knoblauch, Henning
Kristensen, Flemming Meinert
Brandsgaard
Laursen, Knud
Madsen, Hans Jørgen
Mal, Thorkild Wiggo
Mejlholm, Jørgen
Nielsen, Henning Sturla
Nielsen, Karl Viktor
Nielsen, Ove Gerner Dyring
Rudbøl, Erik Gert
Søndergaard, Knud Erik
Toft, Erik
Wassard, Peter Bjarne

H.D. organisation

Agger, Niels
Andersen, Allan
Andersen, Allan Wincent
Antonsen, Peter Steen
Bessermann, Henrik
Bille, Erling
Boysen, Hans Flemming Sand
Buus, Jørn Lasse Martin Jes
Christensen, Jens Pihikjær
Christensen, Mogens
Christiansen, Jørgen Tage
Clømmensen, Søren Jesper
Dahl, Erik Gade Kirk
Dahl-Sørensen, Niels
Dock, Holger
Ekman, Klaus
Fink, Ole Rosenbek
Friese, John Hjalmar
Friis, Claus Seeberg
Groth, Christian
Gudmundsson, Halldor
Guidborg, Bent Iversen
Hagbo, Ole
Hansen, Grethe
Hansen, Kirsten
Hansen, Ole Gylling
Henriksen, Jan Egelund
Hertel, Nikolaj Finn
Holm, Kjeld
Hundahl, Karsten Børge
Haarmark, Hans Ole
Ipsen, Herluf
Jensen, Claus Varring
Johansen, Torben Gamst
Juelsbjerg, Poul
Jurcenoks, Tom Allan Munch
Jørgensen, Jørgen Ulf

Kolind, Peder
Kristensen, Leif
Larsen, Erik
Larsen, Flemming Nordahl
Larsen, Løne Bibi Brock
Larsen, Louis Sander
Lund, Svenn Ulbjerg Nielsen
Meier, Bjarne
Melchior, Peter
Mietle, Erik
Mikkelsen, Peter Ærendal
Mortensen, Erik
Nielsen, Gert Uffe
Nielsen, Niels Henrik Ascanius
Pedersen, Anders Peder
Pedersen, Ove Carl
Petersen, Jan Hovald
Petersen, Ralf Bo
Prehnum, Jørgen
Qvist, Carl Vilhelm
Rasmussen, Poul Ejner
Riese, Hans
Schmidt, Løf Runge
Sørensen, Bent
Sørensen, Birger
Sørensen, Boris Foss
Sørensen, Hølge Sigurd
Toft, Anders Stausbøll
Toft, Kai
Vendel, Paul Iewini
Würgler-Hansen, Bjørn Adam
Zittan, Bjørn Lasse

H.D. organisation –

offentlig forvaltning
Andersen, Ole Steen
Christensen, Holger Eske
Hansen, Jørn
Helselberg, Tue
Klausen, Per
Lentz, Bjarne Steen
Martin, Ole Ejnar
Nielsen, Uffe Marlus
Olsen, Arne Meier
Schewe, Helmut
Smith, Karsten Peter
Stru, Torben Sindling
Tang-Holbek, Asger

H.D. organisation – tilføgsprøve

i offentlig forvaltning
Hansen, Finn

H.D. regnskabsvæsen

Agervold, Flemming
Andersen, Ole Friis
Albeck, Peer Johannes
Andersen, Poul Thorkild
Antonsen, Kent Per
Arp, Torben Christian
Begtøft, Niels
Bennetzen, Hans Olaf
Bentsen, Stig
Bernhoft, Allan
Bjærre, Mads Fiskbæk
Bodilsen, Hans
Bom, Erik
Borgen, Hans Jørgen
Brink, Bente
Bruun, Peter Urban
Buch-Nielsen, Henrik
Bække, Hans
Børsting, Jens Peter
Carlsen, Ruth Tove
Christensen, Knud
Christensen, Steen Eske
Christiansen, Ingolf
Clauson-Kaas, Morten Frederik
Cour, Mogens Dornonville de la
Dam, Daniel Petur
Damlund, Vibeke
Drachmann, Henrik
Drud, Flemming
Eilvig, Jan Kenneth
Engberg-Andersen, Jens Kristian
Engraff, Bent
Esmark, Nina
Fahrenholtz, Henrik Rolf
Falk-Larsen, Claus
Faurby, Erik
Frandsen, Bjarne Peder
Friis-Poulsen, Finn
Frølund, Jens
Gilbu, Svein
Gosmer, Øjvind Friemodt
Fonager
Gundesen, Hans Kristian Mørch
Grønvald, Erik
Hallgren, Steffen Henning
Hansen, Bent Erik
Hansen, Jan Højsted
Hansen, Jens Henrik
Hansen, Kurt Stolbjerg
Hansen, Lars Holger
Hansen, Lars Peter
Hansen, Valdemar Bruno
Heldeby, Henrik Tonsgaard
Hermansen, Jens Jørgen
Kargaard

Hunderup, René Arup
Hvelplund, Christian
Hørby, Ina
Ibsen, Leo
Iversen, Hans
Iversen, Karl Kenneth Vinther
Jacobsen, Niels-Henning Palle
Jakobsen, Elo Bjarne
Jasper, Ivan
Jensen, Arne
Jensen, Erik Bundgaard
Jensen, Erik Mølgaard
Jensen, Henning Lelf
Jensen, Jørgen
Jensen, Kaj Michael Tolver
Jensen, Kjeld Christian
Jensen, Preben Quist
Johnsen, Otto
Jørgensen, Carsten Peter
Jørgensen, Lizzie
Karas, Carsten
Karvang, Georg
Kirkeby, John
Knauer, Ole
Knudsen, Joan Susanne
Knutssøn, Per
Kragh, Frede
Kristensen, Mogens Bomgaard
Kristensen, Svend Høgsberg
Kubel, Christian
Kummerfeldt, Palle
Kühn, Martin Rupert
Larsen, Henry
Larsen, Hans Degn
Larsen, Poul Bernhardt
Larsen, Poul Frost
Lauritsen, Jesper Bjørn
Laursen, Jørgen
Lindberg-Nielsen, Mads
Linthoe, Jørgen Hvild
Lippert, Flemming
Lony, Carl Henrik de
Lund, Bjørn Henrik
Lundin, Frank Kingo

Madsen, Jørgen
Madsen, Karsten
Madsen, Kurt
Madsen, Per Carl
Mahaini, Emad
Maltesen, Teddy From
Mortensen, Jon Henrik
Mouritzen, Peter
Møller, Christian Sigurd
Møller, Kirsten Nina Hestbæk
Møller, Lelf Bergenhammer
Mårtensen, Finn Egon
Nicolaisen, Bent
Nielsen, Bent Holmegaard
Nielsen, Henrik
Nielsen, Jørgen Eggert
Nielsen, Niels Bondo
Nielsen, Peter Enevold
Niemann, Leif Moll
Norsker, Ole
Osmark, Johnny Ole Berggreen
Ottesen, Kurt Smedegaard
Ousen, Niels Erik
Pedersen, Arne Gøtzsche
Pedersen, Henning Maarup
Pedersen, Johannes Vang
Pedersen, Kenth Skovlund
Pedersen, Kirsten Kjærsgaard
Pedersen, Lars Peter
Pedersen, Mogens Nederby
Pedersen, Ove Hørlup
Peschardt, Frederik Christian
Petersen, Torben
Pihl, Mogens Peter Kofoed
Pjetursson, Hasse
Probst, Holger Pind
Raben-Koch, Jørgen
Rasmussen, Jørgen Stryn
Rasmussen, Ole Bæk
Rasmussen, Svend Aage
Rasmussen, Villy Søren
Richelleu, Bo Sture Lemberg
du Plessis de
Rude, Michael Henrik

Rønnov, Niels Per
Sattrup, Hans Henrik
Schwaner, Willy
Smedegaard, Birger Etlar
Sonberg, Bent Nielsen
Steen, Ole
Stensballe, Thomas
Strandesen, Regner Risgaard
Sørensen, Dennis Roar
Sørensen, Flemming Elkjær
Sørensen, Niels Erik
Sørensen, Peter Dømggaard
Sørensen, Peter Erik
Vandborg, Søren
Vassling, Henrik
Vestergaard, Kenneth
Vibe-Hastrup, Jan
Vidkjær, Niels
Vinther-Jørgensen, Ib
Vonsild, Torben Peter
Guldbrandt
Østergaard, Erik Bo

H.D. udenrigshandel
Angelo, Martin Rørbye
Bavnhøj, Henning
Been, Hans-Henrik
Hansen, Erik Otto Alling
Haraldsted, Gorm
Jensen, Tom
Kristensen, Per Rydahl
Kvist, Jørgen Madsen
Larsen, Gunner Aksel
Madsen, Sven Aage
Nielsen, Ingeborg Thejls
Nielsen, Aage
Pedersen, Erik Juul
Pertl, Vagn Ingemann
Petersen, Bjarne Møller
Petersen, Børge
Platzer, Helmuth
Winther, Kristoffer Magnus
Zimmermann, John
Ørssløff, Finn

Følgende bestod den tresproglige korrespondenteksamen:

Abrahamson, Ulf
Albeck, Gudrun Susann
Andersen, Hanne-Marie
Andreasen, Annegrete
Bendixen, Marianne
Boholdt-Petersen, Lisbeth
Brink, Hanne
Calvo, Susanne Nina

Christensen, Annette Therese
Christensen, Bente
Christensen, Birgit
Christensen, Ellen Karen
Suzanne Schrydstrup
Clausen, Anne Herdis
Danø, Liselotte
Dohmann, Ellen Margrethe

Domansky, Birthe
Elsner, Lotte
Erntgaard, Bente
Fahrner, Ellsabeth
Farkas, Gizella
Gregersen, Lisa Margrethe
Hansen, Anne-Marie Kühl
Hansen, Janne Brus

Hansen, Jørn Torben
Hansen, Kirsten Vibeke
Hansen, Susanne Lading
Hansen, Vivi Lund
Harsting, Anne Margrethe
Herbst-Jensen, Charlotte
Christine
Hedegaard, Birgit Kjær
Hesislev, Finn
Hooge, Ulla
Hovgaard, Tove
Høyer, Ruth Bodil
Ibsen, Bente Winnie
Israelson, Agnete
Jacobsen, Bente
Jacobsen, Dorrit
Jakobsen, Hanne Helene
Jensen, Bente Nørskov
Jensen, Birgit Bøglid
Jensen, Birgitte Ullits
Jensen, Gunilla
Jensen, Kirsten
Jensen, Linda Kokborg
Jensen, Lise Gro
Jensen, Susanne Østergaard
Jørgensen, Annette Møller
Jørgensen, Jette Holst Schantz

Jørgensen, Vita
Klitgård, Åse
Krogsgaard, Karen
Kunov, Helle
Larsen, Elsebeth Kjellberg
Larsen, Gertrud Ellen
Larsen, Hanne Buch
Larsen, Hanne Lena
Larsen, Lene
Larsson, Lene Mai-Britt
Leise, Marguerite
Lind, Birgit Elsebeth
Lorentzen, Annette Bæk
Madsen, Inge-Merete
Madsen, Jane Bærskog
Madsen, Jonna Karin
Matthiesen, Inge
Michael, Gudrun
Michaelsen, Dorthe Rud
Mikkelsen, Susanne Harboe
Mortensen, Jens-Otto Buhl
Müller, Annette
Møller, Birgit
Møller, Kirsten Marie Krause
Nielsen, Anne Borup
Nielsen, Anne Grethe Brings
Nielsen, Inge-Marie

Olsen, Birgitte Engel
Olsen, Dorthe Marianne
Olsen, Ruth Ejdrup
Ottesen, Marianne Kirketerp
Pedersen, Anette
Pedersen, Ida-Elise Juulmann
Prahn, Minna
Ranløv, Esther
Rasmussen, Hanne Grethe
Rasmussen, Karin Charlotte
Ravnborg, Jette Hare
Reichhardt, Birgitte
Rickens, Ulla
Schapiro, Lis
Schleicher, Hanne
Storm, Janne
Sørensen, Lena Urup
Thomasen, Charlotte Elisabeth
Thomsen, Birthe Winther
Uhre, Kirsten
Uldahl, Yvonne
Vangshardt, Ole
Vinther, Annette
Warming, Jane Elsebeth
Wedell-Wedellsborg, Marianne
Wilde, Gert
Zerlang, Helen Susanne

Følgende bestod den erhvervsproglige korrespondenteksamen i to sprog:

Amhild, Margit
engelsk/fransk
Been, Birgitte
engelsk/spansk
Caspersen, Lis
engelsk/tyisk
Falck, Susanne
engelsk/fransk
Hansen, Annette Kofod
engelsk/fransk
Hansen, Karen Stenbæk
engelsk/fransk
Jacobsen, Lisbeth Henriette
engelsk/fransk
Jensen, Kirsten
engelsk/tyisk

Jensen, Vibeke Smith
engelsk/spansk
Jeppsen, Irene
engelsk/tyisk
Johansen, Susanne
engelsk/tyisk
Juul, Anne
engelsk/spansk
Kampmann, Dorte
engelsk/fransk
Larsen, Eva
engelsk/tyisk
Larsen, Gunhild Diness
engelsk/spansk

Larsen, Kirsten Irene
engelsk/tyisk
Levin, Mona Lisbeth
engelsk/spansk
Oppenheim, Regitze
engelsk/fransk
Otte, Pia
engelsk/spansk
Palludan, Margrethe
engelsk/fransk
Petersen, Lone Marianne
engelsk/spansk
Plenge, Kirsten Elisabeth
engelsk/fransk

Følgende bestod den erhvervsproglige korrespondenteksamen i et sprog:

Navrbjerg, Lise
fransk

Paulli, Hanne
spansk

Følgende bestod den erhvervsproglige prøve i to sprog:

Christiansen, Helle engelsk/tysk	Jørgensen, Peter engelsk/fransk	Puggaard, Hanne engelsk/spansk
Christiansen, Tove Kirstine engelsk/tysk	Lander, Anne Birgitte engelsk/fransk	Scheel, Gregers Ulrik engelsk/tysk
Grue, Jette engelsk/spansk		

Følgende bestod den erhvervsproglige prøve i engelsk:

Andersen, Niels	Hansen, Annette Nymann	Kringelbach, Esben Arne
-----------------	------------------------	-------------------------

Følgende bestod den erhvervsproglige afgangseksamen:

Bojesen, Martin Christlan engelsk/tysk	Jensen, Annette Juul engelsk/tysk	Olsen, Bente Agnete engelsk/spansk
Drewsen, Kirsten Feldthaus engelsk/fransk	Langkilde, Anne Charlotte engelsk/fransk	Petersen, Marie-Louise Møller fransk/tysk
Hansen, Ulla engelsk/fransk	Ludvigsen, Lone fransk/tysk	Poulsen, Carsten Stechnij engelsk/tysk
Hvalkof, Sonja fransk/tysk		

Følgende dimittender fra den erhvervsproglige diplomprøve, der tidligere har bestået denne prøve i et andet sprog, har opnået ret til at anvende titlen E.A.:

Andersen, Anne Birgitte engelsk/spansk	Holm, Mogens tysk/fransk	Rosenberg, Ejvind spansk/engelsk
Berthelsen, Lisse Karin tysk/engelsk	Jensen, Karen Østergaard tysk/engelsk	Saxov, Lise spansk/engelsk
Bræstrup, Birthe Lene engelsk/spansk	Lund, Karin Bredsgaard engelsk/tysk	Svensson, Annemette Lyng fransk/engelsk
Christensen, Vibeke Rathje fransk/engelsk	Løvgren, Pelle engelsk/spansk	Sørensen, Doris engelsk/spansk
Hansen, Inge Lis fransk/engelsk	Müller, Ebba Høeg tysk/engelsk	Vesteril, Birthe Elbrønd tysk/engelsk
Hansen, Jesper Ellis engelsk/spansk	Olsen, Lis Helga Lentz tysk/engelsk	

Følgende bestod den erhvervsproglige diplomprøve:

Engelsk:	Henriksen, Lisbeth Korsgaard	Kristiansen, Palle Bertel
Brandt, Birgit	Jørgensen, Helle-Vibe	Larsen, Lone Halberg
Christensen, Birte Hedegaard	Benedicte Kretschmar	Lütken, Palle
Christensen, Inger Elgaard	Kirkegaard, Kirsten	Mortensen, Helle Marquard
Duckert, Susanne Ellsabeth	Kjær, Ulla Irene	Müller, Gitte
Hansen, Dorith Agnethe	Krabbe, Else	Nielsen, Anne-Birte Damgaard
Heitmann, Annette	Kristensen, Inger Margrethe	Nielsen, Birgit Betty

Nielsen, John Klærke
Nilsson, Bente
Peerless, Aase
Petersen, Merete Schramm
Schou, Jytte
Sehested-Grove, Jonna Irene
Sørensen, Kirsten Vesterager
Winther, Jytte

Fransk:
Aisly, Ulla Ingrid
Christensen, Hanne Maj
Hansen, Kirsten
Herbin, Isabelle
Jensen, Lene Herring
Ludvigsen, Bodil Annelise

Lytzen, Lilli
Moos, Kirsten
Petersen, Karen Marie
Preben-Andersen, Michala
Benedicte
Stilling, Ruth
Sørensen, Erik

Spansk:
Andersen, Anna Gertrud
Margareta
Blegvad, Annette
Christensen, Tove
Grindsted, Annette Marie
Laursen, Hanne Juel
Lock-Halvorsen, Claudio

Rothe, Anne Cornelia
Rothenborg, Elizabeth
Soltau, Elisabeth
Thorkil-Jensen, Helle
Aaskilde, Sven Kristian

Tysk:
Eskandani, Ulla-Merete
Hejlsø, Margrethe Verena
Hopstock, Henrik
Jensen, Klara Kirstine
Møller, Karin Mønsted
Mortensen, Mechthilde
Nielsen, Mikael Østergaard
Schultz-Hansen, Annelise
Selchau, Ann Dorrit
Sigh, Ulla Elisabeth

Følgende bestod den erhvervsproglige kandidateksamen:

December 1973/januar 1974:

Engelsk:
Hedemark, Birgit Agnete

April/juni 1974:

Engelsk:
Diekmann, Jytte
Faber, Dorrit
Kjærulff, Annette

Mathiesen, Hanne
Skov, Birte Nielsen

Fransk:
Bertram, Eva
Dyrberg, Gunhild

Spansk:
Duvantler, A. B. Claire

Haffner, Charlotte Inge von
Rasmussen, Per Wieben
Sørensen, Doris

Tysk:
Horneman, Bente Ebbesen
Jørgensen, Randi
Petersen, Ester

Følgende bestod den erhvervsproglige oversætter- og tolkeeksamen:

Engelsk:

Mogensen, Poul Hansen

Rasmussen, Carl Vilhelm

Følgende bestod translatørexamen:

Engelsk:

Andersen, Ebba
Fosvald, Bente Jensen
Hedemark, Birgit Agnete
Pedersen, Benny
Quist, Christian

Fransk:
Jensen, Jens Peter
Nielsen, Ebbe Emil Traugott
Aaberg, Agnete

Serbo-kroatisk:
Vidoric, Aase

Svensk:
Heurlén, Birgit Ann-Marie

Følgende bestod den ensproglige korrespondenteksamen:

Engelsk:

Agerup, Susanne
Ahlegaard, Bente
Albech, Hanne Jeannie

Andersen, Karin Lund
Andersen, Pia Juel
Andreassen, Lisbeth Heckmann
Backer, Jane Grith

Bønnike, Kristina
Bennov, Kirsten
Bertelsen, Ann
Bonnesen, Ulla

Breith, Susanne
Christensen, Hanne Daugaard
Christensen, Hanne Lybæk
Christensen, Lene
Clausen, Kirsten
Conradsen, Lilli Merete
Corffixen, Birgit
Dalsgaard, Kirsten Birgitte
Delchmann, Else Merete
Elstrup, Karen
Falk, Ivan Elmer
Fauschou, Inge-Vibeke
Fausing, Karen-Margrethe
Findal, Tove
Frøklær, Inger
Gadmar, Kirsten Birgit
Gryberg, Jessie Marianne
Hansen, Else
Hansen, Marianne Wiig
Hansen, Nina Lamp
Hein, Randi
Hejsø, Margrethe Verena
Helgren, Birthe Blinderup
Hjort, Rita Lis
Holmsgaard, Bodil
Hveger, Birte Susanne
Hænsch, Susanne
Højbjerg, Elsebeth
Hørlück, Marianne
Haase, Marianne
Ingvorsen, Liselotte
Jedlg, Dorthe
Jenner, Winnie
Jensen, Britta Vestmø
Jensen, Eva True
Jensen, Greta Ingeborg
Jensen, Inge Birthe
Jensen, Ingrid Susanne Ruth
Jensen, Linda Charlotte Fuchs
Jensen, Maria-Lena
Johansen, Lis Taaning
Jørgensen, Susan Himmelstrup
Knock, Anne Prior
Kolbye, Lisbeth
Kristensen, Elin
Kristensen, Jane
Larsen, Lene Lyngfeldt
Larsen, Magda Helene
Lope, Ellen-Margrethe Talanias
Lund, Inge
Løbner, Joan Kryger
Madsen, Lisa Engelund
Maes, Jørgen
Maimstrøm, Birgit
Mejlgaard, Inger Lise
Mortensen, Kira Anni

Mosegaard, Susan Karin
Møller, Anita Lone
Neergaard, Dorthe
Nielsen, Ann-Britt
Nielsen, Birgit
Nielsen, Helen Erhorn
Nielsen, Inga Krogsgaard
Nielsen, Judith Sundby
Nielsen, Lene Margrethe
Nielsen, Steen Withen
Nilsson, Jette
Olesen, Bodil
Olesen, Vibeke Eva Boyer
Olsen, Birthe Reinbek
Olsen, Christel
Olsen, Doris Margrethe
Pedersen, Dorrit Susan
Pedersen, Inge-Lise
Pedersen, Nina Rosenvinge
Pedersen, Sigrild Lis
Pedersen, Torben
Petersen, Anny
Petersen, Birte Stender
Petersen, Ken Lars Panduro
Reindel, Denise Yamina
Rinus, Ulla Ellsabeth
Rossing, Frank
Ryyd, Siri
Stausholm, Anne-Marie
Steenberg, Ulla Birgitte
Steffensen, Lona Marian Hvalsø
Stølgård, Susanne
Svensson, Gerda
Svensson, Kirsten
Sørensen, Dorrit Elise
Sørensen, Grethe
Sørensen, Rita Bøgh
Sæbye, Hedvig
Thuesen, Karin
Vermund, Dorte
Villumsen, Annemarie Bjerregård
Vinter, Britt
Wiase, Yvonne
Wiitanen, Bjarne
Winther-Hansen, Birte
Øgendahl, Anne
Aakerlund, Lisa Aagaard

Fransk:

Bache, Hanne
Borgschmidt, Kirsten
Burmester, Lone
Christensen, Ulla Trægårdh
Christiansen, Grethe Ruth
Buchwald

Christoffersen, Karen Sinding
Drachmann, Peter A.
Gilese, Pia Yvonne
Gregersen, Inger Eline
Hagen, Christina Høeg
Hansen, Ellsabeth Cornelius
Holm, Nina Harriet
Ingebrigtsen, Marianne Birgit
Jensen, Helle Brødegaard
Jespersen, Tove Alice
Pallsgaard
Larsen, Lisbeth Ida
Lauterbach, Birgitte Wendelboe
Madsen, Jytte Halfdan
Muller, Alain
Mølbjerg, Lone
Nielsen, Birthe
Nielsen, Henrik Bunde
Nielsen, Torben Fossing
Oberleltner, Eina Katrine
Olsen, Helle
Pedersen, Else Ellsabeth
Prause, Anne
Rasmussen, Helle
Sund, Vibeke
Svendsen, Hanne
Sørensen, Kirsten Skotte
Vergo, Rose Marie

Italiensk:

Borum, Kirsten
Hansen, Inga
Hasdorf, Katja
Jahnsen, Vibeke
Knorr, Susanne Eva
Knudsen, Knud Marlius
Madsen, Hanne Halling
Petersen, Anita Maria
Sahlberg, Jytte
Sassara, Merete Koch
Tuxen, Frank

Russisk:

Bentsen, Grete

Spansk:

Andersen, Bodil Inger
Andersen, Ebba Marie
Anderson, Norma Laing
Bisgaard, Inger
Bisgaard, Mogens
Dalsager, Liselotte
Friderichsen, Vibeke Kirsten
Gregersen, Inger Eline
Knudtzon, Agnete
Kramshøj, Lene Anneke

Nobel, Liza
Rosendal, Michaela Ulstrup
Thomsen, Inger

Tysk:

Andersen, Hanne Bahn
Andersen, Inger Birgitte
Andersen, Jonna Ragnhild
Andersen, Liselotte Kollerup Stig
Andersen, Susanne Willer
Arnberg, Ellen
Axelsen, Birgitte
Bennike, Lene
Bruhn, Margit
Christensen, Birthe Würgler
Christensen, Inge Elgaard
Christiansen, Birthe
Dreckmann, Alice
Duus, Gerda

Eriksen, Hanne Christina
Dahlquist
Fink-Jensen, Jenny
Gaffran-Poulsen, Wivi
Gundlach, Ingeborg
Hansen, Birgit Bøiken
Hansen, Dorls
Hansen, Inge Lillian
Henriksen, Jytte
Holm, Lis
Jensen, Jørgen Peter Steen
Jensen, Vibeke Rytter
Jeppesen, Birthe
Johannesen, Birgit Bøg
Johannsen, Eva
Jørgensen, Joan
Karkossa, Inge Mariley
Koch, Lis
Kölliker, Britta

Larsen, Eill
Larsen, Vivian Gregers
Lumholtz, Helle
Nerving, Walther
Nielsen, Karen
Nielsen, Tove Minna
Ortvald, Gisela
Paludan, Anne
Paludan, Else
Pedersen, Grethe
Pedersen, Torben
Petersen, Kirsten Margrethe
Rasmussen, Birthe Oved
Rasmussen, Helle
Schmidt, Susanne
Schou, Jytte
Sonne-Hansen, Vibeke
Sørensen, Eva
Vielsted, Margit Eva

Følgende bestod prøven i italiensk:

Bresemann, Kirsten Boye
Feldthusen, Tove Muriel
Frost, Kirsten Ellsabeth Lauesen

Hansen, Elva Margit
Herbst-Jensen, Susanne

Olsen, Connie E. K.
Skovgaard, Kirsten Tove

Følgende bestod prøven i spansk:

Andersen, Lisbeth
Bjerge, Kirsten Vibeke
Bruun, Ellen
Christensen, Lisbeth
Dragsdahl, Annette Margrethe
Dalitz

Gutierrez, Inge Lis
Henriksen, Per Roger
Jensen, Jenny
Jensen, Lisbeth
Larsen, Erik Rytter

Lund, Janne
Mortensen, Birgitte
Mortensen, Solveig Kjersgaard
Niemann, Anne-Marie Moll
Valum, Mette

Ankekommissioner

Undervisningsministeriet pålagde ved bekendtgørelse af 13. december 1973 om visse forhold i forbindelse med censorers medvirken ved bedømmelse af eksaminer på de højere uddannelsesinstitutioner Handelshøjskolen at nedsætte ankekommissioner, således at studerende, der var utilfredse med en eksamenskarakter, havde mulighed for at klage over denne.

Der nedsattes 6 ankekommissioner inden for den økonomiske afdeling og én ankekommission for sprogafdelingen.

Den praktiske fremgangsmåde ved klage over en karakter er den, at eksaminanden indsender en skriftlig og begrundet klage til rektor, som herefter lader klagen gå videre til bedømmerne til udtalelse. Bedømmerne kan ændre karakteren eller fastholde den, og resultatet af bedømmernes overvejelse meddeles den studerende

af rektor. Såfremt den studerende ikke kan acceptere den redegørelse, bedømmerne har givet, har han mulighed for at kræve sagen indbragt for ankekommissionen.

I praksis behandles alle ankesager af eksamenskontoret, og i forbindelse med sommereksamen 1974, hvor ankeinstitutionen for første gang var i funktion, henvendte over 200 studerende sig til eksamenskontoret for at få en orientering om reglerne for anke over karakterer. Udover en orientering om de formelle regler blev de studerende henvist til at tale med den lærer, der havde bedømt opgaven, og 48 studerende indgav herefter den officielle klage til rektor. Af disse 48 studerende fik én studerende medhold hos lærer og censor i den forstand, at karakteren blev ændret fra 00 til 03.

Der blev herefter i alt indgivet 12 anker, som blev behandlet af ankekommissionerne.

De 2 anker angik sprogafdelingen og blev behandlet af en ankekommission bestående af censorformanden, translatør Axel Anslev, professor Ove K. Clausen og professor, dr. phil. Hans Sørensen (begge censorer), lektor, cand. mag. Erling Bjørn Hansen og stud. ling. merc. Jørgen Høedt – de sidste 4 udpeget af studienævnet, idet studienævnet dog skal udpege mindst 2 censorer.

Resultatet af ankekommissionens arbejde blev, at den ene klage blev afvist, medens den anden klage blev henvist til ombedømmelse. Den oprindelig givne karakter var 03. Ved ombedømmelsen ved andre bedømmere, blev karakteren ligeledes 03.

På den økonomiske afdeling var der 6 ankekommissioner; alle under forsæde af censorformanden, direktør, lic. merc. Poul B. Christensen.

Ankekommissionen for HA-studiet, som bestod af censorformanden og censorerne, cand. oecon. Søren Aggebo og cand. polit. Hans Paaschburg samt lektor, lic. merc. Søren Heede og stud. merc. Søren Sørensen, fik 5 klager. De 3 klager blev afvist. I ét tilfælde ændredes karakteren fra 00 til 03, idet ankekommissionen fandt, at der i den specielle situation forelå sådanne omstændigheder, at kommissionen turde ændre karakteren og henføre opgaven til midtertrinnet for den utilfredsstillende besvarelse.

I ét tilfælde henviste kommissionen opgaven til ombedømmelse. Den oprindelige karakter var 03 – ombedømmelsen gav resultatet, at opgaven blev bedømt til 5.

Ankekommissionen for faget »skatteret og revision« havde følgende medlemmer: højesteretssagfører Niels Alkil og statsautoriseret revisor J. Burch Petersen (censorer), adjunkt, cand. jur. Jørgen Henriksen og studerende, revisor J. Green Hansen. Til kommissionen indkom der én klage, som blev afvist.

Ankekommissionen for HD-studiet i faget »regnskabsvæsen« havde som censorrepræsentanter lic. merc. Egon Andersen og direktør, lic. merc. Børge G. Christensen. I kommissionen deltog desuden lektor, cand. merc. Dennis Clausen og stud. merc. Christian Edelmann. Kommissionen behandlede én klage, som blev afvist.

Ankekommissionen for HD-studiet i faget »finansiering« havde som medlemmer vicedirektør, cand. polit. Richard Mikkelsen, direktør, statsautoriseret revisor Erik Møllerup (censorer), adjunkt, cand. merc. Cato Baldvinsson og stud. merc. Jørgen Mejlholm HA. Kommissionen havde én anke, som blev afvist.

Ankekommissionen for HD-eksamen, 1. del, havde som medlemmer kontorchef, cand. jur. Alf Jensen og direktør, cand. polit. Steen Buhl (censorer), afdelingsleder, cand. polit. Orla Brandt Jensen og som studenterrepræsentant Jørgen Christensen. Kommissionen havde én anke. Anken afvistes.

Der har endelig været nedsat en ankekommission for faget »organisation« på HD-studiet, 2. del. Kommissionen havde følgende medlemmer: Direktør Ole Heise og direktør Leif Monies (censorer), lektor Britt-Mari Blegvad (lærer) og stud. merc. Jens Erik Parsby (studerende). Kommissionen behandlede én anke, som afvistes. Handelshøjskolens eksamenskontor har fungeret som sekretariat for ankekommissionerne.

VII. Den erhvervsøkonomiske doktorgrad

Lic. merc. Frode Slipsager indleverede primo december 1971 en afhandling med titlen: »Studier i decentraliseringsproblemet i international afsætning« til opnåelse af den erhvervsøkonomiske doktorgrad ved Handelshøjskolen i København.

Højskolens økonomiske fagråd nedsatte ved sit møde den 13/12-71 et bedømmelsesudvalg bestående af:

Professor Sune Carlson Ph. d., Uppsala Universitet,
professor Torben Agersnap, Handelshøjskolen i København,
professor, ekon. dr. Arne Rasmussen, Handelshøjskolen i København.

Den 28/9-1973 indstillede bedømmelsesudvalget enstemmigt til det økonomiske fagråd, at afhandlingen blev antaget til forsvar for den erhvervsøkonomiske doktorgrad.

Indstillingen havde følgende ordlyd:

Forfatteren har stillet sig den opgave at analysere nogle af de problemer, der opstår for ledelsen af en erhvervsvirksomhed, hvor en del af dens salg og eventuelt også produktion foregår gennem enheder af virksomheden, der er placeret i et andet land end moderselskabet. Såvel datterselskaber som agenter opfattes som udenlandske enheder, og forfatteren søger at finde frem til forhold, der kan betinge, i hvilket omfang beslutningskompetencen inden for bestemte sagsområder ligger ved hovedkontoret eller ved den udenlandske enhed. Desuden interesserer han sig for hovedkontorets muligheder for at styre de decentraliserede beslutninger som helhed og i de enkelte beslutningsfaser.

Til belysning heraf har forfatteren gennemført personlige interviews med ledere af 51 danske virksomheder med datterselskaber eller salgsagenter i udlandet. Interviewene er gennemført på grundlag af et noget primitivt spørgeskema, men forfatteren, der selv har ført alle samtaler, har taget fyldige referater. Han har evnet at indhente en lang række nye og væsentlige oplysninger om afhandlingens emne. Samtalenotaterne er systematisk gengivet i et stort appendix, og man må i høj grad kreditere forfatteren for den rigdom af oplysninger om danske virksomhedslederes erfaringer og synspunkter på centrale organisationsproblemer, der her er samlet.

Forfatteren udnytter selv kun en del af disse oplysninger i sin teoretiske analyse, som han koncentrerer omkring problemet om centralisering versus decentralisering af beslutninger i internationale virksomheder. Analysen gennemføres ensidigt ud fra en koncernledelses interesse og med udgangspunkt i den såkaldte management-litteratur, der ser styring og kontrol af hele virksomheden som en opgave i sig selv. Denne synsvinkel er på samme tid afhandlingens styrke og svaghed. Styrken ligger i, at den giver forfatteren en enkel og overkommelig problemstilling til analysen af det i forvejen indsamlede materiale. Men den fører samtidig til, at mange væsentlige teoretiske spørgsmål ikke berøres. Det er således en svaghed, at driftsøkonomiske teoretiske synsvinkler ikke trækkes ind i analysen, ligesom forfatteren kun i meget beskedent omfang har draget nytte af den nyere

analytiske organisationsteoretiske litteratur. Man kan også sætte et spørgsmålstegn ved det hensigtsmæssige i, at forfatteren bevidst afskærer sig fra at drage sammenligning mellem sine resultater og resultaterne af forskningen af centraliserings- og decentraliseringsproblemer i virksomheder, der kun arbejder på eet nationalt marked.

Inden for den anførte snævre afgrænsning af problemstillingen gennemfører forfatteren sin analyse på en systematisk og konsistent måde.

Analysen gennemføres i tre trin. Efter nogle indledende afsnit (kap. I–IV) beskrives først beslutningsfordelingen mellem hovedkvarter og udenlandske enheder for nogle udvalgte sagsområder inden for afsætningen (kap. V–IX). Der udregnes en decentraliseringsgrad = antal virksomheder, hvor beslutninger (alternativvalg) vedrørende det pågældende sagsområde ligger hos de udenlandske enheder, i % af antal virksomheder i alt inden for gruppen. Der tegnes en decentraliseringsprofil for virksomhederne omfattende følgende sagsområder: produkttilpasning – prisfastsættelse – servicetilrettelæggelse – reklamemedievalg – distributionsvalg. Gennem partielle analyser sammenlignes derefter decentraliseringsprofilerne for de undersøgte virksomheder successivt grupperet efter forskellige karakteristika som f. eks. antallet af udlændinge eller udlandskyndige i koncernledelsen.

Denne fremgangsmåde er i princippet kun forsvarlig under en ceteris paribus forudsætning, som ikke er opfyldt i dette materiale. Det ville have været mere hensigtsmæssigt at sortere virksomhederne efter en gennemgang af alle væsentlige karakteristika i nogle få hovedtyper, og derefter at sammenligne decentraliseringsprofilerne for disse.

I anden del af undersøgelsen (kap. X–XIV) behandles »rammekontrollen af decentraliserede beslutninger«, d.v.s. »alle de foranstaltninger, de internationale virksomheder iværksætter for at holde alternativvalget hos de udenlandske enheder (både egne og selvstændige) inden for de begrænsninger, der afstikkes af virksomhedens mål«.

Forfatteren opdeler virksomhederne i henholdsvis decentraliseret og centraliseret orienterede og undersøger derefter, hvor stor en procentdel inden for hver gruppe, der anvender forskellige former for rammekontrol o.l. Forskellene kommenteres i hvert tilfælde bl.a. med henvisning til international managementlitteratur om samme emne.

Hovedresultaterne af denne del er, »at virksomhederne ikke kan kommunikere tilfredsstillende, ikke har udformet en politik og en planlægning, der kan fungere over miljøafstande og ikke har opbygget en organisation, der i tilstrækkelig grad tager hensyn til de fremmede miljøbetingelser. Virksomhederne er således dårligt udstyret til at kunne udføre miljøkoordinationen gennem rammekontrol og har derfor tilsyneladende erhvervet sig den nødvendige kontrol gennem en øget centralisering af alternativvalget«.

Afhandlingens tredje del (kap. XV–XVI) søger at inddrage elementer af nyere beslutningsteori i analysen af decentraliseringsproblemerne i internationale virksomheder. Der er flere interessante ideer præsenteret i disse kapitler, men behandlingen er ikke særligt dybtgående, og tilknytningen til det indsamlede materiale er der kun gjort lidt ud af, så alt i alt er det afhandlingens svageste afsnit.

Som helhed er der dog ikke tvivl om, at forfatteren med denne afhandling

dokumenterer indsigt i og evne for videnskabeligt arbejde. Han har tilvejebragt et materiale af høj kvalitet og har underkastet det en systematisk analyse, der inden for den af forfatteren afgrænsede problemstilling bringer nye faglige landvindinger. Udvalget indstiller derfor, at den foreliggende afhandling af det økonomiske fagråd antages til forsvar for Handelshøjskolens doktorgrad.

Afhandlingen blev af det økonomiske fagråd den 5/11 1973 antaget til forsvar for den erhvervsøkonomiske doktorgrad.

Som officielle opponenter udpegede fagrådet:

Professor Sune Carlson, Uppsala Universitet,
professor Torben Agersnap, Handelshøjskolen i København.

Forsvaret fandt sted 27/11 1973.

Ex auditorio opponerede professor Ejler Alkjær.

Forsvaret blev ledet af rektor, professor Jan Kobbarnagel.

De officielle opponenter indstillede herefter til det økonomiske fagråd, at doktorgraden blev tildelt Frode Slipsager.

Det økonomiske fagråd konfererede doktorgraden den 3. december 1973.

Doktordiplomet blev overrakt ved årsfesten den 26. januar 1974.

Curriculum vitæ for dr. merc. Frode Slipsager:

Født den 17. november 1925.

1952: Den erhvervsøkonomiske afgangseksamen (H.A.) fra Handelshøjskolen i København.

1952: Eksportmedarbejder, senere fuldmægtig på Danske Andelsslagteriers Kød-konserverfabrikker i Roskilde (DAK).

1958: Souschef i salgsafdelingen på Den kongelige grønlandske Handel i København (KGH).

1961: Cand. merc. ved Handelshøjskolen i København.

1962: Forskningsstipendiat ved Institut for Udenrigshandel, Handelshøjskolen i København.

1964: Tildeling af Tietgen-guldmedalje for afhandling om eksportsamarbejde mellem industrivirksomheder.

1965: Erhvervelse af lic. merc.-graden.

1965: Amanuensis ved Institut for Udenrigshandel, Handelshøjskolen i København.

1965: Tre måneders studierejse til Stanford University i Californien, USA.

VIII. Det erhvervsøkonomiske licentiatstudium

Studiet er tilrettelagt i overensstemmelse med reglerne i bekendtgørelse af 28. august 1969 om den erhvervsøkonomiske licentiatgrad.

Studiet har til formål at opøve de studerendes evne til selvstændigt videnskabeligt arbejde inden for erhvervsøkonomien, og tildelingen af den handelsvidenskabelige licentiatgrad, er udtryk for højskolens anerkendelse af, at licentiaten har vist egnethed for sådant arbejde.

I 1973/74 er gennemført følgende licentiatseminarer:

Steffen Jørgensen: »Elementer af den klassiske variationsregning«.

Cand. stat. Agnar Höskuldsson: »Brugen af optimeringsmetoder ved planlægning, budgettering og evaluering«.

I 1973/74 er i tilknytning til licentiatstudiet gennemført følgende forskningsseminarer:

Lektor Axel Schultz Nielsen, Institut for teoretisk statistik: »Anvendelse af EDB i undervisningen i teoretisk statistik. Et sæt specielle subrutiner til lokalt brug«.

Cand. merc. John Hejn Kjær, Institut for forsikring: »Virksomhedens database som element i en søge-lære-proces«.

Tildeling af licentiatgraden

I beretningsperioden er licentiatgraden tildelt cand. merc. Steen Hemmingsen, cand. merc. Tage Skjøtt-Larsen, cand. stat. Agnar Thor Höskuldsson, cand. polit. Stig Evan Ree og cand. merc. John Hejn Kjær.

Steen Hemmingsen indleverede i februar 1973 en afhandling med titlen:

»Studier af nogle danske virksomheders investeringsadfærd«

til bedømmelse og forsvar for højskolens licentiatgrad.

Et bedømmelsesudvalg, nedsat af det økonomiske fagråd og bestående af

docent, ekon. dr. Sten Jönsson

professor, ekon. dr. Erik Johnsen

professor, dr. polit. Bjarke Fog

konstaterede, at licentiaten på tilfredsstillende måde havde deltaget i det af højskolen afholdte licentiatseminar og indstillede den 16. maj 1973 til det økonomiske fagråd, at afhandlingen godkendtes.

Indstillingen havde følgende ordlyd:

Afhandlingen, som er opdelt i 7 kapitler, er på 430 maskinskrevne sider, hvortil kommer bilag og litteraturliste, 6 sider.

Kapitlernes indhold er følgende:

Kapitel 1: Indledning,

Kapitel 2: Valg af referenceramme,

Kapitel 3: En beskrivelsesmodel,

Kapitel 4: Tilrettelæggelse af den empiriske undersøgelse,

Kapitel 5: Præsentation af det empiriske materiale,

Kapitel 6: Forsøg på en systematisering af undersøgelsens resultater,

Kapitel 7: Nogle implikationer i de foretagne studier.

De enkelte kapitler skal nu gøres til genstand for en nærmere omtale.

I kap. 1 (11 s.) præciseres afhandlingens problemstilling, på s. 1.3 og 1.6, som følger:

»at beskrive, hvorledes investeringsbeslutninger træffes i nogle danske erhvervsvirksomheder. Hovedvægten tænkes lagt på de interne processer; samtidig med at vi vil forsøge at fremhæve nogle faktorer, som virker hæmmende/fremmende på en »økonomisk rationel« tilpasning af ressourcerne til forandringer i omgivelserne.«

»Vi vil betragte det som tilfredsstillende, hvis vor beskrivelse af investeringsadfærd resulterer i:

Opstilling af en referenceramme, som sætter os i stand til at føre meningsfulde diskussioner omkring investeringsproblematikken med såvel »teoretikere« som »praktikere«.

Efter en metodediskussion vælger forfatteren at behandle 3 grupper af referencemodeller nærmere: Økonomisk investeringsteori, Beslutningsteori og Adfærdsteori.

I kap. 2, som er på 43 s., foretager forfatteren en analyse af den investerings-teoretiske, den beslutningsteoretiske og den adfærdsteoretiske referenceramme med henblik på en vurdering af disse 3 referencerammers relevans for hans problemstilling.

Hemmingsen konkretiserer det klassiske investeringsteoretiske ræsonnement som følger:

Hvilken total kapital bør virksomheden disponere over,

Hvorledes bør kapitalen allokeres på kapitalanvendelser, og

Hvorledes bør kapitalen allokeres på kapitalformer.

Baseret på en diskussion ved litteraturstudier konkluderer han, at investerings-teoriens forudsætninger er så urealistiske, at teoremerne ikke direkte er teoretisk testbare.

Han går herefter ind i en diskussion af investeringsbeslutningen. Han kan ikke finde en éntydig definition på beslutningssituationen og vælger derfor at arbejde med et antal egenskaber, herunder antal beslutningstagere, beslutningsprogrammerbarhed og informationsgrad, måling af konsekvenser, beslutningsniveau, tids-horisont, antal beslutningskriterier, område, søgeintensitet, stimuli, metode, konsi-stens, rolle og kontrol.

Udfra en diskussion og eksemplificering af beslutninger med alternative egen-skaber kommer han frem til en vigtig slutning for sit studium, at beslutninger i praksis ikke træffes i et vacuum samt at de ofte er led i en kæde af enkeltbeslut-ninger.

Hemmingsen diskuterer herefter det, han kalder en adfærdsteoretisk standard, d.v.s. en ganske kort diskussion af spørgsmålet ét eller flere beslutningskriterier for en afgørelse. Han konkluderer efter en diskussion af flere forfattere, at man for at kunne forklare og styre investeringsprojekters forløb må inddrage flere kriterievektorer for at beskrive den proces (slusesystem), hvorved investeringsalternativer fremkommer, bevæger sig rundt i organisationen, redefineres eller forkastes samt giver anledning til nye projekter (s. 243).

Baseret på disse iagttagelser forsøger Hemmingsen i kap. 3 at opstille sin egen beskrivelsesmodel. I dette 8 sider korte kapitel argumenterer han for, at ressourceallokeringsprocessen som afhængig variabel er en funktion af 4 indskudte variable: definitionssystemet, projektbehandlingssystemet, integrationssystemet og kontrolsystemet. Disse 4 er alle afhængige af 5 uafhængige variable: relationer til omgivelserne (strategi), belønningssystemet, rollesystemet, magtsystemet og informationssystemet.

I kap. 4 (på 27 s.) diskuteres, baseret på nogle almindelige metodologiske overvejelser, hvorledes en empirisk undersøgelse til at udfylde kapitel 3's referenceramme og give svar på de i kap. 1 stillede spørgsmål, kan udføres.

Forfatteren arbejder med 3 kriterier for valg af projekter:

Der bør være flere investeringsprojekter i hver virksomhed,

De bør give anledning til beskrivelse af projektkollisioner,

Projekterne bør være væsentlige og projekterne bør være i gang i selve observationsperioden.

Dataindsamlingen skal foregå dels ved observation af møder, dels gennem interviews med medarbejdere og eksterne personer, og dels ved analyse af skriftligt materiale, som interne rapporter, mødereferater og eksterne beskrivelser, f. eks. fra dagspressen.

Forfatteren har explicit søgt at tage hensyn til og korrigere visse fejlkilder, som han gør detaljeret rede for på s. 426–427.

Efter en række mindre feltstudier koncentrerer forfatteren sig om 2 virksomheder, ALFA og BETA, som hver bliver repræsenteret med 3 projekter.

I kap. 5, som fylder 250 s., gives en indgående beskrivelse af de 6 projekter.

Der skal ikke i denne korte omtale gives noget egentligt referat af Steen Hemmingsens beskrivelse af sit empiriske materiale. Det skal blot påpeges, at kapitlet indeholder noget af det mest detaljerede stof omkring væsentlige beslutningssituationer, der hidtil har været gjort tilgængeligt for teoretiske undersøgelsesformål.

Det er karakteristisk, at der i hvert tilfælde er mange personer involveret, at der er tale om en beslutningsproces, der følger almindelige organisatoriske adfærdprocesser, samt at hvert tilfælde indeholder en enorm og næsten uoverskuelig mængde information. Disse aspekter illustreres meget klart ved Hemmingsens detaljerede og neutrale beskrivelse.

I kap. 6, som er på 55 s., gør forfatteren et forsøg på at systematisere resultaterne af sin undersøgelse. Han starter med at slå fast, at selvom projektbeskrivelserne også har involveret traditionelle lønsomhedskriterier, bekræfter hans beskrivelse den antagelse, at der er forskel på teori og praksis, mellem lærebøgernes

simplificerede standardsituationer og den industrielle hverdags barske men ofte udfordrende realiteter (s. 6.1, cit.).

Forfatteren har valgt den fremgangsmåde at sammenholde investeringsteoriens normative udsagn med den beskrivelse, han selv får frem ved at fylde information på de 4 elementer, der optræder som de indskudte variable i hans beskrivelsesmodel. Denne sammenstilling skulle efter forfatteren udgøre et svar på hans forskningsformål nr. 1.

Med hensyn til at definere et investeringsproblem har forfatteren fundet ressourcekrav på kapacitetssiden, kvalitet, omkostninger, sortiment, teknologi, kapitalstruktur, budgetandel, trivsel samt externt omdømme.

Han har fundet kriterier og informationskilder til en klar beskrivelse af problemerne.

Med hensyn til hvem der udformer definitionerne af problemet, har han behandlet specialisten, organisationskomponenter, belønnings- og informationssystemet, tidspræferencer, toplederens rolle samt projektdefinitionens afhængighed af omgivelserne.

Med hensyn til projektbehandlingssystemet formulerer forfatteren dels en generel model, dels beskriver han i modelform, hvorledes nogle af de i kap. 5 beskrevne projekter rent faktisk er blevet behandlet. Det er karakteristisk, at der er mange faser i behandlingen, og at den ikke lader sig beskrive ved en simpel, enkelt model, endstige tilstræbende et enkelt, simpelt formuleret mål.

Forfatteren finder 3 roller i projektbehandlingssystemet:

Projektkoordinatoren

Policy-makeren og

Specialistrollen.

En måde at behandle projektet på, således at beslutning fremkommer, er frasortering af alternativer via en risikotærskel, det er anvendelse af diskrete nyttefunktioner og det er særlige relationer mellem køber og sælger samt fænomenet commitment.

Med hensyn til kontrolsystemet er dette efter forfatterens observationer karakteriseret ved to nøgleord: »det er ikke mit bord« og »efterrationalisering«. Hemmingsen har fundet, at jo længere man kommer ind i beslutningskæden, hvor den ene beslutning søger at retfærdiggøre den foregående, jo mere ændres beslutningskomponenternes værdi- og informationssystem (s. 6.44).

Sluttelig behandles i kap. 6 spørgsmålet om, hvorledes sammenhængen er mellem de forskellige projekter i en given virksomhed.

Hemmingsen behandler dels projektkollisioner og dels integrationsprocesserne som en funktion af tidligere investeringsprojekter og konkluderer (s. 6.53), at graden af projektintegration i den praksis, han har studeret, snarere er en funktion af tidligere investeringsbeslutninger og det herved gradvist udviklede projektbehandlingssystem, end det er en detaljeret afvejning imellem projekialternativer og ressourcekrav i en total investeringsplan.

Sammenholder man det konkluderende kapitel 6 med problemstillingen s. 1.3, hvor forfatteren sætter sig som mål at beskrive investeringsbeslutninger på en sådan måde, at faktorer, der virker fremmende/hæmmende på en rationel tilpasning

af ressourcerne, fremkommer, må det siges, at de 4 indskudte variable, definitionssystemet, projektbehandlingssystemet, integrationssystemet og kontrolsystemet, hver for sig og tilsammen kaster nyt lys på muligheden for overhovedet at træffe traditionelle rationelle beslutninger i normale lidt større virksomheder.

Hemmingsens konklusion er en logisk følge af de indgående beskrivelser, hvis enkelte informationer naturligvis kunne have været systematiseret på anden vis.

Styrken i den valgte systematik er imidlertid, at de 4 indskudte variable er organisatoriske processer, som relativt let lader sig finde i enhver virksomhed, og dermed er der peget på, at den pågældende beskrivelsesmodel kan siges at være såvel generel som operationel.

Vor vurdering er, at den også er informativ på den måde, at information sorteret op i de 4 kasser placerer beslutningsprocessen i et mere realistisk lys, hvor man har større mulighed for at gribe ind og styre den, idet hvert enkelt led i beslutningsprocessen bliver klar over de urimeligheder, som hvert enkelt led påfører processen, set ud fra et helhedssynspunkt.

En beskrivelse af større investeringer i Steen Hemmingsens beskrivelsesmodel vil derfor virke såvel descriptivt operationelt som potentielt normativt.

Forfatterens primære forskningsformål kan hermed siges at være opfyldt. Det hovedspørgsmål, forfatteren stiller i kapitel 7 er, om hans beskrivelsesmodel også kan fungere som en søge-lære model, forstået på den måde, at praktikere og teoretikere kan lære sig noget mere om hinandens måde at fungere på, ved at systematisere informationen efter de retningslinjer forfatteren har skitseret.

Til den ende krydser han sine 4 indskudte variable med det, han kalder: en 3-faset ressourcestyringsfilosofi. Denne består i opstilling af en faktisk ressourceprofil, formulering af en policyprofil og tilpasning af policyprofilen gennem ændring af definitions-, projektbehandlings-, kontrol- og integrationssystemet.

Disse overvejelser, der atter er baseret på observationer i praksis, giver sig udslag i, at forfatteren foreslår modellen »Investment-Man« erstattet med en model, han kalder »Committing-Man«. Sidstnævnte bør gøre sig bevidst, at han tilstræber flexibilitet mere end optimalitet.

Denne bevidstgørelse kan medføre, at han træffer bedre beslutninger ud fra det kriterium, han bevidst eller ubevidst har tilstræbt i den adfærd, som forfatteren har observeret.

Hermed kan man sige, at forfatteren også har tilgodeset sit forskningsmål nr. 2, som består i at opstille en referenceramme, hvor investeringsproblematikken kan sættes under en søge-læreagtig debat mellem teoretikere og praktikere.

Steen Hemmingsens eget bidrag består i, at han baseret på et meget indgående empirisk materiale har formuleret en beskrivelsesmodel, bestående af 4 komponenter for ressourceudvidelses- og ressourceallokeringsproblematik. Denne model, som består af et definitionssystem, et projektbehandlingssystem, et integrationssystem og et kontrolsystem, fremtræder som en så empirisk veldokumenteret udbygning af investeringsteorien i adfærdsvidenskabelig retning, at vi mener, at afhandlingen kan forsvares for den erhvervsøkonomiske licentiatgrad.

Forfatteren har ved gentagne lejligheder fremlagt delprojekter i licentiatseminaret og opfylder således formelt kravene for at kunne indstille sig til licentiat-eksamen ved Handelshøjskolen i København.

Det økonomiske fagråd accepterede indstillingen i sit møde den 18. juni 1973.

Forsvaret af afhandlingen fandt sted den 25. juni 1973 og blev fundet tilfredsstillende. Opponent var docent, ekon. dr. Sten Jönsson.

Emnet til forelæsningen blev stillet af professor Carl E. Sørensen og amanuensis, cand. polit. Lars Lund:

»Der ønskes en redegørelse for betydningen af finansieringsmuligheder og kapitalomkostninger for investeringsplanlægningen i industrielle virksomheder.«

Forelæsningen over emnet fandt sted den 6. september 1973 og blev fundet tilfredsstillende.

Bedømmelsesudvalget indstillede herefter til det økonomiske fagråd, at licentiatgraden tildeles cand. merc. Steen Hemmingsen som anerkendelse af videnskabelig modenhed og indsigt. Samtidig erhverves retten til at betegne sig licentiat mercaturae (lic. merc.).

Det økonomiske fagråd godkendte indstillingen den 1. oktober 1973.

Tage Skjøtt-Larsen indleverede i januar 1973 en afhandling med titlen:

»Styring af varestrømme i distributionssystemer«

til bedømmelse og forsvar for højskolens licentiatgrad.

Et bedømmelsesudvalg, nedsat af det økonomiske fagråd og bestående af:

professor Ejler Alkjær

professor Bjarke Fog

professor Harald Lindahl

direktør, lic. merc. Børge O. Madsen

konstaterede, at licentiaten på tilfredsstillende måde havde deltaget i det af højskolen afholdte licentiatseminar og indstillede den 26. september 1973 til det økonomiske fagråd, at afhandlingen godkendtes.

Indstillingen havde følgende ordlyd:

Afhandlingen består af to dele. Den ene omfatter en almen teoretisk analyse af problematikken i styringsteknikken i distributionssystemer. Den anden del er en empirisk analyse af styringen af distributionen i 6 foretagender. Heri beskrives disses distributionsmæssige organisation og arbejdsformer, specielt med hensyn til logistikaktiviteterne.

Den teoretiske første del er grundig og systematisk. Forfatteren har kompileret og bearbejdet den centrale litteratur, som behandler dette emne. Han har klart gengivet forskellige synspunkter, begreber og definitioner med relation til logistikområdet. De i mange henseender komplicerede styringssystemer er godt beskrevet og systematiseret.

Heri ligger afhandlingens styrke. Dens svagheder er væsentlig at finde i den empiriske 2. del og i syntesen af de i litteraturen hentede teorier og forfatterens egne empiriske resultater. Arbejdet i marken forekommer alt for begrænset. I de 6 foretagender er der tilsammen kun taget 15 interviews, og tidsforbruget hertil

angives til 34 timer. Det kan ikke undre, at dette studieunderlag ikke muliggør nogen effektiv verificering af de af forfatteren opstillede hypoteser. Forfatterens egne resultater og synspunkter har i det hele taget ikke i særlig grad og ikke i alle tilfælde på adækvat måde kunnet indarbejdes i den teoretiske del.

Vor bedømmelse kan sammenfattes derhen, at forfatteren gennem sit empiriske arbejde kun har kunnet yde begrænsede selvstændige og originale bidrag til de foreliggende teorier inden for området, men at disse er behandlet så grundigt og systematisk, at vi anser afhandlingen for at være acceptabel til forsvar for licentiatgraden.

Bedømmelsesudvalget indstillede den 26. september 1973 til det økonomiske fagråd, at afhandlingen godkendtes.

Det økonomiske fagråd accepterede indstillingen primo oktober 1973.

Forsvaret af afhandlingen fandt sted den 22. oktober 1973 og blev fundet tilfredsstillende. Opponent var professor Harald Lindahl.

Emnet til forelæsningen blev stillet af professor Arne Rasmussen og lektor Zakken Worre:

»I hvilket omfang kan logistikens metode indarbejdes i investeringsteorien.«

Forelæsningen over emnet fandt sted den 19. november 1973 og blev fundet tilfredsstillende.

Bedømmelsesudvalget indstillede herefter til det økonomiske fagråd, at licentiatgraden tildes cand. merc. Tage Skjøtt-Larsen som anerkendelse af videnskabelig modenhed og indsigt. Samtidig erhverves retten til at betegne sig licentiatus mercaturæ (lic. merc.).

Det økonomiske fagråd godkendte indstillingen den 5. december 1973.

Agnar Thor Höskuldsson indleverede den 1. november 1973 en afhandling med titlen:

»On the Methodology of Optimization, Studies in the optimization aspects of managerial decision making«

til bedømmelse og forsvar for højskolens licentiatgrad.

Licentiaten har på tilfredsstillende måde deltaget i licentiatseminarerne i 1973.

Et bedømmelsesudvalg, nedsat af det økonomiske fagråd og bestående af:

professor, dr. phil. Göran Bergendahl

professor Erik Johnsen

professor Niels Chr. Knudsen

indstillede i januar 1974 til det økonomiske fagråd, at afhandlingen godkendtes.

Indstillingen havde følgende ordlyd:

Afhandlingen, som er forfattet på engelsk, er opdelt i 11 kapitler:

- I. Some Methodological Considerations
- II. Optimization and Management Science
- III. Methods of Linear and Convex Programming
- IV. Sensitivity Analysis in Linear Programming
- V. Variation of the Solution Vector of Linear Programming
- VI. Optimization and Multiple Objective Functions
- VII. Decomposition Techniques in Mathematical Programming
- VIII. Coordination of Optimization Models
- IX. Some Aspects of Dynamic Programming
- X. Some Methods of Regulating Optimization on Models
- XI. Management Planning and Optimization Models

Afhandlingen er på i alt ca. 370 maskinskrivne A 4-sider.

Afhandlingens formål er præciseret som følger:

1. Hvorledes kan man konstruere optimeringsmodeller med flere målsætninger, og hvorledes kan man løse optimeringsproblemer, der indeholder flere mål.
2. Under hvilke perspektiver bør man betragte et givet optimeringsproblem.
3. Hvorledes kan flere suboptimeringsmodeller bringes til at spille sammen og bringes i harmoni med en global politik for det betragtede system.

Forfatteren motiverer sine forskningsproblemer med de reelle problemers størrelse og kompleksitet og vore modellers evne til at afbilde den komplekse information (eller mangel på sådan) og vor stigende mulighed for at anvende terminaler og dataskærme til modellering og problemløsning.

I kapitlerne I, II og XI diskuteres selve optimeringssituationen, optimering som metode, beskrivelse af et system, problemformulering og systemstudier og klassifikation af optimeringsmodeller.

Videre diskuteres hvorledes optimering kan betragtes ved en systemmodel: diagnoseprincippet, data til optimeringsmodellerne, optimeringsmodellen som et system samt optimalitet ved optimering.

Resultaterne af optimeringsanalysen relateres til visse ledelsesproblemer: ledelse og optimering, informationssystem og optimering, valg af optimeringsmetodik, teknikker til at implementere optimering og nogle faser i problemløsningen og optimeringen.

Videre diskuteres i kap. XI planlægningsproblematik, systemanalyse og tre grundlæggende ledelsesproblemer i en virksomhed.

Forfatteren præsenterer nye principper for optimering og anvender dem på lineær programmering.

Videre giver han i kap. III en behandling af lineær og konveks programmering, i kap. IV sensitivitsanalyse, i kap. VI multimål, i kap. VII dekomponeringsproblematikken og i kap. VIII koordinering af optimeringsmodeller. I kap. IX viser han, at dynamisk programmering kombineret med en almindelig lineær programmerings-teknik synes at være en effektiv fremgangsmåde i optimeringssammenhæng.

Afhandlingens styrke er forfatterens egen originale måde at behandle optimeringsproblemer på. Der er tale om en gennemgribende analyse af moderne analy-

tisk teknik i mikro- og delvis også makroøkonomi, og der er forslag til udbygninger af denne tankegang.

Det nedsatte bedømmelsesudvalg har dog en række kritiske bemærkninger at tilføje til ovenstående.

Ser man på afhandlingen som helhed, er den ikke opbygget som svar på en éntydig problemstilling, hvor hvert kapitel er en logisk følge af det foregående. Der er mere tale om et sæt af mere eller mindre selvstændige kapitler, hvoraf nogle har en væsentlig større vægt i fremstillingen end andre. Fremstillingen opleves som forholdsvis ujævn af denne grund. Dette rejser i sig selv tvivl om, hvad der er afhandlingens hovedtese.

Litteraturfortegnelsen er ikke særlig omfattende, og henvisninger til de enkelte kilder mangler totalt gennem bogen. Dette kan rejse tvivl, om forfatteren har arbejdet med litteraturen på en sådan måde, at han kan siges at have dokumenteret intim kendskab hertil samt fuld forståelse heraf. Hertil kommer nogle afhandlingsforløb, der kunne tolkes i retning af væsentlige brister i forfatterens økonomisk-teoretiske fundament.

Udvalget har dog fundet, at de nævnte indvendinger opvejes, samt at de overskygges af den originale og gennemførte deduktive metodik, som forfatteren benytter sig af. Man har alt i alt fundet, at der er tale om en væsentlig indsats fra forfatterens hånd, som berettiger, at afhandlingen forsvares for den erhvervsøkonomiske licentiatgrad.

Kritikken baserer sig på en række punkter, hvoraf følgende skal nævnes: I kapitel II finder man, at Kuhn-Tucker teoremet burde have været behandlet mere stringent. I samme kapitel stiller man på s. 15 spørgsmålstegn ved forfatterens behandling af velstrukturerede og ustrukturerede problemer og mener, at der er en del uklarheder i begrebsdannelsen på side 19.

I kapitel III stiller man spørgsmålstegn ved bidraget til vektor-analysen på siderne 5–6 og mener i øvrigt, at der er en fejl i formuleringen på side 37, samt at siderne 39 og 46 i virkeligheden behandler samme problem.

I kapitel VI kan man på side 37 spørge, hvorfor der ikke er ressourcer indeholdt i præferencefunktionen, i kapitel VII, side 8, stilles der spørgsmål ved højreledet i formlen, på side 12 er pointen, at en pris på fællesressourcer ikke er givet, hvad der ikke fremgår af forfatterens behandling. Der eksisterer i øvrigt en del metoder til dekomponering, som ikke benyttes.

Forfatteren går ud fra, at der eksisterer et matematisk optimum, ud fra hvilket en dekomponering kan finde sted. Problemet er imidlertid, hvorledes man finder det pågældende optimum. På siderne 11 og 12 gøres der opmærksom på, at dette, at løse (3) ikke er det samme, som at løse de K-subproblemer i (4). I samme kapitel, side 17, er det separate programmeringsproblem ikke ordentligt formuleret.

I kapitel X synes der på siderne 3 og 4 at være en fejl i formuleringen, og på side 10 bruges der ikke samme definitioner som på siderne 3 og 4.

Kapitel IX om dynamisk programmering er ikke særligt indgående, og eksemplet på side 8 er ikke nogen egentlig illustration af det, det foregiver at være.

I kapitel I, side 30, forekommer problemstillingen om de optimale ressourcer kunstig.

Derimod finder man behandlingen af multimålsætningsproblematikken i kapitel

Vi stærk og anser den for at være et ikke ubetydeligt bidrag til en bedre forståelse af denne problematik, medens man opfatter behandlingen af dekomponeringsproblemet som værende relativt svag.

Som ovenfor nævnt anser udvalget imidlertid, at man på trods af de nævnte – og andre – diskutabile passager klart bør lade afhandlingen komme til forsvar, idet man ikke er i tvivl om, at den som helhed har den fornødne tyngde hertil.

Det økonomiske fagråd accepterede indstillingen i sit møde den 4. februar 1974.

Forsvaret af afhandlingen fandt sted den 18. februar 1974 og blev fundet tilfredsstillende. Opponenten var professor, dr. phil. Göran Bergendahl og professor Niels Chr. Knudsen.

Emnet til forelæsningen blev stillet af professor, dr. polit. Bjarke Fog og professor Carl E. Sørensen:

»Der ønskes en diskussion af forskellige økonomiske allokeringsmodeller, hvori aktivitetsanalyse indgår som centralt element, belyst ved eksempler.«

Forelæsningen over emnet fandt sted den 5. april 1974 og blev fundet tilfredsstillende.

Bedømmelsesudvalget indstillede herefter til det økonomiske fagråd, at licentiatgraden tildeles Agnar Thor Höskuldsson som anerkendelse af videnskabelig modenhed og indsigt. Samtidig erhverves retten til at betegne sig licentiat mercaturæ (lic. merc.).

Det økonomiske fagråd godkendte indstillingen den 6. maj 1974.

Stig Evan Ree indleverede den 29. januar 1974 en afhandling med titlen:

»Strategisk beslutningstagning vedrørende offentlige udgifter«

til bedømmelse og forsvar for højskolens licentiatgrad.

Licentiaten har på tilfredsstillende måde deltaget i licentiatseminarerne i 1973.

Et bedømmelsesudvalg, nedsat af det økonomiske fagråd og bestående af:

professor Hector Estrup

professor, dr. polit. Bjarke Fog

lektor, cand. polit. Niels Erik Jensen

professor, ekon. dr. Erik Johnsen

indstillede den 29. april 1974 til det økonomiske fagråd, at afhandlingen godkendes.

Indstillingen havde følgende ordlyd:

Stig Evan Rees afhandling er på 209 dupliserede sider. Den indeholder en indledning med problemstilling, et kapitel, der analyserer den normative teori og et kapitel, der analyserer den deskriptive teori på området, et kapitel, der sammenligner normativ og deskriptiv teori, et kapitel, der giver en oversigt over en række modellers særlige egenskaber på området og et kapitel om generelle metoder for strategisk beslutningstagning inden for den offentlige sektor.

Et syvende kapitel konkluderer afhandlingens resultat og afhandlingen sluttet med en litteraturfortegnelse på ca. 100 referencer.

Afhandlingens problemstilling er skitseret på side 9, hvor forfatteren spørger, i hvilken grad det er muligt i praktisk og offentlig beslutningstagning at tage udgangspunkt i de teorier, der baserer sig på eksistensen af en social velfærdsfunktion, givet beslutningstagernes faktiske adfærd ved offentlige udgiftsbeslutninger og givet, at der eksisterer en række matematisk-analytiske og estimationsmæssige begrænsninger i den normative teoridannelse, som postuleres at kunne ligge til grund for offentlig beslutningstagning.

På side 11 findes en oversigt over afhandlingens struktur, der i korthed går på, at problemstillingen først gøres til genstand for en undersøgelse gennem en analyse af normativ teori i form af benefit/cost analyse og en sammenkædning af denne med køteori. Baseret på denne analyse samt et praktisk eksempel, nemlig valg af en fast forbindelse over Store Bælt, konkluderer Ree, at man i den traditionelle cost/benefit analyse normalt kun anvender én overordnet målsætning, nemlig den samfundsøkonomiske effektivitetsmålsætning. Alternativt kan man dog nu og da sige, at cost/benefit analysen bygger på Hicks/Kaldor-kriteriet, videre at operationalisering af den benyttede velfærdsfunktion normalt sker igennem anvendelsen af begrebet villighed til at betale for ydelserne fra det betragtede projekt, at et enkelttal benyttes som vejledning for politikerne (nutidsværdien af benefit minus costs), at der normalt ikke er nogen explicit feedback i den analyseproces, der leder frem til en anbefaling. Hertil kommer en række matematisk-analytiske og estimationsmæssige begrænsninger, der i korthed kan siges at være følgende.

Eksistensen af Arrow's impossibility-teorem, teorien om den næstbedste optimering (Lipsey og Lancaster), muligheden for en analytisk bestemmelse af de optimale værdier og beslutningsvariablerne er ofte besværlig, og endelig at målingen af benefit-cost kan være vanskelig, selv om man alene benytter effektivitetsmålsætning som overordnet målsætning.

Baseret på denne konklusion går Ree ind i en undersøgelse af deskriptiv teori vedrørende offentlig udgiftsbeslutningstagning. Det drejer sig her om beskrivelse af den federale budgetplanlægningsproces i U.S.A., budgetplanlægningen i visse amerikanske bykommuner og en analyse af den danske primærkommunale budgetplanlægningsproces.

Konklusionen er, at budgetlægningsprocessen kan beskrives ved hjælp af simple lineære kausalrelationer for det betragtede administrative område, selve budgetlæggerne optræder på den måde, at fastsatte tidsterminer og en række legale krav overholdes, således at de handlingsmønstre, der karakteriserer budgetlægningsprocessen, bliver relativt stabile over tiden. Ree mener, at budgetstammens niveau ved budgetlægningstidspunktet for det betragtede udgiftsområde ofte er en signifikant forklarende variabel eller sagt på en anden måde, den historiske udvikling spiller ofte en forholdsvis stor rolle ved offentlig budgetlægning.

I kap. 4 foretager Ree så en sammenligning af de to nævnte konklusioner, hvor han på s. 120 specificerer de matematisk-analytiske begrænsninger, de estimationsmæssige begrænsninger og de adfærdsmæssige begrænsninger, som man løber ind i, når og hvis man ønsker at gøre anvendelse af teorierne.

Kap. 5, der mere har karakter af et appendix, belyser ved hjælp af 7 egenskaber

lighed og forskel mellem de analyserede modeller. Baseret på denne analyse vælger Ree at underkaste planlægnings-programmerings-budgetterings-systemet en nærmere analyse, idet han finder, at det er den fremgangsmåde, der hidtil vel har vist sig mest velegnet ud fra et teoretisk såvel som praktisk synspunkt, når det drejer sig om offentlig udgiftsplanlægning. Han finder, at PPBsystemet er behæftet med de samme begrænsninger af analytisk og estimationsmæssig karakter som andre benefit-cost modeller samt at den adfærd, som PPBsystemet implicit forudsætter hos de offentlige beslutningstagere, er i modstrid med disses faktiske adfærd (s. 137).

Det gør, at Ree forsøger at formulere sin egen alternative generelle metode for offentlig strategisk planlægning. Det sker i afsnit 6.2 (s. 138–194). Dette afsnit, der må betragtes som Ree's eget bidrag til teoriens videre udvikling, baserer sig på en analyse af visse strategiske beslutninger hos DSB.

Han påviser bl.a., at ledelsen af DSB arbejder efter én operationel målsætning (omkostningsminimering), mens de politiske beslutningstagere, der disponerer for samme virksomhed, har en række andre og meget slet udtalte målsætninger, som alligevel fremtræder som en række beslutningskriterier i den konkrete situation, kriterier, der er forskellige fra det, DSB's professionelle ledelse kunne ønske sig.

Baseret på en række detail-iagttagelser kommer Ree frem til et forslag til, hvorledes en offentlig præget beslutningsproces kan »vejledes«.

Det konkluderes op i kap. 7 (s. 195–198). Konklusionen kan vel lettest plukkes ud af det konkluderende afsnit, kap. 7 (s. 196), således:

Den alternative metode forsøger at tage explicit hensyn til politikernes og de valgte beslutningstageres egne præferencer, derved at politikere og konsulenter gennemløber en psykologisk søge/lære proces. (Dette er eksemplificeret ved DSB). Den af Ree formulerede alternative generelle metode for offentlig strategisk beslutningstagning skelner ikke mellem gruppebeslutninger og individuelle beslutninger. Forfatteren mener, at metoden kan anvendes på et ledelseskollegium inden for en offentlig administrativ enhed på trods af, at den tager sit udgangspunkt i individuel motivationspsykologi.

Ree er inde på, at metoden kan udvikles i forskellig retning.

Ree's hovedindsats er således, at han besvarer det stillede spørgsmål om, i hvilket omfang det er muligt i praktisk offentlig beslutningstagning at tage udgangspunkt i teorier, hvis grundlag er eksistensen af en social velfærdsfunktion, derhen at det principielt ér muligt, men at praktiske vanskeligheder gør, at hele denne modelflora bliver mere misvisende end vejledende. Det skyldes dels matematiske besværligheder, dels estimationsmæssige besværligheder og dels, at folks normale adfærd i offentlig beslutningstagning ikke er afbildet i de pågældende modeller.

Det er dog en svaghed, at Ree ikke har argumenteret stærkere for, at hans metodeforslag er et fulgyldigt alternativ til de traditionelle velfærdsøkonomiske metoder.

Til trods herfor finder udvalget, at Stig Evan Ree's afhandling er et så interessant bidrag, at vi indstiller afhandlingen til forsvar for den erhvervsøkonomiske licentiatgrad.

Det økonomiske fagråd accepterede indstillingen i sit møde den 6. maj 1974.

Forsvaret af afhandlingen fandt sted den 17. maj 1974 og blev fundet tilfredsstillende. Opponent var professor Hector Estrup.

Emnet til forelæsningen blev stillet af professor Poul Milhøj og professor, dr. merc. Otto Ottesen:

»En vurdering af effektiviteten af de instrumenter, regeringen og folketingsrådet kan tage i anvendelse som led i bekæmpelse af et betalingsbalanceunderskud.«

Forelæsningen over emnet fandt sted den 7. juni 1974 og blev fundet tilfredsstillende.

Bedømmelsesudvalget indstillede herefter til det økonomiske fagråd, at licentiatgraden tildeles Stig Evan Ree som anerkendelse af videnskabelig modenhed og indsigt. Samtidig erhverves retten til at betegne sig licentiatus mercaturæ (lic. merc.).

Det økonomiske fagråd godkendte indstillingen den 10. juni 1974.

John Hejn Kjær indleverede en videnskabelig afhandling, der besvarede en af Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse den 19. marts 1970 udskreven Tietgenprisopgave.

Prisopgaven havde følgende ordlyd:

»Redegør for begrebet database samt diskuter problemer og metoder i forbindelse med konstruktion af en database, der kan danne grundlag for en beskrivelse af handlingsalternativer i en virksomhed«

Et bedømmelsesudvalg, nedsat af det økonomiske fagråd og bestående af:

vicedirektør, civilingeniør P. V. Andersen
afdelingsleder, lektor, cand. polit. Knud Hansen
professor, ekon. dr. Erik Johnsen

indstillede afhandlingen til belønning med guldmedalje.

Licentiaten indleverede den 19. november 1973 ovennævnte Tietgenprisopgave »Virksomhedens database«, samt et supplerende empirisk materiale udarbejdet i tilknytning til Tietgenprisopgaven: »Virksomhedens database – et søge-lære case« til bedømmelse og forsvar for højskolens licentiatgrad. Licentiaten har på tilfredsstillende måde deltaget i licentiatseminarerne i 1970/72.

Et bedømmelsesudvalg, nedsat af det økonomiske fagråd og bestående af:

vicedirektør, civilingeniør P. V. Andersen
professor Börje Langefors
afdelingsleder, lektor, cand. polit. Knud Hansen
professor, ekon. dr. Erik Johnsen

indstillede i april 1974 til det økonomiske fagråd, at afhandlingen godkendtes.

Indstillingen havde følgende ordlyd:

Virksomhedens Database I

Afhandlingen er på 200 maskinskrivne A-4 sider, plus en litteraturfortegnelse på 12 sider, omhandlende 114 referencer.

Afhandlingen er disponeret i 7 kapitler.

1. Indledning.
2. Historisk udvikling.
3. Begreberne database og databank.
4. Referenceramme for studiet af database-problematikken.
5. Relationer mellem beslutningssystem og database.
6. Relationer mellem informationssystem, dataindsamlingsystem og database.
7. Afslutning.

I kapitel 1 fortolker forfatteren opgavens problemstilling og stiller følgende 4 spørgsmål:

1. Hvad er en database?
2. Hvilke beslutningsopgaver kan og bør en virksomheds database kunne støtte?
3. Hvilke metoder bør virksomheden anvende til at definere den information, der er nødvendig til løsning af sådanne opgaver?
4. Efter hvilke retningslinier bør konstruktionen af databasens fysiske repræsentation foregå?

Dette synes at være en fornuftig formulering af de spørgsmål, som opgaveformuleringen kan give anledning til.

Det er rimeligt at antage, at fortolkningen af grundlaget for beskrivelsen af handlingsalternativer i en virksomhed må involvere information til konstruktion af beslutningsmodelstrukturer plus data til disse.

Det viser sig da også senere, at forfatteren lægger vægt på samspillet mellem beslutningsmodelstruktur og den i sådanne strukturer indgående numeriske information (data).

I kapitel 2 gives en historisk oversigt over informationsteknologiens udvikling og anvendelse af informationsteknologi i virksomheder. Det er et 10 sider langt kapitel, der ifølge sagens natur ikke indeholder egentligt nyt, men som på den anden side er en fyldig og velskrevet oversigt.

Kapitel 3 er en 18 sider lang beskrivelse af begreberne database og databank. Forfatteren knytter begrebet database til datamatiske systemer, idet hans grundelementer (s. 38) bliver følgende:

1. Begreberne er alene knyttet til de permanente fil'er i datamatiske systemer.
2. Begreberne database og databank er synonyme med database som det foretrukne.
3. Fil'erne må organiseres således, at flere forskellige brugere kan benytte data til forskellige formål. Dette medfører, at det kan være nødvendigt at relatere fil'erne indbyrdes, men det er ingen betingelse.

Forfatterens begrebsanalyse kan der næppe indvendes noget imod, men man stiller sig et spørgsmål m.h.t. opdatering af databasen og udskiftning af fil'er i denne.

Definitionen synes at have en mere statisk karakter, end man prælimeret må forestille sig af en database, der skal afgive information til beslutningstagning.

I kapitel 4 opstilles der på 14 sider en referenceramme for studiet af databaseproblematikken. Denne referenceramme indeholder 4 elementer: en model af den typiske beslutningstager, en model af beslutningsprocessen, en model af styringsproblematikken og endelig en udvidet styremodel.

Som model af den typiske beslutningstager vælger forfatteren det af Simon formulerede begreb »Administrative Man«. Han anvender dog senere en beslutningstagertype, der går ud over disse mere snævre rammer. De af forfatteren senere anvendte modeller af beslutningstageren er formentlig hver på sit sted mere relevante for opgavens besvarelse end denne præliminære »Administrative Man«.

Beslutningsprocessen diskuteres med udgangspunkt i den af Johnsen, 1964, formulerede analyseproces.

Forfatteren behandler dog denne (s. 47) mere statisk, end den egentlig er formuleret, den beskriver nemlig et fortløbende søge-lære kredsløb, bl. a. med en dynamisk database til følge. På side 49 er forfatteren dog inde på, at datagrundlaget må være dynamisk og løbende kan ændres som resultat af en række behandlingsprocesser med henblik på analyse eller problemløsning.

Hans konklusion er således i overensstemmelse med analyseprocessens intentioner, men man kan spørge sig, om en database af den type svarer til det, forfatteren har formuleret på side 38.

Forfatterens beskrivelse af den simple styremodel er relativt intetsigende, og hans udvidede styremodel giver ikke megen information overhovedet.

Det står dog fast, at begreberne »ikke-rational beslutningstager« og »beslutninger baseret på en fortløbende søge-lære proces« samt »beslutninger i systemsammenhæng« er de bærende elementer.

Dette kan gøres til en for opgaveløsningen fornuftig referenceramme.

Afhandlingens tyngdepunkt er det 92 sider lange kapitel 5, betitlet »Relationer mellem beslutningssystem og database«. Forfatteren demonstrerer her ved et eksempel, at der er et gensidigt samspil imellem en beslutnings modelstruktur og de data, der i denne struktur skal give sig udslag i en beslutningsregel. Baseret på denne erkendelse (som jo langt fra er af ny dato), kan der formuleres krav til databasen i retning af at afgive information både til at konstatere, om modelstrukturen stadig er relevant, og data til at finde beslutningsregler for de løbende beslutninger samt endelig indeholde selve disse.

Dette er et meget vigtigt synspunkt for konstruktion af databaser. Det indebærer bl.a. en dynamik, som man sjældent ser behandlet realistisk.

Når det gælder metoder til praktisk bestemmelse af informationsbehovet, mener forfatteren, at en fremgangsmåde, der minder om referencerammens analyseproces, må være at foretrække fremfor tommelfingeragtige regler. Han går selv ind for, at det, der leder op til Langefors' præcedensmatrix, synes at være det mest flexible middel.

Når han vil evaluere værdien af informationer, forlader han sin »Administrative Man« og anlægger et rent driftsøkonomisk synspunkt på minimering af de omkostninger, der synes nødvendige for at skaffe nødvendig information til beslutningstagning.

Efter at have diskuteret rapportering og rapporterings særlige problematik konkluderer han kapitel 5 i 18 sætninger, som han mener tilsammen besvarer hans

spørgsmål 2 og 3. Hovedindholdet i disse er, at en virksomheds database bør kunne støtte både formulering af beslutningsmodeller og information til disse, samt at dette indebærer en række problemer, der egentlig går ud over databaseproblematikken.

Man anvender information til at træffe beslutninger, men man træffer jo også beslutninger for at nå et og andet. Information får derfor først relevans i en lidt større referenceramme.

De 18 sætninger giver i og for sig ikke noget nyt. Det ville de måske have gjort, hvis de havde været struktureret på en bestemt måde.

På den anden side er kapitlet et selvstændigt arbejde, hvor forfatteren har slidt sig igennem mange forskellige opspil og har sat sit personlige stempel på sammenstillingen.

Kapitel 6 er et 46 sider langt afsnit om relationer mellem informationssystem, dataindsamlingssystem og database. Forfatteren forsøger her at få hold på, hvor langt man, givet den nuværende teknik, kan komme i udformning af en database, der kan tilfredsstille de krav, der skitseres i kapitel 5. Han konkluderer sin undersøgelse i 6 punkter (s. 192–193), som atter er forsvarlige, men hvor man spørger: Hvad nyt ligger der i disse?

Forfatteren har anvendt helt generel definitionsmetodik, som den kendes fra læren om operationelle definitioner og dertil knyttede målinger. Forfatterens specifikke indsats er måske den, at han påviser, at disse helt generelle og af mange datafolk delvis upågtede definitionsmetoder kan anvendes direkte i udformningen af kriterier for opbygning af databaser.

Kapitel 7 er en 12 sider lang konklusion af afhandlingsforløbet. Dette afslutningskapitel er ikke blot et resumé af afhandlingen, det er en konklusion, der peger videre. Et af hovedpunkterne er, at databasen må omfattes som et element i et dataindsamlings(behandlings-)system, og at den med vor nuværende teknik især synes at være velegnet til at levere information med henblik på velstruktureret beslutningstagning.

Forfatteren giver imidlertid en række impulser, som går i retning af at dynamisere dette mere statisk prægede databasebegreb.

Der er næppe nogen tvivl om, at en fortsættelse af afhandlingen efter disse retningslinier vil være frugtbar.

Ved en vurdering af afhandlingen må det først fremhæves, at forfatteren har vist omdømme ved fortolkningen af opgaveteksten, som han har formuleret i sine egne fire spørgsmål.

Afhandlingens materiale er struktureret på en sådan måde, at disse fire spørgsmål bliver besvaret, og man må sige, at forfatteren her har givet svar, der tilfredsstiller almindelige videnskabelige krav.

Dette til trods for at forfatteren stort set udelukkende anvender litterær metode. Denne behersker forfatteren til gengæld til fulde. Der er ikke mange overflødige værker inde i hans behandling, og han har utvivlsomt udvist omhu med sortering af sit litterære materiale.

Forfatterens analyse og de på denne dragne slutninger er sobre. Det giver sig bl.a. udslag i, at højtbesungne management information-systemer reduceres til at kunne bidrage til forholdsvis velstrukturerede beslutninger gennem forfatterens

påpegnning af realistiske begrænsninger i vor viden om beslutningsmetode og vort know-how på det data-maskinelle område.

På den anden side peger han på, hvor man i dag kan have nytte af en mulig database.

Afhandlingen er en selvstændig struktureret og ajourført oversigt over den teori, man kender, og som er relevant på området.

Ovennævnte vurdering blev i 1972 foretaget af P. V. Andersen, Knud Hansen og Erik Johnsen.

Til forsvar for den erhvervsøkonomiske licentiatgrad har John Kjær påbygget sin afhandling et empirisk system-case: ELFO-BEREG. Det drejer sig om 104 dupl. sider med følgende indhold: indledning, ELFO-BEREG systemet, en abstrakt systemmodel for ELFO-BEREG, model af ELFO-BEREG som element i en søge-lære proces samt en konklusion.

Formålet med det empiriske afsnit er (side 1) på et konkret, praktisk eksempel at demonstrere anvendeligheden af den begrebsramme og den metode, som forfatteren udvikler i Virksomhedens database I; primært ønsker han at belyse de i kap. 7 opstillede udvidelsesstrategier med udgangspunkt i en database, der er opbygget og struktureret efter de principper, der er diskuteret i afhandlingens kapitler 5 og 6.

ELFO-BEREG er et EDB-standardsystem, der støtter beregningsarbejdet for tilbudsgivning ved byggeentrepriser for medlemmer af Elektroinstallatørernes Landsforening. Systemet er opbygget omkring en materialefil, en lønfil og en ydelsesfil.

John Kjær udformer nu dette som en præcedensstruktur, en komponentstruktur og en abstrakt database.

Det konkrete arbejde giver sig udslag i det, forfatteren kalder en database-strategiproces. Denne består i, at man med udgangspunkt i systemmodellen gennem en søge-lære proces i samspil med den for virksomhedens operative rutiner nødvendige database forsøger at etablere løbende systemmæssig støtte til kendte men på forhånd ustrukturerede beslutningstyper.

John Kjær viser, hvorledes han konkret kan leve op til denne strategi, og man må herefter sige, at hans forskningsformål såvel med I som II er tilgodeset.

Hans afhandling kan herefter indstilles til forsvar for den erhvervsøkonomiske licentiatgrad.

Det økonomiske fagråd accepterede indstillingen i sit møde den 6. maj 1974.

Forsvaret af afhandlingen fandt sted den 31. maj 1974 og blev fundet tilfredsstillende. Opponent var professor Börje Langefors.

Emnet til forelæsningen blev stillet af amanuensis, cand. oecon. Flemming Ager-snap og professor, dr. merc. Otto Ottesen:

»En analyse af sammenhængen mellem informationssystem og problemerkendelse og -løsning inden for een af virksomhedens funktioner (f.eks. salgsfunktion, investeringsfunktion etc.).«

Forelæsningen over emnet fandt sted den 17. juni 1974 og blev fundet tilfredsstillende.

Bedømmelsesudvalget indstillede herefter til det økonomiske fagråd, at licentiatgraden tildeles cand. merc. John Hejn Kjær som anerkendelse af videnskabelig modenhed og indsigt. Samtidig erhverves retten til at betegne sig licentiatus mercanturæ (lic. merc.).

Det økonomiske fagråd godkendte indstillingen den 25. juni 1974.

IX. Tietgenprisopgaver

Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse udsætter hvert år på C. F. Tietgens fødselsdag den 19. marts en prisopgave ved Handelshøjskolen i København. Følgende seks opgaver blev offentliggjort den 19. marts 1974:

1. En belysning af medarbejderindflydelse på beslutningsprocesser i organisationer.
2. På basis af empiriske studier diskuteres en nærmere konkretiseret teknologisk påvirkning af struktur og processer i en organisation.
3. Med udgangspunkt i en analyse af finansieringsadfærden i nogle danske industriaktieselskaber ønskes udviklet beskrivelsesmodeller og forklaringshypoteser, som vil kunne danne grundlag for empiriske studier.
4. I forbindelse med en kort redegørelse for de tilgrundliggende saglige forhold samt teoretiske overvejelser vedrørende termdannelsen ønskes udarbejdet et terminologisk inventar på dansk og et eller flere fremmede hovedsprog vedrørende et område, som forekommer utilstrækkeligt belyst.
5. En diskussion af principper for en undersøgelse af synonymi inden for et ordforråd af generel eller speciel art under hensyntagen til tendenser i nyere semantisk forskning.
6. Der ønskes en redegørelse for den førte boligpolitik siden 1966 med hovedvægten lagt på at fremdrage de mål, man har tilstræbt opfyldt med denne politik.

På denne baggrund ønskes endvidere en vurdering af, hvorvidt målene har været forenelige med andre tilkendegivne mål i den økonomiske og sociale politik og af, hvorvidt konfrontationen af de boligpolitiske mål med andre mål har virket fremmende eller hæmmende på mulighederne for at realisere den ønskede boligpolitik.

Besvarelser skal være indleveret til Handelshøjskolens rektor inden udgangen af august 1975.

Adgang til at besvare prisopgaven har dimittender fra og studerende ved handelshøjskolerne og handelshøjskoleafdelingerne samt andre danske højere uddannelsesinstitutioner, for så vidt de ikke er fyldt 35 år, inden besvarelsen afleveres. Personer, der ikke opfylder de nævnte krav, kan søge dispensation.

Prisen består i en guldmedalje samt 5.000 kr. En besvarelse, der ikke skønnes at opfylde kravene for tildeling af guldmedalje, men som viser, at der er gjort et påskønnelsesværdigt arbejde, kan belønnes med indtil 2.500 kr.

Besvarelse og bedømmelse af Tietgenprisopgaver 1972

Til prisopgaven:

»En vurderende redegørelse for de vigtigste synspunkter og forskningsresultater i litteraturen om oversættelsesteori siden 1950«

indkom 2 besvarelser under mærkerne »IAORA« og »Traduire, c'est choisir«.

Til bedømmelse af afhandlingerne nedsatte Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse følgende udvalg:

professor Bengt Jürgensen
professor, dr. phil. Jens Rasmussen
professor, dr. phil. Knud Sørensen.

Udvalget afgav den 20. december 1973 nedenstående udtalelse:

Besvarelsen mærket »IAORA« er på 97 kvartsider tekst + 3 sider med fortegnelse over anvendt litteratur.

Opgaven er i det store og hele veldisponeret og klar i fremstillingen. Den tager hensyn til de vigtigste værker fra de senere år, men kunne have været bredere orienteret, idet en del nyere interessante publikationer ikke er behandlet.

I en »Indledning« (s. 1–7) gives en kort historisk oversigt over forfattere, som har beskæftiget sig med oversættelsesproblemer i forbindelse med bibeloversættelse og litterære oversættelser. Der citeres en del vigtige navne og synspunkter fra oldtiden og middelalderen op til vore dage, men den givne ramme har bevirket, at udvalget er blevet noget tilfældigt. Karakteristikken er i almindelighed ikke dybtgående, og de hastige hentydninger virker ret utilfredsstillende. Denne redegørelse, som ikke er strengt påkrævet, gør indtryk af at bygge på oversigtsværker. Mere givende er indledningens afsluttende del med behandling af problemstillingen op mod midten af det 20. århundrede. Forfatteren nævner her de vigtigste grunde til den voksende lingvistiske interesse for oversættelsesteori og anfører hovedværker, som den følgende fremstilling drejer sig om.

Efter at der i kap. 1 »Oversættelsesteori« (s. 8–17) er taget afstand fra de talrige essayistiske behandlinger, som har præget litteraturen om emnet indtil nyeste tid, omtales de seneste års forsøg på at grundlægge en oversættelsesvidenskab. I tilslutning til Werner Koller (Grundprobleme der Übersetzungstheorie, 1972) defineres oversættelsesteori som en del af oversættelsesvidenskabens, der lægger vægt på at behandle grundproblemer vedrørende oversættelsesprocessen og -produktet. Der gøres rigtigt opmærksom på, at der ikke findes en fuldt udarbejdet oversættelsesteori, men kun forsøg på »at beskrive og analysere ud fra bestemte synspunkter.«

Tilhængerne af dels en lingvistisk, dels en litteraturhistorisk orienteret oversættelsesteori stilles op over for hinanden, og forfatteren indtager i denne diskussion det standpunkt, at al oversættelse, også af skønlitteratur og fagvidenskabelige tekster, i første række er en sproglig aktivitet. Den kan følgelig beskrives lingvistisk, men der må også tages hensyn til ekstra-lingvistiske (herunder litterære) faktorer. Denne prioritering af det lingvistiske synspunkt – der dog ikke fastholdes konsekvent i de følgende kapitler – fører til den fuldt legitime plan at undlade en særlig behandling af oversættelse af skønlitteratur. Forfatteren foretager ikke nogen egentlig analyse eller kritisk bedømmelse af de forskellige opfattelser, men er tilbøjelig til at argumentere og tage parti ved hjælp af citater. Dette er den generelle arbejdsmetode. Selv om citaterne i almindelighed er skønsomt valgt og forfatterens stillingtagen stort set er velmotiveret, kan det ikke undgås, at den personlige stillingtagen på denne baggrund fremtræder som ret forsigtig og tilbageholdende.

I kapitel 2, »Oversættelsesprocessen« (s. 18–30), diskuteres først (under inspira-

tion af Mounin) fænomenet »omkodning«, der kan foretages via et mekanisk regelsæt, kontra oversættelse, som forudsætter forståelse af meddelelsen. Catfords noget kunstlede oversættelsesmodel, der medfører en opdeling i gengivelse på forskellige sproglige planer, herunder det generelt set irrelevante fonologiske og grafologiske plan, tages der lidt for uforbindende stilling til. Der gøres nogenlunde tilfredsstillende rede for den generative transformationsgrammatiske teoris anvendelse på oversættelse, men der tages hovedsagelig kun hensyn til Chomsky's tidlige syntaks og ikke til hans efterfølgeres generative semantik, der dog ikke er uden interesse i denne forbindelse. Mere indgående behandles Nida/Tabers beslægtede bestræbelser for at bestemme »kærne«-strukturer, og det er deres tanker, der giver hovedparten af stoffet til den følgende behandling.

Kap. 3, »Betydning« (s. 31–48), har en omtale af semantisk komponentanalyse, med reference til Taber (1972), skønt disciplinen har mere kendte forgængere. Der gøres rigtigt opmærksom på, at en analyse af ordforrådet efter distinktive betydningstræk hidtil kun er praktiseret med et vist resultat inden for privilegerede områder, og at betydningskomponenter vanskeligt kan løsrives fra det sproglige udtryk, bl.a. på grund af fænomenet konnotation. Under en diskussion af begrebet kontekst foretages en hensigtsmæssig sondring mellem ko-tekst (= information inden for teksten) og kon-tekst (= information uden for teksten), d.v.s. situationskontekst og kulturel kontekst. Det fremhæves, at en stærkt afvigende kulturel kontekst i udgangs- eller ankomstsprog rejser problemer, der bør løses ved særlige procedurer.

Grundlaget for det vigtige kap. 4., »Oversættelsesprocedurer« (s. 49–61), er Nida/Taber, Catford og Vinay/Darbelnet. Jumpelt og andre tyske forskere synes her ikke rigtig at være placeret efter fortjeneste. Forfatteren beskriver transferprocessen med diverse omfordelinger af komponenterne. Vinay/Darbelnet, som med deres »komparative stilistik« har spillet en vis pædagogisk rolle, fremhæves for deres opstilling af procedurer, men kritiseres (med tilslutning til Wilss), fordi deres kategorier i nogen grad er sammenfaldende. Kritikken af dette værk kunne have været ført endnu videre.

Kap. 5, »Oversættelsesproduktet« (s. 62–92), er afhandlingens fyldigste og vægtigste del. Her drøftes oversættelsesprincipper under synsvinklen ordret/fri oversættelse, oversættelsestyper og kommunikationsteori. Forskellige kommunikationsøjemed anvendes til at stille den ønskede »ækvivalens« i en variabel ramme. Betydningen af en teksttypologi understreges. Der afsluttes med en gennemgang af problemer vedrørende gengivelse af stilpræg, hvor der lidt hurtigt konkluderes, at oversættelse af stiltræk også kræver kunstnerisk sans, et synspunkt der – selv om dette ikke fremføres af forfatteren – kan fritage for videregående teoretisk analyse.

I »Afsluttende bemærkninger« omtales yderpunkterne i oversættelsesteorien: »alt kan oversættes«/»intet kan oversættes« (d.v.s. med fuld dækning), hvor der mest hældes til den første opfattelse, der også bekræftes af praksis. Til slut behandles kort maskinoversættelsens opsving og senere nedgangsperiode. Denne behandling er rent orienterende – måske medtaget af pligtfølelse –, og overvejelserne har på dette stadium af undersøgelsen ikke kunnet få betydning for den samlede problemstilling.

Afhandlingens styrke er sorteringen og fremstillingen af de forskellige opfattelser. De refereres med sans for væsentlige træk og god forståelse for sammenhæng. Den kritiske vurdering viser sig altså navnlig ved udvælgelsen. Over for de mere vanskelige problemer giver forfatteren lidt for nemt op eller forsøger at klare spørgsmålet med en »common sense« betragtning. Der er imidlertid gjort et betydeligt arbejde ved at fremdrage hovedlinierne i et omfattende og vanskeligt stof. Selv om den fremlagte afhandling i nogen grad savner dybde og originalitet, er resultatet en værdifuld præstation.

Af hensyn til de påviste svagheder ved gennemførelsen mener vi ikke, at der kan tilkomme afhandlingen guldmedalje, men da arbejdet har uomtvistelige kvaliteter og vil kunne gøre god nytte som en indføring, f.eks. for studerende, indstiller vi afhandlingen til en belønning på kr. 2.500,-.

Ved navnekuvertens åbning viste det sig, at besvarelsen var indsendt af amanuensis, cand. mag. Preben Fink-Jensen, institut for fransk ved Handelshøjskolen i København.

Prisen blev overrakt ved Handelshøjskolens årsfest den 26. januar 1974.

Besvarelsen »Traduire, c'est choisir« består af 6 afsnit, der tilsammen danner en udmærket helhed: først en historisk indledning, dernæst et historisk afsnit fulgt af et afsnit kaldet »Generelle oversættelsesproblemer«, derefter »Specielle oversættelsesproblemer«, endvidere et afsnit om maskinoversættelse og endelig »Afsluttende bemærkninger« og litteraturliste. Afhandlingen er på 117 sider.

Som forfatteren selv bemærker, er det historiske afsnit kap. I, »Oversættelsesteori til 1950« (s. 1–26), relativt omfattende (over 20 % af hele afhandlingen). En så udførlig behandling forekommer overdimensioneret i forhold til opgavens formulering, men forfatteren fremfører til støtte for sin kompositionsplan et argument, der har en vis berettigelse: at den historiske oversigt belyser de moderne oversættelsesteorier, som i høj grad bygger på tidligere fremsatte tanker. På trods af den indledende historiske oversigt refereres der også senere lejlighedsvis tilbage i tiden. I selve opbygningen af afsnittene er der god kvantitativ afvejning af de mest betydelige værker, perioder og teorier. Der er mange andenhåndsuplysninger, men det må indrømmes, at det ville have været uoverkommeligt at gå til samtlige originaler. Forfatteren giver mange velvalgte eksempler.

I kap. II, »Generelle oversættelsesproblemer« (s. 26–68), forlades den kronologiske disposition. Selv om de fire dispositionsoverskrifter (1. Den Sapir-Whorfske hypotese – 2. Betydningen af 'betydningen' – 3. Oversættelsesteoretiske begreber – 4. Oversættelsens hjælpediscipliner og oversættelsesteknik) kunne synes inkompatible, er der god indre sammenhæng mellem dem, og i hvert fald er de alle relevante. Det er prisværdigt, at forfatteren bringer forholdet mellem sprog og virkelighed i forgrunden. Det er særlig i dette afsnit, han viser sin kyndighed, belæsthed og evne til at ræsonnere. Der er mange gode iagttagelser og udmærket overblik. En del værker (eksempelvis kunne nævnes H. Steen Sørensens disputats) affejes dog lidt hastigt, og det samme gælder transformationsgrammatikken, der affærdiges med, at den »sætter tingene på hovedet«. Forfatterens redegørelse for den

post-Chomsky'ske retning kunne have været mere udførlig og bedre ajourført. Forfatterens bedømmelse af lingvistiske universalier er på den anden side kyndig og rimelig.

Det er tydeligt, at forfatteren kender litteraturen godt og er i stand til at afgøre, om de fremsatte teorier er nye eller banale. Udvælgelsen af teoretikere, som har fremsat meninger siden 1950, viser evnen til at skille det væsentlige fra det uvæsentlige.

I underafsnittet »Oversættelsesteoretiske begreber« tager forfatteren stilling til en del væsentlige tanker, specielt af nyere dato. Omend forfatteren påpeger, at distinktionen mellem oversættelsesteori og oversættelsesteknik ikke er skarp, lykkes det ham dog at holde disse to begreber ude fra hinanden.

Kap. III, »Specielle oversættelsesproblemer« (s. 80–99), omhandler bl.a. litterær oversættelse. Her tages fornuftig stilling til de gammelkendte kriterier og også til de senere, nye retninger. Dommene er ret rammende, ofte dristige, omend man lejlighedsvis præsenteres for en vis flothed i bedømmelsen. Forfatteren røber imidlertid en god balance mellem litterære og lingvistiske kriterier.

I en gennemgang af genrer omtales kort film- og TV-tekstning, et bevis på, at forfatteren har særdeles mange aspekter i tankerne.

Kapitel IV, »Oversættelsesteori og maskinel oversættelse«, omhandler maskinoversættelser. Det virker lidt overdrevent, når forfatteren hævder, at tekniske aspekter ikke spiller nogen interessant rolle: kendsgerningen er, at teknikken blev stillet til rådighed, før lingvisterne så en reel mulighed for maskinoversættelser.

Men ellers er behandlingen af emnet god og viser udmærket orientering; de relevante forfatternavne omtales, og konsekvenserne er godt forstået. Med rette lægges vægt på en faktor som homografer.

I sine »Afsluttende bemærkninger« gør forfatteren med rette opmærksom på, at oversættelsesteoretisering er på et ufuldkomment stade, samt at oversættelsesvirksomhed »ikke foregår synkront i strengeste forstand«.

Hist og her optræder der i afhandlingen fejl og unøjagtigheder, der dog ikke er af graverende art. Litteraturfortegnelsen er tilfredsstillende.

Generelt kan det siges, at nogle af de afsagte domme tenderer til at være noget hastige. Den efterlyste vurdering indskrænkes undertiden til en umiddelbar, temperamentsfuld stillingtagen. Som forfatteren selv medgiver, er interessefeltet stort set vesteuropæiske og amerikanske teorier. Andet kan næppe forlanges, selv om i hvert fald en del af den russiske litteratur er tilgængelig i referat eller oversættelse. På den anden side er afhandlingen holdt i et veloplagt sprog; den er kyndig, viser god lingvistisk og også litterær indsigt, og den anvendte terminologi er videnskabeligt korrekt. Påstandene er veldokumenterede; noteapparatet er fornuftigt og gennemtænkt. Afhandlingen giver indtryk af stor belæsthed og kendskab til frontlinierne i moderne lingvistik.

Ud fra ovenstående tager vi ikke i betænkning at indstille forfatteren til erhvervelse af guldmedaljen.

Ved navnekuvertens åbning viste det sig, at besvarelsen var indsendt af universitetsadjunkt, cand. mag. Viggo Hjørnager Pedersen.

Guldmedaljen blev overrakt ved Handelshøjskolens årsfest den 26. januar 1974.

Til prisopgaven:

»En analyse af nogle mulige fremgangsmåder ved konstruktion af formaliserede informationssystemer under hensyntagen til samspillet mellem informationssystem og beslutningssystem«

indkom een besvarelse under mærket »konsulenten«.

Til bedømmelse af afhandlingen nedsatte Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse følgende udvalg:

professor Torben Agersnap

lektor Kåre B. Dulum

direktør Aage Melbye.

Udvalget afgav nedenstående udtalelse:

Under mærket »Konsulenten« har udvalget modtaget til bedømmelse en besvarelse i tre dele: Første del, der er på 73 sider, indeholder besvarelsens principielle afsnit, mens de to øvrige dele hver gennemgår et konkret tilfælde, hvor forfatteren har deltaget i systemkonstruktionsarbejdet. Virksomhederne er betegnet P-industrien (67 sider) og K-virksomheden (66 sider).

I indledningen til den principielle del oplyser forfatteren, at han ved formaliserede informationssystemer vil forstå systemer, hvor EDB indgår som et væsentligt element. Denne afgrænsning forekommer både at være teoretisk relevant og af aktuel interesse. Han anfører endvidere, at informationsteknologien i de senere år – ikke mindst gennem databaseteknologien – er udviklet og studeret i et sådant omfang, at de største problemer i dag må søges i »manglen på værktøjer og accepterede fremgangsmåder ved indførelse af systemerne«.

Vanskelighederne ved konstruktionen af informationssystemer mener forfatteren derfor hidrører fra samspillet mellem informationssystem og beslutningsproces. Et emne, hvorom der netop er udkommet en større dansk afhandling, Niels Bjørn-Andersen: Beslutningsmodeller og informationssystemkonstruktion, Kbh. 1972. Forfatteren har dog ikke nået at få denne med i sin fremstilling, hvad man må beklage, da forfatteren på flere punkter ikke når så langt frem som denne afhandling.

Forfatteren nævner en række faser, hvori arbejdet med konstruktion af informationssystemer kan opdeles. Heraf er en del velbeskrevet i litteraturen, mens andre – den indledende problemformulerings- og idéfase og den afsluttende afprøvningsfase – er sparsomt behandlet. Forfatteren har valgt at koncentrere sin indsats om de nævnte faser, som han finder er karakteriseret ved, at informationssystemet bør ses i sammenhæng med organisationsstrukturen og beslutningsprocesser.

Om dette også gælder for de øvrige faser diskuteres ikke. Fremstillingen er især koncentreret om problemformulerings- og idéfasen, hvorimod afprøvningsfasen er utilfredsstillende behandlet.

Fra et organisationsteoretisk synspunkt er det at beklage, at forfatteren her begrænser sig til at behandle helt traditionelle »rationelle« beslutningssituationer og meget forenklede organisationsstrukturproblemer fra managementlitteraturen. Hans fremstilling svækkes derved i to henseender. For det første ser han sig nødsaget til at antage for givet en række forhold, som man i nyere organisationsforskning netop har taget op til nærmere analyse. Det gælder mål-middelanalysen side

25 og antagelsen om, at alle konflikter i organisationen kan løses gennem uddannelse side 46. For det andet skelner han ikke skarpt mellem på den ene side analyserede deskriptive afsnit og på den anden side normative afsnit. En meget stor del af afhandlingen er normativt formuleret, uden at det dog klart er præciseret, hvad det er for værdigrundlag, forfatteren arbejder ud fra.

Med hensyn til forfatterens behandling af systemkonstruktioner må det fremhæves, at fremstillingen her vidner om en betydelig indsigt og praktisk erfaring. Der er tale om et område, hvor teorien er svagt udviklet, og hvor begrebsafgrænsning i sig selv er et problem. Men i denne henseende gør forfatteren dog ikke meget ud af fremstillingen.

Den principielle del er som helhed ret systematisk opbygget og har næsten karakter af et kompendium med mange checklister, uden at disses grundlag nærmere analyseres. Der henvises her til forfatterens erfaring som konsulent inden for området.

Forfatteren gennemgår på side 33 tre fremgangsmåder, man kan følge ved opstilling af en databasestruktur. Analysen af disse fremgangsmåder er ikke tilfredsstillende, idet forfatteren hverken her eller i de konkrete eksempler opstiller kriterier for valg af fremgangsmåde. En sådan analyse ville formentlig have vist, at fremgangsmåderne ikke kan betragtes som sideordnede, hvad forfatteren synes at mene.

De to konkrete eksempler i del 2 og 3 viser to forskellige fremgangsmåder i konstruktionen af informationssystemer. Arbejdet i K-virksomheden omfatter det, forfatteren sammenfatter under problemformuleringsfasen, mens arbejdet i P-industrien når helt frem til etableringsfasen. Kapitlerne 2 og 3 i sidstnævnte arbejde indeholder en mere udførlig formulering af cykler og lagerproblemer, end man almindeligvis ser det. Eksemplerne er velvalgte og dokumenterer stor viden om databasesystemkonstruktion i praktiske situationer. Fremstillingen er her som i den principielle del i overvejende grad beskrivende og kun lidt analyserende. Bedømmelsesudvalget har ikke haft mulighed for at isolere forfatterens bidrag til disse systemkonstruktioner.

Man må se det som en svaghed ved afhandlingen, at forfatteren ret ensidigt interesserer sig for databaser, og at han gør så lidt ud af procesorienterede systemer. I øvrigt kunne konklusionerne fra de to konkrete tilfælde drages mere ind i den principielle del af afhandlingen.

Det er udvalgets konklusion, at afhandlingen ikke kan belønnes med en guldmedalje. Dertil er den for deskriptiv og for lidt analyserende. Men afhandlingen har mange kvaliteter. Den er nært knyttet til praksis og den rummer en indsigtfuld fremstilling af databaseproblemerne. Hvis de indledende afsnit havde indeholdt mere præcise begrebsdefinitioner og en grundigere analyse af samspillet mellem informationssystem og beslutningssystem samt en gennemgang af grundlaget for de normative konklusioner, og hvis afhandlingen var afsluttet med et teoretisk kapitel, der redegjorde for de resultater, der er nået med arbejdet i den foreliggende afhandling og for de mange problemer, der må tages op i en senere forskningsindsats, ville den kunne indleveres til forsvar for licentiatgraden.

I den foreliggende form indstiller udvalget, at afhandlingen tilkendes accessit.

Ved navnekuvertens åbning viste det sig, at besvarelsen var indsendt af sivilingeniør, lic. tech. Thomas Skousen.

Prisen blev overrakt ved Handelshøjskolens årsfest den 26. januar 1974.

Til prisopgaven:

»En redegørelse for ét eller flere karakteristika ved nogle persongrupper, mellem hvilke der er et samarbejde i en organisation, samt en analyse af, hvordan de udvalgte karakteristika påvirker samarbejdets forløb eller resultat. Der kan f.eks. behandles karakteristika som holdninger, uddannelse eller fagsprog«

indkom een besvarelse under mærket »MORIAN«.

Til bedømmelse af afhandlingen nedsatte Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse følgende udvalg:

amanuensis, lektor, jur. lic. Britt-Mari Blegvad
professor, siviløkonom Egil Fivelsdal
direktør, civilingeniør, civiløkonom Leif Monies.

Udvalget afgav den 18. december 1973 nedenstående udtalelse:

Denne afhandling har titlen: »Consumer Participation in Denmark's Health Insurance System: A Study of The Danish Sygekasse«, og er i øvrigt skrevet på engelsk. Af titelbladet fremgår i øvrigt, at afhandlingen bygger på en undersøgelse, som til dels er støttet af et PHS contract nummer PLD-6690-71, The National Center for Health Services Research Development (formodentlig USA). Appendix A, side: 99-109 er endvidere ifølge titelbladet ikke udarbejdet af forfatteren til selve afhandlingen og skal derfor ikke tages i betragtning ved bedømmelsen.

Afhandlingen falder i følgende dele: 1) baggrundsdata angående Danmark (s. 2-6), samt det ovennævnte appendix A (s. 99-109), 2) baggrundsdata angående det danske sygekassensystem før 1970 (nogle tabeller i senere afsnit bygger dog på data fra 1971, se f.eks. tabel IX, s. 32) (s. 16-38), 3) formål med undersøgelsen samt en redegørelse for metode (s. 1 og 11-16), 4) forhandlinger med lægerne (s. 38-41), 5) en beskrivelse af bestyrelsesmedlemmerne (s. 44-56), deres engagement (s. 56-64), rolle, indflydelse og holdning (s. 64-73), 6) et meget kort afsnit angående det ansatte personale (s. 78-80), nogle statistiske oversigtsdata angående læger og sygekasselæger, samt et kort afsnit om samarbejdsregler (s. 80-88), 7) en antydning om de forandringer, som det nye system per 1973 vil medføre (s. 88-96), 8) et afsnit kaldet konklusion (s. 96-98). Afhandlingen indeholder endvidere 9) et appendix B, som giver en oversigt over de sager, som er blevet behandlet af sygekassernes fælles forretningsudvalg i 1970 samt endelig 10) en publikationsliste (s. 112-117), som både indeholder direkte referencer og en fortegnelse over forskelligt informationsmateriale, som er blevet udarbejdet på de danske sygekassers foranledning.

Forfatteren har (se ovenstående 3) på side 11 kort gjort rede for formålet med afhandlingen: »The aim of the data gathering has been to obtain, within the limi-

tation of time and money, as accurate and varied a picture as possible of the Danish health insurance system.« Til dette formål har han valgt, fra tre geografiske områder (København – Sydsjælland, Lolland-Falster og Fyn), at tilfældigt udvælge to sygekasser. Det var derefter hans hensigt at interviewe alle medlemmer i de pågældende sygekassers bestyrelser, de lokale sygekassers forretningsførere, medlemmerne i de berørte centralsygekassers bestyrelse og det administrative personale i disse. Denne plan kunne kun følges på Fyn. Navnlig havde forfatteren vanskeligheder med at opnå de interviews, han ønskede i København, se f.eks. tabel II, s. 14, af hvilken det fremgår, at af 97 bestyrelsesmedlemmer havde han interviewet 54, i København dog kun 2 af 26.

Forfatteren går ikke nærmere ind på, hvordan denne skævhed i materialeindsamlingen har påvirket hans muligheder for at belyse det danske sygekassesystem. Afhandlingen indeholder heller ikke en samlet redegørelse for indholdet i det benyttede spørgeskema.

Som det fremgår af ovenstående indholdsfortegnelse består cirka 1/3 af afhandlingen (1. og 2.) af en beskrivelse af det danske samfund, som selvfølgelig, hvis den via en teoretisk model havde været kædet sammen med den beskrivelse af de kategorier af personer, som var aktive inden for det danske sygekassevæsen, ville have været relevant. I den foreliggende afhandling er dette sandsynligvis et nødvendigt baggrundsmateriale for at en udenlandsk læser skal kunne bedømme det øvrige materiale.

I de følgende afsnit går forfatteren så ind på en beskrivelse af de førnævnte grupper, uden at tage stilling til om de kan betragtes som sociale grupper i teoretisk forstand. Det ud fra et teoretisk standpunkt mest vægtige afsnit er forfatterens diskussion og analyse af, hvilke faktorer som er afgørende for, at en person bliver bestyrelsesmedlem (s. 48–55). Her benytter han en model udarbejdet af William W. Reeder. Denne model er ifølge forfatterens note 51, s. 48, hentet fra et paper, som er fremlagt af Reeder på »The Rural Sociological Society's« møde i 1964. Forfatteren har ikke samlet gjort rede for denne model, men man kan slutte sig til, at den omfatter følgende delkomponenter (se side 48–55): »Goals, value standard, commitment, opportunity, habit, force, belief, support, expectations, ability«. Det fremgår af fremstillingen (s. 53), at den grund, som svarpersonen mener er den vigtigste, arbitrært får en vægt af 10, og at de andre placeres i forhold til denne. Dette kan muligvis give et grundlag for at bedømme den enkeltes begrundelse for at beslutte sig til at blive medlem, men det er ikke en model, som i den form, den bruges i afhandlingen, er egnet til at danne udgangspunkt for en analyse af samarbejdet i en organisation, eller af hvordan de udvalgte karakteristika påvirker samarbejdets forløb eller resultat (jvf. opgavens formulering). Forfatteren nævner (s. 48), at en analyse af bestyrelsesmedlemmernes motivation til at påtage sig et medlemskab kan bidrage til forståelsen af, hvorfor mennesker accepterer sådanne opgaver overhovedet, og henviser her til en artikel angående »Problems of Participation«. Det er beklageligt, at forfatteren ikke er gået dybere ind i en analyse af »participation« eller medbestemmelsens betydning i den undersøgte organisation.

Som nævnt er formålet med afhandlingen at give en læser, som sandsynligvis ikke kender til danske forhold overhovedet »as accurate and varied a picture as possible of the Danish health insurance system«. Hvis afhandlingen bedømmes ud

fra disse præmisser, har den sandsynligvis fyldt et behov og kunnet virke inspirerende på myndigheder, der skulle diskutere forskellige alternative muligheder for at forbedre et sygesikringssystem.

Men den indleverede afhandling går ikke ud over dette. Det indebærer, at afhandlingen kun kan siges at udgøre en besvarelse af det første led af opgaveteksten, nemlig »en redegørelse for nogle karakteristika ved nogle persongrupper«. Den resterende del af denne tekst, som drejer sig om »en analyse af, hvordan de udvalgte karakteristika påvirker samarbejdets forløb eller resultat« skønnes ikke at være blevet besvaret. Endvidere er cirka halvdelen af afhandlingen beskrivende og ikke kædet sammen med den benyttede model. De teoretiske afsnit er i øvrigt springende og til dels diffuse.

Undertegnede bedømmere må derfor, selv om afhandlingens beskrivende del indeholder et interessant materiale, indstille, at afhandlingen ikke accepteres som en besvarelse af den stillede prisopgave.

X. Handelshøjskolens bibliotek

Oprettelse

Biblioteket er oprettet 1922.

Personale

Overbibliotekar: Lektor, cand. polit. Per Boesen.

Forskningsbibliotekarer: Cand. jur. Hanne Abrahams, cand. merc. Erik Larsen, cand. jur. Helge Pedersen, cand. polit. Kjeld Wiene, cand. phil. Annette Winkel.

Bibliotekarer: Verner Asholt, Mai-Britt Nielsen, Preben Rasmussen, Birgit Nølleman Støvring, Lone Foght Wessing (alle tiltrådt 1.7.74).

Assistentter: Henning Bøge-Rasmussen, Vibeke Dahl, Tine Hansen, Eva Jacobsen, Jozef Jurkowski, Lena Jørgensen (fratrådt 31.5.74), Elsebeth Kjærstrup, Gitte Larsen (fratrådt 30.9.73), Ellen Mogensen (tiltrådt 15.3.74), Kirsten Birch Møller, Inge Rask Nielsen (fratrådt 30.4.74), Helen Oddermose (fratrådt 28.2.74), Hanne Olsen, Inge Halling Pedersen, Inge Gotthardt Petersen, Kitti Overgaard Petersen, Svend Ratved (fratrådt 31.7.74), Andreas Aamand, Anna Baasch Aagaard (tiltrådt 15.7.74).

Biblioteksbetjent: John Mølbæk.

Bibliotekets virksomhed

Hovedbiblioteket på Julius Thomsens Plads 10 har fra september til december været åbent på hverdage: Mandag til onsdag kl. 9–20, torsdag og fredag kl. 9–17 og lørdag kl. 9–13. Fra 1. december til 11. januar 1974: Mandag til onsdag kl. 9–20, torsdag og fredag kl. 9–17. Fra 14. januar 1974 til 31. maj: Mandag til torsdag kl. 9–20, fredag kl. 9–17. I månederne juni, juli og august har biblioteket været åbent på hverdage: Mandag kl. 9–20, tirsdag til torsdag kl. 9–18, fredag kl. 9–17. Filialen på Fabrikvej 7 har i undervisningstiden været åben mandag til torsdag kl. 9–20 og fredag kl. 9–16. Uden for undervisningstiden har der været åbent mandag til fredag kl. 9–16. Filialen på Howitzvej 60 har været åben mandag til fredag kl. 9–16.

Handelshøjskolens Bibliotek 1970/71, 1971/72, 1972/73, 1973/74

	1970/71	1971/72	1972/73	1973/74
A. Tilvækst				
Julius Thomsens Plads 10				
Nettotilvækst, antal bd.	5.413	6.351	5.987	7.057
Nettotilvækst, i m.	85	112	91	113
Bogbestand, antal bd.	78.892	85.248	91.235	98.292
Bogbestand, i m.	1.687,52	1.799	1.890	2.003
Antal løbende periodica.	2.947	3.048	3.287	2.622

	1970/71	1971/72	1972/73	1973/74
Fabrikvej 7 (sprogbi.)				
Nettotilvækst, antal bd.	732	714	888	815
Nettotilvækst, i m.	18	16,4	20	20
Bogbestand, antal bd.	5.687	6.401	7.289	8.104
Bogbestand, i m.	160,5	176,9	196	217
Antal løbende periodica	173	182	222	237
Fabrikvej 7 (økon. bøger)				
Nettotilvækst, antal bd.			799	240
Nettotilvækst, antal m.			22	9
Bogbestand, antal bd.			799	1.037
Bogbestand, i m.			22	31
Antal løbende periodica				152
Howitzvej 60 (økon. bøger)				
Nettotilvækst, antal bd.			574	355
Nettotilvækst, i m.			37	7
Bogbestand, antal bd.			574	929
Bogbestand, i m.			37	44
Antal løbende periodica				104
Totalt				
Nettotilvækst, antal bd.	6.145	7.065	8.248	8.467
Nettotilvækst, i m.	103,0	128,4	170	149
Bogbestand, antal bd.	84.584	91.649	99.897	108.364
Bogbestand, i m.	1.848	1.976	2.146	2.295
Antal løbende periodica	3.120	3.230	3.287	2.859
B. Udlån:				
Antal hjemlån, i alt	34.798	36.583	37.423	39.105
heraf studerende	23.295	24.754	24.051	22.864
lærere og institutter	6.537	7.309	7.819	9.925
udenforstående	4.966	4.520	5.553	6.317
heraf danske biblioteker	1.531	1.835	1.619	1.645
Antal XEROX-kopier, der erstatter hjemlån ..	2.399	2.604	2.272	2.143
Udlån, inkl. XEROX	37.197	39.187	39.695	41.248
Læsesalslån	11.782	10.894	2.079	202

Biblioteket udsender hver dag en liste over nyanskaffet litteratur. Bibliotekets tilvækst af udenlandsk litteratur medtages i den af Rigsbibliotekarembedet udsendte årlige Accessionskatalog. Bibliotekets løbende bestand af driftsøkonomiske udenlandske tidsskrifter medtages i den af Danmarks Tekniske Biblioteks årlige publikation: Dansk List-tæk.

Biblioteket har enten på grundlag af Højskolens skriftserier eller Erhvervsøkonomisk Tidsskrift udvekslet skrifter med 150 inden- og udenlandske institutioner.

XI. Handelshøjskolens EDB-center

Leder: Lektor, cand. stat., civilingeniør Peter Kierkegaard-Hansen.

Medarbejdere:

Cand. scient. Lars Frank, civilingeniør Tage Henriksen og
civilingeniør Gert Bechlund Nielsen.

Programmør: Torben Kjær.

Operatører: Torben Boyd og Ulla Larsen.

Sekretær: Margrete Beck.

Tasteoperatør: Ulla Berring.

1. Maskinkonfiguration

Edb-anlægget består af følgende enheder:

- 1 General Automation 18/30 datamat
 - 1 centralenhed med 32K ord hovedlager
 - 1 1317 kortlæser (600 kort/min.)
 - 1 1353 linieskriver (600 linier/min.)
 - 2 1341 diskstationer (i alt 5M ord)
 - 1 ASR-33 konsolskrivemaskine
- 1 P&T modem (4800 bps) til datakommunikation med NEUCC
- 5 IBM 029 hullmaskiner med EBCDIC-kode
- 2 UNIVAC 1710 hullmaskiner med EBCDIC-kode
- 2 HAZELTINE 2000 dataskærme.

2. Programmel

FORTRAN IV compiler

Asembler

Scientific Subroutine Package

Commercial Subroutine Package

Multiple Choice program

EDB-centerets subprogrambibliotek

Hasp til datakommunikation med NEUCC

Administrativt HD-registreringssystem

Administrativt sprog-registreringssystem

Standard tabelleringsprogrammer

3. EDB-centerets virksomhed

Centeret afvikler kørsler af edb-programmer for studerende og institutter enten på eget anlæg eller via terminal på NEUCC's anlæg. Centeret er endvidere institutterne behjælpelige med planlægning af dataanalyser, tilrettelægning af opgaver, som skal løses ved hjælp af edb, programmering og hulning.

4. HA-undervisningen i databehandling

Der udarbejdes kompendier til den undervisning, som påbegyndes i efteråret 1974. Kompendierne I, II og III er forfattet af medarbejderne ved centeret.

5. Igangværende arbejder

Subprogrambibliotek

EDB-centeret udvikler standardrutiner, som kan anvendes i FORTRAN-programmer. Programbiblioteket indeholder ca. 65 programmer, som fortrinsvis er udviklet af Tage Henriksen og Gert Bechlund Nielsen.

Systemudvikling

Systemet tilpasses så vidt muligt de skiftende behov, idet der lægges vægt på det uddannelsesmæssige formål. Ændringer i styreprogrammer forestås af Torben Kjær og Gert Bechlund Nielsen.

XII. Institutter

Højskolen er inddelt i et antal institutter, for tiden 18, idet anordningens § 13 foreskriver, at enhver lærer, der er ansat ved højskolen, skal være tilknyttet et institut.

Instituttets heltidsbeskæftigede lærere udgør tilsammen institutrådet, i hvilket der tillige er repræsentanter for timelærerne og for studenterne. Institutrådet er instituttets øverste myndighed, idet alle sager vedrørende forskning og undervisning skal behandles i rådet, jfr. nærmere anordningens § 14. Institutrådet vælger en institutbestyrer for tre år ad gangen.

Institutbestyreren har den daglige ledelse af instituttet, men skal som nævnt træffe sine beslutninger sammen med institutrådet. Institutbestyrerens stemme har dog en betydelig overvægt i forhold til de øvrige medlemmers, idet en beslutning, der vedtages med mindre end 4/5 af samtlige medlemmers stemmer, ikke er bindende for institutbestyreren, jfr. § 14, stk. 2.

Beslutningen om oprettelse af nye institutter kan, jfr. § 13, træffes af konsistorium efter indstilling af vedkommende fagråd.

Institutternes virksomhed finansieres dels ved hjælp af løbende årlige bevillinger på højskolens budget, dels ved tilskud udefra enten til konkrete forskningsopgaver eller som bidrag til arbejdet i almindelighed.

I det følgende redegøres for hvert enkelt instituts vedkommende for det i beretningsåret udførte forskningsarbejde m.v.

DE ØKONOMISKE STUDIER

A. INSTITUT FOR AFSÆTNINGSØKONOMI

Institutbestyrer: Professor, dr. merc. Otto Ottesen.

Professor: Ekon. dr. Arne Rasmussen.

Amanuenser: Cand. polit. Cai F. Christensen, cand. polit. Hans Engstrøm, lic. merc.

Søren Heede, cand. merc. Hanne Hartvig Larsen, lic. merc. Orla Nielsen og lic. merc. Jan Aarsø Nielsen.

Andre regelmæssige medarbejdere: Sekretær, cand. polit. Erling Faurbye, cand. polit. Karen Gredal, direktør Steffen Gulmann, HD, cand. merc. Stig Ingebrigtsen, cand. jur. Hanne Koktvedgaard, cand. merc. Leif Kristensen, marketingchef, cand. merc. Martin Lauth Lauridsen, produktchef, cand. merc. Kjeld Lucas, lektor Peter Olufsen, HD, cand. merc. Børge Rasmussen, marketingdirektør, cand. merc. Hugo Rønsdal og cand. merc. Katrine Steen.

Sekretærer: Ruth Bjørstorp, Birthe Jenkins og Lise Nielsen.

1. Oprettelse

Samtidig med oprettelsen af Diplomstudiet i Salgsorganisation og Reklame i 1930 opstod der behov for et institut, på hvilket undervisningen kunne tilrettelægges og en forskning gennemføres. Det oprettedes i 1931 og blev officielt indviet den 16.

februar 1932. I overensstemmelse med det daværende specialstudiums form og indhold blev instituttets navn: Reklameinstituttet. I 1939 blev navnet ændret til Institut for Salgsorganisation og Reklame. Det etableredes og blev de første 7 år drevet ved hjælp af donationer fra det reklameinteresserede erhvervsliv.

Den 1. september 1967 ændredes navnet til institut for afsætningsøkonomi.

2. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder

a. Cai F. Christensen har arbejdet med virksomhedens problemer og placering i relation til samfundet og dets økonomi og med problemer omkring den officielle statistiks opbygning set ud fra et driftsøkonomisk synspunkt.

Cai F. Christensen leder gennemførelsen af en undersøgelse af de danske afsætnings- og reklameomkostninger for året 1973. Det er tanken at gå relativt dybt ind i problemerne omkring butiksrækningen.

b. Hans Engstrøm arbejder på et projekt om mikroøkonomiske vækstproblemer. Det omfatter dynamik og vækst, mikroøkonomiske vækstmodeller vurderet afsætningsøkonomisk, omkostningsmæssigt og teknologisk, aggregeringsproblemer i forbindelse med vækstmodeller, likviditetsmæssige problemer samt vækstmodeller og konkurrencemodeller.

c. Søren Heede arbejder med revisionen af en doktorafhandling om konsumenters mærkevalg. Dette arbejde er ved at være afsluttet.

Søren Heede er ved at afslutte en undersøgelse af byggeriets beslutnings- og informationsproblemer.

Søren Heede arbejder videre på en monografi om mærkeanalyser med små stikprøver. Desuden en undersøgelse af afsætningsvilkårene for teknologiske serviceydelser (sammen med Teknologisk Institut).

d. Hanne Hartvig Larsen har i det forløbne år arbejdet videre med projektet: Vertikal konkurrence. En dynamisk analyse af gevinstaflejringen ned gennem forskellige kanalstrukturer.

Projektet ventes afsluttet 1/12-75.

e. Orla Nielsens hovedprojekt drejer sig om købsadfærden på producentmarkedet.

Arbejdet med danske primærkommuners køb af varer og tjenesteydelser er delvis afsluttet, men den kvantitative del mangler.

f. Otto Ottesen arbejder med en undersøgelse af konsumenternes forestillinger om og indstilling til reklamen i aviser og ugeblade og af disse forestillingers og indstillinger betydning for forskellige typer af kommunikationseffekt. Modelformulering og oplæg til empirisk undersøgelse er færdiggjort. Det empiriske arbejde er påbegyndt og fortsættes i 1975.

Otto Ottesen færdiggør inden 1/1-75 manus til en ny lærebog i markeds kommunikation.

Otto Ottesen har startet et projekt, der drejer sig om valg af udformning af kommunikation.

g. Arne Rasmussen har været visiting professor ved European Institute for Advanced Studies in Management i Bruxelles og ved Turun Kauppakorkeakoulu i Finland. Formålet var ledelse af doktor- og lic.-uddannelse.

Arne Rasmussen har fortsat sit forskningsarbejde inden for områderne konfliktteori og vertikal konkurrence.

3. Løbende publikationsvirksomhed

Tidsskriftet »Markedskommunikasjon«

2/1973: Hanne Hartvig Larsen: »Forsøg på empirisk anvendelse af Bayes-modellen: Problemer og resultater, I.«

3/1973: Jan Aarsø Nielsen: »En komparativ analyse af Wroe Aldersons marketingsteori og dansk afsætningsøkonomi.«

3/1973: Orla Nielsen: »Indtrængningskurven på producentmarkedet.«

3/1973: Orla Nielsen: »Rapport fra Handelshøjskolen i København.« (Forskningsrapport.)

1/1974: Cai F. Christensen: »Problemer i den officielle regionalstatistikks struktur 1.«

2/1974: Hanne Hartvig Larsen: »Forsøg på empirisk anvendelse af Bayes-modellen: Problemer og resultater, II.«

Cai F. Christensen: »En note om virksomhedens kollektive handlingsparametre i det moderne samfund.«

Bøger

Cai F. Christensen og Henning Brogaard: »Samfund og Socialpolitik.« Det danske forlag 1974. C. F. Christensen står her også som forfatter til indlæggene: »Det velfærdsteoretiske optimalsamfund« og »Det postindustrielle samfund«.

Cai F. Christensen og Hans Engstrøm: »Virksomheden i Samfundet.« Nyt Nordisk Forlag 1974. C. F. Christensen har her også skrevet indlægget: »Hvad vil politikerne med erhvervslivet?« og en sammenfattende kommentar til bogens indhold.

Cai F. Christensen (red.): »Dansk Erhvervslivs Struktur 1970«. F. D. C. Samfundslitteratur, Handelshøjskolen i København 1973.

Orla Nielsen (red.): Industriel Markedsinformation. (Teknisk Forlag og Nyt Nordisk Forlag 1974).

4. Instituttets øvrige virksomhed

Ud over forskningsvirksomheden udfører instituttet en omfattende virksomhed med studieadministration og vejledning af de studerende. Om denne virksomhed henvises til beretningens afsnit om undervisningsvirksomhed, kapitel V. Desuden har instituttets medarbejdere inden for fagområdet deltaget i forskelligt arbejde uden for højskolens rammer.

B. ERHVERVSRETSLIGT INSTITUT

Institutbestyrer: Professor Jan Kobbarnagel.

Medarbejdere: Lektorer: cand. jur. Kjeld Hemmingsen, cand. jur. Mogens Eggert Møller, cand. jur. Poul Olsen, statsaut. revisor Robert Sloth Pedersen, cand. polit.

Orla G. Petersen. Adjunkter: cand. jur. Jørgen Henriksen, statsaut. revisor Claus Jensen.

Sekretærer: Fru Tove Larsen, fru Grethe Christiansen.

1. Oprettelse

Instituttet er oprettet i 1952 med det formål at drive forskning inden for erhvervsrettens område.

2. Afsluttede og igangværende arbejder og anden virksomhed

Kjeld Hemmingsen viderefører arbejdet med en analyse af det skatteretlige omkostningsbegreb og har indleveret manuskript til lærebog i skatteret.

Mogens Eggert Møller har koncentreret sig om nordisk og europæisk skatteret og skattepolitik. Han har fungeret som næstformand for Nordisk Skattevidenskabeligt Forskningsråd, for hvilket han har organiseret en konference om europæiske skatteproblemer. Som et resultat af konferencen er der udkommet: »Skatteharmoniseringen i EG. Foredrag vid Nordiska skattevetenskapliga forskningsrådets seminarium i Helsingör i september 1973. Nordiska skattevetenskapliga forskningsrådets skriftserie Nr. 1.«

Poul Olsen har ledet undervisningen i skatteret for revisionsstuderende (aftenstudiet) og har ændret og ajourført 7. udgave af »Oversigt over reglerne om skattemæssige afskrivninger m.v.«

Robert Sloth Pedersen og Andreas P. Nicolaisen har ledet undervisningen i revision på henholdsvis cand. merc.-studiet og aftenstudiet for dimittender med H.D. i regnskabsvæsen. Pr. 1. juli 1974 er Claus Jensen tiltrådt en stilling som amanuensisvikar i anledning af Andreas P. Nicolaisens orlov. Robert Sloth Pedersen har skrevet artiklen: Revisionshonoraret (offentliggjort i Revisionsorientering, der udgives af Foreningen af Yngre Revisorer) samt artiklen: Revisionsteoretisk analyse af god revisionsskik's funktionsområde og indplacering i retssystemet (offentliggjort i Revisorbladet nr. 6 1973/74). Endvidere har han oversat en af en international revisorstudiegruppe forfattet afhandling: Den uafhængige revisors beretningsnormer i tre nationer (offentliggjort i Revisionsorientering).

Andreas P. Nicolaisen har skrevet artiklen: Regnskabs- og revisionsbestemmelser I de nye love om A/S og ApS (offentliggjort i Revisorbladet nr. 3 1973/74).

Robert Sloth Pedersen og Andreas P. Nicolaisen har i fællesskab skrevet artiklen: Afstemning samt eftersyn af likvide beholdninger (offentliggjort i Revisorbladet nr. 2, 4 og 5 1973/74).

Endelig har Robert Sloth Pedersen og Andreas P. Nicolaisen samlet det i årenes løb til brug for revisionsundervisningen udarbejdede materiale i Studiemateriale-samling I-III (2. udgave). Samlingen forhandles gennem De studerendes Boghandel.

Orla G. Petersen har påny revideret lærebogen »Skatteret HA & HD« under hensyn til omfattende ændringer i lovgivningen. Han har desuden udbygget samlingen af undervisningsmateriale vedrørende dødsbøbeskatning og arveafgift, hvorunder er udgivet hæftet »Kort oversigt vedrørende arve- og gaveafgiftsreglerne«, bl.a. indeholdende et afsnit om rådgivning vedrørende generationsskifteproblemerne. Arbejdet med en mere udførlig lærebog om arve- og gaveafgift med kommenteret lov er ført videre. Endelig har han udover den sædvanlige undervisning holdt forelæsninger over koncernbeskatning på cand. merc.-studiets faggruppe 21 om koncernstyring.

Bernh. J. Posner har inden udløbet af den ham bevilgede orlov opsagt sin stil-

ling. Denne stilling er med henblik på påbegyndelse af undervisningen i undervisningsåret 1974/75 besat af adjunkt, cand. jur. Jørgen Henriksen. Andreas P. Nicolaisens stilling er besat af statsaut. revisor Claus Jensen.

C. INSTITUT FOR ERHVERVSØKONOMI

Institutbestyrer: Professor, ekon. dr. Erik Johnsen.

Medarbejdere: Professor, dr. polit. Bjarke Fog; lektor, cand. merc. Per Ellervik; lektor, cand. merc. Leif Kristensen; adjunkt, cand. merc. Kjeld Arnth Jørgensen.

Forskningsstipendiater: Civilingeniør Ove Hedegaard; cand. merc. Flemming Poulsen; lic. merc., cand. polit. Stig Evan Ree.

Andre regelmæssigt tilknyttede, ikke fastansatte medarbejdere: Cand. merc. Søren Holm; cand. merc. Lasse Nilsson.

Sekretærer: Fru Grete Bundgård Povlsen og fru Birgit Jakielski.

1. Oprettelse

Inden for institut for erhvervsøkonomi arbejder man med en driftsøkonomisk gruppe under ledelse af professor Bjarke Fog og en metodeforskningsgruppe under ledelse af professor Erik Johnsen.

2. Afsluttede og igangværende arbejder

Metodeforskningsgruppen har fortsat sit arbejde inden for områderne operationsanalyse, informationsteori, systemteori, konsulentstrategi og grundlæggende driftsøkonomisk og adfærdsvidenskabelig metode, organisationsudvikling, strategisk planlægning samt ledelsesmetodik inden for såvel offentlige som private organisationer, institutioner og erhvervsvirksomheder.

Gruppens medarbejdere driver vidtstrakt kontakt med erhvervslivet og offentlig administration, bl.a. gennem en række arbejdsgrupper: gruppen for strategisk planlægning, gruppen for topledelse, gruppen for anvendt operationsanalyse, gruppen for offentlige ledelsesproblemer samt konsulentgruppen. Disse »Satellitgrupper« har bidraget med empirisk forskningsmateriale samt kontakter til virksomheder/organisationer/institutioner, der har stillet sig til rådighed for udarbejdelse af studerendes hovedopgaver samt licentiatafhandlinger. Gruppen har afholdt ugentlige forskningsseminarer og deltaget aktivt i efteruddannelsesvirksomhed.

Metodeforskningsgruppen har udviklet et modulsystem på cand. merc.-studiets specialer, således at der kan udbydes en operationsanalyselinie med 2 moduler, nemlig Grundlæggende operationsanalyse og Videregående operationsanalyse, samt en managementlinie med 4 moduler, nemlig Videregående metodelære, Management metodik, Strategisk planlægning og Offentlig management.

Professor Bjarke Fog har fortsat sine indledende undersøgelser vedr. de økonomiske aspekter af miljø- og forureningsproblematikken, inden for hvilken der nu dannes et cand. merc.-speciale.

Den til instituttet tidligere tilknyttede cand. stat. Agnar Höskuldsson har i februar 1974 på tilfredsstillende måde forsvaret sin afhandling »On the Methodology of Optimization. Studies in the Optimization Aspects of Managerial Decision Making« for den erhvervsøkonomiske licentiatgrad.

Per Ellervik har forsket videre i emnet »anvendelse af heltalsprogrammering til løsning af nogle i praksis forekommende komplekse bemandingsproblemer«. Resultatet af denne forskning er præsenteret i en ny afhandling »Operationelle kombinatoriske bemandingsproblemer. En alternativ 0-1 heltalsprogrammeringsmetode. With an English Summary«. Endvidere har Ellervik fortsat sine studier af anvendelse af simulation til løsning af en række styringsproblemer i forskellige erhvervsvirksomheder.

Leif Kristensen har fortsat sin forskning i detailhandelens sortimentspolitik med særligt henblik på sortimentets konsekvenser for omkostningsstrukturen. Han har mere sporadisk videreudviklet sin tidligere forskning i vertikale distributionssystemer (jvfr. Danmarks Erhvervsfond: Distribution, Kbh. 1972), nu ud fra konsument-synspunkter.

Arnth Jørgensen arbejder på to afhandlinger inden for området strategisk planlægning og virksomhedsledelse. Den ene afhandling sigter mod at opstille en normativt orienteret strategisk planlægningsmodel. Den anden afhandling sigter mod at undersøge det system- og adfærdsteoretiske grundlag for strategisk planlægning. I tilknytning hertil driver Arnth Jørgensen vidtstrakte, empiriske undersøgelser i en række større erhvervsvirksomheder og organisationer. Arnth Jørgensen har i tilknytning til denne forskningsindsats en række populariserede publikationer på beddingen.

Stig Evan Ree har i det forløbne studieår fuldført sine licentiatstudier med forsvaret af afhandlingen: Strategisk beslutningstagning vedrørende offentlige udgifter, Kbh. 1974. Forskningsindsatsen på dette område tænkes videreført gennem en nærmere analyse af den egentlige politiserende adfærd ved strategiske beslutninger angående det offentliges aktiviteter. En række forskningsprojekter involverende kommuner, direktorater og styrelser, fagforeninger for offentligt ansatte og større private virksomheder, der forhandler med det offentlige, er derfor blevet sat i gang.

Ove Hedegaard har i det forløbne år fortsat sine studier i ledelsesorienteret informationsteori. Det er bl.a. sket i samarbejde med Nordjyllands amts sygehusvæsen i form af et kursus- og undervisningsprogram i sygehusledelse. De erfaringer, der her er opnået, har resulteret i bogen Ledelsesproblemer i Sygehusvæsen af Ove Hedegaard og Erik Johnsen, Nyt Nordisk Forlag, 1974.

Lasse Nilsson har arbejdet med udvikling og afprøvning af målingsteknik i relation til det sociale system i virksomheder/organisationer, dels ved deltagelse i konkrete organisationsudviklingsprojekter, dels i forbindelse med efteruddannelsesaktiviteter.

Søren Holm har sammen med Arnth Jørgensen fortsat sine studier med henblik på en afhandling inden for området strategisk/taktisk planlægning med specielt henblik på en afklaring af relationerne mellem virksomhedens informationssystem og de organisatoriske processer.

Flemming Poulfelt har fortsat sine studier vedrørende organisationsudvikling og strategisk planlægning, in casu ved at betragte organisationsudvikling som en strategisk udviklingsproces med særlig vægt på de metodologiske aspekter. Parallelt med de teoretiske studier gennemføres empiriske undersøgelser.

3. Anden virksomhed

Bjarke Fog har for Verdensbanken gennemført en undersøgelse af distributionen af frugt og grøntsager på Elfenbenskysten. Undersøgelsen har skullet danne grundlag for oprettelsen af fem organiserede engrosmarkeder i landet.

Bjarke Fog har derefter påbegyndt en undersøgelse af de økonomiske aspekter vedrørende eventuel oprettelse af atomkraftværker. Formålet er dels en driftsøkonomisk sammenligning af nukleare og konventionelle værker, dels en videregående analyse af de mulige samfundsøkonomiske konsekvenser af indførelse af atomkraft.

Leif Kristensen har i detaljer kommenteret manuskriptet til den nye udgave af: Bjarke Fog og Arne Rasmussen: Driftsøkonomi I.

På Företagsekonomiska Institutionen ved Stockholms Universitet, hvor man for tiden arbejder med en statslig Distributionsutredning, indledte Leif Kristensen i januar et seminar med emnet: Distributionsmål og distributionsomkostninger.

Erik Johnsen har fortsat sin vidtstrakte forskning i management metodik ud fra såvel en teoretisk som en omfattende empirisk base. Johnsen har endvidere deltaget aktivt i efteruddannelsesaktiviteter inden for Ingeniørforeningen og Foreningen af Danske Civiløkonomer, ligesom han har fungeret som bedømmer ved flere videnskabelige arbejder ved Handelshøjskolen i København, Handelshøjskolen i Stockholm, Lunds Universitet samt Handelshøjskolen i Åbo. Johnsen har en række manuskripter under udgivelse af bøger i ledelsesteori, organisationsudvikling, aggregeringsproblemer og operationsanalyse.

Bogen »Målbevidst virksomhedsledelse«, Nyt Nordisk Forlag, Kbh. 1973, har Johnsen ladet oversætte til svensk »Målmedveten företagsledning«, Hermods-Student-litteratur, Lund 1973, 312 s. Desuden har Johnsen publiceret en række bog anmeldelser i Erhvervsøkonomisk Tidsskrift, som han er redaktør af.

D. INSTITUT FOR EUROPÆISK MARKEDSRET

Institutbestyrer: Professor, dr. jur. Ole Lando.

Medarbejdere: Professor Jan Kobbarnagel; seniorstipendiat, cand. jur. Jens Fejø; adjunkt, cand. jur. Hjalte Rasmussen, forskningsadjunkt, jur. dr. Jytte Thorbek; lektor, cand. jur. Elisabeth Thuesen.

Sekretærer: Agnete Kitaj, Una Koester, Lis Mødekjær.

1. Oprettelse og formål

Instituttet er oprettet den 1. februar 1967 med det formål at drive forskning, tilrettelægge undervisning og sprede oplysning om retsreglerne vedrørende de europæiske markedssammenslutninger samt om fremmed og international erhvervsret.

2. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder

I februar 1974 udkom EF-Karnov, hvis hovedredaktører er Ole Lando og kontorchef i justitsministeriet Ole Due. 1. supplement til værket ventes at udkomme i november 1974.

Dele af Udenrigshandelsrettens bind 2, som Ole Lando fortsat har arbejdet på, er udsendt i stencil til undervisningsbrug.

I juni 1974 har Ole Lando færdiggjort sit arbejde på kapitlet om den internationale kontraktret til *The International Encyclopedia of Comparative Law*, bind III.

I samarbejde med cand. jur. Hanne Koktvedgaard har Ole Lando i foråret 1974 udarbejdet en oversigt over dansk økonomisk lovgivning til brug for EF's Kommission. Endvidere har Ole Lando afsluttet arbejdet på en rapport om dansk tingsret til Kommissionen samt afgivet beretning til Kommissionen om danske myndigheders efterlevelse af de forskrifter, som De europæiske Fællesskaber har pålagt medlemsstaterne i tiden indtil 31/10 1973 at gennemføre inden for området etableringsret og fri udveksling af tjenesteydelser.

Endvidere har Ole Lando publiceret følgende bøger og artikler: »De uniforme købelove«, Udenrigsministeriets erhvervstjeneste 1974, 120 s.; »On the Form of Contracts and the Conflict of Law«, *Festskrift til Clive M. Schmitthoff* 1973, s. 253–263; »The Interpretation of Contracts in the Conflict of Laws«; *Rabels Zeitschrift für ausländisches und internationales Privatrecht* 1974, s. 388–395; »The EC Draft Convention on the Law Applicable to Contractual and Non-Contractual Obligations«, *Rabels Zeitschrift für ausländisches und internationales Privatrecht* 1974, s. 6–55.

Ole Lando og Jens Fejø har på Juristforbundets Forlag udgivet »Fællesmarkedets kartel- og monopolret«, 158 s.

Som bidrag til EF-Karnov (tillæg 1974) har Jens Fejø udarbejdet afsnittet om Det europæiske økonomiske Fællesskabs kartel- og monopolregler (EØFT art. 85–89). Jens Fejø er redaktionssekretær ved EF-Karnov.

Hjalte Rasmussen har i 1974 påbegyndt en monografi om EF's Domstol, dens organisation, procedure og beføjelser. Manuskriptet, der vil blive udgivet af Juristforbundets Forlag, ventes færdiggjort i 1974.

Endvidere har Hjalte Rasmussen fået antaget en artikel af *Ugeskrift for Retsvæsen* vedrørende kæreproblemer i forbindelse med anvendelsen af EØFT art. 177, stk. 2.

Jytte Thorbeks afhandling »Aktieselskabsorganernes kompetence i EF« er blevet udgivet på Juristforbundets Forlag (1973).

I tidsskriftet *The Journal of Business Law* har Jytte Thorbek udgivet artiklen »Employee participation, public shareholding for employees, and state-appointed representation in Danish enterprises«.

Jytte Thorbek har desuden fortsat sin undersøgelse af kontrollen med indholdet af standardvilkår i handelskøb i Sovjet, DDR, Forbundsrepublikken og Skandinavien.

Elisabeth Thuesen har påbegyndt en retssammenlignende fremstilling af de obligationsretlige regler vedrørende mellemmand i varehandelen. Særlig vægt lægges på reglerne om kundetabserstatning.

Endvidere har Elisabeth Thuesen udarbejdet en fremstilling om EF's institutioner til undervisningsbrug.

Endelig har Elisabeth Thuesen afsluttet kommentar til EØF-traktatens regler om Ministerrådet som bidrag til EF-Karnov.

3. Anden virksomhed

I samarbejde med Dansk Forening for Europaret har instituttet haft følgende gæsteforelæsere:

Professor G. van Hecke, advokat Ignaz Tulinius og landsdommer Torben Jensen: »En retssag for EF's Domstol«; Professor, Dr. J. Kaiser: »EF-Domstolens skelsættende domme«; Dommer ved EF's Domstol, professor, dr. jur. Max Sørensen: »Et år i EF« (fællesarrangement med Juridisk Forening); Lektor Svend Auken, MF: »Folketingets kontrol med regeringens markedspolitik«.

I beretningsperioden har følgende udenlandske gæster arbejdet ved instituttet:

Professor Michel Verwilghen, l'Université Catholique de Louvain, Belgien, og Licenciée en Droit, Dominique Jacqueline Fallecker, Frankrig.

I dagene 19–22/9 1973 deltog Ole Lando, Jens Fejø, Hjalte Rasmussen, Jytte Thorbek og Elisabeth Thuesen i »Tagung für Rechtsvergleichung 1973« i Hamburg.

I ugen 24–31/3 1974 gennemførtes en studierejse til Paris og Bruxelles med en gruppe cand. merc.-studerende og et hold svenske lærere og kandidater. Rejsen var tilrettelagt af Elisabeth Thuesen i samarbejde med institut for udenrigshandel. I rejsen deltog desuden fra instituttet Ole Lando og Jens Fejø. I Paris besøgte OECD, Verdensbanken og to virksomheder, i Bruxelles NATO og EF-Kommissionen samt to virksomheder.

I dagene 29–30/4 1974 havde institut for europæisk markedsret arrangeret et kollokvium på Handelshøjskolen om udkastet til EF-konvention om internationalprivatretlige regler vedrørende skyldforhold i og udenfor kontrakt. I kollokviet deltog foruden repræsentanter for EF's 9 medlemslande også jurister fra Sverige, Norge, Finland, Østrig og Schweiz. Forhandlingerne fandt sted på grundlag af nationale rapporter skrevet af 16 bidragydere og 2 generalrapporter forfattet af Dr. Bernd von Hoffmann og Dr. Kurt Siehr, begge Hamburg. Rapporterne og forhandlingerne, der var på engelsk og fransk, vil blive offentliggjort som bind 23 i Materialien zum ausländischen und internationalen Privatrecht.

Den 1/10 1973 er Ole Lando blevet beskikket som dansk medlem af Det internationale Handelskammers Commission on International Commercial Practice, og i april 1974 er han af Det internationale Handelskammer blevet udpeget til formand for Handelskammerets ad hoc arbejdsgruppe for produktansvar. I denne egenskab har han i maj 1974 deltaget som Handelskammerets observatør ved forhandlinger i Europarådet om udarbejdelse af en konvention om produktansvar.

Ole Lando og Jens Fejø deltog den 5/10 1973 i et tysk-nordisk studenterjuriststævne i Hald. Jens Fejø holdt foredrag om forholdet mellem fællesmarkedsret og national ret inden for konkurrencebegrænsningsretten.

Den 20/3 1974 holdt Jens Fejø på Dragsholm Slot et foredrag med titlen »Eksportforbud i EF-retlig belysning« på kursus, afholdt for salgschefer hos Philips A/S.

Jytte Thorbek har den 15/11 1973 forsvaret sin afhandling »Aktieselskabsorganernes kompetence i EF« ved Universitetet i Lund og blev den 31/5 1974 promoveret som jur. dr.

E. INSTITUT FOR FINANSIERING

Institutbestyrer: Konst. professor Carl E. Sørensen.

Adjunkter: Cand. merc. Cato Baldvinsson; cand. polit. Henning Holten; cand. oecon. Ph. D. Niels Chr. Nielsen; cand. merc. Kaj Svarrer.

Sekretærer: Fru Birte H. Mikkelsen, fru Mya Aagaard.

Institutråd: Institutbestyrer og formand for rådet: Carl E. Sørensen.

Fødte medlemmer af rådet: Cato Baldvinsson, Henning Holten, Niels Christian Nielsen og Kaj Svarrer.

Repræsentant for deltidslærere: P. Schlegel.

Repræsentanter for de studerende: Lars Ive, Henrik Pade (observatør).

1. Oprettelse

Instituttet er oprettet i 1939 under benævnelsen bankinstituttet. Dets opgaver omfatter forskning inden for mikro- og makroøkonomiske finansieringsproblemer samt den faglige tilrettelæggelse af undervisningen i finansiering og kreditvæsen på H.A.-, cand. merc.- og H.D.-studierne.

2. Forskningsvirksomhed

Instituttet har indsamlet materiale om finansieringsforhold og -former i ind- og udland og publiceret materialet i stencileret hæfte om »Finansieringsformer« til undervisningsbrug.

Instituttets kompendienoter er blevet forøget med noter om pengeudbudet v/ adjunkt H. Holten. Adjunkterne C. Baldvinsson og K. Svarrer har færdiggjort arbejdet med edb-programmering af en konsekvens-beregningsmodel, der omfatter investeringsmodul og finansieringsmodul m.v. for en simuleret case-virksomhed. Modellen anvendes som grundlag for øvelser i finansbudgettering m.v. og som analysegrundlag for vurdering af problemer omkring virksomhedens gældskapacitet, finansielle strategi m.v.

Modellen indgår som led i instituttets projekt om analyse af virksomhedens kapitalbehov og likviditetsplanlægning.

Adjunkt, Ph. D. Niels Chr. Nielsen er vendt tilbage til instituttet pr. 1. april 1974 efter 3 års studieophold ved Stanford University, California, USA, der blev afsluttet med PH. D.-graden på grundlag af afhandlingen »The Firm as an Intermediary between Consumers and Production Functions under Uncertainty«, Niels Chr. Nielsen har iværksat et forskningsprojekt om det danske kapitalmarked, der bl.a. omfatter testning af hypoteser om prisdannelsen på obligations- og aktiemarkedet.

3. Anden virksomhed

Som tidligere har instituttet og dets medarbejdere medvirket ved kurser arrangeret af Dansk Ingeniørforening og institut for ledelsesforskning om finansiell planlægning og finansieringsproblemer.

I december 1973 gennemførtes et week-end seminar for HD-afgangsholdet på »Hotel Hvide Hus« i Køge som afslutning på special-forelæsningsforløbet om vurderingsproblemer m.v. i forbindelse med gennemførelse af fusioner. Seminaret omfattede et case-gruppearbejde med anvendelse af edb-terminal til alternativ likviditets- og rentabilitetsberegning.

Adjunkt, civilingeniør B. Krusenstjerna-Hafstrøm er fratrådt instituttet med udgangen af marts 1974.

F. FORSIKRINGSINSTITUTTET

Institutbestyrer: Afdelingsleder, lektor, cand. polit. Knud Hansen.

Lektor: Lic. merc. John Kjær.

Projektmedarbejder: Cand. merc. Peter Sparre Andersen.

Sekretær: Fru Agnete Kitaj.

1. Oprettelse

Instituttet er oprettet i 1952. Dets formål er at drive økonomisk forskning inden for risiko- og forsikringsområdet samt at tilrettelægge og administrere undervisningen ved H.D.-studiet i forsikring, undervisningen i faget risiko og forsikring på H.A.-studiet samt undervisningen i forsikringsfaggrupperne på det erhvervsøkonomiske kandidatstudium.

2. Afsluttede og igangværende arbejder

Knud Hansen har bidraget med to kapitler om »Forsikringselskaber og pensionskasser« og »Pengeanbringelse« til »Pengebogen« (Politikens Forlag 1974). Han har udarbejdet noter til brug for undervisningen i faget forsikringsøkonomi på H.D.-studiet, har påbegyndt arbejde vedrørende risk management til brug for undervisningen i risiko og forsikring på H.A.-studiet og har fortsat udarbejdet nye overhead-transparenter til effektivisering af undervisningen i samme fag.

John Kjær har afsluttet en empirisk underbygning af konklusionerne i »Virksomhedens database« (1972) i »Virksomhedens database – et søge-lære case« (1973). Under det nordiske samarbejdsprojekt om »Udvikling og metoder til konstruktion af informationssystemer i komplekse organisationer« har John Kjær i fællesskab med universitetslektor Mats Lundeborg, Stockholms universitet, gennemført et nordisk fællesseminar i Ebeltoft i tiden 19.–21. maj 1974. På seminaret præsenteredes fra instituttets side følgende rapporter: Peter Sparre Andersen: »Om beskrivelse af eksisterende objektsystemer og eksisterende informationssystemer – en metodevurdering« og John Kjær: »Diskussion af aspekter ved overgang fra informationssystemanalysemodeller til databasestrukturer«. Afprøvningen af analyse- og dokumentationsprogrammet IA/2 er blevet fortsat gennem et større administrativt systemoplæg.

3. Anden virksomhed

Det integrerede forsikringsspil er i tiden 22.10.1973–18.2.1974 blevet gennemført med H.D.-studerende og medlemmer af Forsikringsklubben som deltagere, ialt 20 hold à 4–5 personer. I forbindelse med spillet arrangeredes en forelæsningsrække, hvor Knud Hansen talte om »Forsikringselskabers genforsikringsbehov« og John Kjær ledede en paneldiskussion om »Modelanvendelse i forsikringselskabers beslutningstagning«.

John Kjær har deltaget i IFIP-conference on Human Choice and Computers ved Technische Hochschule i Wien 1.–5. april 1974.

John Kjær har holdt foredrag om »Management Games – a Tool for Training and Research« ved Management and Computers Seminar arrangeret af NCR for udenlandske studerende 19. september 1973.

G. INSTITUT FOR LEDELSESFORSKNING

er oprettet i september 1971 og består af en tværfaglig projektgruppe, hvis arbejde finansieres af Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse. Institutet har i beretningsperioden haft lokaler i Livjærggade 17.

Projektgruppen består af:

- Cand. merc. Jørgen Frode Bakka
- Cand. merc. Stig Ingebrigtsen
- Cand. merc. Henning Kirkegaard
- Cand. polit. J. C. Ry Nielsen
- Cand. merc. Jens Aaris Thisted.

Instituttets aktiviteter

1. Publikationer m.v.

I løbet af 1974 har instituttets medarbejdere bl.a. udgivet følgende publikationer og artikler: »Institutionen som arbejdsplads« af Jørgen Frode Bakka og J. C. Ry Nielsen m.fl., »Politikerne og deres eksperter« af Jørgen Frode Bakka, »Efteruddannelse i større danske virksomheder« af Stig Ingebrigtsen, »Studier omkring effekt af lederefteruddannelse« (under udgivelse) af Stig Ingebrigtsen, »Løser databasen registreringsopgaven« af Henning Kirkegaard, »Alternative organisationsformer« af J. C. Ry Nielsen, »Billeder, modeller og stereotyper af organisationer« af J. C. Ry Nielsen.

2. Kursusudvikling

ILF har i samarbejde med andre institutter ved Handelshøjskolen i København udviklet og gennemført den første lederefteruddannelse ved Handelshøjskolen. Der har medvirket 70 lærere, hovedparten fra Handelshøjskolen, i løbet af de 8 uger uddannelsen har varet.

På baggrund af de erfaringer som gruppen har indhøstet og de evalueringer, som deltagerne løbende har afgivet, har man besluttet at gentage kurset i 1975 i en lidt ændret form.

Den deltageraktiverende og dialogorienterede undervisningsform, der har været anvendt, har vist sig at være værdifuld for både deltagere og medvirkende lærerkræfter, hvorfor den vil blive søgt videreudviklet.

Specielt for ledere i den offentlige sektor har ILF sammen med Dansk Management Center og Forvaltningshøjskolen udviklet og gennemført to 2-ugers chefkurser.

3. Kontakt med andre institutioner

Forud for lederefteruddannelsens gennemførelse har der været afholdt nogle møder med repræsentanter for personale- og uddannelsesfunktionen ved en række større danske virksomheder med det formål at få skabt et forum, hvor tanker om lederefteruddannelse kunne drøftes mellem aftagere og udbydere. Dette arbejde vil blive fortsat.

Til bedømmelse af kursuseffekt har der sideløbende med årets efteruddannelse været gennemført et kursusevalueringsprojekt med tilskud fra Dansk Management Center.

H. INSTITUT FOR NATIONALØKONOMI

1. Personale og ledelse

Institutbestyrer: Professor Poul Milhøj.

Medarbejdere: Professor Hector Estrup; professor Knud Lüttichau (ansat 1.4.74), afdelingsleder, cand. polit. Orla Brandt Jensen; lektor, cand. polit. Lars Lund; lektor, cand. polit. E. Damsgård Hansen; lektor, cand. polit. Peder Jørgen Pedersen (fratrådt 31.1.74); adjunkt, cand. polit. Svend Marker-Larsen (ansat 1.2.74); lektor, cand. oecon. H. Duelund Nielsen; forskningsstipendiat, cand. oecon. Bjarne Sloth Jensen (ansat 15.10.1973).

Sekretær: Fru Elisabeth Kornbeck.

Institutråd: Siden 1. februar 1970 har instituttet været ledet af et institutråd. Dette består foruden af de heltidsansatte videnskabelige medarbejdere af tre repræsentanter for timelærerne i de under instituttet henhørende fagområder samt to studerende udpeget af De Studerendes Råd. Repræsentanter for timelærerne: lektor, cand. polit. Henning Brogaard, referent, cand. polit. Bjørn Einersen (begge valgt af timelærerne) og sekretær, cand. polit. Palle Mikkelsen (valgt af institutrådet). Udpeget af De Studerendes Råd: stud. merc. Niels Dabelstein og stud. merc. Peter Mathiasen. Institutrådet har holdt møder den 16. november 1973, 13. december 1973 og 27. august 1974.

2. Afsluttede og igangværende arbejder

a. Poul Milhøj har fortsat sin deltagelse i redaktionen af lærebogssættet »Erhverv og Samfund«. I forbindelse med sit arbejde som formand for Forbrugerkommissionen har han holdt nogle foredrag om forbrugernes stilling i det moderne samfund og leder samtidig arbejdet på en mere dybtgående redegørelse for disse forhold.

b. Hector Estrup har tilendebragt sine undersøgelser over indkomstdannelsens teori. I forbindelse med hans tidligere arbejde med vækst og fordelingsproblematik har han udarbejdet en artikel: »Den generaliserede arbejdsværdi og udbytningsbegrebet. Et svar på et indlæg«. Nationaløkonomisk Tidsskrift.

c. Orla Brandt Jensen har som led i en igangværende omlægning af H.D.-undervisningen i nationaløkonomi påbegyndt udarbejdelsen af nyt lærebogsmateriale i faget. Han har endvidere fortsat sin medvirken ved gennemførelsen af det nye H.A.-studium i Aalborg og har med særlig baggrund i dette studiums struktur, herunder dets indhold af tværfaglig, projektorienteret undervisning, deltaget i drøftelser af en studiestrukturomlægning ved Norges Handelshøyskole i Bergen.

d. H. Duelund Nielsen har fortsat arbejdet med bygge- og boligpolitiske og kreditpolitiske emner og har offentliggjort artikler herom.

e. Lars Lund har færdiggjort forskningsrapporter inden for pengeteori. Rapporterne er stencilerede og har et omfang af 294 sider.

f. E. Damsgård Hansen har i artikler og foredrag bl.a. behandlet socialpolitiske og fordelingspolitiske spørgsmål. Han har desuden udarbejdet en redegørelse til forbrugerkommissionen om forbrug og forbrugerpolitik.

g. Bjarne Sloth Jensen har i NordREFO: 1974, nr. 4, Nordiska Arbetsgruppen För Regionalpolitisk Forskning, behandlet emnet »Studier kring effekter av omlokalisering« samt på Marstrand-mødet 25/5-74 fremlagt et arbejde vedrørende

tolkningen af den multiple correlationscoefficient. Dette vil resultere i tabelleringen af dens fordelingsfunktion. Der tilsigtes endvidere klarlæggelse af multicollinearitetens betydning for estimationen af parametrene i økonometriske makromodeller.

3. Institutafdeling for erhvervs- og samfundsbeskrivelse

Se under institut for trafik-, turist- og beliggenhedsforskning, som sammen med institut for nationaløkonomi forestår undervisningen i erhvervs- og samfundsbeskrivelse.

I. INSTITUT FOR ORGANISATION OG ARBEJDS SOCIOLOGI

Institutbestyrer: Lektor, lic. merc. Niels Bjørn-Andersen.

Professorer: Torben Agersnap og Egil Fivelsdal.

Lektorer: Cand. oecon. Flemming Agersnap, lic. merc. Niels Bjørn-Andersen, jur. lic. Britt-Mari Blegvad, cand. merc. Søren Christensen, cand. merc. Harald Enderud, lic. merc. Hans Gullestrup, civilingeniør Tore Jacob Hegland og cand. psych. Oluf Aagaard. Cand. polit. J. C. Ry Nielsen (udlånt til institut for ledelsesforskning). Cand. merc. Poul-Erik Daugaard Jensen og mag. scient. soc. Olaf Rieper vikarierer i J. C. Ry Nielsens stilling.

Forskningsstipendiater: Mag. scient. soc. Ib Andersen, cand. merc. Finn Borum, socialrådgiver Peter Duus Hansen, cand. psych. Bjarne Herskin, Finn Junge-Jensen M.B.A., mag. scient. soc. Jesper Bruus Pedersen og civilingeniør Poul H. Pedersen. Cand. merc. J. F. Bakka (udlånt til institut for ledelsesforskning).

Sekretærer: Fru Greta Andersen, fru Else Arndt, fru Marly Arnoldus, fru Inger Jensen, fru Liza Klöcker-Larsen, fru Alice Müller, fru Margrethe Plesner og fru Grethe Rønn.

Projektmedarbejdere: Lone Abel, Dan Andersen, Bent Regner Andersen, Agnete Weis Bentzon, Dorrit Bjergborg, Lisbeth Brinch, Hans Henrik Brøndsted, Henrik von Bülow, Niels Carlsen, Kjell Caspersen, Guldborg Chemnitz, Poul Christensen, Mogens Trab Damsgaard, Lolita Fortuin, Ditte Goldschmidt, Jeppe Gustafson, Bjarne Hallander, Preben West Hansen, Steen Hviid, Gurli Jacobsen, Karin Nysted Jensen, Torben Kitaj, Georg Kjær, Anne-Mette Kjærsgaard, Eckhard Kohnagel, Peter Kragh-Jespersen, Kristian Kreiner, Gunnar Kriegel, Peter Kvan, Erik Bøje Larsen, Mogens Larsen, Lars Lund, Jens Mogensen, Palle Møldrup, Birthe Nielsen, Jette Møller Nielsen, Peter Nielsen, Peter Enevold Nielsen, Kell Moll Niemann, Helene Lykke Pedersen, Birthe Skov Petersen, Karen Petersen, Nell Rasmussen, Tove Rasmussen, Ove Rohde, Eva Schrøder, Henning Schwerdtfeger, Else Marie Sejer, Vibeke Thorup Smith, Henrik Stevnsborg, Margrethe Sørensen, Marion Thomasen, Inkie Thomsen, Per Troelsen, Ann Westenholz, Jonna Widell og Erik Winther.

1. Oprettelse

Instituttet er oprettet i 1953 som forskningsinstitut. Fra 1961 har instituttet udbudt og administreret undervisning ved specialstudiet i organisation, der påbegyndtes dette år, samt fagene organisation og sociologi ved H.A.-studiet og cand. merc.-studiet. I 1966 oprettedes studiet i offentlig forvaltning under specialstudiet i organisation. Fra efteråret 1973 gennemførtes en betydelig omstrukturering af H.D.-

studiet, idet der etableredes 4 linier på H.D.-studiet i organisation: Almen linien, Offentlig forvaltningslinien, Datamatiklinien og Personaleadministrationslinien.

2. Forskningsaktivitet

Flemming Agersnap har sammen med Poul H. Pedersen arbejdet med det internationale automationsprojekts hoveddel (standard study). Det omfatter en undersøgelse af virkningerne af produktionsautomation på arbejderne. Dette projekt finansieres af Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd.

Flemming Agersnap har sammen med Niels Bjørn-Andersen og Poul H. Pedersen deltaget i et af delprojekterne vedr. »Computer Information Systems and Management«.

Flemming Agersnap har sammen med Ann Westenholtz deltaget i projektet »Industrial Democracy in Europe« med særlig henblik på studiet af virkningerne af medarbejderrepræsentation i bestyrelser.

Flemming Agersnap har sammen med Finn Junge-Jensen afsluttet afrapporteringen af samarbejdsforsøgene i jernindustrien 1971-73.

Torben Agersnap har som medlem af organisationsudvalget under Københavns Hospitalsvæsen fortsat arbejdet med at udvikle en ny organisation for et større københavnsk hospital. En betænkning er offentliggjort i april 1974 (250 sider).

Torben Agersnap har som formand for et udvalg vedrørende den videnskabelige skriftserie: »Meddelelser om Grønland« afsluttet arbejdet med udarbejdelse af et forslag til en fuldstændig fornyelse af serien. En betænkning er offentliggjort i maj 1974.

Torben Agersnap har fortsat arbejdet med afslutning af to omfattende undersøgelser i Grønland af den økonom- og teknikerstyrede udvikling og dens virkning på familiemønstret.

Ib Andersen har i forlængelse af projektet »Eksperter og stofmisbrug« og i samarbejde med Preben West Hansen udarbejdet oplæg til en undersøgelse af et eksperiment vedrørende stofmisbrugerbehandling på døgninstitutionen Højbjerggård.

Ib Andersen har sammen med Finn Junge og Henrik Stevnsborg påbegyndt en undersøgelse af beslutningsprocesser og organisationsændringer i en industrivirksomhed.

Niels Bjørn-Andersen har gennemført den empiriske indsamling af data til projektet Computer Systems and Work Design, hvor edb-systemers indvirkning på jobindhold og trivsel analyseres med henblik på at forbedre system design processen.

Niels Bjørn-Andersen har desuden fortsat som international koordinator og som deltager i den danske del af projektet »Computer Information Systems and Management« sammen med Flemming Agersnap og Poul H. Pedersen.

Britt-Mari Blegvad har sammen med Torben Kitaj, Georg Kjær og Nell Rasmussen videreført undersøgelsen »Voldgift som konfliktløsning«.

Finn Borum arbejder i forlængelse af samarbejdsundersøgelserne på Bispebjerg Hospital på en afhandling om forskellige organisationsændringsstrategier. Det er hensigten at analysere forskellige ændringskonsulenters beskrivelsesmodeller,

værdier og metoder og diskutere forskellige strategiers anvendelighed og konsekvenser for komplekse organisationer.

Søren Christensen har fortsat arbejdet med materialet fra den undersøgelse af alternative organisationsformer, som startede i 1971 med støtte fra Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd. Dele af materialet er anvendt til en bog om beslutningsteori, som redigeres af professor James G. March.

Undersøgelsen af beslutningsadfærd omkring anskaffelse af materiel i større virksomheder i entreprenørbranchen, som gennemføres sammen med lektor Axel Gaarslev, Laboratoriet for Anlægsteknik, Danmarks Tekniske Højskole, blev startet i 1973 og forventes publiceret i 1974 og 1975.

Poul-Erik Daugaard Jensen har arbejdet med den indledende fase til et projekt vedrørende indflydelsesfordelingen i det kommunalpolitiske system.

Peter Duus har fortsat arbejdet omkring samarbejdsundersøgelsen inden for jernindustrien og har udarbejdet rapport om forsøgene på henholdsvis Hastrup Fabriker og Nordisk Kabel- og Trådfabriker.

Peter Duus arbejder på en fremstilling af nogle udviklingstendenser inden for social- og arbejdsmarkedspolitikken.

Harald Enderud har indleveret en afhandling til forsvar for dr. merc. graden: »Four faces of leadership in an academic organization«. Afhandlingen omhandler ledelses- og beslutningsproblemer i komplekse professionelle organisationer. Desuden har Harald Enderud skrevet en række artikler omkring beslutnings- og ledelsesproblemer.

Harald Enderud arbejder videre med teoretiske og empiriske problemstillinger vedr. beslutningsprocesser, participation og ledelse.

Egil Fivelsdal har sammen med Torben Beck Jørgensen og Poul-Erik Daugaard Jensen fortsat arbejdet på »En politisk-sociologisk undersøgelse af kommunikationskanalerne mellem de økonomiske interesseorganisationer og centraladministrationen«. Undersøgelsen forventes publiceret i 1974 og 1975. Projektet finansieres af Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd.

Hans Gullestrup har sammen med Torben Agersnap, Henning Schwerdtfeger og Margrethe Sørensen fortsat arbejdet på »Lokalsamfundsundersøgelsen i Grønland«.

Hans Gullestrup har sammen med Finn Borum, Helge Tetzschner, Ann Westenholtz og Birthe Nielsen arbejdet på projektet »Værdigruppen«. Projektets formål er at belyse forskerens politiske og forskningsmæssige rolle i relation til forskningsfeltet.

Hans Gullestrup, Bjarne Herskin og Tore Jacob Hegland er ved at afslutte redaktionen af artikelsamlingen: »Ekspertene og magten – professionelles rolle i organisation og samfund«. Bogen indeholder 11 artikler skrevet af Institutets medarbejdere og udkommer primo 1975 på Nyt Nordisk Forlag, Arnold Busck.

Tore Jacob Hegland har sammen med Lars W. Lund, Jette Møller-Nielsen, Jonna Widell, Mogens Trab Damsgaard og socialrådgiverpraktikanter fortsat arbejdet på »Institutionsprojektet«. Projektets formål er: Undersøgelse og forandring af institutionsmiljøer for behandling af børn og unge med »samspilsproblemer«. Der er arbejdet med den afsluttende rapport og sket en spredning af ideer fra projektet

via artikler, foredrag o.s.v. på seminarer, sociale højskoler m.m. Endvidere er drevet støtte- og kontaktvirksomhed i forhold til små »alternative« institutioner.

Bjarne Herskin, J. F. Bakka og J. C. Ry Nielsen har i samarbejde med Peter Kragh Jespersen og Peter Nielsen arbejdet på behandlingen af materialet fra Faggruppeprojektet. I februar 1974 udkom: Rapport til en børneinstitution, og denne kommer i september 1974 i en 2. udgave under titlen: Institutionen som arbejdsplads. En række artikler m. v. er desuden under udarbejdelse.

Finn Junge-Jensen har fortsat sit arbejde inden for Samarbejdsprojektet, idet han specielt har interesseret sig for aspekter omkring indflydelsesformer.

Finn Junge-Jensen har sammen med J. C. Ry Nielsen, Tore Jacob Hegland, Jeppe Gustafson, Bent Andersen og Eva Junge-Jensen påbegyndt en undersøgelse af strukturændringer på forvaringsanstalten Herstedvester med speciel vægt på analyse af samarbejde mellem forskellige faggrupper og muligheden for anvendelse af nye organisationsformer.

Jesper Bruus Pedersen har arbejdet videre med Boligundersøgelsen på Det Danske Stålvalseværk A/S.

Poul H. Pedersen har sammen med Steen Hvid, Mogens Larsen og Peter Enevold Nielsen i det internationale automationsprojekt: Standard Study, gennemført en undersøgelse af forskellige automationsformers påvirkning af arbejdsbetingelser, arbejdstilfredshed og deltagelse i beslutninger.

I automationsprojektet: Edb og ledelse, hvis formål er at belyse edb's påvirkning af mellemlederes arbejdsopgaver, kommunikation, beslutningstagen og arbejdstilfredshed, har Poul H. Pedersen sammen med Flemming Agersnap, Niels Bjørn-Andersen, Kjell Caspersen og Peter Kvan arbejdet med teoretiske forarbejder og undersøgelsesredskaber. Begge projekter finansieres af Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd.

Olaf Rieper har fortsat studiet af internt sikkerheds- og sundhedsarbejde i industrivirksomheder.

Oluf Aagaard har arbejdet med indsamling og behandling af materiale til beskrivelse af opfølgning af lederuddannelser.

3. Andre faglige aktiviteter

Instituttets medarbejdere har deltaget i planlægningen og afviklingen af en lang række kurser for virksomheder og organisationer. Herudover har medarbejderne holdt adskillige foredrag.

Flere af instituttets medarbejdere har i årets løb deltaget i internationale konferencer, kongresser og symposier.

4. Gæsteforelæsninger

Forskningsleder Kresten Nygaard, Oslo, besøgte instituttet den 20. november 1973 og forelæste om tillidsmænds indflydelse på produktionssyringsystemer.

Professor Enid Mumford, Manchester, besøgte instituttet den 22. maj og forelæste om »Computer Systems and Work Design«.

Professor Vejlko Rus, Ljubljana, besøgte instituttet den 13.-14. juni og forelæste om »Active and Passive Influence of Managers«.

5. Instituttets publikationer

a. Publikationer udgivet på forlaget *Nyt fra Samfundsvidenskaberne*:

Bøger:

- Torben Agersnap (red.): Kort fra Danmark og andre Danmarksfilm. X4.
Jørgen Nue Møller (red.): Den offentlige forvaltning i Danmark. Nr. 33.
Pie Barfod, Lone Nielsen, Johan Nielsen: Grønlændere i Danmark 1971–72.
Kalatdlit Danmarkime Nr. 34.

Kompendier:

- Harald Enderud: Beslutningsprocesser.
Finn Junge-Jensen og J. C. Ry Nielsen (red.): Klassisk organisationsteori.
Finn Junge-Jensen og J. C. Ry Nielsen (red.): Motivation, fremmedgørelse og trivsel.
Britt-Mari Blegvad og Olaf Rieper (red.): Gruppe og organisation.
Poul Pedersen og Olaf Rieper (red.): Teknologi og organisation.
Søren Christensen og Bjarne Hallander: Tre organisationsmodeller.
Mats Lundeberg, Erling S. Andersen og Martti Inkinen: Informationsanalyse med IA2.
Flemming Agersnap: Konfliktteori.
Finn Junge-Jensen og J. C. Ry Nielsen (red.): Ledelse.
Erik Rask Eriksen: Produktudvikling og organisationsstrukturer.
Finn Junge-Jensen (red.): Organisationsændringer.

Forskningsrapporter:

- Bjarne Hallander: Magtfordeling og kollektive beslutninger i et direkte demokrati.
(En lilleskole).
Harald Enderud: A Dilemma of Participation: Effects of Group Size in Joint Decision Making.
Harald Enderud: Centralisering versus decentralisering. Driftsøkonomi eller magt-overvejelser?
Harald Enderud: »Overlappende grupper«. Demokratisk beslutningsform eller skjult oligarki?
Harald Enderud: Unobtrusive Management in Complex Organizations.
Søren Christensen: Decision Making and Ideology.
Bjarne Herskin m.fl.: Rapport til en børneinstitution.
Harald Enderud: Two Views on Participation in Organizational Decision Making.
Erik Winther m.fl.: Bilag i forbindelse med projektet: Computer Systems and Work Design.
Erik Winther: Edb og trivsel. Delrapport til projektet: Computer Systems and Work Design.
Britt-Mari Blegvad: The Choice between Litigation and Arbitration.

Arbejdsnoter:

- Anders Boserup: Nogle kritiske bemærkninger til Erik Høeghs »Vælgeradfærd i Danmark 1849–1901« og om dens bidrag til social-fysikken.
Per H. Engelstad: Den økonomiske udvikling i norsk treforedlingsindustri med særlig henblik på udviklingen i teknologien.

Svend Poulsen-Hansen: Some Aspects of Human Interaction.
Torben Beck Jørgensen: Om Habermas: Borgerlig offentlighed.
Charles Perrow, University of Wisconsin: Working Paper on Technology and Structure.
Hans Gullestrup: Udvikling – til fordel for hvem?
Niels Bjørn-Andersen: Informationssystemet til faserne i virksomhedens udvikling.
Hans Gullestrup: Uddrag af »Lokalsamfund og udviklingsprojekt«. En udviklingsmodel.
Jens Ravnkilde: Transparency, Privacy and Fallibilism. – Philosophical Studies in the Explanation of Human Action and Social Process – Edited by Mogens Blegvad. Vol. 3.
Hans Gullestrup: Ekspertens dilemma – Nogle tanker omkring det at være bistands-ekspert.
Hans Gullestrup: Lokalsamfundsundersøgelsen i et organisationsteoretisk lys.
Finn Borum, Hans Gullestrup, Birthe Nielsen, Helge Tetzschner, Ann Westenholtz: Værdiproblemer i samfundsforskningen«. Midtvejsrapport fra værdigruppen.
Tore Jacob Hegland: Aksjonsforskningsmetoden: Noen personlige erfaringer.
Marly Arnoldus og Harald Enderud: Debutant-problemer i kollektive beslutningssystemer.
Harald Enderud: Langtidsplanlægning: Kritik og alternativer.
Britt-Mari Blegvad, Beth Grothe Nielsen, Nell Rasmussen (eds.): Law and Inequality in Society.

b. Andre publikationer

Flemming Agersnap: »Danish Experiments with New Forms of Cooperation« i Personnel Review.
Torben Agersnap: Cooperation between Research and Administration in the Development of Public Institutions. OECD 1974.
Torben Agersnap: »Nogle virkninger på trivsel og arbejdsvilkår for detailhandelens personel ved en liberalisering af lukkeloven« (stencil) under medarbejde af Ole Hansen, Preben West Hansen, Michael Mossing og Klaus Porsberg (122 sider).
Torben Agersnap: »Forsøg med nye udvidede samarbejdsformer på nogle hospitalsafdelinger i København« trykt i betænkningen 1974 som bilag 3 (10 sider).
Torben Agersnap: »Gruppediskussioner på grundlag af høringsrapport – en populationsorienteret forskningsmetode« (stencil) sammen med Agnete Weis Bentzon og Guldborg Chemnitz (15 sider).
Niels Bjørn-Andersen: To interne virksomhedsrapporter.
Finn Borum: »Rapport til personalet på en operationsgang«. Udgivet i forbindelse med afslutningen af Bispebjerg-undersøgelsen.
Peter Duus: Rapport over samarbejdsforsøgene i jernindustrien. Nordisk Kabel- & Trådfabriker (107 sider).
Peter Duus: Rapport over samarbejdsforsøgene på Haustrups Fabriker 1971–73. (112 sider).
Peter Duus: Artikel om socialarbejderens rolle i samfundet.
Tore Jacob Hegland: Tendens mod populisme. (Analyse av folketingsvalget). Artikel i Civiløkonomen nr. 2. 1974.

Finn Junge-Jensen: Forord til F. Hertzberg m.fl.: Arbejde og motivation. Gyldendal 1974. (15 sider).

Bøje Larsen: Havnesamfundet. En undersøgelse af social struktur og arbejdsforhold i Københavns havn. (Licentiatforhandling) København 1973.

Poul H. Pedersen: Computer Systems and Power Change«. Indlæg på konferencen i Altorg i Göteborg i juli.

J. INSTITUT FOR PRESSEFORSKNING

Institutbestyrer: Professor, dr. phil. Hakon Stangerup.

Amanuensis: Lektor, mag. art. Ulf Kjær-Hansen.

Hakon Stangerup har i løbet af beretningsperioden lagt sidste hånd på trebindsværket »Avisens Historie i de Lande, der skabte den: England, Frankrig, Tyskland og USA«, som udsendes af Politikens Forlag. Bind 1 (Fra de første Tilløb til 1850) udkom oktober 1973, bind 2 (Avisens Guldalder 1850–1914) udkom april 1974, og bind 3 (Fra Tyverne til TV-Alderen) er klar til udgivelse i oktober 1974. Ulf Kjær-Hansen har fungeret som billedredaktør fra november 1972 til august 1974 og har udarbejdet et fælles personregister for de tre bind.

Beretningsperioden har været præget af, at Ulf Kjær-Hansen for at komme i overensstemmelse med den nye stillingsstruktur er blevet tildelt 20 timers ugentlig tjeneste ved bibliotekets filial på Howitzvej, hvor hans arbejde har bestået i at medvirke ved betjeningen af de fire derværende institutter. På grund af de praktiske vilkår ved denne omlægning af hans hidtidige arbejdsområde har det ikke været muligt at sætte nye forskningsprojekter i gang. Indsatsen har været koncentreret om beregningen af det danske erhvervslivs udgifter til annoncering i 1973. Dette arbejde indgår som en del af den undersøgelse af reklameomkostningerne, der hvert femte år gennemføres af institut for afsætningsøkonomi og hidtil er blevet offentliggjort for årene 1935, 1948, 1953, 1958, 1963 og 1968. Den fortløbende registrering af dagbladenes oplagssvingninger, som er blevet gennemført siden 1955 både med henblik på de enkelte dagblades oplagsandele og dagbladssælgets fordeling på handelsdistrikter, er blevet fortsat. Den kommenterede vurdering af de københavnske dagblades og magasinpressens annonceomsætning er som hidtil blevet opgjort kvartalsvis og offentliggjort i »Orientering«, der udgives af Danske Reklamebureauers Brancheforening.

K. INSTITUT FOR REGNSKABSVÆSEN

Institutbestyrer: Lektor, lic. merc. Zakken Worre.

Professor: Palle Hansen.

Amanuensisgruppen: Adjunkt, akademiingeniør Jens Schou-Christensen (vikar); lektor, cand. merc. Dennis Clausen; lektor, cand. polit. Erik Hansen; cand. oecon. Poul Israelsen (p.t. udlånt til Aalborg); lektor, cand. polit. Vagn Thorsgaard Jacobsen; lektor, cand. merc. Henning Kirkegaard (p.t. tilknyttet institut for ledelsesforskning); adjunkt, cand. merc. Preben Melander; adjunkt, cand. merc. Ulrik Gorm Møller (vikar); lektor, civilingeniør Flemming Rasmussen.

Forskningsstipendiat: Civilingeniør Henning Lervad Andersen; cand. merc. Jens O. Elling, M.B.A.; cand. merc. Peter Neergaard, M.S.

Sekretærer: Fr. Lisa Borges; fr. Hanne Damgaard; fr. Lone Rafn; fr. Solveig Streyf-fert.

1. Afsluttede og igangværende forskningsprojekter

Zakken Worre har fortsat sit arbejde med udvikling af den regnskabsmæssige registreringsmetodik og budgetsystemer. Budgetinstruksens grundskema er afprøvet på og tilpasset en række konkrete brancher og virksomheder.

Erik Hansen arbejder med udviklingen af et projekt-styringsystem med specielt henblik på erhvervsvirksomheders langtidsstyring.

Erik Hansen, Vagn Thorsgaard Jacobsen og Flemming Rasmussen har fortsat arbejdet med at udbygge forelæsningsrækken i »Langtidsstyring« på H.D.-studiet.

Erik Hansen, Vagn Thorsgaard Jacobsen og Flemming Rasmussen har afsluttet en forundersøgelse vedrørende langtidsplanlægning i danske virksomheder for Sammenslutningen af Arbejdsgivere inden for Jern- og Metalindustrien. Vagn Thorsgaard Jacobsen viderefører som projektleder undersøgelsen vedrørende langtidsplanlægningen i danske virksomheder for Industrirådet. Projektet modtager støtte fra Danmarks Erhvervsfond.

Preben Melander, der tiltrådte ved instituttet den 1. marts 1974, har medvirket ved EDB-rådets undersøgelsesprojekt, der omhandler en brancheorienteret beskrivelse af EDB-anvendelsen i Danmark. Desuden arbejder han med et forskningsprojekt omkring økonomistyringsmodeller for servicevirksomheder (ressourceallokering etc.) baseret på empiriske studier af konkrete virksomheder.

Peter Neergaard har i perioden arbejdet videre med sit forskningsprojekt: »Implementering af økonomiske styringsystemer«. Projektet foregår i samarbejde med den gruppe på institut for organisation, der deltager i det internationale forskningsprojekt CISM, Computer Information System and Management. Foruden opstillingen af en referenceramme og enkelte andre færdiggjorte afsnit, er der i efteråret 1974 indledt en empirisk analyse i nogle udvalgte virksomheder. Her søges virksomhedernes valg af implementeringsstrategi ved indførelse af økonomiske styringsystemer belyst.

Ulrik Gorm Møller arbejder med udvikling af en model til integration af skatter og afgifter i virksomhedens økonomistyringsystem, specielt med henblik på problematikken i nationale og internationale koncerner.

Jens O. Elling har afsluttet det teoretiske forarbejde på sit lic. projekt: Studiet af finansieringsadfærd i nogle danske industriaktieselskaber. På basis af interdisciplinære studier inden for regnskabsvæsen, finansierings- og organisationsteori har han udviklet en referenceramme, som danner basis for efterfølgende empiriske studier. Disse studier er påbegyndt.

Jens Schou-Christensen deltager som repræsentant for dansk industri i et hvidbogsprojekt under EDB-rådet. Formålet er i relation til PP II at beskrive den indflydelse edb-anvendelsen kan få.

2. Anden virksomhed

Zakken Worre har foretaget den faglige tilrettelæggelse af Medlemsseminar 1973 for Møbelfabrikantforeningen i Danmark. Han holdt på konferencen 3 foredrag under fællestitlen: Focus på overskuddet.

Zakken Worre har udviklet og ledet et 3-dages kursus i Budgettering for entreprenørvirksomheder for Entreprenørforeningen.

Preben Melander har i et udvalg nedsat af institutrådet arbejdet med omlægningen af H.D.-undervisningen i økonomimodeller. Endvidere har han skrevet et indlæg om »Likviditetsbudgettering« til bogen »Håndbog i budgettering«, som er under udgivelse.

Peter Neergaard har i tiden 21/7–28/7 deltaget i konferencen »Alternative Organizations: The impact of computers and automation on management, structure and work design« i Göteborg. Her havde han lejlighed til at fremlægge nogle af sine forskningsresultater.

Erik Hansen, Vagn Thorsgaard Jacobsen og Flemming Rasmussen har tilrettelagt og gennemført kursus i langtidstyring i samarbejde med Foreningen af Danske Civiløkonomer og et kursus om samme emne i samarbejde med Tietgen-skolen i Odense.

Vagn Thorsgaard Jacobsen har gennemført kurser om markedsføringens lønsomhed i København, Oslo og Stockholm.

Flemming Rasmussen har deltaget i et seminar i Göteborg: »Budgettering och Redovisning« med indlægget »Simulering og Langtidsbudgettering.«

3. Løbende publikationsvirksomhed

Zakken Worre:

Regnskab og Virksomhedsøkonomi 1-3. 1. og 2. udgave.
Samfundslitteratur 1973 og 1974.

Jens Elling:

Anmeldelse i Juristen og Økonomen nr. 2/1974 af Niels Groes: Finansieringsmønstre i Industrien.

Artikel i Erhvervsøkonomisk Tidsskrift nr. 4 1973: Niels Groes: Finansieringsmønstre i Industrien – kritik af metode og konklusioner fra en driftsøkonomisk synsvinkel.

Flemming Rasmussen:

»Oliekrisen og virksomhedens økonomiske styring«. Management nr. 2 1974 (med Steen Hemmingsen).

»Simulering og Langtidsbudgettering« i Sander Asztély (red.): »Budgettering och redovisning som instrument för styrning«. Göteborg 1974.

»Databehandlingsprogram for Økonomisk System Simulation«. Samfundslitteratur 1974 (med Henning L. Andersen og Kåre B. Dullum).

L. INSTITUT FOR TEORETISK STATISTIK

Institutbestyrer: Lektor, cand. merc. Jørgen Kai Olsen.

Professor: Dr. polit. Ernst Lykke Jensen.

Lektorer: Cand. merc. Steffen Jørgensen, cand. merc. Axel Schultz Nielsen.

Adjunkt: Cand. merc. Jens Overø.

Adjunktvikarer: Stud. merc. Lars Grønholdt, H.A.; stud. merc. Ole Nilsson, H.A.

Sekretær: Fru Edith Camradt.

1. Oprettelse

Institut for teoretisk statistik blev oprettet i 1966.

2. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder

Steffen Jørgensen har fortsat sit licentiatarbejde, der omhandler anvendelsen af variationsregning og kontrolteori på økonomiske problemer. Der er udarbejdet et notat: »Funktionalanalyse og sædvanlige differentialligninger«, og i forbindelse hermed afholdt et institut-seminar.

Axel Schultz Nielsen har fortsat studierne omkring forventningsrigtig og approkxmativt forventningsrigtig estimation inden for kvotient-, produkt- og RCP-skøns-teorien. I forbindelse med det af Statens samfundsvidenskabelige Forskningsråd støttede projekt vedrørende stikprøveteorien anvendelse i Danmark i 1960-erne, har Axel Schultz Nielsen fået stillet et materiale til rådighed, der er overført til magnetbånd. Hensigten er at undersøge de opstillede estimatorers egenskaber empirisk. Axel Schultz Nielsen har skrevet kapitlerne 4, 6, 8, 9 og 10 i Niels Erik Jensen (red.): Stikprøveteorien, Memorandum nr. 30 fra Københavns Universitets økonomiske Institut, Akademisk Forlag 1974. Videre har Axel Schultz Nielsen udarbejdet en række subrutiner til brug for øvelserne i Teoretisk Statistik på H.A.-studiet og har i den forbindelse skrevet to brugervejledninger. Schultz Nielsen har skrevet: Opgaver til Statistik, H.D. 1. del 1974, Samfundslitteratur og har i forbindelse med ledelsen af undervisningen på H.D. 1. del afholdt 4 lærermøder.

Jørgen Kai Olsen har fortsat arbejdet med sin disputats, hvis problemstilling er at opstille en stokastisk model for en virksomheds afsætningsfunktion, at foretage statistisk inferens om parametrene i den opstillede model og at vise, hvorledes modellen anvendes som deskriptiv model, som prognosemodel og som beslutningsmodel.

Jens Overø har fortsat litteraturstudiet i emnet »Tidsserieanalyser«, og har sideløbende hermed foretaget studier i emnet »Penge- og Kreditmarkedsforhold«. Det sidste har resulteret i notatet: »Kreditmarkedet og den offentlige sektor«.

3. Anden virksomhed

Ernst Lykke Jensen har deltaget i forskelligt fagligt udvalgsarbejde og fungeret som censor i Matematisk Statistik på Landbohøjskolen.

Steffen Jørgensen har fungeret som censor ved Københavns Universitets statsvidenskabelige eksamen samt ved Handelshøjskolen i Århus' almene erhvervsøkonomiske eksamen.

Axel Schultz Nielsen har fungeret som censor ved Københavns Universitets statsvidenskabelige eksamen og ved Handelshøjskolen i Århus.

Jørgen Kai Olsen har fungeret som censor ved Københavns Universitets statsvidenskabelige eksamen og ved Handelshøjskolen i Århus.

M. INSTITUT FOR TRAFIK-, TURIST- OG BELIGGENHEDSFORSKNING

Institutbestyrer: Professor Ejler Alkjær.

Afdelingsleder: Cand. oecon. Henning Kjølby.

Amanuenser: Adjunkt Kirsten Fahrenholtz (indtil 31. oktober 1973); adjunkt Peter Morell (fra 15. februar 1974); lektor Tage Skjøtt-Larsen.

Forskningsstipendiat: Dipl. Kfm. Peter Aderhold.

Sekretærer: Lillian Mouritzen og Inge Andersen (fra 15. januar 1974).

De forskningsprojekter, som professor Ejler Alkjær har i gang, og som spænder over både turistøkonomi, beliggenhedsteori og luftfartsøkonomi, er blevet fortsat. Nye prognoser for kongresturismens udvikling indtil 1993 er blevet fremlagt bl.a. på den vestlandske turistkongres i Bergen, Thai Internationals marketing konference i Bangkok, ved et besøg på University of New South Wales i Sydney, i Bournemouth (England) i anledning af de derværende planer for opførelse af et kongrescentrum og ved de tyske kongres- og udstillingsbygningers sammenslutnings årsmøde i Hamborg.

Ligeledes er imageundersøgelserne for forskellige geografiske områder blevet fortsat. Ny er en kortlægning af forskellige afrikanske staters image, som vil supplere en udviklingsplan for turismen i Ghana, som professor Alkjær har ledet for DANIDA. I den anledning har professor Alkjær under besøg i Kenya, Cote d'Ivoire og Togo foruden i Ghana etableret kontakt med de relevante kolleger på de derværende universiteter, hvor forskellige former for samarbejde er aftalt.

Der er indhentet nyt materiale vedrørende kongeriget Nepals trafik- og turist-situation, bl.a. ved besøg i de højalpne områder i Himalaya, som for nylig er åbnet op for beflyvning af helikoptere og STOL-fly.

Endvidere fortsættes kortlægningen af rejsebureauers og turistkontorers geografisk spredning og de herfor gældende økonomiske principper.

Lektor Tage Skjøtt-Larsen fik i efteråret 1973 tildelt den erhvervsøkonomiske licentiatgrad på afhandlingen »Styring af varestrømme i distributionssystemer«. Skjøtt-Larsen har fortsat sine undersøgelser af virksomhedernes distributionsproblemer med særligt henblik på logistikfunktionens styring og organisatoriske placering. Skjøtt-Larsen har endvidere skrevet artikler i diverse fagtidsskrifter om transportøkonomiske emner. Han har som hidtil deltaget i administrationen af institutafdelingen for erhvervs- og samfundsbeskrivelse, som er fælles for institut for nationaløkonomi og nærværende institut.

Afdelingsleder Henning Kjølby har ledet gennemførelsen af undervisningen i faget erhvervs- og samfundsbeskrivelse på H.D.-studiets 1. del og udarbejdet »Notat- og opgavesamling, Erhvervs- og samfundsbeskrivelse, til brug ved H.D.-studiets 1. del« i ny udgave.

Adjunkt Peter Morell har påbegyndt udarbejdelsen af en licentiatafhandling vedrørende turismens økonomiske betydning i udvalgte stagnations- og ikke-udviklede områder.

Kandidatstipendiat Peter Aderhold havde orlov i 1. halvår 1974 for at deltage i forskningsarbejdet i det tyske institut »Studienkreis für Tourismus« i Starnberg med henblik på supplering af det materiale, som skal indgå i hans turistøkonomiske doktordisputats. Denne vil i begyndelsen af 1975 blive indleveret til det Frie Universitet i Vest-Berlin til bedømmelse af professorerne Karl Chr. Behrens og Ejler Alkjær.

Instituttet har i årets løb haft to midlertidige udenlandske medarbejdere, nemlig

Luis Raffo, M.Sc. som DANIDA-stipendiat fra Peru og docent Michael Follie, Ph. D. fra University of New South Wales i Sydney. Dr. Follie varetog en del af undervisningen i regionaløkonomi på cand. merc.-studiet.

Institutfdeling for erhvervs- og samfundsbeskrivelse

Afdelingsleder: Cand. oecon. Henning Kjølby.

Lektorer/adjunkter: Cand. polit. Jens Bjerregård Christensen (fra 15/8-74); cand. oecon. H. Duelund Nielsen og lic. merc. Tage Skjøtt-Larsen.

Sekretær: Fru Hanne Dorf Pedersen (fra 1/9-73).

1. Oprettelse

Sammen med institut for nationaløkonomi forestår instituttet undervisningen i erhvervs- og samfundsbeskrivelse. Institutfdelingen for erhvervs- og samfundsbeskrivelse varetager den daglige administration af undervisningen i faget, som omfatter både H.D. 1. del og H.A. 1.-2. semester.

Afdelingen har været i funktion siden 1. september 1973 og er placeret i høj-skolens bygning på Fabrikvej, hvor al undervisning i faget foregår. Afdelingens medarbejdere henhører under det af de to institutter, hvorfra den pågældende er afgivet (se ovenfor og under institut for nationaløkonomi).

2. Virksomhed

Afdelingen har i beretningsåret først og fremmest arbejdet med gennemførelsen af den nyordning af undervisningen i erhvervs- og samfundsbeskrivelse på H.A.-studiet (forelæsninger og seminarer), som besluttedes af det økonomiske fagråd i 1973. Endvidere har man forberedt en omlægning af øvelsesrækken i faget til ikrafttræden fra september 1974. – For H.D.-studiets vedkommende har undervisningen været tilrettelagt efter tilsvarende retningslinier som det foregående år.

N. INSTITUT FOR UDENRIGSHANDEL

Forstander: Studieleder, cand. polit. Lauge Stetting.

Lektorer: Cand. merc. Poul Schultz; dr. merc. Frode Slipsager; cand. polit. Harald Vestergaard, H.D. og cand. merc. Ole Wiberg.

Adjunkt: Cand. polit. Ole Mølgaard Andersen (fra 1/10-73).

Forskningsstipendiat: Cand. oecon. Gustav Kristensen.

Institutsekretær: Fru Jytte Beckert. Sekretærer: Fru Grete Colerick, fru Kate Bøje Larsen.

1. Oprettelse

Institut for udenrigshandel blev grundlagt i 1932 med det formål at virke til fremme af studiet af udenrigshandelens problemer.

2. Afsluttede forskningsarbejder

a. Danmarks konkurrence og specialisering

Søren Kjeldsen-Kraghs undersøgelse er i efteråret 1973 offentliggjort som nr. 8 i serien Skrifter fra Institut for udenrigshandel under titlen »Specialisering og konkurrenceevne: En analyse af den danske maskineksport set i international belysning«, Nyt Nordisk Forlag, Arnold Busck, København 1973.

b. Virksomhedens organisation i international handel

Frode Slipsagers undersøgelse er i beretningsåret offentliggjort som nr. 7 i serien Skrifter fra Institut for udenrigshandel under titlen »Studier i decentraliseringsproblemet i international afsætning«, Nyt Nordisk Forlag, Arnold Busck, København 1973.

c. Gustav Kristensen har i foråret 1974 afsluttet sit forskningsprojekt »Stabiliseringsmønster for kakaopriser«, duplikeret, Institut for udenrigshandel, København 1974.

d. Den internationale virksomheds handelsprocedurer

Ole Wiberg har i Lauge Stettings fravær deltaget i de i sidste beretning omtalte undersøgelser af de internationalt arbejdende virksomheders handelsprocedurer. Resultatet af undersøgelserne vil i løbet af efteråret 1974 blive offentliggjort af den danske handelsprocedurekomité DANPRO.

I tilknytning til disse undersøgelser har Ole Wiberg samlet en række væsentlige dokumenter, regler, love o.l., som er udgivet under titlen »Formularsamling til eksportfagene«, Udgivervirksomheden under Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse, København 1974.

3. Igangværende og planlagte forskningsarbejder

a. Eksportformidlerens rolle i producentens afsætningsorganisation

Frode Slipsagers undersøgelse om eksportformidlerens rolle bliver færdig i løbet af efteråret 1974 og vil blive offentliggjort i serien Småskrifter fra Institut for udenrigshandel.

b. Virksomhedens konkurrencepolitik i eksporten

Frode Slipsager har arbejdet videre med undersøgelsen af prisdifferentieringens anvendelse i eksporten. Han har udarbejdet et foreløbigt undervisningsnotat under titlen »Fra prisdifferentierings- til parameterdifferentieringsteori«.

c. Multinationale virksomheder i den internationale handel

Lauge Stetting har som led i sit arbejde med problemerne vedrørende de multinationale virksomheders rolle i den internationale handel påbegyndt to kapitler om henholdsvis »The influence of multinational corporations on socialist countries« og »The influence of multinational corporations on developing nations«. Kapitlerne skal indgå i en amerikansk bog, hvis foreløbige titel er »The Business of Spreading Culture: The Impact of Multinational Corporations on International Communication«.

d. Eksportekspansion på de østeuropæiske markeder

Ole Wiberg har sammen med Industrirådet og hovedbankerne deltaget i forberedelserne til en kursusrække over ovenstående tema. På grundlag af indlæggene er i beretningsåret udarbejdet følgende publikationer med Ole Wiberg som redaktør: »Eksportkontakt med de østeuropæiske markeder« og »Forhandlingsteknik på de østeuropæiske markeder«. Yderligere publikationer vil blive udsendt i efteråret 1974.

e. *Øst-Vest-produktionssamarbejde*

Ole Wiberg har fortsat sine undersøgelser af det industrielle samarbejde mellem vestlige og østeuropæiske virksomheder. I tilknytning hertil har Ole Wiberg holdt foredrag og udarbejdet artikler til brug for håndbøger, tidsskrifter o.l.

f. *Eksportmarkedsføring*

Ole Wiberg har sammen med cand. merc. Bent Burmester påbegyndt udarbejdelsen af en lærebog i eksportmarkedsføring. Arbejdet ventes afsluttet i sommeren 1975.

g. *Danmarks eksportfremmepolitik*

Poul Schultz har fortsat studiet af den statslige eksportfremmepolitik i forskellige lande med henblik på at kunne fremkomme med forslag til en dansk politik på dette område. Undersøgelsens formål er især at belyse samfundets interesse i at yde forskellige former for eksportbistand til private virksomheder samt at fastlægge kriterier for bistandens fordeling på virksomhedstyper, produkter og markeder.

h. *Internationale råvarepriser*

Gustav Kristensen har påbegyndt et nyt projekt med titlen »Market power i den internationale handel«. Projektet er dels inspireret af resultaterne fra hans projekt vedrørende »Stabiliseringsmønstre for kakaopriser«, dels af oliekrisen, og har til formål at diskutere det enkelte lands (eller landesammenslutnings) muligheder for at øge sine eksportpriser på verdensmarkedet. Projektet tænkes opbygget omkring en række økonometriske beregninger.

i. *Udenlandske datterselskabers interne og eksterne tilpasningsproblemer*

Frode Slipsager har i fortsættelse af sin undersøgelse om decentraliseringsproblemet i international afsætning indledt en empirisk undersøgelse af udenlandske datterselskabers muligheder for på samme tid at indordne sig under en fælles politik for den internationale koncern, hvoraf de er medlemmer, og at tilpasse sig de nationale omgivelser, hvori de arbejder.

j. *Virksomhedens personalepolitik i international afsætning*

Frode Slipsager har iværksat en undersøgelse af de specielle personaleproblemer, en eksportvirksomhed møder på alle organisationsniveauer i sine udenlandske enheder. Undersøgelsen gennemføres i samarbejde med Institut for organisation og arbejdssociologi.

k. *EF's handelsrelationer til udviklingslandene*

Ole Mølgaard Andersen arbejder med en undersøgelse af EF's handelsrelationer til udviklingslandene. Undersøgelsen er i første omgang begrænset til en vurdering af betydningen for udviklingslandene af EF's toldpræferenceordninger. Ole Mølgaard Andersen repræsenterede i september 1974 instituttet på en konference i Ghent, hvori deltog repræsentanter for en række europæiske forskningsinstitutter, som arbejder med udviklingsforskning, herunder relationer mellem u-lande og i-lande. Formålet med konferencen var at skabe nærmere forbindelse mellem institutter i Europa, hvor der arbejdes med disse spørgsmål.

4. Løbende publikationsvirksomhed

Instituttet har i beretningsperioden udsendt numrene 42–46 af Meddelelser fra instituttet for udenrigshandel, der skal tjene som et bindeled mellem instituttet og udenrigshandelsinteresserede erhvervskredse, herunder handelshøjskolens egne dimittender i udenrigshandel. Bladet indeholder meddelelser om instituttets kursus-arrangementer, gæsteforelæsninger, mødearrangementer, case studies, studierejser til fremmede markeder, virksomhedsbesøg etc.; desuden indeholder bladet korte omtaler af nye forskningsresultater og interessante nydannelser inden for udenrigshandelen. Meddelelserne redigeres af Ole Wiberg.

5. Kontakter med andre institutter og videnskabelige organisationer m.v.

Instituttet har i beretningsperioden samarbejdet med en lang række danske og udenlandske institutter og organisationer.

6. Anden virksomhed

a. Gæsteforelæsninger

I efteråret 1973 har instituttet arrangeret en række gæsteforelæsninger for afgangsholdet samt dimittender under H.D.-studiet i udenrigshandel.

Som forelæsere medvirkede:

Vicedirektør Leif Boe Hansen, Bella-Centret, Erhvervenes Udstillingsselskab A/S:

»Hvilken betydning vil det nye Bella-Center på Vestamager få for eksporten?«

Direktør Egill V. Mouritzen, Aktieselskabet Asmo, Randers, formand for Erhvervenes Eksportråd: »Fremtidsperspektiver for Danmarks eksport-promotion«.

Ingeniør Gerner Møller, Burmeister & Wain's Motor- og Maskinfabrik af 1971 A/S, København: »Licensalternativet i international markedsføring«.

Direktør Bent Simonsen, Oticon A/S, København: »International markedsføring af højt udviklede tekniske produkter«.

Marketingkonsulent Ole Tandrup, H.A., Lisberg Marketing A/S, Kolding: »Industrial markedsanalyse på eksportmarkeder«.

b. Studierejse til DDR

I februar 1974 gennemførte instituttet en studierejse til DDR for afgangsholdet under H.D.-studiet i udenrigshandel. Studierejsen omfattede diskussioner med repræsentanter for udenrigshandelsministeriet, banker, udenrigshandelsselskaber, reklamebureauer, messearrangører, produktionsvirksomheder samt landbrugskolektiver i byerne Berlin, Dresden og Leipzig.

Studierejsen blev tilrettelagt og ledet af Harald Vestergaard i samarbejde med Ole Wiberg. Fra instituttet deltog endvidere Ole Mølgaard Andersen og Poul Schultz. Som forberedelse til studierejsen forelæste forskningsmedarbejder, cand. oecon. Jørgen Lindgaard Pedersen, Sydjysk Universitetscenter, direktør Ernst Callsen, E. Callsen & Co. A/S, regionalchef Arne Petersen, H.D., Danfoss A/S og docent, dr. phil. Aage Aagesen, Handelshøjskolen, over udvalgte emner i relation til DDR's økonomi og markedsforhold. En rapport over studierejsen ventes udsendt ultimo 1974.

c. Studierejse til Paris og Bruxelles

Instituttet gennemførte i marts 1974 i samarbejde med Institut for europæisk markedsret en studierejse for cand. merc.-studerende med udenrigshandel som speciale til en række internationale organisationer såsom OECD, Verdensbanken, EF og NATO samt danske virksomheders datterselskaber og agenter i Paris og Bruxelles.

For instituttets del af forberedelserne og gennemførelse stod Harald Vestergaard og Frode Slipsager. Endvidere deltog Poul Schultz og Ole Wiberg i studierejsen.

SPROGSTUDIERNE

Sproginstitutternes sekretariat: Fru Hanne Flensholt, fru Birgit Lindow, fru Vibeke Maaløe, frk. Hanne Munk (fratrådt 31.1.74), fru Elna Oberleitner, fru Ester Olsen.

1. Sprogpedagogiske aktiviteter

Den 30. januar 1974 afholdtes et kollokvium over »Emner og bedømmelseskriterier for specialeopgaver« med indledning af Sven Sorgenfrey.

2. Anvendt lingvistik

I forbindelse med sproginstitutterne har Det danske selskab for anvendt lingvistik (ADLA) holdt følgende møder. Indledere og emner var:

- 6.2.74: Lektor Esther Dinsen: »Fejlanalyse og fremmedsproglig-indlæring«.
27.3.74: Lektor Viggo Hjørnager Pedersen: »Oversættelse og sprogundervisning – oversættelsens funktion inden for sprogundervisning og læremål for oversættelse til og fra modersmålet på de højere niveauer«.

O. INSTITUT FOR ENGELSK

Institutbestyrer: Lektor, cand. mag. Helge Schwarz.

Fagleder: Lektor, cand. mag. Sven Sorgenfrey.

Professor Bengt Jürgensen.

Lektor, translator Jørgen Alsø; lektor, cand. mag. Paul Bay; lektor, translator Edna Seear Christensen; adjunkt, translator, cand. ling. merc. Helle Pals Frandsen; lektor, cand. ling. merc., translator Inge Gorm Hansen; lektor, translator H. Svane Knudsen; lektor, cand. mag. Børge Larsen; lektor, cand. mag. Inge Livbjerg; lektor, translator Knud Løwert; lektor, cand. mag. Finn Messell; lektor, translator Paul Monrad; lektor, translator Vagn K. Sandberg; lektor Norman Shine, B.A.; lektor, cand. mag. Tyge Stavnstrup; lektor, cand. mag. Karen Stetting.

1. Igangværende og afsluttede forskningsarbejder

Inge Gorm Hansen har i samarbejde med Jørgen Alsø og Knud Gram-Andersen fortsat den statistiske og sproglige bearbejdning af det fra erhvervslivet indsamlede materiale med henblik på lærebog i engelsk handelskorrespondance. Bogen forventes afsluttet i løbet af efteråret 1974. Hun har endvidere fortsat indsamling og

bearbejdning af danske og engelske tekster med henblik på en undersøgelse af terminologien inden for nyere emneområder som f. eks. forurening, kommunal planlægning samt nærdemokrati. I forbindelse med undervisningen på EK studiet har hun fortsat indsamling af eksempelmateriale og originaldokumenter på dansk og engelsk inden for faget juridisk sprog.

Bengt Jürgensen har fortsat sine studier over rækkefølgen af hoved- og bisætninger på moderne engelsk, et emne som han behandlede i sin tiltrædelsesforelæsning. Han har endvidere indledt undersøgelser over artikelbrug ved organisationsnavne etc.

Helge Schwarz har forberedt et nyt forskningsprojekt til belysning af adjektivernes syntax på moderne engelsk. Han har endvidere udgivet bogen »False Friends« (Samfundslitteratur), der behandler faldgruber ved oversættelse fra dansk til engelsk, samt fortsat indsamling af nyt materiale til ordbogskomplettering.

Norman Shine har afsluttet sit projekt inden for socio- og psykolingvistik ved udarbejdelsen af en artikel til CEBAL 3: The socio-psycho-linguistic aspects of linguistic variables. Samlet materiale til en sammenligning af sociolingvistiske aspekter inden for talt engelsk og skønlitterære tekster.

Karen Stetting har udarbejdet materiale til undervisningen i den nye disciplin Almene Grammatik under valgfri fag. Under 6 måneders ophold i U.S.A. har hun studeret lingvistik og samlet eksempler på gældende sprogbrug samt eksempler til en behandling af de forskellige udtryksmuligheder for irrealis og indirekte imperativ. Har endvidere fungeret som konsulent for de valgfri fag.

2. Internationalt samarbejde og faglig virksomhed i øvrigt

Sven Sorgenfrey og Knud Gram-Andersen har som medlemmer af en af Statens erhvervspædagogiske læreruddannelse nedsat arbejdsgruppe medvirket ved udarbejdelsen af cirkulære og læseplaner for handelsfaglærereksamen i engelsk.

Norman Shine har tilendebragt indsamlingen af materiale til undervisning i engelsk stenografi ved udgivelse af »Engelsk Stenografi: Trin I« indtalt på bånd, i samarbejde med Inger Vikelsøe, institut for erhvervspraksis.

Honorary Adviser for Universities of Birmingham, London, Oxford and Scotland Joint Committee for Summer Schools (i tilknytning til formandskab for The Danish Universities' Committee for Studies in Britain.

Har i undervisningsåret virket som censor for »The Cambridge University Local Examination Board« samt »The World Health Organisation«.

Har i april 1974 besøgt engelske universiteter for teknologi for at undersøge studiemuligheder for EA/ED- og cand. ling. merc. studerende.

P. INSTITUT FOR FRANSK

Institutbestyrer: Afdelingsleder, cand. mag. Jacques J. Qvistgaard.

Adjunkt, cand. mag. Aase Baillais; adjunkt, cand. mag. Anne Dueholm, amanuensis, cand. mag. Preben Fink-Jensen; amanuensis, cand. art. Birgitte Friis; adjunkt, translator Héléne Holm; adjunkt, translator Villy Knudsen; adjunkt, translator

Birthe Langballe; lektor, translatør Aase Lenstrup; lektor, cand. mag. et jur. Erik Juul Lund; amanuensis, cand. mag. Niels Ebbe Lænkholm (fratrådt 1.1.74); professor, dr. phil. Jens Rasmussen og adjunkt, cand. art. Dorte Westrup.

1. Afsluttede og igangværende forskningsopgaver

Preben Fink-Jensen har arbejdet med en videreudvikling af en undersøgelse om oversættelsesteori, specielt med kontrastive analyser dansk/fransk inden for særlige fagområder.

Birgitte Friis har foretaget en undersøgelse over fremtidsomskrivning med »aller« sammenholdt med futur og conditionnel.

Anne Grete Madsen har som amanuensisvikar indsamlet syntaktisk og leksikografisk materiale vedrørende fransk familiært talesprog.

Else Marker-Larsen har som amanuensisvikar arbejdet med en undersøgelse over forkortelsessystemet i franske avisannoncer.

Jacques Qvistgaard har sammen med Helge Schwarz (institut for engelsk) og Henning Spang-Hansen (institut for anvendt lingvistik, Københavns Universitet) afsluttet udgivelsen af rapporterne fra AILA's 3. internationale kongres, og har fortsat igangværende lærebogs- og ordbogsarbejde.

Jens Rasmussen har fortsat en undersøgelse over sætningstypologi. Sammen med Karen Stetting har han forberedt et kompendium til en forelæsningsrække over »Almen Grammatik«. Endvidere har han samlet materiale til publikationen »Franske erhvervsproglige tekster«.

2. Internationalt samarbejde

Jens Rasmussen har den 14.–19. april 1974 deltaget i den 14. internationale kongres for romansk lingvistik og filologi i Napoli.

Jacques Qvistgaard har den 11.–13. februar 1974 deltaget i møder i EF i Bruxelles, i UNESCO i Paris og i Europarådet i Strasbourg. Den 27.–31. marts ført forhandlinger i Luxembourg med lederne af de danske oversættersektioner og af terminologiafdelingerne. Den 7.–10. april 1974 i Budapest deltaget i AILA's halvårslige planlægningsmøde samt i TIT og FIPLV's kongres »The Teaching of English at Different Levels«.

Q. INSTITUT FOR SPANSK

Institutbestyrer: Afdelingsleder, lektor, translatør Jørgen Jensen.

Professor, fil. dr. Max Gorosch; lektor, cand. mag. Søren Kaas Andersen; lektor, translatør Niels Henning Pedersen H.D.; lektor, translatør Ellen Sundbo; lektor, translatør Halvor Søbørg; forskningsstipendiat, cand. ling. merc. Heribert Picht.

1. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder

Søren Kaas Andersen har udgivet et »Kompendium af Bejarano-Jörnving: Spansk grammatik« til brug for undervisningen på EA/ED. En »Introduktion til den spanske litteratur« er under udarbejdelse.

Max Gorosch har udarbejdet følgende publikationer: »Le presento...« (med

lydbånd), Longmans, London; »Assessment intervariability in testing oral performance of adult students«, Errata, Lund, 1974; de Grève, Gorosch, Sandulescu, van Passel (eds.): Modern Language Teaching to Adults: Language for Special Purposes; AIMAU, Bruxelles, Didier, Paris, 1973; desuden følgende artikel i sidstnævnte publikation: On defining linguistic objectives for the teaching-learning of modern languages for adults.

Jørgen Jensen har sammen med Berta Pallares, F. R. Arias og J. Alegre udgivet en antologi »Gentes del Mundo Hispánico I-III«, Grafisk Forlag 1974.

Halvor Søbørg har færdiggjort en spansk grammatik, der ventes publiceret i december 1974. Han forbereder en revideret gennemillustreret udgave af lærebogen »Spanske samtalestykker«, der ventes at udkomme i løbet af sommeren 1975. Arbejdet fortsat på udgivelse af en samling faste præpositionsforbindelser i spansk. I samarbejde med Søren Kaas Andersen forbereder han en »Spanske stiløvelser«; sammen med Claire Duvantier udarbejder Søren Kaas Andersen og Halvor Søbørg en samling drills til lærebogen »Pláticas y Situaciones«.

2. Faglig virksomhed uden for højskolen

Søren Kaas Andersen har i august måned besøgt »Archivo General de las Indias« i Sevilla, hvor alle væsentlige dokumenter vedrørende Spaniens handelssamkvem med Sydamerika er samlede.

Max Gorosch har

1. i august 1973 deltaget i planlægningen af Unesco Round Table on Anthropology and Language Sciences for Educational Development (ALSED),
2. som formand deltaget i AILA International Committee i Leipzig, 26.–27. oktober 1973,
3. 21. august 1973 holdt forelæsning om planlægning af sprogundervisning for voksne (La enseñanza de Idiomas para Fines Específicos) i Ayuntamiento de Barcelona,
4. som formand deltaget i Unesco Round Table on Anthropology and Language Sciences for Educational Development (ALSED) 8.–10. maj 1974,
5. deltaget i AILA International Committee møde i Budapest 7.–8. april 1974 (T.I.T.) og i tilslutning hertil deltaget i TIT/FIPLV årsmøde 9.–11. april 1974.

Jørgen Jensen har i juli 1974 deltaget i et filologisk kursus ved universitetet i Salamanca.

Niels Henning Pedersen har i syv uger studeret økonomiske, sociale og juridiske forhold i Mexico.

R. INSTITUT FOR TYSK

Institutbestyrer: Afdelingsleder, cand. mag. Gert Engel.

Adjunkt, cand. mag. Frede Boje; adjunkt, cand. mag. Liselotte Brøndlund; amanuensis, cand. ling. merc. Inge Baaring; amanuensis, translator, cand. jur. Ebbe Falck; lektor, cand. mag. Erling Bjørn Hansen; adjunkt, translator Flemming Koue; lektor, translator Kristian Kristiansen; adjunkt, translator Pauli Gunderskov; amanuensis, translator Meta Pedersen; lektor, cand. mag. Poul Rosbach; lektor, translator Walter Thornfield.

1. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder

Inge Baaring har fortsat indsamlingen af materiale til fejlanalysen og forbereder en forskningsberetning om dette emne.

Inge Baaring og Gert Engel har afsluttet udarbejdelsen af et kompendium vedrørende samfundsforholdene i BRD og DDR med dertil hørende tekstsamling.

Ebbe Falck har den 1/1-74 afsluttet udarbejdelsen af 1. udgave af et kompendium med titlen »Nogle bemærkninger om dansk og tysk strafferet« (120 s.), omhandlende strafferettens almindelige del. 2. udgave er under udarbejdelse.

Bente Kristensen har påbegyndt udarbejdelsen af et fraseologisk glossar om vejbygning.

Meta Pedersen har påbegyndt et kompendium med øvelser vedr. telefonering til brug ved undervisningen på det ny grundstudium. I samarbejde med Walter Thornfield er 2. udgave af den erhvervsfaglige tekstsamling blevet afsluttet.

Endvidere forbereder Meta Pedersen udarbejdelse af curriculum for EK, 1. år i merkantilt sprog.

2. Internationalt samarbejde

Kollokvium »Fachsprachliche Übersetzungskritik« gennemførtes d. 21. og 22. febr. 1974 i samarbejde med Tysk Kulturinstitut og under ledelse af afdelingsleder Gert Engel med følgende program: Professor, dr. Wolfram Wilss (Saarbrücken): »Probleme und Perspektiven der Übersetzungskritik«; Werner Bunjes (Germersheim): »Wörterbuchbedingte Übersetzungsfehler im fachsprachlichen Übersetzungsprozess Englisch-Deutsch«; Professor Dr. Fritz Paepcke (Heidelberg): »Tendenzen zur Fachsprachlichkeit in der Allgemeinsprache im sprachenpaarbezogenen Übersetzungsprozess Französisch-Deutsch«; Karl Alexander Müller, M.A. (Augsburg): »Schichtenspezifische Übersetzungskritik bei Fachtexten«; Gert Engel: Elsa Gress: »Fuglefri og fremmed« in deutscher Übersetzung (Kritik eines ausgewählten Textabschnitts).

Gert Engel har den 5/12-73 på Goethe-Institut, München, holdt en forelæsning over emnet »Medienverband im landeskundlichen Unterricht« og i forbindelse hermed præsenteret instituttets ITV-programmer til dette emne.

Gert Engel og Poul Rosbach har i juni 1974 aflagt et studiebesøg hos INFOTERM, Wien.

3. Kursusvirksomhed

Translatør Bente Kristensen har videreført et kursus i tysk sprogfærdighed og tekstlæsning vedr. EF-emner for en gruppe embedsmænd fra Handelsministeriet.

S. INSTITUT FOR ERHVERVSPRAKSIS

Institutbestyrer: Lektor Erik Otto H.A.

Lektor Finn Hagen Jespersen H.A.; exam. handelsfaglærer Erna Larsen; exam. handelsfaglærer Jytte Halfdan Madsen; exam. handelsfaglærer Lise Saxov E.A. og exam. handelsfaglærer Inger Vikelsøe.

1. Oprettelse

Institut for erhvervspraksis blev oprettet i februar 1970. Institutet dækker fagområderne erhvervslære og samfundsøkonomi, maskinskrivning og stenografi samt erhvervsret under sprogstudierne og grundlæggende regnskabslære under de økonomiske studier.

2. Afsluttede og igangværende arbejder

Regnskabslære

Finn Hagen Jespersen og Erik Otto har i årets løb gennemarbejdet manuskriptet til opgavesamling I, der anvendes i den indledende undervisning på Det almene erhvervsøkonomiske grundstudium. Opgavesamlingen er udkommet i juni 1974.

Maskinskrivning og stenografi

Norman Shine og Inger Vikelsøe afsluttede i februar 1974 arbejdet med indtalingen af båndmaterialet til engelsk stenografi og udgav i maj 1974 de tilsvarende tekster: »Engelsk stenografi, trin I, tekster til forretningsbreve indtalt på bånd«.

Meta Pedersen og Inger Vikelsøe vil i oktober 1974 have afsluttet arbejdet med indtalingen af båndmaterialet til tysk stenografi og vil samtidig udgive de tilsvarende tekster: »Tysk stenografi, trin I, tekster til tyske forretningsbreve indtalt på bånd«.

Anne Harries har afsluttet udarbejdelsen af undervisningsmaterialet i fransk stenografi. Der foreligger nu stof til undervisning i 2 semestre.

Forsøgsundervisningen med »Sound and Sight« (kombineret lystavle og bånd) viste, at denne meget koncentrerede undervisningsform især egner sig til korte, intensive kurser. Efter 2 semestres undervisning (75 timer) fandt de af vore lærere, der havde lejlighed til at prøve systemet, ingen forbedring af resultaterne (oprykningsprøven 1974) – hverken m.h.t. til sikkerhed eller hastighed – i sammenligning med traditionel undervisning.

Med henblik på en modernisering af forkortelsesmaterialet i dansk stenografi, der er baseret på en hyppighedsundersøgelse foretaget i tyverne, hvor forretningsbreve udgjorde en meget ringe procentdel af det optalte stof, vedtog forskningskollegiet på et møde den 5. december 1973 efter et oplæg af Inger Vikelsøe at foretage en ny hyppighedsundersøgelse baseret på forretningsbreve indsamlet fra erhvervslivet. Indsamlingen af danske forretningsbreve er sat i gang.

I oplægget pointerede Inger Vikelsøe, at også forkortelsesmaterialet i engelsk og tysk stenografi trængte til revision. Det ville lette indlæringen af stenografi på disse sprog, såfremt det engelske og tyske institut foretog lignende hyppighedsundersøgelser, således at man fik et korrekt grundlag for en samarbejdning – og nedskæring – af forkortelsesmaterialet i dansk, engelsk og tysk stenografi.

XIII. Højskolens økonomi

I det følgende bringes højskolens regnskab for 1972/73 og 1973/74.

1972/73	Kr.	
Lønninger		29.431.143,67
Censorhonorar, honorarer til eksamenstilsyn		1.701.616,10
EDB-lønkørsel		29.317,11
Tjenesterejser		102.408,40
Uddannelse af personale (herunder tilskud til studierejser)		206.911,53
Kontorholdsudgifter		1.108.283,96
Trykning af publikationer		117.684,20
Flytteudgifter og transport af materiel		67.901,69
Lokaleudgifter		6.581.748,70
Rengøring		1.123.856,21
Anskaffelser af bøger til bibliotek, inventar m.v.		736.453,12
Undervisnings- og eksamensmateriel		648.758,35
Vedligeholdelse af inventar og undervisningsmateriel		102.156,47
Kandidatstipendier		1.250.897,66
Andre udgifter		65.627,78
		<u>43.274.764,95</u>
÷ Studieafgifter for revisionsstudiet	152.625,00	
÷ Renteindtægt	<u>57.196,32</u>	209.821,32
		<u>43.064.943,63</u>

1973/74	Kr.	
Lønninger		33.516.144,59
Censorhonorar, honorarer til eksamenstilsyn		1.825.746,90
EDB-lønkørsel		47.342,46
Tjenesterejser		133.082,07
Uddannelse af personale (herunder tilskud til studierejser)		231.690,73
Kontorholdsudgifter		1.191.680,76
Trykning af publikationer		135.341,46
Transport af materiel		9.884,36
Lokaleudgifter		7.340.367,92
Rengøring		961.533,18
Anskaffelser af bøger til bibliotek, inventar m.v.		779.378,48
Undervisnings- og eksamensmateriel		517.983,31
Vedligeholdelse af inventar og undervisningsmateriel		107.618,49
Kandidatstipendier		1.684.023,53
Andre udgifter		96.401,19
		<u>48.578.219,41</u>
÷ Tilbageført tilskud doktordisputats	30.000,00	
÷ Studieafgifter for revisionsstudiet	74.330,37	
÷ Renteindtægt	<u>74.198,27</u>	178.528,64
		<u>48.399.690,77</u>

Højskolen har i finansåret 1973/74 modtaget følgende bevillinger:

Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse har bevilget følgende tilskud:

	Kr.
Gæsteforelæsnings	10.000,00
Institut for ledelsesforskning	660.000,00
Konsulentstilling til didaktikudvalg	86.639,43
Studierejser for studerende i sprog	17.875,00

Løbende tilskud til undersøgelser m.v. igangsat tidligere finansår:

Samoa-undersøgelsen / Rask Ørsted Fondet	6.000,00
Retsplejen i Grønland / Det Samfundsvidenskabelige Forskningsråd	117.000,00
Lokalsamfundsundersøgelse i Grønland / Ministeriet for Grønland	131.734,27
Uddannelse og Organisation Inden for Politiet / Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd	4.290,00
Politisk-sociologisk undersøgelse af kommunikationskanalerne mellem de økonomiske interesseorganisationer og staten / Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd	57.292,52
Undersøgelse af de personalemæssige virkninger af en eventuel liberalisering af lukkeloven / Danmarks Erhvervsfond	18.700,00
Undersøgelse af ledelses- og beslutningsprocesser i organisationer med kollektiv ledelse og direkte demokrati / Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd	15.000,00
En socialpsykologisk og organisations-teoretisk undersøgelse af faggrupper og samspillet mellem faggrupper i en organisation / Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd	54.774,00
Undersøgelse af den samfundøkonomiske konsekvens af den vertikale konkurrence omkring nye varers indtrængen under forskellige markedsformer / Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd	43.152,91
Voldgift som konfliktløsning / Universitetet i Lund	23.491,08
Projekt om simulering af en virksomheds finansielle vækstmuligheder / Danmarks Erhvervsfond	8.000,00

Tilskud til undersøgelser m.v. igangsat i finansåret 1973/74:

Rejse- og opholdsudgifter for 9 lærere til et intensivt kursus i konferencetolkning fra EF-sprogene til dansk / Otto Mønstedts Fond	14.526,00
Udvikling af datamatstøttede metoder til brug ved konstruktion af administrative styre- og informationssystemer / Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd	24.758,00
Fængselsprojektet / Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd	27.430,00
EF-kurser / Markedssekretariatet	3.684,60
Aila kongres / Otto Mønstedts Fond	28.630,45
Bollundersøgelse / Folke-Grunde og Det Danske Staalvalseværk	23.332,66
Automationsprojektet / Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd	110.000,00

XIV. Højskolens lokaler

Højskolens virksomhed har i beretningsåret været gennemført i følgende lokaler:

Fabrikvej 7:

Centraladministrationen	Undervisning af og studiekontor for:
Institut for engelsk	H.A. 1. år
Institut for fransk	H.D. 1. del
Institut for tysk	H.D. 2. del
Institut for spansk	Sprogstudierne
Institut for erhvervspraksis	
Institutafdeling for erhvervs- og samfundsbeskrivelse	samt studiekontor for cand. merc.
Institut for regnskabsvæsen	
Presseforskningsinstituttet	
Filial for biblioteket	
De Studerendes Råd	

Howitzvej 60:

Institut for afsætningsøkonomi	Undervisning af cand. merc.
Erhvervsretligt institut	
Institut for finansiering	
Institut for organisation og arbejds sociologi	
Reproduktionsafdelingen	

Julius Thomsens Plads 10:

EDB-centeret	Undervisning af
Hovedbiblioteket	H.A. 2. og 3. år
Institut for erhvervsøkonomi (incl. Metodeforskningsgruppen)	cand. merc.
Institut for nationaløkonomi	H.D. 1. del
Institut for udenrigshandel	H.D. 2. del
De Studerendes Råd	Studiekontor for H.A. 2. og 3. år samt H.D. 2. del

Rosenørns Allé 9, stuen og 3. sal:

Institut for europæisk markedsret
Forsikringsinstituttet
Institut for teoretisk statistik
Institut for trafik-, turist- og beliggenhedsforskning

XV. Stipendier og studielån

I 1973/74 er der til højskolens studerende uddelt stipendier, bevilget af følgende private legat- og fondsbestyrelser:

	Kr.
H. P. Christensens Fond	15.956
Vilhelm Christiansens Fond	37.000
Vilh. Chr. Eilschou Holms Legat	1.000
Jørgen Esmers mindelegat	50.000
Evers & Co.'s Studiefond	9.000
William og Anna Evers Legat	3.000
Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse	50.550
Garvermester C. W. Gerickes Legat	5.400
Reinholdt W. Jorck og Hustrus Fond	47.000
H. O. Langes Fond	66.500
Frederik Larsens Fond	18.500
Otto Mønstedts Fond	25.740
Verner Olsens Mindelegat	2.000
Holger Pedersens Mindepris	1.200
Martin Pedersens Mindelegat	15.000
Krista og Viggo Petersens Fond	15.000
Julius Skrikes Stiftelse	3.000
Stipendieforeningen »Studenternes Venner«	6.000
Meta og Valdemar Svanes Rejselegat	500
Laurits Svendsens Legat	12.000
Direktør Andreas Sørensen og Hustrus Fond	23.400

Der er desuden ydet støtte til højskolens studerende fra Statens Uddannelsesstøtte efter de i lovgivningen om uddannelsesstøtte fastsatte regler.

XVI. De Studerendes Råd

De Studerendes Råd er den officielle repræsentation for de ved højskolen indtegnede studerende. Dets opgave er at varetage de studerendes interesser og at repræsentere disse såvel over for højskolen som udadtil. Rådet vælger bl.a. repræsentanter til de i kgl. anordning af 2. februar 1970 om Handelshøjskolen i København omhandlede kollegiale organer og til andre af højskolen nedsatte udvalg, i hvilke de studerende ønskes repræsenteret.

Ved repræsentantskabsvalget i oktober 1973 fik repræsentantskabet følgende sammensætning:

Karen Larsen, Karl Johan Rude Andersen, Rolf Tvedt, Carsten Kaspersen samt Jan Janssen, som er overført fra det foregående repræsentantskab.

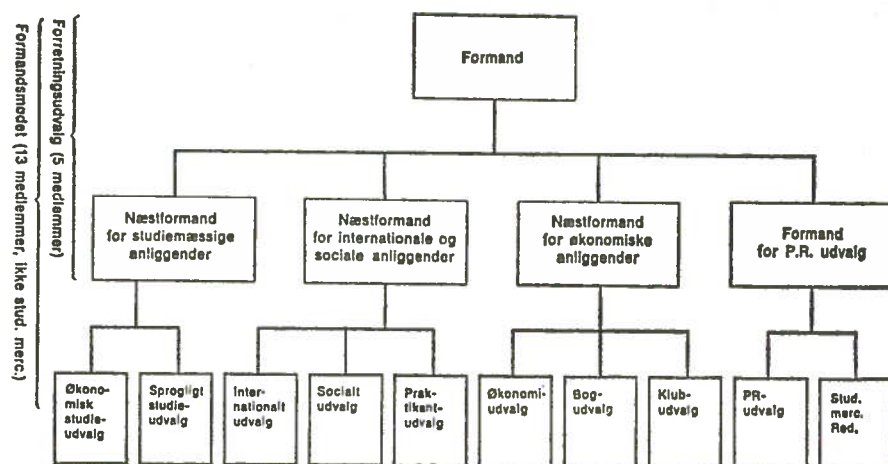
Direkte valgt:

Steen Grøsfjeld, John Solberg, Ole Martin, Karen Stenbæk Hansen, Lisbeth K. A. Sørensen, Jens E. Parsby, Birgit Nielsen, Jørgen Høedt, Hanne Jespersen, Berit Strøm Jørgensen, Susan Pilvang, Lars Thomassen, Carsten Jelund, Rolf Kayser.

Fra talsmandskollegierne blev følgende valgt:

Torben Elfeldt, Henrik Pade, Finn Kistrup, Peter Lauenborg, Lars Ive, Niels Dabelstein, Anders Ussing, Hans Munck, Lise Damsgaard, Helle Graun Herman, Jesper Elis Hansen, Elisabeth Degn, Marianne Wedell-Wedellsborg.

Repræsentantskabet blev på det konstituerende møde organiseret på følgende måde:

Forretningsudvalg: Formand: Jan Jannsen.
Næstformand for studiemæssige anliggender: Karen Larsen.
Næstformand for økonomiske anliggender: Rolf Kayser.
Næstformand for sociale og internationale anliggender: Steen Grøsfjeld.
Formand for PR-udvalget: Rolf Tvedt.

Udvalgsformænd: Bogudvalg: Carsten Kaspersen, Internationalt Udvalg: Lars Thomassen, Klubudvalg: John Solberg, Socialt Udvalg: Hans Munck, Sprogligt Studieudvalg: Jørgen Høedt, Økonomisk Studieudvalg: Birgit Nielsen, Økonomiudvalg: Anders Ussing, Stud. merc.: Anders Skov Hansen, Praktikantudvalget: Jens E. Parsby.

Ved det ordinære formandsvalg i december 1973 blev Rolf Tvedt valgt.

I beretningsperioden er endvidere foretaget følgende udskiftninger blandt udvalgsformændene: Rolf Tvedt i PR-udvalget er blevet afløst af Karl Johan Rude Andersen. Lars Thomassen er blevet afløst af Jon Sigurdsson.

Følgende er i beretningsperioden udtrådt af repræsentantskabet: Ole Martin, Carsten Jelund, Helle Graun Herman, Elisabeth Degn, Peter Lauenborg.

Disse er afløst af: Niels Vallø, Peter Weinberger, Karl Rytter Jensen, Jan Olaf Letman.

De Studerendes Råd har i de senere år været i stærk ekspansion. Dette har medført en del problemer med forvaltningen og fordelingen af ressourcerne. I det forgangne år har økonomien været stærkt i søgelyset, og Rådet har ført en forsigtig politik i etableringen af nye, ressourcekrævende aktiviteter. I slutningen af beretningsperioden har forholdene ændret sig til det bedre.

Rammestyrelsesloven har medført, at Rådet har måttet lægge en del energi i arbejdet med en ny statut for Handelshøjskolen.

Som en konsekvens af styrelseslovens direkte valg til de styrende organer, har Rådet fundet det nødvendigt at revidere vedtægterne. Ydermere har man fundet det nødvendigt med en omlægning af den nuværende stive udvalgsstruktur i Rådet til en mere fleksibel struktur.

Arbejdet i de kollegiale organer har fortsat. Selv om de studerende til tider har følt, at deres argumenter bliver overhørt, ser det nu ud til, at de fleste lærere er i stand til at acceptere studenter som fuldstændige medlemmer i de kollegiale organer.

Vi har i det forgangne år set flere eksempler, hvor lærere og studenter har forhandlet sig frem til en løsning. Det er Rådets ønske, at denne positive udvikling skal fortsætte, samt at det teknisk-administrative personale også får del i denne. TAP'ernes indtræden i de kollegiale organer anser man fra Rådets side som meget positiv, og det vil kunne styrke samarbejdet i de kollegiale organer.

Styrelsesloven giver ingen mulighed for et i statuten fastsat talsmandssystem, men det er Rådets hensigt at opretholde den nuværende talsmandsordning, således at Rådets politik kan vedtages på et lavt plan i hierarkiet. Rådet vil fremdeles satse stærkt på denne ordning.

ØKONOMISK STUDIEUDVALG

Udvalget er Rådets koordinerende organ på det uddannelsespolitiske område. Dets hovedopgave er at formidle kontakten mellem økonomiafdelingens fire talsmandskollegier.

Foruden at lægge de generelle linier for Rådets uddannelsespolitik skal studieudvalget udarbejde oplæg og indstillinger til DSR's Repræsentantskab, hvorved kontakten mellem talsmandskollegier og Repræsentantskab udbygges, idet studieudvalget er sammensat af repræsentanter fra de forskellige talsmandskollegier.

Endelig fungerer udvalget som kontaktorgan mellem DSR og DSF på uddannelsesområdet.

Af de sager som studieudvalget har arbejdet med skal nævnes:

A. Kontraktforskning

Kontraktforskningsudvalget, der blev nedsat under Fagrådet sidste år, har afsluttet sit arbejde og afgivet rapport. Under behandlingen af denne sag blev der fra de studerendes side gjort opmærksom på, at DSR principielt stadig er modstander af kontraktforskning, men at man – under hensyntagen til højskolens placering i samfundet – fandt det fornuftigt at medvirke til udarbejdelsen af nogle retningslinier.

B. Struktur

Det af Fagrådet nedsatte Strukturudvalg har foreløbig tilendebragt sit arbejde, idet udvalgets medlemmer har fundet det fornuftigt, at arbejdet fortsættes i 5 underudvalg. Derfor har det udsendt arbejdsrapporter og nogle rekommendationer til brug i det videre arbejde.

Det var således meningen, at disse udvalg skulle have været nedsat inden beretningsperiodens udløb. Rådets repræsentanter har imidlertid været vidne til en meget langsom og lidet inspireret behandling af denne sag i det økonomiske fagråd.

C. Didaktik

Rådets repræsentanter i det økonomiske fagråd har ligeledes med forbløffelse været vidne til den ligegyldighed, man fra højskolens og fra enkelte fagrådsmedlemmers side har udvist, når det drejer sig om arbejdsvilkår for medlemmerne af didaktikudvalget.

Som en konsekvens af, at udvalget fremover ikke kan udbyde kurser af samme høje kvalitet som hidtil, må man forvente, at der fra studenternes side rejses krav om en bedre pædagogisk uddannelse af lærerstaben, således at undervisningen kan gives på et for vort uddannelsesinstitution acceptabelt niveau.

D. Sparebestræbelser

Handelshøjskolen fik – i lighed med de øvrige uddannelsesinstitutioner – pålæg om at spare 2 % på budgettet. I det af Fagrådet nedsatte »Spareudvalg« for økonomi-

afdelingen gav studenterrepræsentanterne udtryk for, at højskolen burde meddele ministeriet urimeligheden af dette påbud, idet ressourceudnyttelsen på såvel økonomi- som sprogafdelingen er stor, og at det ville være umuligt at præstere en sådan besparelse, uden at det ville medføre en forringelse af dimittenders kvalifikationer.

Ved beretningsperiodens udløb så det imidlertid ud til, at de besparelser, som institutterne gennemførte sidste år, først nu er ved at slå igennem. Dette skulle bevirke, at højskolen i realiteten allerede har gennemført den besparelse, som den blev pålagt.

SPROGLIGT STUDIEUDVALG

SS er repræsentantskabets udvalg til varetagelse af:

- uddannelsesmæssige spørgsmål
- koordinering af de sprogstuderendes indsats i højskolens kollegiale organer, samt
- problemer specielt af interesse for sprogafdelingen.

Der er selvsagt tale om en mængde emner, der bliver drøftet i løbet af et år, men for ganske kort at antyde nogle af højdepunkterne kan nævnes:

- at vi fik gjort den mundtlige eksamen på grundstudiet tålelig for de studerende,
- at vi fik en hel del at skulle have sagt, da de videregående sprogstudier skulle målbeskrives, og i denne forbindelse fik vi sat et meget stort spørgsmålstejn ved de nuværende evalueringssystemers validitet samt ved definitionen på speciale-begrebet,
- at vi fik studenterobservation på EK-eksamen (nu mangler vi kun EG).
- at vi fik en stor del af æren for, at det franske institut kom over sin krisesituation,
- at vi fik genindført introduktionskursus for de nye sprogstuderende,
- at vi fik en arbejdsgruppe etableret, der beskæftiger sig med vore studier i samfundsmæssig henseende i relation til PP II, H-plan, regeringens sparepolitik m.m.
- at vi havde 4 studerende i Belgien for at studere ansættelsespolitik i EF og for at medvirke til etableringen af en international organisation af tolke- og oversættelsestuderende (SIETI).

Som det vil fremgå af ovennævnte aktiviteter har udvalgets virke til en vis grad karakter af en blandet landhandel, og der opstår selvsagt hele tiden mange løse ender.

Endnu engang kan vi således konstatere, at vi må overføre to af vore store og for så vidt eksistensbetingende problemer til næste års arbejde, nemlig at sprogstuderende som helhed er for ringe engageret i deres studier samt, at økonomi-afdelingen er træg at komme i tale med i den forstand, at vi har unødigt svært ved at vinde gehør for vore planer og tanker.

Alt i alt har vi imidlertid haft et godt år. Vort arbejde har været langt mere konstruktivt tilrettelagt end tidligere, og dermed er effektiviteten væsentligt forøget.

PR-UDVALGET

Udvalgets formand har været Rolf Tvedt og fra 1. februar Karl Johan Rude Andersen. Udvalget er den centrale informationsformidler mellem DSR, Højskolen, de studerende og de eksterne omgivelser. Som sådan skal udvalget anvende de bedst

egnede kommunikationskanaler til at fremme en frugtbar debat om relevante forhold i de studerendes samfundsmæssige miljø og studierne placering i dette.

Udvalget har delt sine aktiviteter i to områder: Det interne og det eksterne område.

Den interne information er sket gennem Stud. Merc., Sidste Nyt fra DSR, Intern Kommunikation og opslagstavler.

Sidste Nyt er udkommet i to former, dels med redaktion og dels uden. Med redaktion er der udkommet ialt 11 numre. I redaktionen har siddet Hans Munck, Rolf Tvedt, Lars Thomassen, Anders Skov Hansen, Jørgen Madsen og Karl Johan Rude Andersen. Sidste Nyt er et stencileret skrift og skulle dække behovet for information mellem de studerende, talsmænd, DSR og højskolen. Efter halvandet års levetid må det konstateres, at bladet har sin berettigelse p.g.a. sin fleksibilitet i en debatsammenhæng og dets korte produktionstid.

Derudover er der udsendt et antal Sidste Nyt med kun et enkelt emne. Intern Kommunikation har til opgave at oplyse DSR's repræsentantskab og talsmænd om de sager, der behandles i de kollegiale organer.

Igen i år har udvalget udsendt en revideret udgave af Merc-håndbogen med økonomisk støtte fra højskolen. I redaktionen har siddet Carsten Kaspersen, Jan Jannsen, Rolf Tvedt, Jenny Nielsen og Karl Johan Rude Andersen.

Udvalget har fortsat formidlet teaterbilletter og virksomhedsbesøg.

Den eksterne information er delvis drevet gennem Stud. Merc., delvis gennem dimittendforeninger.

I samarbejde med FDC er udsendt 6 forskellige pjecer til potentielle aftagere af højskolens dimittender fra økonomiafdelingen. Der er endvidere søgt kontakt til korrespondenternes dimittendforeninger.

STUD. MERC.

Redaktionen 1973/74 har bestået af Lisbeth K. A. Sørensen, Birger Frederiksson og Anders Skov Hansen (ansvarshavende).

De tidligere års store underskud er reduceret, da antallet af numre er reduceret fra 10 til 8, og der er sket en omlægning fra bogtryk til offset.

Denne omlægning af produktionsmåde har endvidere medført en reduceret produktionstid og skulle således fremme en konstruktiv debat.

Stud. Merc. har haft en nær tilknytning til PR-udvalget.

DET SOCIALE UDVALG

Udvalgets vigtigste opgave har været at fortsætte arbejdet med at etablere en vuggestue. Det ser nu ud til at kunne lykkes at starte driften 1. sept. 75.

Kantinen har været udsat for kritik, og udvalget foretog en spørgeundersøgelse for at klarlægge de studerendes indstilling. Kritikken blev sendt videre til kantinens ledelse.

Udvalget har endvidere gennem sin repræsentation i DSF arbejdet for en forbedring af støtten til de studerende. I arbejdet med fordelingen af stipendier har udvalget tilstræbt en så bred fordeling som muligt.

INTERNATIONALT UDVALG

Udvalget har fortsat sit kontakt- og udvekslingsarbejde. De årlige Polens-udvekslinger har fortsat. Der har været 2 ture til Paris, én for økonomistuderende og én for sprogstuderende.

Arbejdet i NESU (Nordiske økonom studerandes union) er blevet intensiveret, og Rådet besætter p.t. formandsposten.

Kongressen, der skal afholdes i begyndelsen af november, har optaget det meste af udvalgets arbejde. Den ser ud til at blive en succes. Dens emne er »Industrielt demokrati«, og der er inviteret en række kendte inden- og udenlandske forelæsere.

KLUBUDVALGET

Klubudvalget har i det forløbne år haft 3 primære funktioner, nemlig:

Afholdelse af fester,

drift af DSR's værtshus »Slyngelstuen« samt diverse fritidsaktiviteter.

Hvad angår afholdelse af fester havde vi sidst 6, 4 i efterårssemestret og 2 i forårssemestret, med op til ca. 1000 deltagere.

Musikudvalget er vi selv meget stolte af, idet vi har været i stand til at skaffe så habile kræfter som Dutch Swing College Band, Arnved Meyer, Theis Nyegaard, Swing-Jørgens Rytme-cirkus o.m.a., og det er vores indtryk, at de, der kommer til vores fester, kommer igen og igen.

Hvad angår drift af Rådets værtshus »Slyngelstuen« har vi haft åbent hver onsdag, torsdag og fredag aften fra kl. 19.30, og indtil vores gæster gik hjem. Vi har tilstræbt at holde priserne så langt nede som muligt samtidig med, at vi af og til har haft forskellige former for levende musik.

Slyngelstuen ligger (til orientering for ikke huskendte) bag kantinen på Fabrikvej.

Hvad angår fritidsaktiviteter har vi kørt et kursus i selvforsvar, hvor beståelsesprocenten til bronzemærkeprøven, som afsluttede kurset, var 100.

(Dette kursus har vi startet op igen i år, og evt. interesserede kan blot henvende sig på Rådets kontor på Fabrikvej for yderligere information.)

Studerenterforeningens Skakklub og Studenterforeningens Bridgeklub har domicil på Fabrikvej, og spilleaftenerne er hhv. tirsdag og fredag. Siden Studenterforeningen blev lukket, har disse klubbers aktiviteter været tilknyttet Rådet, og det er vores håb, at de vil fortsætte med dette.

XVII. Organisationer med tilknytning til højskolen

A. FORENINGEN TIL UNGE HANDELSMÆNDS UDDANNELSE

Foreningens bestyrelse består af 15 medlemmer:

Forretningsudvalget:

Direktør, cand. jur. C. P. Heiede (formand); direktør Joh. G. Havemann (næstformand); direktør John Langebæk.

Handelshøjskolens styrelsesråd:

Bankdirektør, cand. polit. H. Mægaard Nielsen H.A. (formand); direktør Eric A. F. Bøyer; kreditforeningsdirektør, cand. polit. Erik Haunstrup Clemmensen; grosserer Frands Fridberg; direktør Knud Green-Andersen H.A.; sparekasse-direktør O. Blinkenberg Nielsen (til 1/1-74); sparekassedirektør, cand. jur. Steen Madsen (fra 1/1-74).

Købmandsskolens styrelse:

Direktør Gunnar Svanberg H.D. (formand); grosserer Karl O. Christensen (næstformand); underdirektør Leif Kruse; direktør, cand. jur. Erik Langsted; manufakturhandler Axel Müller, grosserer Jørgen Plenge H.D.

Handelshøjskolens rektor og Købmandsskolens direktør deltager i bestyrelsens møder uden stemmeret.

Foreningen har i beretningsåret ydet et tilskud til Handelshøjskolen på kr. 720.000 til institut for ledelsesforskning (managementuddannelsen). Desuden har foreningen til forskellige andre formål ydet kr. 268.917,55.

B. AMANUENSISRÅDET VED HANDELSHØJSKOLEN I KØBENHAVN

Amanuensisrådet, som blev stiftet den 21. maj 1965, består af lektorer, adjunkter, afdelingsledere, assistenter og stipendiater, der er tilknyttet de økonomiske studier ved Handelshøjskolen i København.

Rådet har til formål at varetage medlemmernes økonomiske og arbejdsmæssige interesser af lokal karakter.

Rådets bestyrelse består efter generalforsamlingen den 15. februar 1974 af:

Lektor Vagn Thorsgaard Jacobsen (formand); lektor Hans Engstrøm; lektor Ejvind Damsgaard Hansen; forskningsstipendiat Bjarne K. Herskin; adjunkt Hjalte Rasmussen.

Rådet søger at opfylde sit formål bl.a. gennem afholdelse af informations- og debattmøder, således at det kan fremstå som en interessegruppe i forbindelse med Handelshøjskolens udvikling.

C. FORENINGEN AF HONORARLØNNEDE TIMELÆRERE VED HANDELSHØJSKOLEN I KØBENHAVN

Foreningen har til formål at varetage medlemmernes fælles og individuelle interesser, herunder økonomiske og arbejdsmæssige, i ansættelsesforholdet over for Handelshøjskolen, herunder føre de fornødne forhandlinger med skolens ledelse på medlemmernes vegne, samt at virke for, at de timelønnede lærere opnår rimelig repræsentation i forhold til deres antal i de af højskolens organer, der har eller måtte få forvaltningsområder, der berører medlemmernes forhold som honorarlønnede timelærere.

Foreningen har afholdt ordinær generalforsamling den 14. juni 1973, hvor følgende blev valgt til bestyrelsen:

Advokat Mogens Philip (formand); cand. polit. Finn Knudsen (næstformand); translatør Aase Milfeldt (kasserer); cand. polit. Bjørn Einersøn; handelsfaglærer M. L. Westergaard; cand. mag. Lillian Werdelin (suppleant); cand. mag. Viggo Hjørnager Pedersen (suppleant).

D. FORENINGEN AF DANSKE CIVILØKONOMER (FDC)

Sammenslutning af dimittender med H.D.-, H.A.- eller cand. merc.-eksamen.

Foreningens formål

at samle danske civiløkonomer til varetagelse af standens faglige, økonomiske og sociale Interesser,
at hævde den erhvervsøkonomiske uddannelses og forsknings betydning for samfundet,
at virke for, at medlemmerne vedligeholder og udbygger deres faglige uddannelse, samt
at samarbejde med organisationer og institutioner i spørgsmål, der har betydning for civiløkonomer.

Hovedbestyrelsen efter repræsentantskabsmødet 18. maj 1974

Formand: Direktør, civiløkonom Bent Larsen.

1. viceformand: Civiløkonom, cand. merc. Poul Erik Petersen.

2. viceformand og formand for afd. Fyn: Registreret revisor, civiløkonom Axel Gram.

Formand for afd. Sjælland: Afdelingschef, civiløkonom Arne Vestergaard Værum.

Formand for afd. Nordjylland: Direktør, civiløkonom T. Stig Jørgensen.

Formand for afd. Midtjylland: Civiløkonom, cand. merc. Torkild C. Stotz.

Formand for afd. Sydjylland: Civiløkonom Ole Tandrup.

Folkevalgte: Fuldmægtig, cand. merc. Per Ivan Christensen, registreret revisor Willy Buth Rasmussen, revisor, civiløkonom Peter Larsen.

Juniorrepræsentanter: Stud. merc. Jan Janssen, ingeniør Peter Voss.

Suppleant: Civiløkonom Bo Allan Fogtman.

Medlemstal	Senior	Junior	Øvrige	Total
Pr. 1/3 1973	3.734	973	141	4.848
Afgang i året	418	184*)	14	616
Tilgang i året	488*)	533	72	1.093
Pr. 1/3 1974	3.804	1.322	199	5.325

*) heri medregnet overførsler fra junior- til senior-medlemskab.

Faglig aktivitet

Foreningsåret 1973/74 har været præget af en omfattende aktivitet og en række nyskabelser. Således omfatter den faglige aktivitet nu ikke alene de velkendte rollekurser og almindelige medlemsmøder, men også de relativt korte ajourføringskurser, der i foreningsåret er blevet etableret over hele landet i samarbejde med handelshøjskolerne og deres lærerkårer. Med denne nyskabelse er det lykkedes allerede i den første sæson at få 300 medlemmer på skolebænken. Leder og koordinator af FDC's faglige aktivitet er cand. merc. Henning Lindhardt Jensen. Det politiske ansvar for foreningens faglige aktivitet påhviler cand. merc. Poul Erik Petersen.

Social-økonomisk aktivitet

Det social-økonomiske arbejde har i det forløbne foreningsår bl.a. resulteret i, at FDC af finansministeriet har fået tilkendt forhandlingsret for de civiløkonomer (H.A. og H.D.), der er ansat i udenrigsministeriet. Dermed er det første og afgørende skridt taget til en generel overenskomst med staten for civiløkonomer. Øvrige social-økonomiske aktiviteter som juridisk assistance, stillingsformidling og den årlige lønstatistik har stadig flere medlemmers bevågenhed, samtidig med at interessen for etablering af en arbejdsløshedskasse er voksende. Det social-økonomiske udvalg består af: Peter Larsen (formand), Erik Bache, Evan Grisell, R. C. Aarup Hansen, Leif Nordberg, Arne Møller, Bodil Johansson Bennike (sekretær).

De studerende

Sammen med De Studerendes Råd ved Handelshøjskolen i København er der udarbejdet 6 brochurer, der fortæller om civiløkonomernes uddannelse og som i første række er tilsendt ca. 1.000 erhvervsvirksomheder og 400 offentlige virksomheder over hele landet. Det hermed indledte arbejde for en systematisk udbredelse af kendskabet til civiløkonom-uddannelserne vil blive fortsat i det nye foreningsår.

Publikationer

Publikationsvirksomheden har i det forløbne år ikke alene omfattet en fortsat udgivelse af »Civiløkonomen« og »Erhvervsøkonomisk Tidsskrift«, men også udgivelsen af 8 rapporter om Økonomisk Demokrati samlet i 3 hæfter. Desuden har FDC udgivet tabelværket »Dansk Erhvervsstruktur 1970« i kommission hos de studerendes forlag, Samfundslitteratur. Tabelværket er redigeret af lektor, cand. polit. Cai F. Christensen.

Samarbejde med andre foreninger

I Nordisk Civiløkonom Forbund har FDC taget initiativet til en målsætningsdebat, der foreløbig har resulteret i en opstramning af det nordiske samarbejde.

Det stadig mere intensive samarbejde med Københavns Handelsstands Klub af 1841, hvori samtlige vore senior-medlemmer er kollektivt indmeldt, har i den foreløbne sæson ført til en række vellykkede medlemsmøder på Børsen. Det planlagte fællessekretariat er nu en realitet, idet FDC den 27. maj 1974 rykkede ind på Børsen med sine 8 medarbejdere.

Gennem Dimittendforeningernes Sammenslutning har FDC bidraget til den fortsatte drift og udbygning af Dansk Management Center, ligesom FDC sammen med andre dimittendforeninger og AC har oprettet et Efteruddannelsesråd, der foruden den koordinerende opgave vedr. det løbende kursusudbud har til formål at være talsmand for foreningerne over for offentlige myndigheder i efteruddannelsesspørgsmål.

Foreningens adresse: Børsen, Indgang B, Slotsholmsgade,
1216 København K. Tlf. (01) 14 90 45.

Foreningens direktør: Civiløkonom, cand. merc. Børge Rasmussen.

E. AFSÆTNINGSØKONOMISK KLUB (HD KLUBBEN)

Medlemstallet pr. 1.9.1974 var 925, en stigning på 71 i forhold til sidste år.

Klubbens første arrangement i det foreløbne foreningsår var et debatmøde med handelshøjskole-studerende, som fandt sted i forbindelse med sidste års generalforsamling den 20. september 1973. Der fremkom i begyndelsen af september sidste år i dagbladet Børsen en række utroligt løst underbyggede artikler om de handelshøjskole-studerendes syn på erhvervslivet. En af overskrifterne lød »90 % af de studerende vil ikke ud i erhvervslivet«. Bestyrelsen inviterede formanden for De Studerendes Råd ved Handelshøjskolen i København, stud. merc. Jan Janssen og 2 andre studerende til en debat med klubbens medlemmer. Et velbesøgt arrangement, hvor det heldigvis lykkedes at få sat tingene på plads.

Bestyrelsen koncentrerede sig herefter om de omfattende forberedelser til sæsonens største begivenhed, i hvert fald på efteruddannelsesområdet, nemlig seminaret »Det Samfundsbevidste Salg«, som blev afviklet på Hotel Trouville 8.-10. november 1973. Som det vil vides, har klubben i samarbejde med institut for afsætningsøkonomi siden 1963 hvert andet år gennemført lignende seminarer.

Som et direkte resultat af seminaret er der i instituttets skriftserie udkommet bogen »Virksomheden i Samfundet« redigeret af Cai F. Christensen og Hans Engstrøm, som var de drivende kræfter i det store arbejde med planlægningen og gennemførelsen af den faglige del af seminaret.

Men der skal jo også være tid til andet end efteruddannelse og seriøse faglige møder. Traditionen tro afholdt klubben den 7. december 1973 den traditionelle julefest med stort andespil på Bregnerød Kro.

Næste tilbud fra klubben til medlemmerne fremkom i begyndelsen af 1974, hvor klubben i samarbejde med Foreningen af Danske Civiløkonomer kunne indbyde til

ajourføringskurser i afsætningsøkonomi i København og Århus. Disse kurser blev ledet og gennemført af medarbejderne ved de respektive institutter, og tilslutningen viste, at man ikke havde overvurderet behovet for en ajourføring af medlemmernes faglige viden. Der er her tale om en positiv nyskabelse i klubbens efteruddannelsesstilbud til medlemmerne, som jo hidtil har været begrænset til de før-omtalte seminarer.

Den 30. april i år holdt den ny leder af institut for afsætningsøkonomi, professor, dr. merc. Otto Ottesen foredrag over emnet »Efteruddannelse af Virksomhedsledere i Fremtiden«. Ved denne lejlighed formåede foredragsholderen og emnet at tiltrække et relativt stort antal medlemmer, som efter et meget inspirerende indlæg engagerede sig så dybt i den interessante diskussion med Otto Ottesen, at det for engangs skyld ikke lykkedes at afslutte mødet til tiden.

Årets store begivenhed er jo altid års- og dimittendfesten, som denne gang fandt sted den 21. juni på det skønne Rungstedgård. Bestyrelsens kodeord i forbindelse med arrangementet af denne fest var »fornyelse«, og det lykkedes da også at skabe en fest, som på flere områder var forskellig fra de senere års dimittendfester. Forsikringsselskabernes kursusejendom var en ideel ramme omkring festen. Antallet af officielle taler var reduceret, og sidst men ikke mindst deltagerafgiften var betydeligt lavere end det normale for de senere år.

I forbindelse med årsfesten fik dimittenden Peter Plambech overrakt klubbens opmuntringspris, som hvert år tildeles en ny kandidat, som har ydet en bemærkelsesværdig præstation i forbindelse med besvarelse af en seminaropgave eller 4-ugers opgave.

Ud over de gennemgåede arrangementer er klubben naturligvis aktiv på adskillige andre områder. Vi har tidligere været inde på en del af uddannelsesaktiviteterne. Der er her som nævnt sket en væsentlig aktivitetsforøgelse, som primært er et resultat af et samarbejde mellem klubben, institut for afsætningsøkonomi og Foreningen af Danske Civiløkonomer.

Da klubben udarbejdede indtægtsstatistik i eget regi, havde vi kun råd til at gennemføre den hvert andet år. Nu får vi den hvert år, og den er naturligvis baseret på et langt mere omfattende materiale. Det skal tilføjes, at den i år bliver yderligere forbedret.

Som et andet eksempel på samarbejdet med FDC bør nævnes omtalte ajourføringskurser i foråret 1974. Det sidste nye er gennemførelsen af en marketing-problemløsnings-konference baseret på cases, som gennemføres i dette efterår.

Til øvrige aktiviteter hører også klubbens stillingsformidling, som må anses for at være et vigtigt aktiv.

Det sædvanlige nummer af Afsætningsøkonomisk Klub Nyt udkom i december sidste år og indeholdt bl.a. referat af generalforsamlingen samt opgaveteksterne på samtlige beståede 4-ugers opgaver 1973. Afsætningsøkonomisk Klub Nyt redigeres af klubbens sekretær, Svend-Erik Saxov.

En anden positiv nyskabelse er »Nyt fra Institut for afsætningsøkonomi«, som nu regelmæssigt tilsendes medlemmerne.

For fuldstændighedens skyld bør det også nævnes, at klubbens aftale med en række banker og sparekasser om akademikerlån formelt stadig er i kraft. Reelt er den dog på grund af kreditstramningen suspenderet i øjeblikket.

Klubbens bestyrelse har i det forløbne år bestået af:

Direktør, cand. merc. Peter H. Krag (formand); direktør Ole Strøe, H.D.; amanuensis, cand. polit. Hans Engstrøm, H.A.; direktør Claus Frausing, H.D.; civilingeniør E. Heidemann Simonsen, H.D.; grosserer Poul I. Løgstrup Jensen, H.D. (kasserer); direktør, cand. merc. Peter Bülow Lehnsby (næstformand); konsulent, cand. merc. Svend-E. Saxov (sekretær).

Klubbens sekretariat:

c/o Gutenberghus Reklamebureau, Møntergade 1, 1148 København K.
Tlf. (01) 15 19 25.

F. FORSIKRINGSKLUBBEN

(Forsikringsteoretisk Studiekлуб)

blev stiftet 23. april 1926 af studerende ved Forsikringshøjskolen med det formål »at fremme interessen for teoretiske og praktiske forsikringssspørgsmål og at virke for god kollegial forståelse mellem medlemmerne«.

Formand: Afdelingschef Claus Bache, H.D. Tlf. 21 22 88.

I beretningsperioden har været afholdt en række foredrag af speciel forsikringsmæssig interesse, hvoraf kan fremhæves: En belysning af Hafnia-branden, Den kollektive personforsikrings fremtid samt om Autoforsikring og Trafiksikkerhed.

Af foredrag af mere almen interesse kan nævnes: Forbrugerlovgivningen og Moderne Ledelsesprincipper. Endvidere har der været afholdt et forsikringsspil over 13 perioder med supplerende forelæsninger i samarbejde med Handelshøjskolens Forsikringsinstitut.

G. CAND. MERC. FORENINGEN

Foreningen er stiftet den 23. april 1960, og dens formål er at varetage medlemmernes fælles interesser.

Ved afholdelse af møder og udgivelse af publikationen COM »Communication« tilstræbes det at orientere om udviklingen inden for erhvervsøkonomiens teori og praksis, samt fremme et godt kollegialt forhold mellem cand. merc.-dimittender.

Som ordinært medlem optages enhver, der har bestået eksamen som cand. merc. Juniormedlemskab kan opnås efter indskrivning på cand. merc. studiet.

Formand er kontorchef, cand. merc. Torkil Bo, der for tiden er bortrejst.

Fungerende formand er næstformanden, statsaut. revisor, cand. merc. Arne Rasborg, Hellerupvej 46, 2900 Hellerup.

Sekretariat: Telefon (01) HE 10.333.

H. LIC. MERC. KLUBBEN

blev stiftet 28. november 1952 med det formål at samle de handelsvidenskabelige licentiater til samvirke om fælles faglige interesser.

Formand: Direktør, lic. merc. Hans C. Christiansen.

I. HANDELSHØJSKOLENS KORRESPONDENTSAMMENSLUTNING

blev stiftet 27. oktober 1970 med det formål at varetage medlemmernes faglige og økonomiske interesser.

Formand: Korrespondent Bess Lindhardt, Bentzonsvej 35, 2000 København F.

Sammenslutningen har i det forløbne år arrangeret flere foredragsaftener, deriblandt 2 EDB-kursusaftener, samt arbejdet videre på anerkendelse som forhandlingsberettiget organisation.

